

MØTEINNKALLING

Kommunestyret

Dato: 12.06.2014 kl. 8:15
Sted: Kommunestyresalen
Arkivsak: 13/00005
Arkivkode:

Mulige forfall meldes snarest til ordføreren.

SAKSKART			Side
Saker til behandling			
20/14	14/00057-2	Havnesamarbeid i Sør-Troms	4
21/14	14/00259-1	Kvalitet i skolen - 2014.	8
22/14	12/00753-59	Sørrollnes havn - utbygging	11
23/14	14/00201-2	Boligbygging prosjekt i samarbeid med private	16
24/14	14/00122-5	Søknad om kommunal garanti for nye omsorgsboliger - Ibestad Eiendom AS	22
25/14	13/00518-10	Samordnet ansvar for innsamling av husholdningsavfall - tjenestetilbud fra Hålogland Ressursselskap IKS	25
26/14	13/00184-6	Endring av vedtekter for de kommunale barnehager. Barnehagenes – åpningstider/maks oppholdstid.	34
27/14	13/00135-16	Regnskap og årsberetning 2013	36
28/14	14/00268-1	Økonomimelding 2014	39
29/14	12/00899-11	Forvaltningrevisjon - oppfølging av politisk vedtak (2)	45
30/14	14/00051-7	Orienteringer, spørsmål m.m. - Kommunestyremøte 12.06.2014	47

Hamnvik, 06.06.2014

Dag Sigurd Brustind
ordfører

Tidsplan/innhold:

0815 - Generalforsamling Ibestad Eiendom AS

0900 - Kommunestyremøte:

- Informasjon fra ordfører
- Informasjon fra ungdomsrådet
- Saker i henhold til sakslista
- Spørsmål fra kommunestyret

Saker til behandling

20/14 Havnesamarbeid i Sør-Troms

Arkivsak-dok. 14/00057-2
Arkivkode. B
Saksbehandler Helge Høve

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Formannskapet	02.06.2014	37/14
2 Kommunestyret	12.06.2014	20/14

Formannskapet har behandlet saken i møte 02.06.2014 sak 37/14

Møtebehandling

Votering

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Formannskapet tilrår kommunestyret å fatte følgende vedtak:

1. Ibestad kommune vedtar å delta i prosessen med etablering av interkommunalt havnesamarbeid i Sør-Troms region. Prosessen vil bli ledet av Harstad Havn KF og det forutsettes tett dialog med deltagende kommuner og Sør-Troms Regionråd.
2. Arbeidet utføres av en prosjektgruppe støttet av innleid ekstern kompetanse. Gruppen ledes av havnesjefen i Harstad og har ett medlem fra hver av Ibestad og Salangen kommuner. Sør-Troms Regionråd har rollen som prosjektets styringsgruppe.
3. Formannskapet får fullmakt til å utpeke Ibestad kommunes medlem i prosjektgruppen.
4. Harstad Havn KF forskutterer kostnader tilknyttet prosjektet inntil avklaring er mottatt om økonomisk bistand fra Samferdselsdepartementet. Eventuelle kostnader som ikke dekkes fra sentralt hold deles på de deltakende kommuner basert på den eierprosent som forhandles frem for det interkommunale selskapet - IKS.
5. Kommunestyret vil i et senere vedtak ta endelig stilling til deltakelse i det interkommunale selskapet gjennom aksept og vedtak av den fremforhandlede selskapsavtale med tilhørende vedtekter.
6. Ordfører får fullmakt til å gi et endelig klarsignal om kommunens deltakelse i prosjektet når kommunens andel av kostnadene er nærmere avklart.

Saksfremlegg

Forslag til vedtak/innstilling:

Formannskapet tilrår kommunestyret å fatte følgende vedtak:

1. Ibestad kommune vedtar å delta i prosessen med etablering av interkommunalt havnesamarbeid i Sør-Troms region. Prosessen vil bli ledet av Harstad Havn KF og det forutsettes tett dialog med deltagende kommuner og Sør-Troms Regionråd.
2. Arbeidet utføres av en prosjektgruppe støttet av innleid ekstern kompetanse. Gruppen ledes av havnesjefen i Harstad og har ett medlem fra hver av Ibestad og Salangen kommuner. Sør-Troms Regionråd har rollen som prosjektets styringsgruppe.
3. Formannskapet får fullmakt til å utpeke Ibestad kommunes medlem i prosjektgruppen.
4. Harstad Havn KF forskutterer kostnader tilknyttet prosjektet inntil avklaring er mottatt om økonomisk bistand fra Samferdselsdepartementet. Eventuelle kostnader som ikke dekkes fra sentralt hold deles på de deltagende kommuner basert på den eierprosent som forhandles frem for det interkommunale selskapet - IKS.
5. Kommunestyret vil i et senere vedtak ta endelig stilling til deltakelse i det interkommunale selskapet gjennom aksept og vedtak av den fremforhandlede selskapsavtale med tilhørende vedtekter.
6. Ordfører får fullmakt til å gi et endelig klarsignal om kommunens deltakelse i prosjektet når kommunens andel av kostnadene er nærmere avklart.

Vedlegg:

1. Utredning fra Harstad Havn KF.

Kort beskrivelse av saken

Harstad Havn KF har gjennom Sør-Troms regionråd tatt opp muligheten for et havnesamarbeid i Sør-Troms. Basert på positive tilbakemeldinger fra regionrådet har Harstad Havn utredet saken, jfr. vedlegg.

Fakta i saken

Fakta i saken framgår av utredninga.

Vurdering

Rådmannen er positiv til å utrede et nærmere samarbeid. Ibestad kommune vil ikke ha ressurser til å etablere en egen havneadministrasjon for å følge opp havne- og farvannslovens bestemmelser slik det framgår av utredninga. Harstad Havn har i utredninga oppsummert fordeler og ulemper med et slikt samarbeid:

Havnesamarbeid – fordeler og ulemper

HFL pålegger altså samtlige kommuner i Sør-Troms et betydelig ansvar som de per i dag trolig ikke har kompetanse til å ivareta. For å bøte på denne utfordringen har lovgiver i HFL § 10 (jfr. Kommunelovens § 27) gitt kommunene anledning til å delegere hele eller deler av dette ansvaret f eks til

et IKS. På den måten kan én enhet ivareta ansvaret på vegne av mange. Det er flere fordeler ved dette:

- Ett havneområde med én felles ledelse
- Enhetlig utvikling av strategier og planer
- Felles prioritering og utvikling av infrastrukturtiltak
- Én felles havneadministrasjon for de sjøfarende
- Ett regulativ for offentlige avgifter og andre havnerelaterte vederlag
- Enhetlig og profesjonell behandling av forvaltningssaker (søknader, tiltak, mv.)
- En felles stemme i f t overordnet myndighet i havne-, transport-, og logistikksaker (f eks i arbeidet med NTP, havnekrav, farledsarbeider, kystsoneforvaltning, mv.)
- Sterkere finansiell base for å videreutvikle havnedriften i alle medlemskommunene med de positive ringvirkninger som naturlig følger av sjøtransporten

I alle de ovenstående strekpunkter er det en forutsetning at det er en profesjonell og dedikert havneadministrasjon som ivaretar ansvaret og har sjøtransport og havn som sin hovedoppgave. I vår region er det kun Harstad som har dette etablert i dag og har over 100 års erfaring med slik virksomhet. Dette er en kompetanse som vi mener bør komme hele regionen til gode, til beste for de sjøfarende og kommunenes innbyggere. Følgende oppgaver løses av Harstad Havn KF i dag for Harstad kommune:

- Havneadministrasjon
- Trafikkregulering
- Offentlig avgiftsinnkreving, utarbeidelse av regulativer
- Havnedata og – statistikk
- Planlegging, oppsetting og vedlikehold av merker og navigasjonshjelpemidler
- Markedsføring
- Sikkerhets- og beredskapsspørsmål (herunder oljevern for alle kommunene i Sør-Troms)
- Havneinvesteringer og -vedlikehold
- Planlegging i kystsonen
- Utbyggingssøknader, tiltak mv. i strandsonen/sjøområdet

Dette er oppgaver som vi kan ivareta for alle kommunene i fremtiden og Harstad Havn KF kan danne kjernen i en slik organisering.

Ulemper som kan komme av en slik organisering er:

- Sentralisering av oppgaver og trafikk til vertskommunen
- Større avstand mellom samarbeidskommuner og havnens styrende organer
- Prioriteringer av investeringer i havn til et felles IKS, kontra i egen regi
- Tap av kontroll over disse sakene i egen kommunal regi

Rådmannen kan slutte seg til de vurderinger som Harstad Havn har kommet med. I tillegg må vi ta med at lbestad kommune vil måtte betale for de tjenester som Harstad Havn vil utføre for kommunen.

Det er viktig å understreke at denne sak kun omhandler lbestad kommunes deltakelse i en utredning om en interkommunal havneorganisasjon. Når utredningen foreligger, vil sak om deltakelse i den interkommunale havneorganisasjon bli fremmet for kommunestyret.

Helse og miljø (HMS og "tradisjonelle miljøspørsmål (eks. forurensning))

Ingen konsekvenser på dette stadiet i saken, men kan få stor betydning for å sikre hav- og kystmiljøet.

Personell

Ingen konsekvenser på dette stadiet i saken.

Økonomi

I følge havnesjefen i Harstad er det anslått at kostnadene i planfasen/etablering av IKS vil utgjøre ca 692.000 kroner. Kostnadene til selve planfasen vil bli lavere. Det er søkt om tilskudd fra Samferdselsdepartementet til utredningen. Departementet har i første omgang avslått søknaden, men Harstad havn vil anke avgjørelsen. Faktiske kostnader dekkes av de kommuner som inngår i et eventuelt IKS etter en på forhånd avtalt fordelingsnøkkel. Da det er usikkert hvilke kommuner som blir med i et interkommunalt havneselskap og derav hvordan kostnadene fordeles, bør et endelig ja fra lbestad kommune være betinget av at kostnadene er hel avklart.

Rådmannens konklusjon

Med forbehold av at kostnadene ikke er endelig avklart tilrår rådmannen at lbestad kommune deltar i utredning av et nærmere havnesamarbeid i Sør-Troms.

Vedlegg til sak

Havnesamarbeid i
Sør-Troms.pdf

SAK 2014
VI

HARSTAD KOMMUNE	
Avd.	Saksb. HH
05 FEB. 2014	
Saksnr.	Dok.nr.
Vår ref. 19/00057	
IKK.kode:	
Deres ref.	7P05

Vår dato 03.02.2014
Deres dato

Til: Adresseliste

HAVNESAMARBEID I SØR-TROMS

Innledning

Harstad Havn KF viser til tidligere møter og informasjon om mulighetene for å etablere et interkommunalt samarbeid om havnesaker i Sør-Troms region, bestående av kommunene Gratangen, Harstad, Ibestad, Kvæfjord, Lavangen, Salangen og Skånland. Hjemmelen for å etablere slikt samarbeid fremkommer av Havne- og farvannslovens § 10 der kommunene gis mulighet til å delegere hele eller deler av ansvaret for havnesaker som følger av denne loven, jfr. Kommunelovens § 27. Denne gir anledning til å etablere interkommunale selskaper som bl a kan ivareta et slikt ansvar for havn. Hensikten med dette skriv er å orientere kommunene om hva et slikt havnesamarbeid innebærer og gi kommunene grunnlag for å delta i den videre planleggings-/etableringsprosess.

Bakgrunn

Harstad Havn KF v/havnesjef har ved to anledninger orientert Sør-Troms Regionråd om fordelene ved å etablere havnesamarbeid. Dette skjedde i rådets møter hhv. 31.05.2013 og 23.08.2013. I det siste møtet var samtlige kommuner representert ved ordfører og/eller rådmann/administrasjonssjef. Alle møtedeltagere gav uttrykk for støtte til ideen om et utvidet havnesamarbeid og Harstad Havn KF fikk mandat til å arbeide videre med saken.

Harstad Havn KF forberedte en sak til havnestyret, jfr. vedlegg A, som ble behandlet i styrets møte 14.10.2013. Styret vedtok enstemmig de følgende punkter:

1. Styret i Harstad Havn KF anbefaler Harstad kommune å iverksette arbeidet med å etablere et interkommunalt havnesamarbeid med kommunene i Sør-Troms. Målsettingen er å etablere et interkommunalt selskap (IKS) med virkning fra 1. januar 2015, der Harstad er vertskommune.
2. Harstad Havn KF bemyndiges til å lede arbeidet med denne etableringen, herunder gjennomføre alle nødvendige vurderinger, utarbeide selskapsavtale og vedtekter, og legge til rette for de nødvendige kommunale vedtak i de samarbeidende kommuner. En arbeidsgruppe bestående av representanter for Harstad Havn KF og de deltakende kommuner nedsettes for å gjennomføre prosessen og det anbefales at Sør-Troms Regionråd bemyndiges av de deltakende kommuner til å koordinere deltagelse i arbeidsgruppen.
3. Prosjektet skal føre særskilt prosjektrengskap slik at kostnadene kan dokumenteres og fordeles på de samarbeidende kommuner etter nærmere avtale. Havnesjefen pålegges å søke om bistand til prosjektet fra den tillyste tilskuddsordningen til etablering av havnesamarbeid.
4. Harstad Havn KF pålegges å sende saken ut snarest til alle kommunene i Sør-Troms slik at prosjektet formelt kan behandles i de respektive kommunestyre. Samarbeidende kommuner skal holdes fortløpende orientert om prosjektets fremdrift gjennom Sør-Troms Regionråd og i egen rapportering til de respektive kommunestyre og -administrasjoner.

Saken ble deretter oversendt vår eier – Harstad kommune – for behandling. Kommunestyret behandlet saken i ordinært møte 28.11.2013 og ga der enstemmig sin tilslutning til tiltaket. Vi viser til vedtak 28.11.2013 i utvalgssak 13/115, se vedlegg B. Kommunen føyer til to punkter til vedtaket fra havnestyret:

1. *Kommunestyret vedtar anbefalingene fra styret i Harstad Havn KF.*
2. *Kommunestyret forutsetter at andelen av kostnader ved prosjektgjennomføringen som skal belastes Harstad kommune dekkes av Harstad Havn KF.*

Det er med bakgrunn i dette mandatet Harstad Havn KF nå sender saken ut til kommunene.

Begrunnelsen for havnesamarbeid

Generelt

Havet kjenner ingen grenser og sjøveien er «naturligst i Norge». Der administrative grenser gir mening på land er de ofte til hinder på sjøen. Farledene langs kysten er hovedsakelig et ansvar som påligger Staten ved Kystverket, men i og med at farledene krysser fylkes- og kommunegrenser vil det for den sjøfarende ofte være mange aktører å forholde seg til. Dette gjelder spesielt når fartøyer skal til kai. Havnene i Norge er i det alt vesentlige eid og drevet av kommunene, noe som gir et fragmentert landskap å operere i for brukerne.

Havnene i Norge inngår i et nettverk der samspillet dem imellom og den geografiske spredningen over hele kysten er avgjørende for sikker og effektiv sjøtransport. Det hevdes at vi har for mange havner i Norge og at dette fører til unødige kostnader for brukerne. Det hevdes videre at for mange havner med selvstendige roller medfører overinvesteringer i infrastruktur og mangel på helhetstenkning i forhold til sjøfartens behov. Vi vil i denne saken ikke drøfte antallet havner i landet, men vi mener det er behov for å se på hvordan vi i vår region kan organisere oss bedre – til fordel for brukerne og for å styrke forvaltningen av Havne- og farvannsloven.

Organisering av Havne-Norge

Varer som fraktes med skip må innom en havneterminal for omlasting til annet transportmiddel som kan frakte varene til en sluttdestinasjon. Havna utgjør således et intermodalt knutepunkt mellom sjø og vei (evt. også bane og flyplass) og spiller en avgjørende rolle i det pågående arbeid med å overføre mer gods fra vei til sjø.

Norske havner er inndelt i 3 nivåer og havnestrukturen er beskrevet i NTP: 7 utpekte havner (Oslo, Kristiansand, Stavangerregionen, Bergen, Trondheim, Bodø og Tromsø). 32 stamnetthavner, hvorav 10 er i Nord-Norge med Harstad som en av dem. Til slutt er det en kategori med øvrige havner.

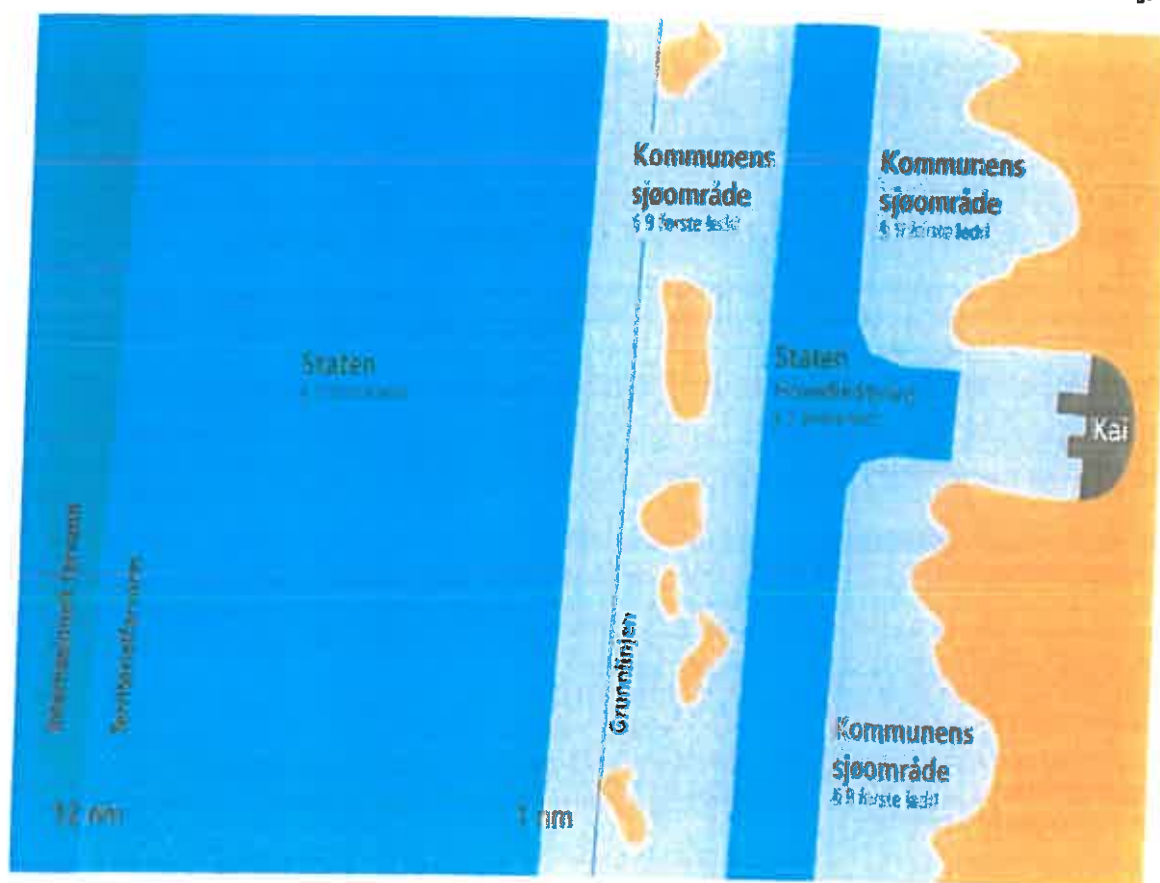
Stamnetthavnene er tilknyttet stamnettet av farleder til sjøs og stamveinettet på land, og er således prioritert for nasjonale og regionale farleds- og veiprosjekter. Selv om markedsaktørene står fritt til å velge hvilke havner de ønsker å bruke så gir stamnetthavnene med tilhørende prioritering i forhold til vei- og farledstiltak et tydelig signal fra Regjeringen om hvilke havner det skal satses på i neste planperiode 2014-2023.

I Norge er det mange transportkorridorer med fragmenterte godsstrømmer og lav regularitet. Det er mange små havner som ikke makter å bygge seg opp som tilstrekkelig effektive og konkurransedyktige logistikknutepunkt. Resultatet er at infrastrukturen og driften blir kostbar og at den enkelte havn ikke greier å tiltrekke seg nok gods for å drive effektivt. I Nord-Norge er dette særlig fremtredende der de fleste havner er selvstendige enheter. I Sør-Norge har vi sett en helt annen utvikling der svært mange kommuner og havner har gått sammen i større enheter, vanligvis etablert som interkommunale selskaper (IKS). Regjeringen har derfor i sin Nærskipsfartsstrategi («Mer gods på sjø») fra august 2013 foreslått en egen tilskuddsordning for å stimulere til mer havnesamarbeid. Harstad Havn KF mener det er gode grunner for å vurdere og etablere et større havnefellesskap i vår region.

Havne- og farvannsloven

I Havne- og farvannsloven (HFL) av 1984 var det Staten som hadde ansvaret for alle havne- og farvannsrelaterte saker i Norge. Det var kun de kommuner som hadde opprettet såkalt havnedistrikt – et definert geografisk område i kommunen – som hadde ansvar og jurisdiksjon etter loven, herunder innkreving av avgifter og levering av tjenester, særlig av forvaltningsmessig art.

I den nye HFL som ble iverksatt 1. januar 2010 er det fortsatt Staten som har det overordnede ansvaret, men loven pålegger samtlige kommuner med sjøgrenser det samme ansvar. Ansvarsdelingen mellom stat og kommune fremgår av nedenstående skisse og kan i korthet beskrives som at Staten har alt ansvar i sjøområdet fra en nautisk mil utenfor grunnlinjen. Innenfor denne linjen har kommunene ansvaret, med unntak for hovedled og biled slik disse er definert i farledsforskriften. Kommunens ansvar fremgår allerede i § 2 der det står at "Kommunen skal sørge for sikkerhet og fremkommelighet i havner og i kommunens sjøområde."

Dette ansvaret er beskrevet og utdypet i en rekke paragrafer i loven og vi vil i denne sammenheng kun peke på noen av de viktigste.

Det er særlig lovens §§ 15 og 40 som beskriver de vanligste oppgavene kommunene nå er pålagt. § 15 omhandler ansvaret i kommunale farleder og § 40 tar for seg ansvaret for drift og vedlikehold av havn. Stikkordsvis kan ansvaret i loven etter disse to paragrafer listes opp slik:

- Tilsyn med kaier, havneinnretninger og arealer (også private)
- Ferdsel på sjø og land skal være sikker og uhindret
- Kommunale farleder (ikke navigasjonsinnretninger, men f.eks. skilt, merker og lys), unntatt i definert hoved- og biled (staten ved Kystverket)
- Trafikkregulering
- Sikkerhet og beredskap
- Innkreving av avgifter og gebyrer

- Havnedata og -statistikk
- Kystsoneplanlegging og langtidsplanlegging, investeringer
- Saksbehandling av alle tiltak i sjøområdet

HFL har mange grensesnitt mot andre lover, som f.eks. plan- og bygningsloven (PBL), petroleumsloven, forurensningsloven, kulturminneloven og akvakulturloven. Dette er særlig fremtredende i f.m. kommunens behandling av søknader om tiltak i sjøområdet. Også her pålegger den nye HFL kommunene et betydelig ansvar gjennom føringene i § 27 om hvilke tiltak som skal behandles, sitat:

Bygging, graving, utfylling og andre tiltak som kan påvirke sikkerheten eller fremkommeligheten i kommunens sjøområde, krever tillatelse av kommunen hvor tiltaket skal settes i verk. Som tiltak regnes bl.a. fortøyningsinstallasjoner, kaier, brygger, broer, luftspenn, utdypning, dumping, akvakulturanlegg, opplag av fartøy, lyskilder, kabler og rør. Kommunen kan ikke gi tillatelse til tiltak som vil stride mot bestemmelser gitt i eller i medhold av loven her.

Alle disse tiltakene skal gis separat behandling etter HFL med separat klagerett for tiltakshaver. Det er altså ikke nok å behandle slike saker etter PBL, selv om ansvarsområdene overlapper hverandre rent geografisk. En tiltakshaver kan f.eks. i f.m. en søknad om naust og flytebrygge få godkjent søknaden etter PBL, men kan få avslag etter HFL fordi tiltakene på en uakseptabel måte påvirker sikkerhet eller fremkommelighet i kommunens sjøområde. Tiltakshaver har da rett til å anke dette avslaget og Kystverket vil være faginstans. Det er krevende for de mindre kommunene i landet fullt ut å håndheve de nye bestemmelsene og det er unødig ressurs- og kompetansekrevende dersom alle kommunene skal ivareta dette hver for seg.

Basert på samtaler med enkeltkommuner i vår region, samt før nevnte diskusjoner i Sør-Troms Regionråd, er vårt inntrykk at havnerelaterte saker ikke blir tilfredsstillende håndtert i dag unntatt i Harstad, som har hatt havneadministrasjon fra byen ble etablert i 1904. HFLs bestemmelser som listet over er lite kjent; det er liten eller ingen kompetanse på disse sakene; kommunene har få eller ingen inntekter av havnedriften grunnet manglende kjennskap til hjemmelsgrunnlaget for slik virksomhet; eierskap til og drift av kommunal havnestruktur er tilfeldig og basert på manglende kunnskap; tilsynsplikten forsømmes, osv. Det er derfor mye som taler for at regionen er tjent med et sterkere samarbeid om dette i tiden fremover, slik at kommunene på en bedre måte kan ivareta sine plikter etter loven.

Havnesamarbeid – fordeler og ulemper

HFL pålegger altså samtlige kommuner i Sør-Troms et betydelig ansvar som de per i dag trolig ikke har kompetanse til å ivareta. For å bøte på denne utfordringen har lovgiver i HFL § 10 (jfr. Kommunelovens § 27) gitt kommunene anledning til å delegerer hele eller deler av dette ansvaret f.eks. til et IKS. På den måten kan én enhet ivareta ansvaret på vegne av mange. Det er flere fordeler ved dette:

- Ett havneområde med én felles ledelse
- Enhetlig utvikling av strategier og planer
- Felles prioritering og utvikling av infrastrukturtiltak
- Én felles havneadministrasjon for de sjøfarende
- Ett regulativ for offentlige avgifter og andre havnerelaterte vederlag
- Enhetlig og profesjonell behandling av forvaltningssaker (søknader, tiltak, m.v.)
- En felles stemme i f.t. overordnet myndighet i havne-, transport-, og logistikksaker (f.eks. i arbeidet med NTP, havnekrav, farledsarbeider, kystsoneforvaltning, m.v.)
- Sterkere finansiell base for å videreutvikle havnedriften i alle medlemskommunene med de positive ringvirkninger som naturlig følger av sjøtransporten

I alle de ovenstående strekpunkter er det en forutsetning at det er en profesjonell og dedikert havneadministrasjon som ivaretar ansvaret og har sjøtransport og havn som sin hovedoppgave. I vår region er det kun Harstad som har dette etablert i dag og har over 100 års erfaring med slik virksomhet. Dette er en kompetanse som vi mener bør komme hele regionen til gode, til

beste for de sjøfarende og kommunenes innbyggere. Følgende oppgaver løses av Harstad Havn KF i dag for Harstad kommune:

- Havneadministrasjon
- Trafikkregulering
- Offentlig avgiftsinnkreving, utarbeidelse av regulativer
- Havnedata og -statistikk
- Planlegging, oppsetting og vedlikehold av merker og navigasjonshjelpemidler
- Markedsføring
- Sikkerhets- og beredskapsspørsmål (herunder oljevern for alle kommunene i Sør-Troms)
- Havneinvesteringer og -vedlikehold
- Planlegging i kystsonen
- Utbyggingssøknader, tiltak m.v. i strandsonen/sjøområdet

Dette er oppgaver som vi kan ivareta for alle kommunene i fremtiden og Harstad Havn KF kan danne kjernen i en slik organisering.

Ulemper som kan komme av en slik organisering er:

- Sentralisering av oppgaver og trafikk til vertskommunen
- Større avstand mellom samarbeidskommuner og havnens styrende organer
- Prioriteringer av investeringer i havn til et felles IKS, kontra i egen regi
- Tap av kontroll over disse sakene i egen kommunal regi

Vi mener fordelene mer enn oppveier ulempene og erfaringer fra andre havnesamarbeid viser at disse utfordringene i stor grad kan reduseres ved en klok organisering av det interkommunale selskapet. Blant annet er det IKS'er der elendomsretten til etablert infrastruktur beholdes av samarbeidskommunene og hvor kun disposisjonsretten, herunder inntekter og vedlikeholdsansvar, ivaretas av IKS'et. Når det gjelder spørsmål om sentralisering og kommunenes påvirkning av IKS'ets prioriteringer kan det ivaretas gjennom en klok organisering av IKS'ets styrende organer. I Molde og Romsdal Havn IKS er f.eks. selskapsavtalen utformet slik at ikke en eller et fåtall kommuner kan dominere samarbeidet på de andre samarbeidskommunenes bekostning. Vi beskriver Molde og Romsdal Havn IKS i mer detalj nedenfor som et eksempel på organisering fra en sammenlignbar region og de erfaringer som der er trukket.

En av landets fremste advokater i havnerett, Ørn Grahm, skriver i nyligste utgave av Knutepunkt (landets fremste havnemagasin/fagmagasin for havnesaker) følgende:

«Fordelene ved interkommunale havnesamarbeider er såpass mange at vi burde hatt langt flere slike enn vi faktisk har.» (Knutepunkt nr. 7/2013 s. 31)

Organisering av IKS for havnesamarbeid - erfaringer fra Molde og Romsdal Havn

Molde har hatt profesjonell havnedrift siden tidlig på 1800-tallet og ligger sentralt i en region med 6 omkringliggende mindre kommuner – Aukra, Fræna, Midsund, Nesset, Rauma og Vestnes. Molde by er på mange måter sammenlignbar med Harstad når det gjelder aktivitet, antall innbyggere og andre nøkkeltall og Molde havn har derfor vært benyttet som referansehavn for Harstad i mange år. Som i Sør-Troms så har ingen av de seks kommunene rundt Molde egen profesjonell havneadministrasjon, men enkelte av kommunene har til dels betydelig skipstrafikk og godshåndtering.

Molde Havn tok tidlig på 2000-tallet initiativ til etablering av et regionalt havnesamarbeid i regionen. Arbeidet skred fremover i flere år og endte med etablering av Molde og Romsdal Havn IKS fra 1. januar 2006. I korthet er IKS'et organisert slik (jfr. selskapsavtale og vedtekter i vedlegg C):

1. Selskapet eies i felleskap av de 7 deltakende kommuner med følgende fordeling:

Aukra kommune	12 %
Fræna kommune	12 %
Midsund kommune	12 %
Molde kommune	33 %
Nasset kommune	7 %
Rauma kommune	12 %
Vestnes kommune	12 %

De deltakende kommuner har ansvar for sin respektive andel av IKS'ets forpliktelser (i h t eierprosenten). Kommunene dekker også kostnadene ved etableringen, herunder utredninger og selskapsregistrering etter samme prosentfordeling.

2. IKS'et ledes av Havnerådet, bestående av 8 representanter med personlige vararepresentanter, hvorav Molde kommune har 2 representanter og de øvrige kommuner en hver. Havnerådet er IKS'ets øverste myndighet og havnerådets funksjonstid følger kommunevalgperioden. Havnerådet velger selv leder og nestleder.
3. Under havnerådet er det etablert et havnestyre bestående av 7 medlemmer med personlige varamedlemmer. Disse velges av Havnerådet etter innspill fra medlemskommunene. Representant til Havnerådet og havnedirektøren kan ikke velges som representant til havnestyret. Havnestyret bør sammensettes med sikte på representasjon fra alle de samarbeidende kommuner og slik at både eierinteresser og brukerinteresser ivaretas. Havnestyret velger selv leder og nestleder.
4. Havnedirektøren tilsettes av havnestyret. Han leder selskapets administrasjon og forestår den daglige ledelse og drift, etter havnestyrets retningslinjer.
5. Eiendomsretten til alle havneanlegg og innretninger vil normalt beholdes av de samarbeidende kommuner. Disposisjonsretten, inkludert inntekter, drift og kostnader, overføres imidlertid til IKS'et. I utgangspunktet gjelder dette all havnerelatert infrastruktur, men detaljene vil være gjenstand for forhandlinger med den enkelte deltakende kommune (jfr. selskapsavtaler m.v.).
6. Molde Havn KF – som var det tidligere havneselskapet i Molde havn og ivaretok alle havnesaker på vegne av Molde kommune – videreføres som et rent eiendomsselskap. Ansvaret blir å ivareta de betydelige eiendommene og havneinnretningene (kaier, terminaler, m.v.) som Molde kommune legger inn under IKS'ets disposisjonsrett. Alle havnefaglige saker overføres til behandling av IKS'et slik at Molde kommune og Molde Havn KF må forholde seg til organene i det interkommunale selskapet for håndtering av disse på lik linje med de øvrige kommunene.

Erfaringene med Molde og Romsdal Havn IKS har vært entydig positive for alle berørte parter. Skipstrafikken har økt vesentlig og brukerne er meget godt fornøyd med at de kun har én havneadministrasjon å forholde seg til uansett hvilken av de samarbeidende kommuner de opererer i. Det politiske miljøet i kommunene er tilfreds med ordningen som har gitt en profesjonell og effektiv forvaltning av havnerelaterte saker og der man ser betydelige positive ringvirkninger i kommunene. Havnesjefen i Harstad har vært i Molde i mai 2013 der disse erfaringene ble bekreftet. 2 representanter for Molde og Romsdal Havn IKS var også i Harstad i september 2013 der de delte sine erfaringer med hele vår organisasjon.

Bemanningen i Molde og Romsdal Havn IKS er kun øket med én person etter overgang fra KF til IKS og staben teller nå 8 personer. Det vurderes å tilsette ytterligere en person fra 2014 på grunn av økt aktivitet. Skipstrafikken har økt vesentlig og omsetningen er økt fra ca. 16 millioner til ca. 23 millioner (2012) etter etableringen av IKS'et. Evnen til å investere i og vedlikeholde infrastrukturen har økt vesentlig, samtidig som det har vært mulig å oppnå svært gode lånebetingelser til nyinvesteringer når så mange kommuner går sammen om å dele risikoen.

Økonomiske forhold ved et IKS

Havnedriften i Norge er begrunnet i et offentlig ansvar for å legge forholdene til rette for skipsfarten og dermed hente ut den samfunnsnytt effektiv og sikker skipsfart har for folk og næringsliv. Det er derfor lagt sterke føringer på hvordan havnekapitalen kan disponeres. Dette er regulert i kapittel 7 i Havne- og farvannsloven, jfr. spesielt §§ 47 og 48. Det vil føre for langt i denne omgang å gå inn i detaljene her, men som hovedregel er havnekapitalen beskyttet og kan kun benyttes til havneformål. Det betyr at økonomien i IKS'et skal være atskilt fra kommunenes øvrige økonomi med særskilt regnskap. Det betyr videre at alle inntekter og eventuelle overskudd i havnedriften tilfaller havnekassen og skal disponeres av IKS'et for utvikling av havneformål i hele ansvarsområdet. Videre at eiendommer, bygninger, kaier eller andre havneinnetninger som tilhører havnekassen ikke kan avhendes eller omsettes uten at midlene fra slikt salg går tilbake igjen til havnekassen, og at det er særlig begrensninger på mulighetene til å beskatte virksomheten. Hensikten med dette regimet er å beskytte de store investeringer som er gjort opp gjennom årene – primært gjort mulig gjennom inntekter fra sjøfarten og tilknyttet virksomhet.

Når dette er sagt så er det i HFL gitt åpning for at det i motsetning til fra et kommunalt foretak (KF) kan utbetales utbytte fra et IKS til eierkommunene, på særlige vilkår. Vilårene tilsier at det ikke kan utbetales utbytte eller «annen anvendelse av selskapets midler» før etter at det er foretatt nødvendig avsetning til vedlikehold, nyanlegg, fremtidige utviklingstiltak og investeringer i havnevirksomheten. I praksis er det derfor ingen tradisjon for at den offentlige havnedriften i Norge bidrar med utbytte til eierne, men muligheten er der i h t loven.

Tilhørende havnekapitalen vil være alle havneinnetninger eller enhver formuesgjenstand for havneformål i de deltakende kommuner i offentlig eie, så som kaier, moloer, terminaler, lagre, pakkhus, kontorer, driftsløsøre, penger, osv. Det er som nevnt god erfaring med at de respektive kommuner beholder eierskap til infrastruktur og således ikke foretar noe innskudd i IKS'et ved dets opprettelse, men at disposisjonsretten overføres til IKS'et. Dermed overtas inntektene og kostnadene, f eks til vedlikehold, av IKS'et. Investeringer vil også foretas i IKS'ets regi og kommunene hefter for IKS'et forpliktelser i h t den eierprosent som blir avtalt.

Når det gjelder skatt så er det slik at et IKS vil være skattepliktig for den delen av virksomheten som ikke er direkte knyttet til havnedriften, f eks dersom man driver rent forretningsmessig virksomhet i tillegg. Det betyr at de samarbeidende kommuner kan få skatteinntekter fra IKS'et, både i form av eiendoms- og inntektsskatt. Det skal imidlertid nevnes at Molde og Romsdal Havn IKS i sine 7 første driftsår ikke har vært i skatteposisjon, med unntak av noe eiendomsskatt til Molde kommune. Det ser heller ikke ut til å bli vesentlige skatteposisjoner i overskuelig fremtid. Årsaken er at investeringene i havnerelatert virksomhet ofte er såpass store i forhold til inntektene at det ikke fremkommer regnskapsmessige overskudd av den kommersielle aktiviteten.

Vi vil ellers vise til vedlegg E som er en artikkel av før nevnte advokat Ørn Graham i siste nummer av Knutepunkt, der han beskriver selskapsformen IKS nærmere og anbefaler slik organisering for havnesamarbeid.

Anbefalt prosess og forsiag til vedtak i samarbeidskommunene

Organisering

Det anbefales at prosjektet organiseres med en liten arbeidsgruppe bestående av havnesjef (prosjektleder) og 2 representanter fra de deltakende kommuner. Vi vil anbefale at disse kommer fra Ibestad og Salangen da de kommunene allerede har drøftet utfordringer og løsninger inngående med Harstad Havn KF, som vil ha overføringsverdi for de andre samarbeidskommunene.

Fremdriftsplan

Utviklingen av IKS er en krevende prosess som nødvendigvis krever mye tid. Følgende forhold må bli vurdert, utarbeidet, utvikles:

- Selskapets vedtekter og selskapsavtale
- Gjennomgang av havnekapitalen i alle kommunene og vurdering av hva som skal disponeres av IKS'et
- Utvidelse av havnedatasystemet og AIS (automatisk informasjonssystem for skipstrafikken – trafikkovervåking)
- Vurdering av ISPS-status for de enkelte havneanlegg
- Endring i økonomisystemene for å omfatte alle kommunenes havnedrift
- Endringer i øvrige IKT-systemer for ivaretagelse av hele havnedistriktet
- Gjennomgang av behov for kameraovervåking for å følge med trafikk og drift på kaiene
- Gjennomgang og etablering av nye avtaler for drift, brøyting, vedlikehold, m.v.

Listen er ikke uttømmende, men den illustrerer omfanget i jobben fremover. Følgende fremdriftsplan anbefales:

1. kvartal 2014
 - a. Brev til samtlige kommuner, vedtak om iverksetting av prosessen
 - b. Søknad til Samferdselsdepartementet om økonomisk støtte til prosjektet
 - c. Møter/befaring i kommunene
2. kvartal 2014
 - a. Utarbeide oversikt over havneinnretninger/-infrastruktur - tilstandsvurdering
 - b. Utvikle selskapsavtale og vedtekter
 - c. Utvikle løsninger for havnedatasystemer, statistikk og økonomi
 - d. Statusmøte i regionrådet
3. kvartal 2014
 - a. Sendte ut forslag til IKS til samtlige kommuner
 - b. Statusmøte i regionrådet (eventuelt møte i den enkelte kommune for presentasjon av løsninger)
4. kvartal 2014
 - a. Vedtak om opprettelse av IKS'et i samarbeidskommunene
 - b. Valg av havneråd (som igjen utpeker nytt havnestyre)
 - c. Implementere alle styringssystemer (havnedata, økonomi, sak/arkiv, m.v.)

Iverksetting anbefales 1. januar 2015 slik at IKS'et overtar det havnefaglige ansvaret i regionen fra og med samme dato. Viktig at dette skjer ved et årsskifte i f t økonomi (årsavslutning) og statistikk.

Økonomi i prosjektet

Som nevnt ovenfor vil det påløpe kostnader for Harstad Havn KF og til innleie av ekstern hjelp for å få gjennomført et slikt prosjekt. Samtidig er etablering av havnesamarbeid noe som er sterkt ønsket av sentrale myndigheter. Dette er konkret behandlet i Regjeringens Nærskipsfartsstrategi «Mer gods på sjø» som ble lagt frem i september 2013 (http://www.regjeringen.no/upload/FKD/Nærskipsfartsstrategi_2013.pdf) der det er foreslått en incentivordning for å stimulere til økt havnesamarbeid. I korthet er det gitt åpning for å søke om støtte til etablering av nye havneselskap, herunder utredninger, nye administrative fellesfunksjoner, utvikling av drifts- og markedsføringskonsept osv. Vi vil søke om slik støtte, men det er foreløpig ikke avklart om vi får dette og i tilfelle hvor mye. Her har Harstad Havn KF innledet et nært samarbeid med Norsk Havneforening for støtte i denne søknadsprosessen. Dersom vi ikke får støtte må de samarbeidende kommuner være med å dekke kostnadene, etter en nærmere avtalt fordelingsnøkkel. Dette er i tråd med praksis fra etablering av andre havnesamarbeid vi har undersøkt. Foreløpig beregning av kostnader – som ligger til grunn for søknaden om støtte til departementet – er beskrevet i vedlegg C. I 2014 er det kun de eksterne

kostnadene, interne prosjektkostnader og reiser/møter som må dekkes, dvs maksimalt inntil kr. 692.000. Harstad Havn KF foreslår at foretaket forskutterer kostnadene inntil søknad om støtte er avgjort i departementet og at eventuelle restkostnader i f m etableringen av IKS'et behandles av deltagerkommunene i endelig vedtak angitt i 4. kvartal (se fremdriftsplan over).

Forslag til vedtak i kommunene

Harstad Havn KF foreslår at deltagerkommunene behandler saken og vedtar igangsetting av prosessen innen 01.04.2014. Vi understreker at dette ikke er et bindende vedtak om å delta i IKS'et, men kun et vedtak for å få utredet saken og laget rammer for selskapet. Først deretter vil kommunene bli invitert til å delta formelt, herunder vedta selskapsavtale og vedtekter og avlevere kommunens ansvar etter Havne- og farvannsloven til det nye interkommunale selskapet. Harstad Havn KF anbefaler følgende vedtak i saken:

1. kommune vedtar å delta i prosessen med etablering av interkommunalt havnesamarbeid i Sør-Troms region. Prosessen vil bli ledet av Harstad Havn KF og det forutsettes tett dialog med deltagende kommuner og Sør-Troms Regionråd.
2. Arbeidet utføres av en prosjektgruppe støttet av innleid ekstern kompetanse. Gruppen ledes av havnesjefen i Harstad og har ett medlem fra hver av Ibestad og Salangen kommuner. Sør-Troms Regionråd har rollen som prosjektets styringsgruppe.
3. Harstad Havn KF forskutterer kostnader tilknyttet prosjektet inntil avklaring er mottatt om økonomisk bistand fra Samferdselsdepartementet. Eventuelle kostnader som ikke dekkes fra sentralt hold deles på de deltakende kommuner basert på den eierprosent som forhandles frem for det interkommunale selskapet - IKS.
4. Kommunestyret vil i et senere vedtak i 2014 ta endelig stilling til deltakelse i det interkommunale selskapet gjennom aksept og vedtak av den fremforhandlede selskapsavtale med tilhørende vedtekter.

Avslutning

Det er gode grunner til å etablere større havneregioner gjennom interkommunalt samarbeid. Sjøfarten gis bedre vilkår med mulighet til å realisere det prioriterte politiske målet om å overføre mer godstransport fra vei til sjø. Samtidig styrkes kommunenes håndtering av de offentligrettslige oppgavene i Havne- og farvannsloven, med det resultat at de er bedre i stand til å oppfylle kravet om å legge til rette for sikker og effektiv ferdsel i kommunens sjøområde. I andre deler av landet har man de siste årene sett en betydelig økning i havnesamarbeid over både kommune- og fylkesgrenser. I Midt-Norge er det f eks kun ett interkommunalt selskap - Trondheim Havn IKS - som ivaretar all havnevirksomhet i fylkene Sør- og Nord-Trøndelag. Harstad Havn KFs forslag om å utvikle et havnefelleskap i vår region er således godt forankret andre steder og det er et klart ønske fra sentrale myndigheter og fra sjøtransportens aktører.

Havnesamarbeidet kan også utvides på sikt, dersom nabokommuner/-havner ønsker å slutte seg til samarbeidet. Det må imidlertid skje på helt frivillig basis. Vi har sendt dette brevet i kopi til Lødingen og Lenvik kommuner og tar sikte på en god dialog også med disse om utviklingen i havnesaker i vår region.

Med hilsen
for Harstad Havn KF

Ivar F. Hagenlund
Havnesjef

Adresseliste:

Gratangen kommune
Ibestad kommune
Kvæfjord kommune
Lavangen kommune
Salangen kommune
Skånland kommune
Sør-Troms regionråd

Kopi:

Harstad kommune
Lenvik kommune
Lenvik Havn KF
Lødingen kommune
Lødingen Havn KF

Vedlegg

- A – Vedtak i havnestyret i Harstad Havn KF om «Havnesamarbeid i Sør-Troms»
- B – Vedtak i Harstad kommunestyre av 28.11.2013, samme sak
- C – Kostnadsoverslag
- D – Kopi av artikkel om Havnesamarbeid i Knutepunkt nr. 7/2013
- E – Kopi av artikkel om Havnesamarbeid i Knutepunkt nr. 8/2013

21/14 Kvalitet i skolen - 2014.

Arkivsak-dok. 14/00259-1
Arkivkode. B
Saksbehandler Willy Aas

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Formannskapet	02.06.2014	40/14
2 Kommunestyret	12.06.2014	21/14

Formannskapet har behandlet saken i møte 02.06.2014 sak 40/14

Møtebehandling

Leder oppvekst Willy Aas hadde en gjennomgang av begrepet/temaet «Kvalitet i skolen».

Dag Sigurd Brustind fremmet forslag om tillegg av følgende punkter:

1. Tidlig innsats skal prioriteres, og skole/barnehage skal sees i sammenheng.
2. Rådmannen bes vurdere et skoleomfattende system for forebygging av atferdsproblemer og fremming av et godt psykososialt miljø.

Votering

Rådmannens innstilling med tillegg av forslag fra Brustind ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Formannskapet tilrår kommunestyret å fatte følgende vedtak:

1. Kommunestyret vedtar de anbefalinger for forbedringa av kvalitet i opplæringen i grunnskolen som tilstandsrapporten beskriver.
2. Det skal utvikles en strategi for skoleutvikling og tverrfaglig samhandling i oppvekst. I dette arbeidet må alle grupper representeres, fra skole/oppvekst til skoleeier.
3. Eventuelle budsjettmessige konsekvenser innarbeides i forbindelse med budsjettbehandling høst 2014.
4. Tidlig innsats skal prioriteres, og skole/barnehage skal sees i sammenheng.
5. Rådmannen bes vurdere et skoleomfattende system for forebygging av atferdsproblemer og fremming av et godt psykososialt miljø.

Saksfremlegg

Forslag til vedtak/innstilling:

Formannskapet tilrår kommunestyret å fatte følgende vedtak:

3. Kommunestyret vedtar de anbefalinger for forbedringa av kvalitet i opplæringen i grunnskolen som tilstandsrapporten beskriver.

4. Det skal utvikles en strategi for skoleutvikling og tverrfaglig samhandling i oppvekst. I dette arbeidet må alle grupper representeres, fra skole/oppvekst til skoleeier.
5. Eventuelle budsjettmessige konsekvenser innarbeides i forbindelse med budsjettbehandling høst 2014.

Vedlegg:

1. Tilstandsrapport for grunnskolen i lbestad kommune 2013/2014.

Kort beskrivelse av saken

Skoleeiers bidrag til forbedring av innholdet i skolen kan skje gjennom å legge til rette for gode rammer i grunnskolen og å stille krav til hvordan rammene skal nyttes og følge opp oppnådde resultat med eventuelle tiltak.

lbestad kommune har høy lærertetthet, også målt mot sammenlignbare kommuner. Læringsresultatene holder et gjennomsnittlig nivå og over. Elevene melder at de har det i det meste relativt bra på skolen og læringsresultater og trivsel henger sammen. Hvordan kan lbestad kommune fremme godt læringsmiljø over tid?

lbestad kommune bør utvikle en kompetansestrategi med prioriterte områder over tid for skoleutvikling, etter- og videreutdanning og rekruttering av kompetanse.

lbestad skole ønsker å utvikle seg til en lærende skole, der det utvikles felles pedagogisk plattform, verdier og forbedret opplæringstilbud gjennom utforsking av egen praksis individuelt og kollektivt.

En strategi for kompetanse bør ha en tverrfaglig tilnærming for hele oppvekstfeltet.

Fakta i saken

Opplæringsloven pålegger skoleeier å etablere status over tingenes tilstand i grunnskolen. Rapporten skal drøftes i kommunestyret hvert år. Det stilles ingen krav til hva som skal komme ut av en slik behandling.

Vurdering

Tilstandsrapporten er en samling av data om læringsresultat og hva elevene selv har meldt om sitt læringsmiljø via Elevundersøkelsen. Det er viktig å vite om tilstanden basert på faktiske data. Det er like viktig å etablere en dialog på alle nivå om hva vi kan lære av de samme data og sette inn forskningsbaserte og målrettede tiltak.

Det er gledelig hvis elevene i lbestad kommune oppnår gode resultater sammenlignet med andre. Den pedagogiske analysen og tiltak av denne må imidlertid ta utgangspunkt i den enkelte elevs resultat og tiltak for denne. Kollektivet kan lære av egen «best practice». Med utforsking i skolens egne aksjoner for forbedring kan resultat fra samme elevgruppe med variable resultater i forskjellige ferdigheter eller fag brukes til en analyse av tiltak for forbedring.

Hva gjør de lærere/lærerteam som får mest ut av elevenes potensiale for læring?

Det har over tid vært en positiv utvikling på mobbing i skolen i lbestad kommune, men nå viser elevundersøkelsen en liten økning, spesielt på barnetrinnet. Fylkesmannen har identifisert skoler i Troms med høyere forekomst av mobbing og

Ibestad skole er en av disse skolene. Skolen ønsker å innføre et forskningsbasert skoleomfattende system for positiv forebygging, redusering og håndtering av atferd. Ibestad har et meget høyt nivå på bruk av ressurser til spesialundervisning både i absolutt og i relativ forstand. Rådmannen ønsker å sette i gang en prosess som har til hensikt å forskyve ressursbruk fra spesialundervisning sent til tidligere innsats i opplæringsløpet og over mot tilpassa opplæring. Sentralt er også samarbeid mellom barnehage og skole. Hvordan kan ressursene utnyttes best mulig så tidlig mulig i læringsløpet?

Helse og miljø (HMS og “tradisjonelle miljøspørsmål (eks. forurensning))

Ingen konsekvenser

Personell

Ingen konsekvenser

Økonomi

Ingen konsekvenser

Rådmannens konklusjon

Kommunestyret har nettopp vedtatt å bygge ny skole. Det kommer til å bli den fineste skolen i Troms. Rapporten peker på sentrale områder som grunnskolen i Ibestad kan ta tak i for å oppnå enda bedre læring gjennom systematisk, systemisk, helhetlig skoleutvikling. Forandring og forbedring av praksis må ta utgangspunkt i praktikerens hverdag og må et langsiktig perspektiv.

Rapporten stiller en del spørsmål basert på data og forskningsbasert kunnskap.

Det største spørsmålet er: Hvordan utvikle Ibestad skole fra den fineste skolen til den beste skolen i Troms?

Vedlegg til sak

Ibestad kommune
tilstandsrapport grun:

Ibestad kommune

Kvalitet i grunnskolen Tilstandsrapport 2013/2014

Dette er en rapport fastsatt i opplæringsloven og privatskoleloven som skoleeiere plikter å utarbeide årlig om tilstanden i grunnskoleopplæringen. Det er viktig at styringsorganene i kommunen har et bevisst og kunnskapsbasert forhold til kvaliteten på opplæringen. Dette er nødvendig for å følge opp utviklingen av sektoren på en god måte.

Rapport om tilstanden i opplæringen

Rapporten om tilstanden (tilstandsrapporten) i opplæringen skal omhandle læringsresultater, frafall og læringsmiljø. Den årlige rapporten skal drøftes av skoleeier i kommunestyret, jf. opplæringsloven § 13-10 andre ledd.

Nasjonalt kvalitetsvurderingssystem

Tilstandsrapporten er et sentralt element i det nasjonale kvalitetsvurderingssystemet. Regjeringen har fastsatt mål knyttet til læringsresultater, frafall og læringsmiljø som grunnlag for å vurdere kvaliteten i grunnsopplæringen, jf. St.meld. 31 (2007-2008). Til de nasjonale målsettingene har regjeringen stilt opp indikatorer som skal gi grunnlag for å vurdere hvor langt skoleeier er kommet i å nå målene.

Krav til innhold i tilstandsrapporten

Tilstandsrapporten skal som et minimum omtale læringsresultater, frafall og læringsmiljø, men kan bygges ut med annen omtale som skoleeier mener er formålstjenlig ut fra lokale behov.

I St.meld. nr.16 (2006-2007) fremgår det at tidlig innsats er vesentlig for å bedre elevenes ferdigheter og faglige utvikling. Kartlegging av elevenes ferdighetsnivå må følges opp med tiltak for dem som har behov for ekstra opplæring fra første stund. Den spesialpedagogiske innsatsen er her sentral.

Personvern

Tall som lastes direkte inn fra Skoleporten, kan for små enheter inneholde indirekte identifiserbare opplysninger. Dette kan være taushetsbelagte opplysninger etter forvaltningsloven § 13 og/eller personopplysninger etter personopplysningsloven § 2 nr. 1. Tilsvarende vil også kunne gjelde for lokale indikatorer. Det minnes om at disse opplysningene må behandles i tråd med forvaltningslovens og/eller personopplysningslovens bestemmelser.

Innhold

1. Sammenheng	4
2. Hovedområder og indikatorer	5
2.1. Elever og undervisningspersonale	5
2.1.1. Lærertetthet	5
2.1.2. Antall elever og lærerårsverk	5
2.2. Læringsmiljø 2013/2014	7
2.2.1. Mestring	7
2.2.2. Mobbing på skolen	8
2.2.3. Støtte fra lærer	9
2.2.4. Vurdering for læring	10
2.2.5. Læringskultur	11
2.2.6. Elevdemokrati og medvirkning	12
2.2.7. Elevundersøkelsen 2007 – 2012 Læringsmiljø 7.trinn	13
2.2.8. Elevundersøkelsen 2007 – 2012 Læringsmiljø 10.trinn	15
2.3. Resultater	17
2.3.1. Nasjonale prøver lesing 5. trinn	17
2.3.2. Nasjonale prøver lesing ungdomstrinn	18
2.3.3. Nasjonale prøver regning ungdomstrinn	19
2.3.4. Nasjonale prøver engelsk 5. trinn	20
2.3.5. Nasjonale prøver engelsk ungdomstrinn	21
2.3.6. Karakterer - matematikk, norsk og engelsk	22
2.3.7. Grunnskolepoeng	23
2.4. Gjennomføring	24
2.4.1. Overgangen fra grunnskole til VGO	24
2.5. Spesialundervisning	24
2.6. Kompetansestrategi	26
2.7. Rekrutteringsstrategi	27
3. System for oppfølging (internkontroll)	28
4. Konklusjon	29

1. Sammendrag

Denne tilstandsrapporten er en samling av data om læringsresultat og hva elevene selv har meldt om sitt læringsmiljø via Elevundersøkelsen.

Skoleeiers bidrag til forbedring av innholdet i skolen kan skje gjennom å legge til rette for gode rammer i grunnskolen og å stille krav til hvordan rammene skal nyttes og følge opp oppnådde resultat med eventuelle tiltak.

Det er gledelig hvis elevene i Ibestad kommune oppnår gode resultater sammenlignet med andre. Den pedagogiske analysen og tiltak av denne må imidlertid ta utgangspunkt i den enkelte elevs resultat og tiltak for denne. Kollektivet kan lære av egen «best practice» hvis det i samme elevgruppe er variable resultater i forskjellige ferdigheter eller fag. Hva gjør de lærere/lærerteam som får mest ut av elevenes potensiale for læring?

Ibestad kommune har høy lærertetthet, også målt mot sammenlignbare kommuner. Læringsresultatene holder et gjennomsnittlig nivå og over. Elevene melder at de har det i det meste relativt bra på skolen og læringsresultater og trivsel henger sammen. Hvordan kan Ibestad kommune fremme godt læringsmiljø over tid?

Det har over tid vært en positiv utvikling på mobbing i skolen i Ibestad kommune, men nå viser elevundersøkelsen en liten økning, spesielt på barnetrinnet. Fylkesmannen har identifisert skoler i Troms med høyere forekomst av mobbing og Ibestad skole er en av disse skolene. Skolen ønsker å innføre et forskningsbasert skoleomfattende system for positiv forebygging, reduisering og håndtering av atferd.

Ibestad har et meget høyt nivå på bruk av ressurser til spesialundervisning både i absolutt og i relativ forstand. Rådmannen ønsker å sette i gang en prosess som har til hensikt å forskyve ressursbruk fra spesialundervisning sent til tidligere innsats i opplæringsløpet og over mot tilpassa opplæring. Sentralt er også samarbeid mellom barnehage og skole. Hvordan kan ressursene utnyttes best mulig tidlig?

Ibestad kommune bør utvikle en kompetansestrategi med prioriterte områder over tid for skoleutvikling, etter- og videreutdanning og rekruttering av kompetanse.

Ibestad skole ønsker å utvikle seg til en lærende skole, der det utvikles felles pedagogisk plattform, verdier og forbedret opplæringstilbud gjennom utforskning av egen praksis individuelt og kollektivt.

2. Hovedområder og indikatorer

2.1. Elever og undervisningspersonale

Om Elever og undervisningspersonale

Utdanningsdirektoratet anbefaler skoleeiere å ta med disse indikatorene i tilstandsrapporten:

- tallet på elever og lærerårsverk (sum årsverk for undervisningspersonalet)
- lærertetthet (lærertetthet 1.-7. trinn, lærertetthet 8.-10. trinn)

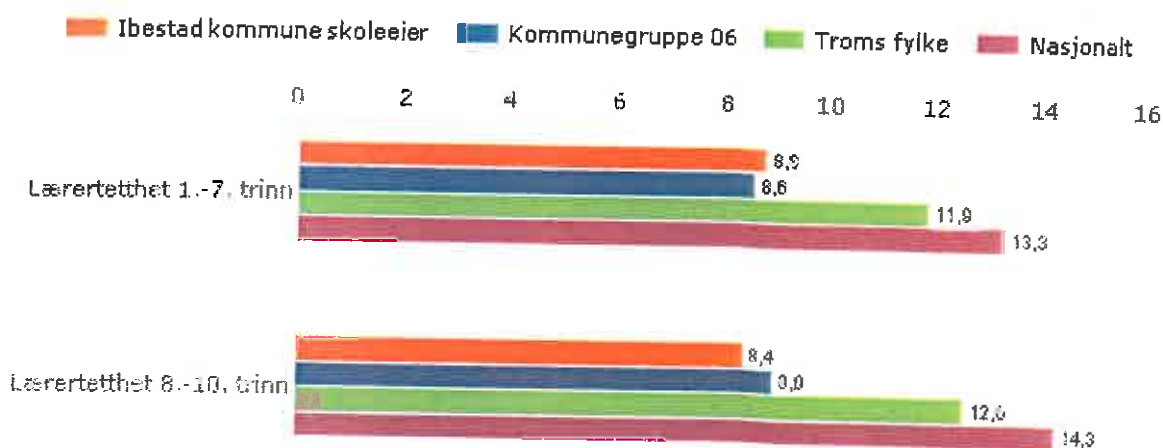
2.1.1. Lærertetthet

Lærertetthet .

Indikatoren viser gjennomsnittlig lærertetthet på ned på skolenivå. Lærertetthet beregnes med utgangspunkt i forholdet mellom elevtimer og lærertimer, og gir informasjon om størrelsen på undervisningsgruppen. Indikatoren inkluderer timer til spesialundervisning og til andre lærertimer som tildeles på grunnlag av individuelle elevrettigheter.

Ibestad kommune skoleeier | Sammenlignet geografisk

Offentlig | Alle | Begge kjønn | Periode 2013-14 | Grunnskole

2.1.2. Antall elever og lærerårsverk

Antall elever

Indikatoren opplyser om tallet på elever som er registrert ved grunnskoler per 1. oktober det aktuelle skoleåret. Indikatoren omfatter barn og unge som etter opplæringsloven § 2-1 har rett og plikt til grunnskoleopplæring, og som får denne opplæringen ved en grunnskole. Tallene omfatter ikke voksne elever som får grunnskoleopplæring.

Årsverk for undervisningspersonale

Indikatoren viser sum årsverk for undervisningspersonalet. Summen inkluderer beregnede årsverk til undervisning og beregnede årsverk til annet enn undervisning.

Årsverkene er beregnet ved å dividere årstimer på årsrammen. Det er benyttet 741 timer på barnetrinnet og 656 timer på ungdomstrinnet.

I denne indikatoren inngår følgende delskår: Årsverk til undervisning.

Ibestad kommune skoleeier | Fordelt på periode

Offentlig | Alle | Begge kjønn | Grunnskole

Indikator og nøkkeltall	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14
Tallet på elever	129	114	109	111	115
» Årsverk for undervisningspersonale	20,9	27,9	22,3	21,5	16,2

2009 2010 2011 2012 2013 2014

Elevtallsutvikling Ibestad skole. Kilde: SSB, egne tall:

Skoleår	Elevtall
13/14	114
14/15	108
15/16	101
16/17	97
17/18	94
18/19	87
19/20	86

Vurdering:

Ibestad kommune har høy lærertetthet i barne og ungdomstrinnet. Dette henger for det meste sammen med små kull og full- eller fådeling av kull. Gjennomsnittlig kullstørrelse pr nå er ca 11 elever og synkende. Hvis Ibestad kommune ønsker å forbedre kvaliteten på opplæringen henger det sammen med størrelse på klassene, men vel så viktig er hva som skjer i klassene og hvordan. Utfordringen er å utnytte lærertettheten til endra bedre opplæring. Det skjer ikke av seg selv, men gjennom bevisst skoleutvikling over tid. Hvordan kan ressursene brukes for å oppnå best mulig opplæring for hver krone som brukes?

2.2. Læringsmiljø 2013/2014

Om Læringsmiljø

Elevundersøkelsen ble endret før undersøkelsen 2013/2014, derfor vises ikke sammenligning i sammenhengende periode. For en mer fullstendig bilde vises resultatene fra undersøkelsen 2007 – 2012 under.

Forklaring: Skala 1-5. Høy verdi betyr positivt resultat. Unntakene er mobbing på skolen hvor lav verdi er positivt og andel elever som opplever mobbing som viser andelen elever (prosent).

Alle elever og læringer skal inkluderes og oppleve mestring. Skoleeiere og skoleledere er pålagt å gjennomføre Elevundersøkelsen for elever på 7. og 10. trinn og Vg1. Et utvalg av spørsmålene i Elevundersøkelsen er satt sammen til indekser som ligger i Skoleporten. Resultatene fra Elevundersøkelsen vises i Skoleporten.

I tilstandsrapporten er disse læringsmiljøindekser obligatoriske:

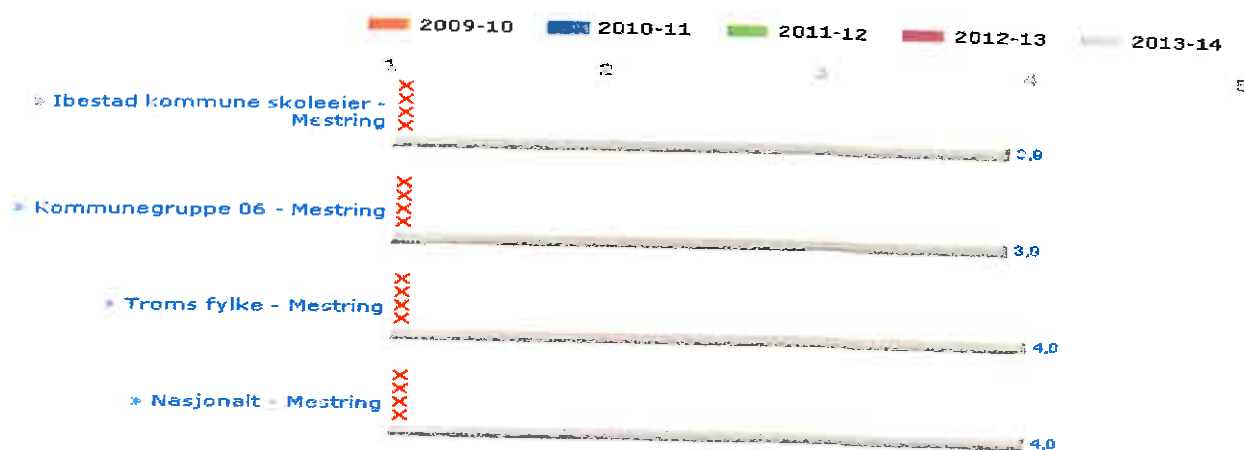
- Støtte fra lærer
- Vurdering for læring
- Læringskultur
- Mestring
- Elevdemokrati og medvirkning
- Mobbing på skolen
- Andel elever som har opplevd mobbing 2-3 ganger i måneden eller oftere (prosent)

2.2.1. Mestring

Indeksen viser elevenes opplevelse av mestring i forbindelse med undervisning, lekser og arbeid på skolen. Skala: 1-5. Høy verdi betyr positivt resultat.

Ibestad kommune skoleeier | Sammenlignet geografisk | Fordelt på periode

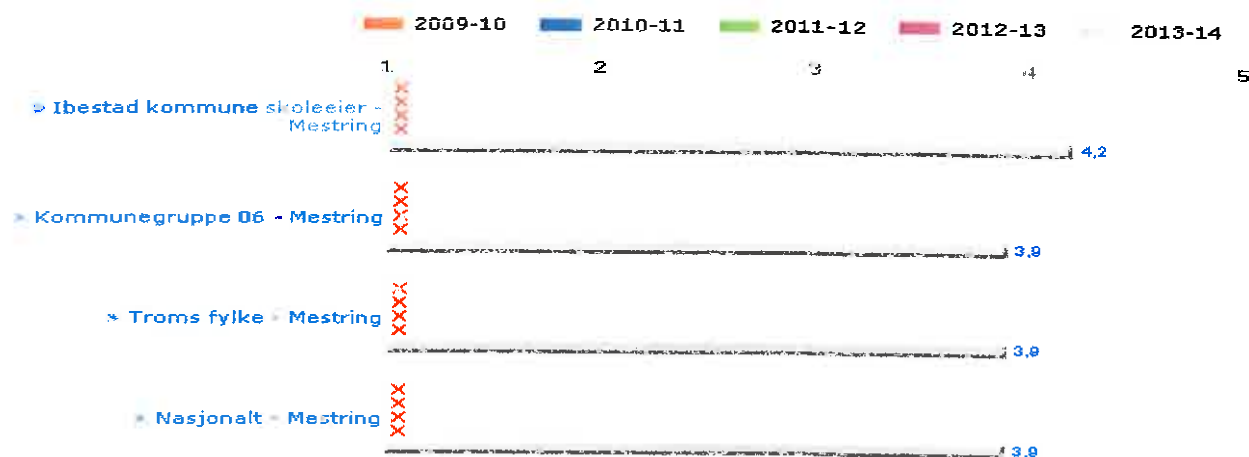
Offentlig | Trinn 7 | Begge kjønn | Grunnskole

Ibestad kommune skoleeier | Sammenlignet geografisk | Fordelt på periode

Offentlig | Trinn 10 | Begge kjønn | Grunnskole

2.2.2. Mobbing på skolen

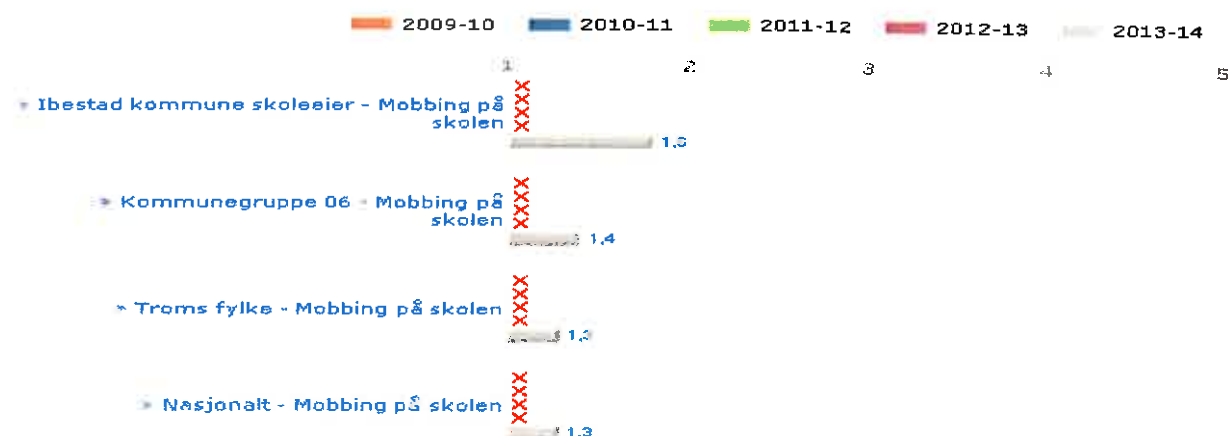
Gjennomsnittsverdien for indikatoren Mobbing på skolen er beregnet ut fra hvor mange som opplever at de blir mobbet og hvor ofte de blir mobbet. Verdien gir ikke antall elever som i snitt mobbes. En og samme verdi kan enten indikere at mange krysser av at de mobbes sjelden eller at færre krysser av at de mobbes hyppig. I Skoleporten tyder et gjennomsnitt ned mot verdien 1 på lite mobbing i skolen.

Lokale mål

Ibestad skole skal ha null toleranse for mobbing.

Ibestad kommune skoleeier | Sammenlignet geografisk | Fordelt på periode

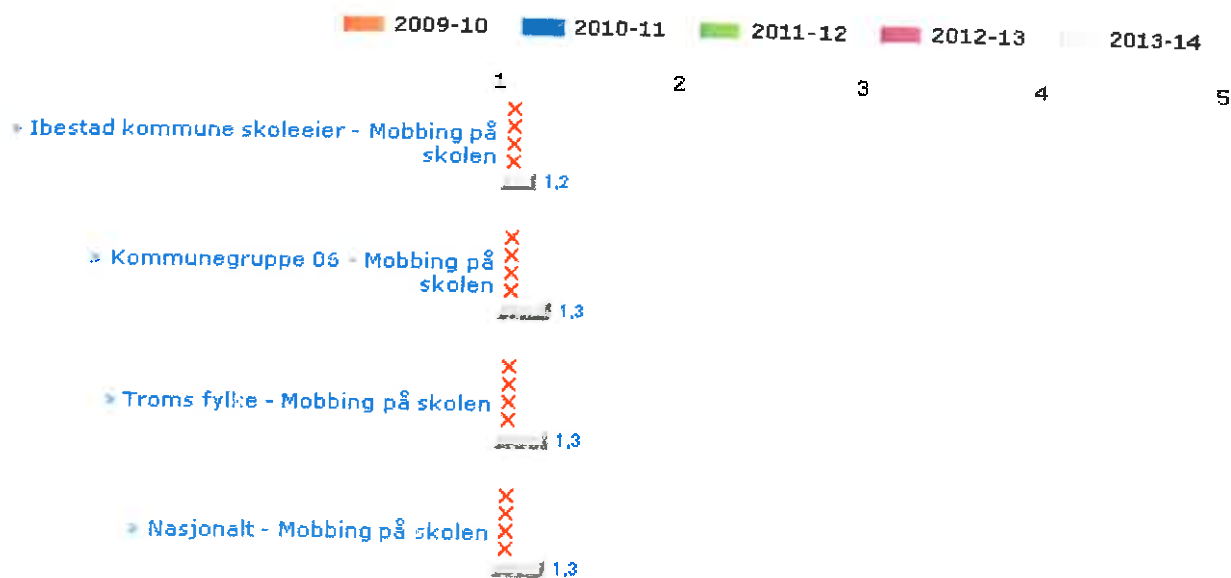
Offentlig | Trinn 7 | Begge kjønn | Grunnskole

Ibestad kommune skoleeier | Sammenlignet geografisk | Fordelt på periode

Offentlig | Trinn 10 | Begge kjønn | Grunnskole

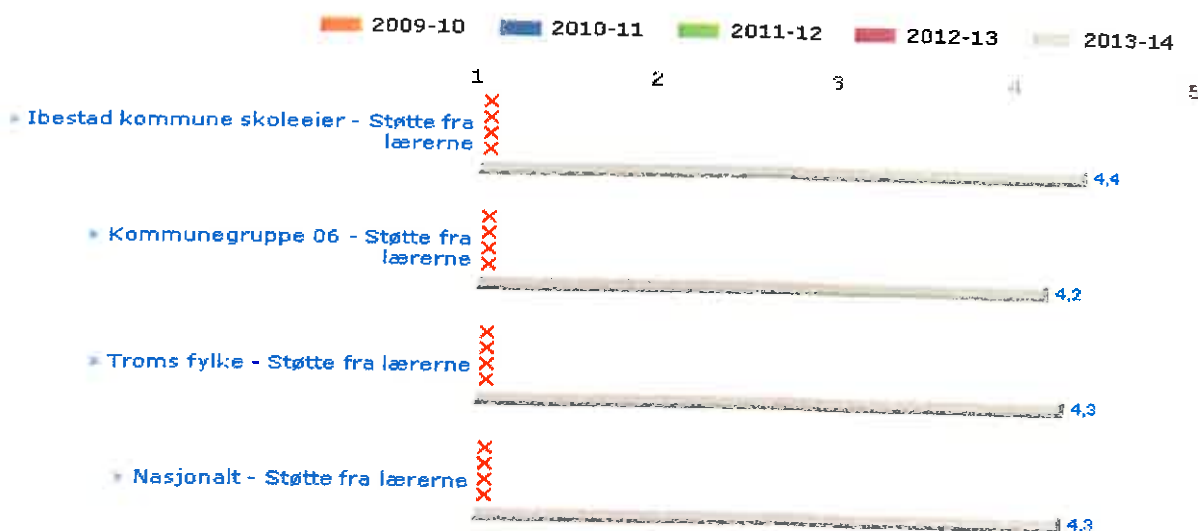

2.2.3. Støtte fra lærer

Indeksen viser elevenes opplevelse av emosjonell og faglig støtte fra lærer. Skala: 1-5. Høy verdi betyr positivt resultat.

Ibestad kommune skoleeier | Sammenlignet geografisk | Fordelt på periode

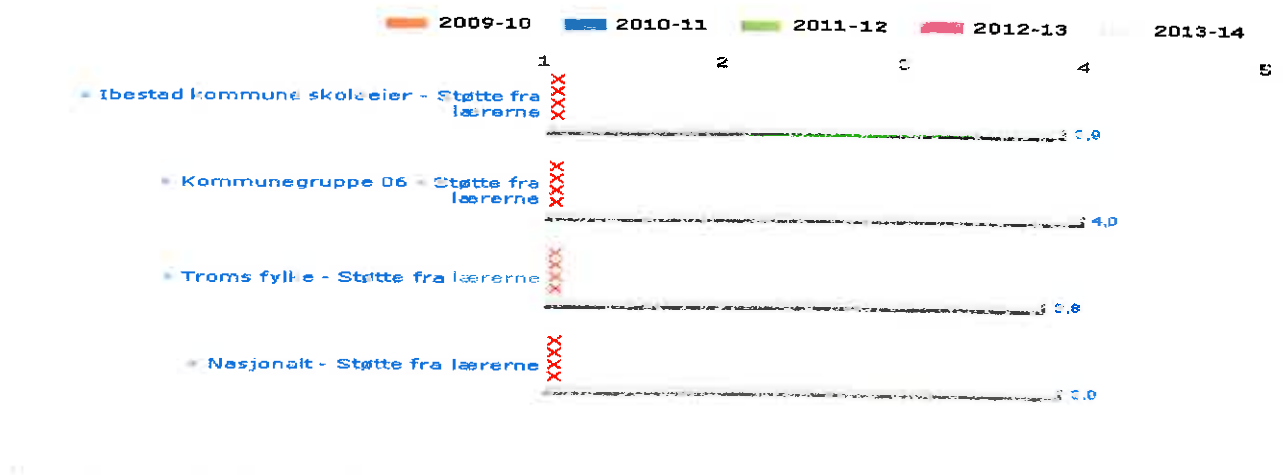
Offentlig | Trinn 7 | Begge kjønn | Grunnskole

Ibestad kommune skoleeier | Sammenlignet geografisk | Fordelt på periode

Offentlig | Trinn 10 | Begge kjønn | Grunnskole

Vurdering:

det er avgjørende viktig for kvaliteten på opplæringen å ha trykk på kollektiv og individuell kompetanseutvikling gjennom kontinuerlig skoleutvikling, etter-og videreutdanning. Om det reduseres på ressurser totalt er det enda viktigere å få mest mulig god kvalitet for den ressursinnsats som Ibestad kommune setter inn i skolen.

Hvordan kan Ibestad skole komme fra idealet med null toleranse for mobbing til i praksis null mobbing i Ibestad skole?

2.2.4. Vurdering for læring

Indeksen kartlegger elevenes opplevelse av de fire prinsippene i vurdering for læring. Skala: 1-5. Høy verdi betyr positivt resultat.

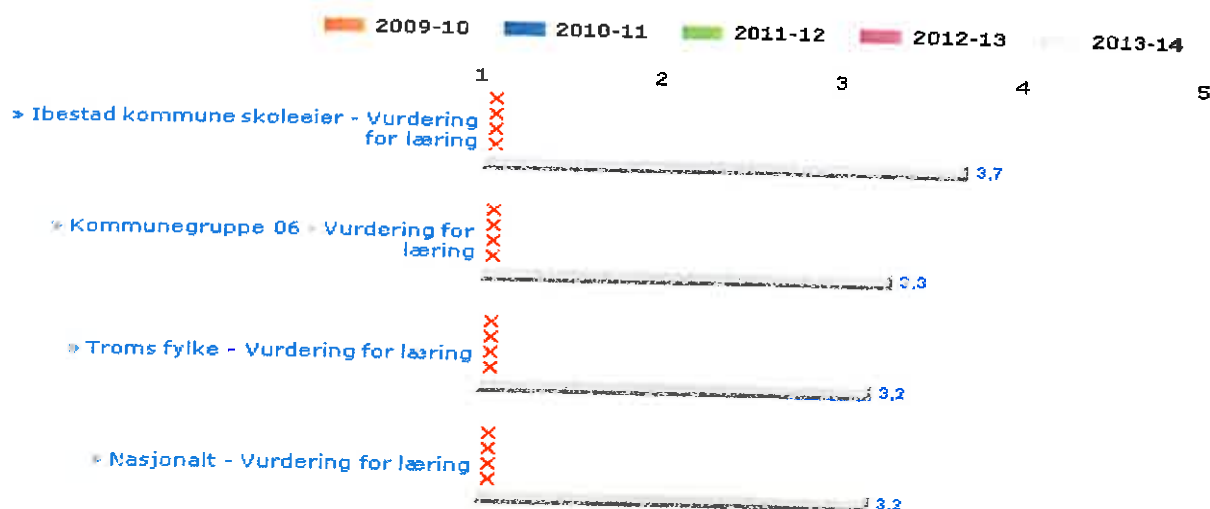
Ibestad kommune skoleeier | Sammenlignet geografisk | Fordelt på periode

Offentlig | Trinn 7 | Begge kjønn | Grunnskole

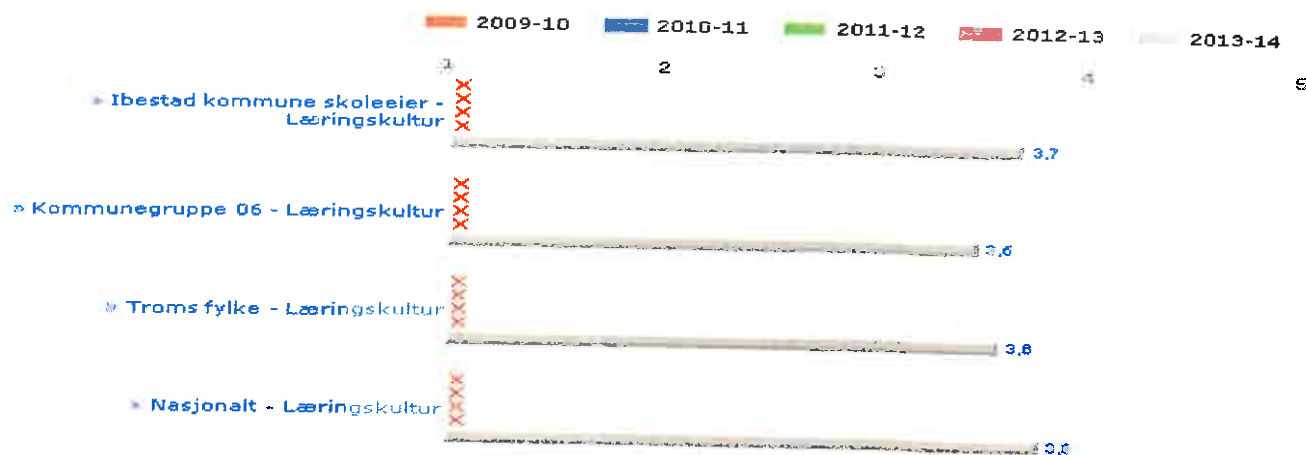
Ibestad kommune skoleeier | Sammenlignet geografisk | Fordelt på periode
Offentlig | Trinn 10 | Begge kjønn | Grunnskole

2.2.5. Læringskultur

Indeksen viser om elevene opplever at skolearbeidet er viktig for klassen og om det er rom for å gjøre feil i læringsarbeidet. Skala: 1-5. Høy verdi betyr positivt resultat.

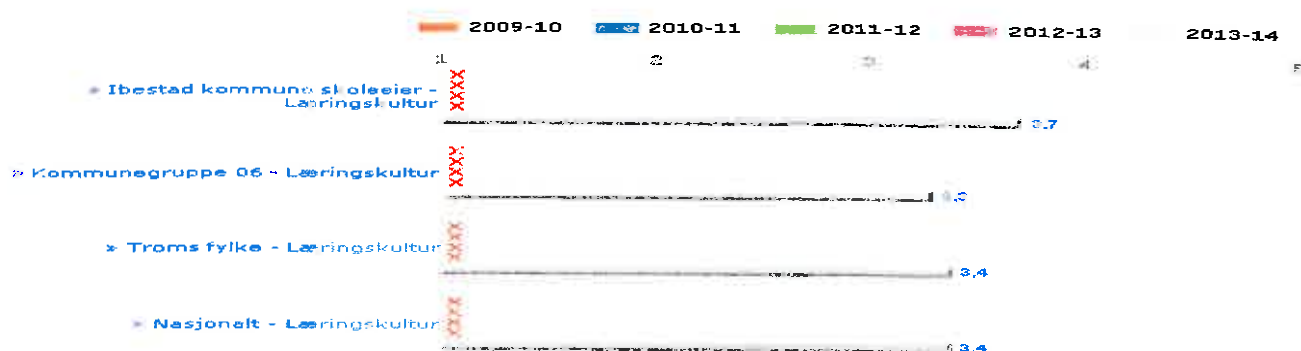
Ibestad kommune skoleeier | Sammenlignet geografisk | Fordelt på periode
Offentlig | Trinn 7 | Begge kjønn | Grunnskole

Ibestad kommune skoleeier | Sammenlignet geografisk | Fordelt på periode

Offentlig | Trinn 10 | Begge kjønn | Grunnskole

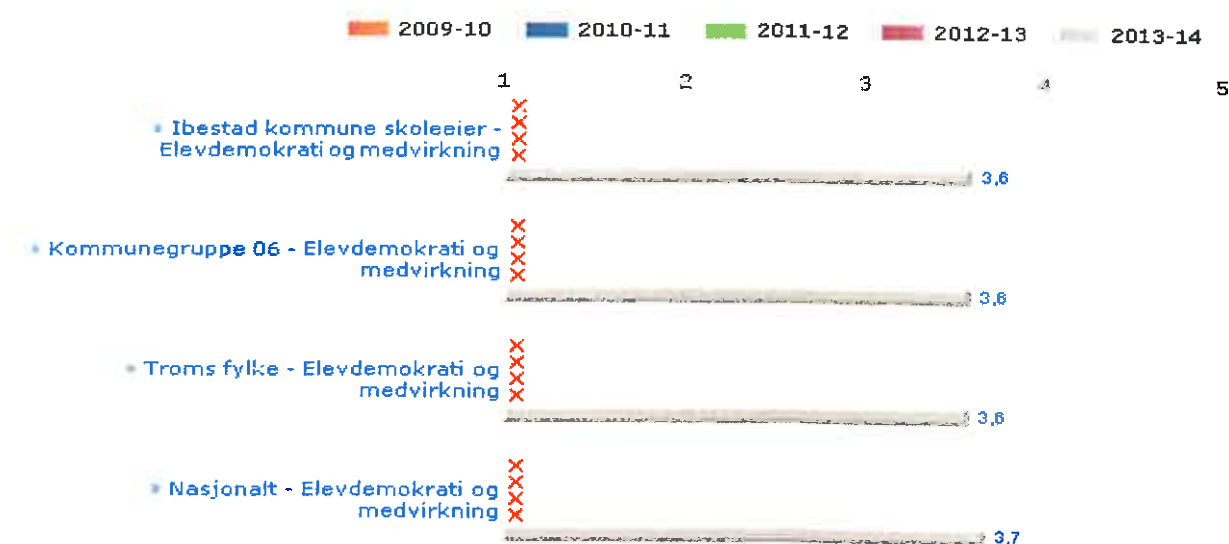

2.2.6. Elevdemokrati og medvirkning

Indeksen viser elevenes opplevelse av mulighet for å medvirke i arbeidet med fagene, og om de får bli være med å bestemme klasseregler og delta i elevrådsarbeid. Skala: 1-5. Høy verdi betyr positivt resultat.

Ibestad kommune skoleeier | Sammenlignet geografisk | Fordelt på periode

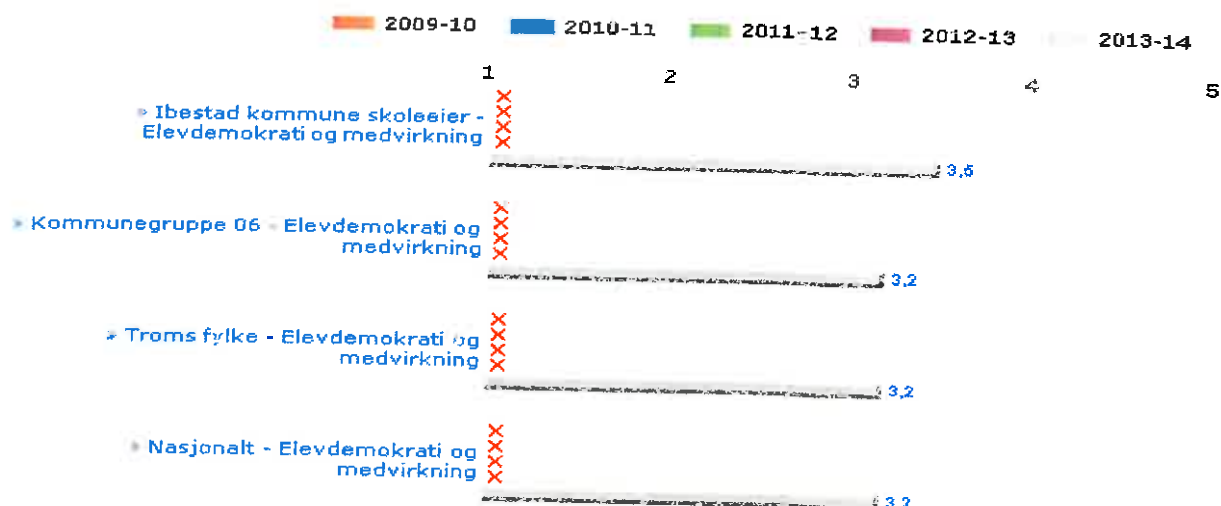
Offentlig | Trinn 7 | Begge kjønn | Grunnskole

Ibestad kommune skoleeier | Sammenlignet geografisk | Fordelt på periode

Offentlig | Trinn 10 | Begge kjønn | Grunnskole

Vurdering:

Elevene både ytrives og presterer godt sammenlignet med andre. Det aller viktigste er at hver elev presterer så godt som hver elev kan. Det viktigste perspektivet er ikke hva våre elever gjør sammenlignet med andre, det sier meget lite om hvordan vi skal utvikle skolen i Ibestad. Det viktigste vi kan lære av disse undersøkelsene er hvordan vi kan forbedre egen praksis for hver enkelt elev.

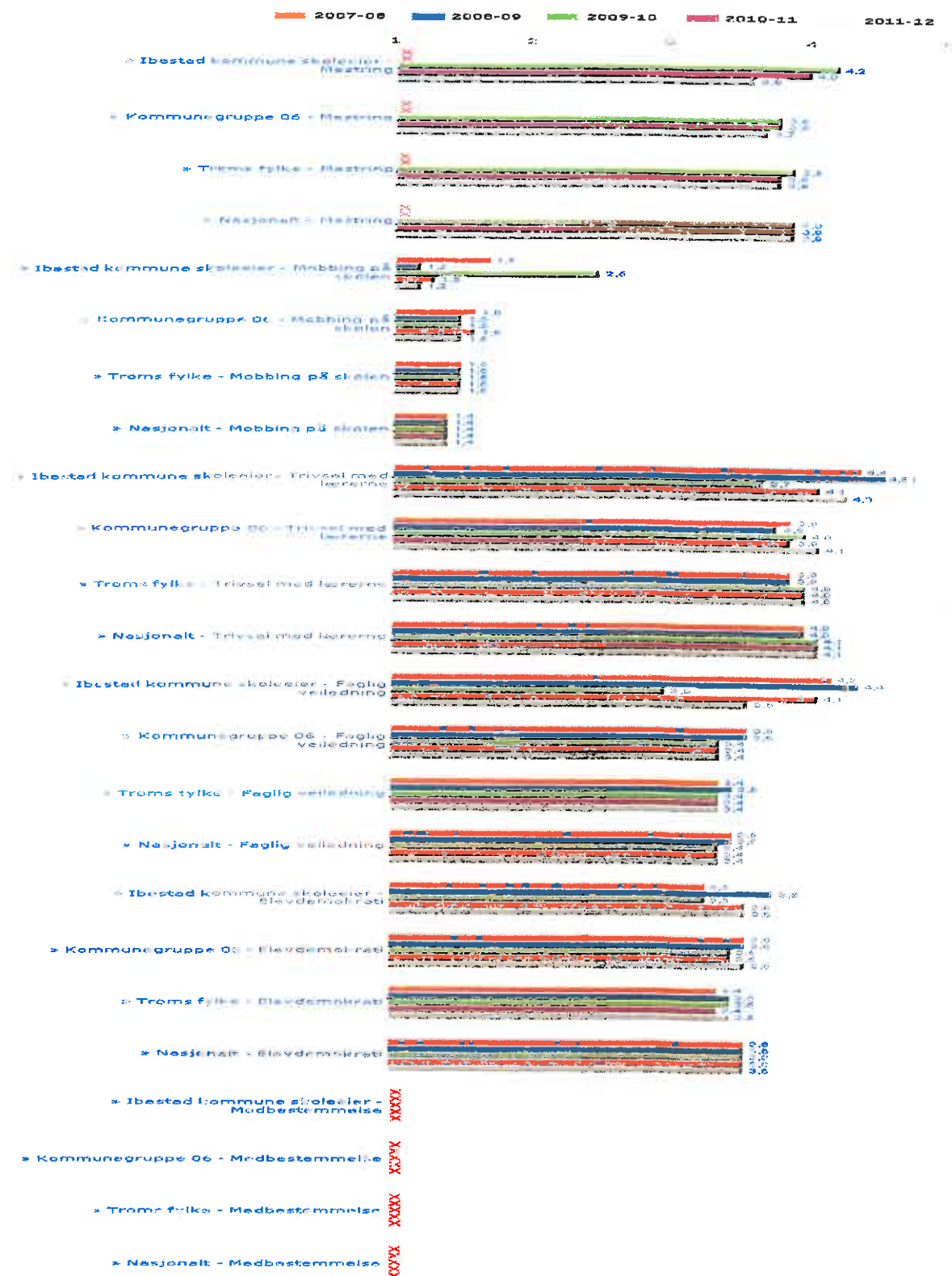
2.2.7. Elevundersøkelsen 2007 – 2012 Læringsmiljø 7.trinn

Resultatene fra elevundersøkelsene i disse årene er ikke direkte sammenlignbart med den nye elevundersøkelsen, men tas med for å gi et bilde av fenomen over tid.

Ibestad kommune skoleeier | Sammenlignet geografisk | Fordelt på periode

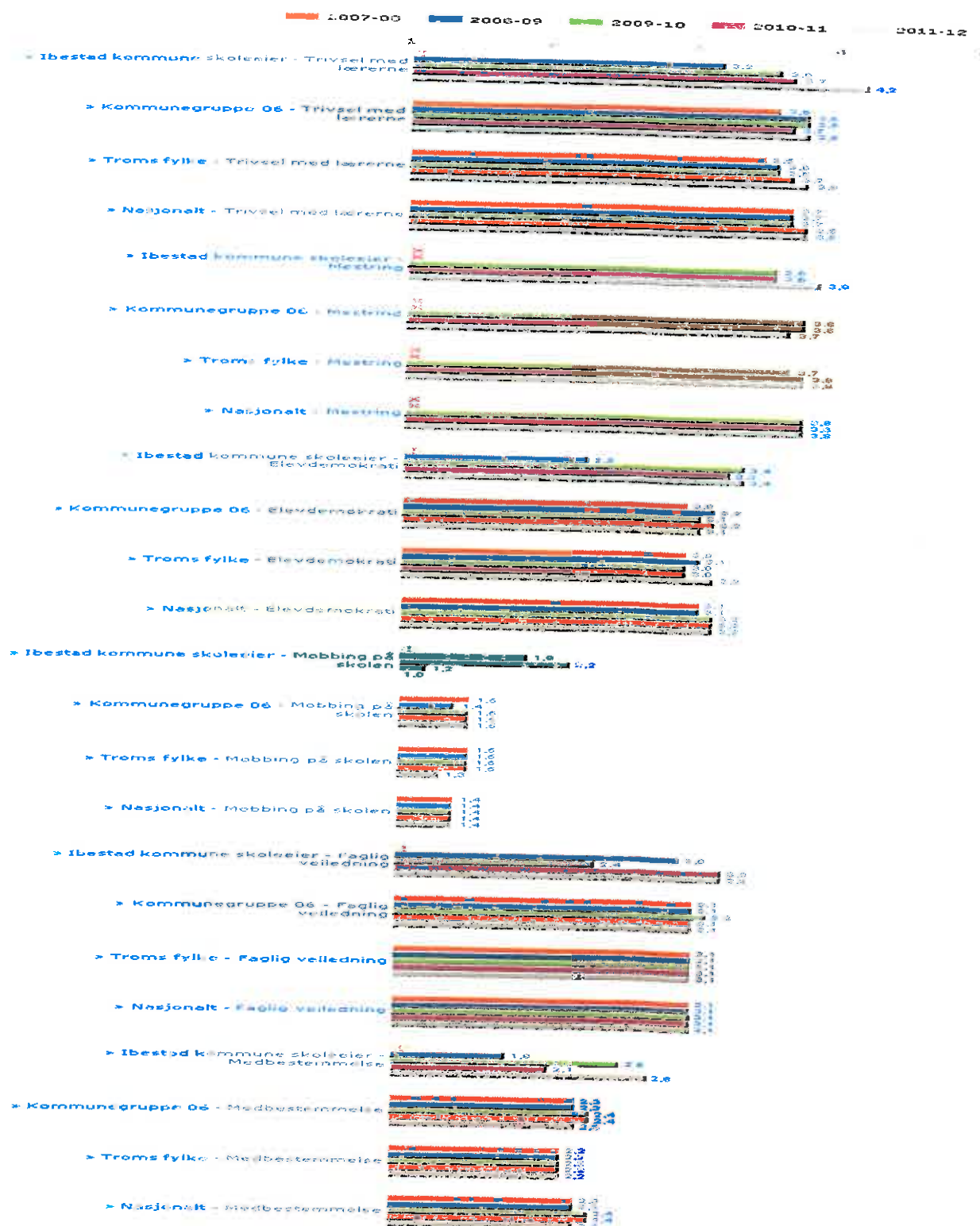
Offentlig | Trinn 7 | Begge kjønn | Grunnskole

2.2.8. Elevundersøkelsen 2007 – 2012 Læringsmiljø 10.trinn

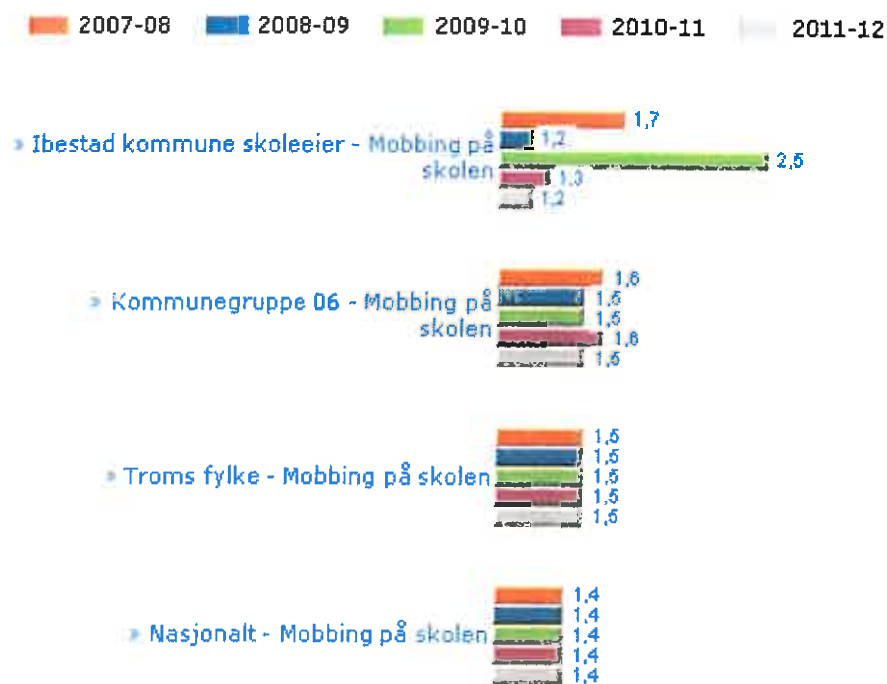
Ibestad kommune skoleeier | Sammenlignet geografisk | Fordelt på periode
Offentlig | Trinn 10 | Begge kjønn | Grunnskole

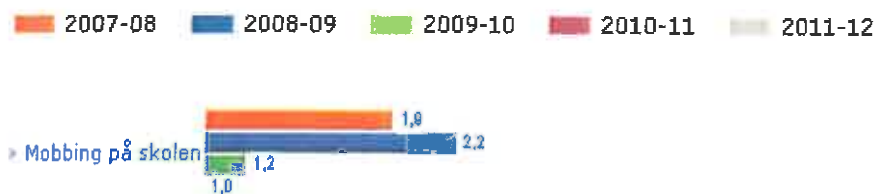

Ibestad kommune 2013-2014

Mobbing Elevundersøkelsen 2007 – 2012 7.trinn

Mobbing Elevundersøkelsen 2007 – 2012 10.trinn. Ibestad skole

2007 - 2008 sammenlignet

2011 - 2012 sammenlignet

Vurdering: positiv utvikling i de årene, men ny undersøkelse viser en økning av mobbing i skolen.

2.3. Resultater

Om Resultater

Alle elever som går ut av grunnskolen, skal mestre grunnleggende ferdigheter. Dette er ferdigheter som gjør dem i stand til å delta i videre utdanning og i arbeidslivet.

I tilstandsrapporten er disse resultatindikatorene obligatoriske:

- nasjonale prøver på 5., 8. og 9. trinn i lesing og regning
- standpunkt- og eksamenskarakterer i norsk hovedmål, matematikk og engelsk
- grunnskolepoeng

Utdanningsdirektoratet anbefaler skoleeiere å ta med følgende indikatorer i tilstandsrapporten:

- nasjonale prøver i engelsk på 5., 8. og 9. trinn

2.3.1. Nasjonale prøver lesing 5. trinn

Nasjonale prøver i lesing kartlegger i hvilken grad elevenes ferdigheter er i samsvar med mål for den grunnleggende ferdigheten lesing slik den er integrert i kompetansemål i læreplaner for fag i LK06.

De nasjonale prøvene i lesing omfatter tre aspekter: Elevene skal vise at de kan:

1. finne informasjon
2. forstå og tolke
3. reflektere over og vurdere tekstens form og innhold

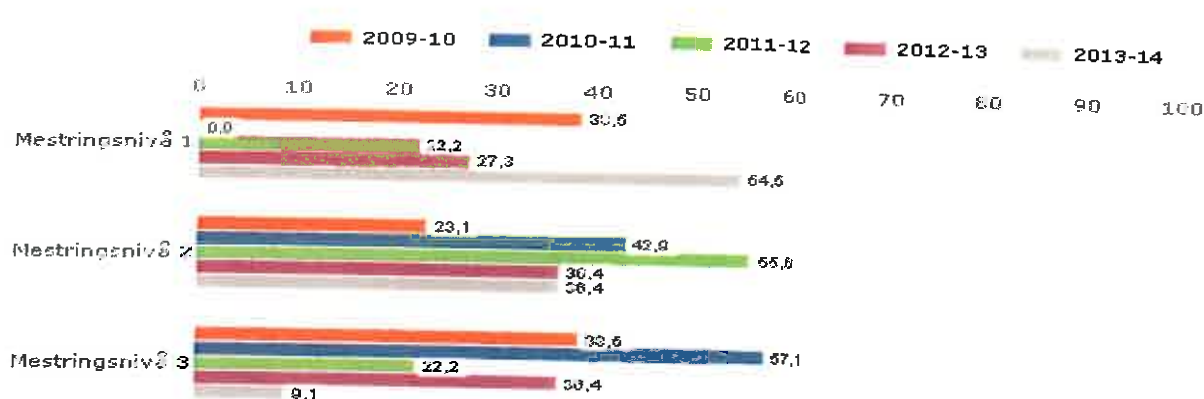
Elevenes resultater på nasjonale prøver på 5. trinn presenteres ved en skala med tre mestringsnivåer, hvor mestringsnivå 1 er lavest. Presentasjonen viser en oversikt over prosentvis fordeling av elever på mestringsnivåer.

Lokale mål

5 års gjennomsnitt resultat på nasjonale prøver skal i snitt være på fylkesnivå eller høyere

Ibestad kommune skoleeier | Fordelt på periode

Offentlig | Trinn 5 | Begge kjønn | Grunnskole

2.3.2. Nasjonale prøver lesing ungdomstrinn

Nasjonale prøver i lesing skal kartlegge i hvilken grad elevenes ferdigheter er i samsvar med målene for den grunnleggende ferdigheten lesing, slik den er integrert i kompetansemål i læreplaner for fag i LK06. Dette innebærer at nasjonale prøver i lesing ikke er en prøve i norskfaget.

De nasjonale prøvene i lesing omfatter tre aspekter ved lesing. Elevene viser at de kan:

1. finne informasjon
2. forstå og tolke
3. reflektere over og vurdere tekstens form og innhold

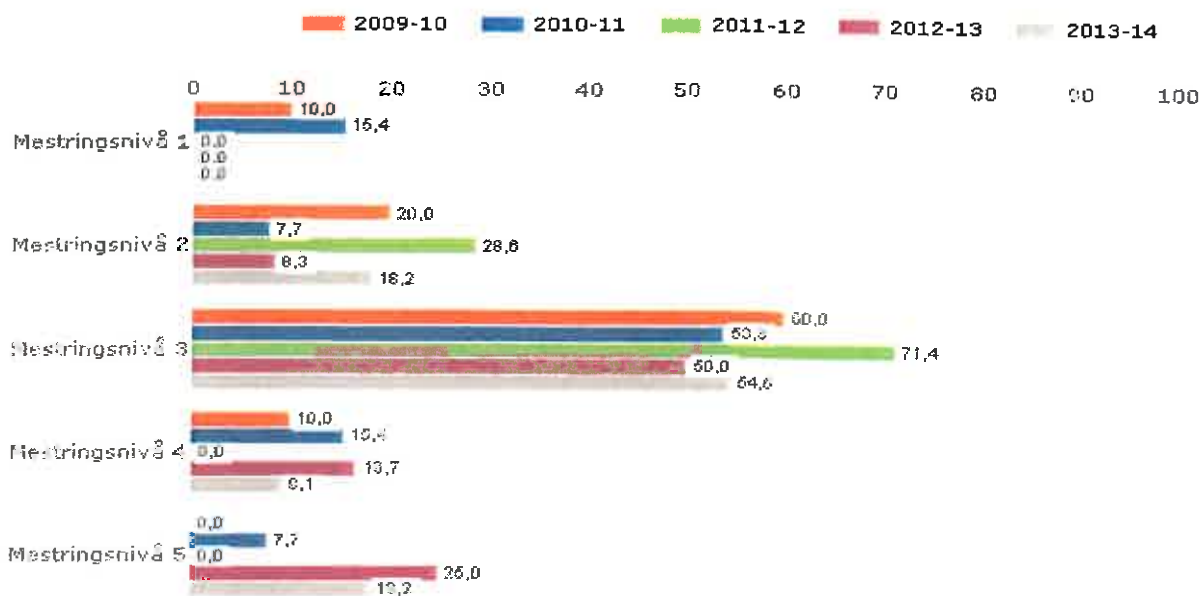
Elevenes resultater på nasjonale prøver på ungdomstrinnet presenteres ved en skala med fem mestringsnivåer, hvor mestringsnivå 1 er lavest. Presentasjonen viser en oversikt over prosentvis fordeling av elever på mestringsnivåer.

Lokale mål

5 års gjennomsnitt resultat på nasjonale prøver skal i snitt være på fylkesnivå eller høyere

Ibestad kommune skoleeier | Fordelt på periode

Offentlig | Trinn 8 | Begge kjønn | Grunnskole

Nasjonale prøver regning 5. trinn

Nasjonale prøver i regning skal kartlegge i hvilken grad elevenes ferdigheter er i samsvar med mål for den grunnleggende ferdigheten regning, slik den er integrert i kompetansemål i læreplaner for fag i LK06. Dette innebærer at nasjonale prøver i regning ikke er en prøve i matematikk som fag.

De nasjonale prøvene i regning dekker tre innholdsområder:

Ibestad kommune 2013-2014

- tall
- måling
- statistikk

Prøvene i regning tar utgangspunkt i hvordan elevene anvender regning i ulike faglige og dagligdagse sammenhenger. Dette innebærer at elevene forstår hvordan de:

- kan løse en gitt utfordring
- kan løse problemet ved hjelp av regneoperasjoner
- kan vurdere om svarene er rimelige
- kan ha effektive strategier for enkel tallregning

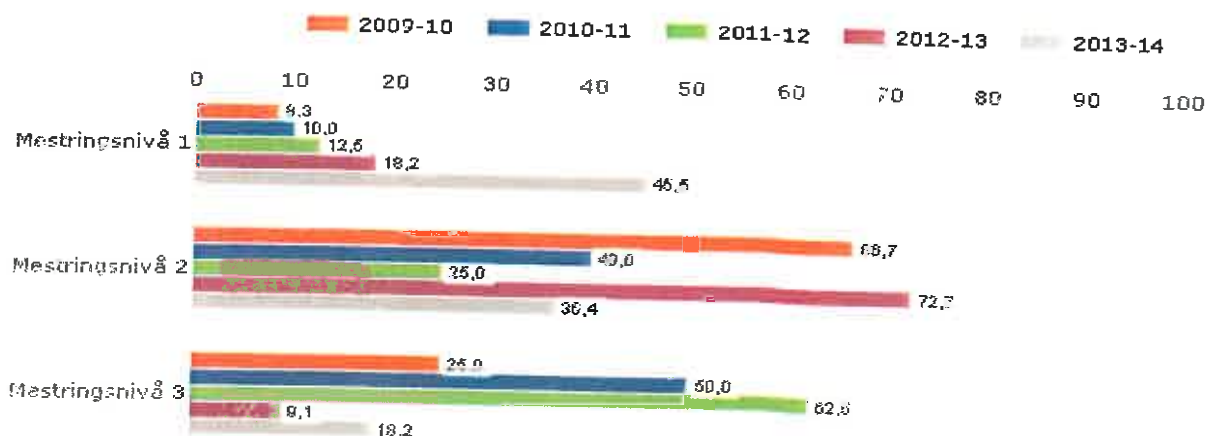
Elevenes resultater på nasjonale prøver på 5. trinn presenteres ved en skala med tre mestringsnivåer, hvor mestringsnivå 1 er lavest. Presentasjonen viser en oversikt over prosentvis fordeling av elever på mestringsnivåer.

Lokale mål

5 års gjennomsnitt resultat på nasjonale prøver skal i snitt være på fylkesnivå eller høyere

Ibestad kommune skoleeier | Fordelt på periode

Offentlig | Trinn 5 | Begge kjønn | Grunnskole

2.3.3. Nasjonale prøver regning ungdomstrinn

Nasjonale prøver i regning kartlegger i hvilken grad elevenes ferdigheter er i samsvar med mål for den grunnleggende ferdigheten regning, slik den er integrert i kompetansemål i læreplaner for fag i LK06. Dette innebærer at nasjonale prøver i regning ikke er en prøve i matematikk som fag. De nasjonale prøvene i regning dekker tre innholdsområder:

- tall
- måling
- statistikk

Prøvene i regning tar utgangspunkt i hvordan elevene anvender regning i faglige og dagligdagse sammenhenger. Dette innebærer at de:

Ibestad kommune 2013-2014

- forstår og kan reflektere over hvordan de best kan løse en gitt utfordring,
- kan løse problemet ved hjelp av regneoperasjoner
- kan vurdere om svarene de får er rimelige
- kan vise effektive strategier for enkel tallregning

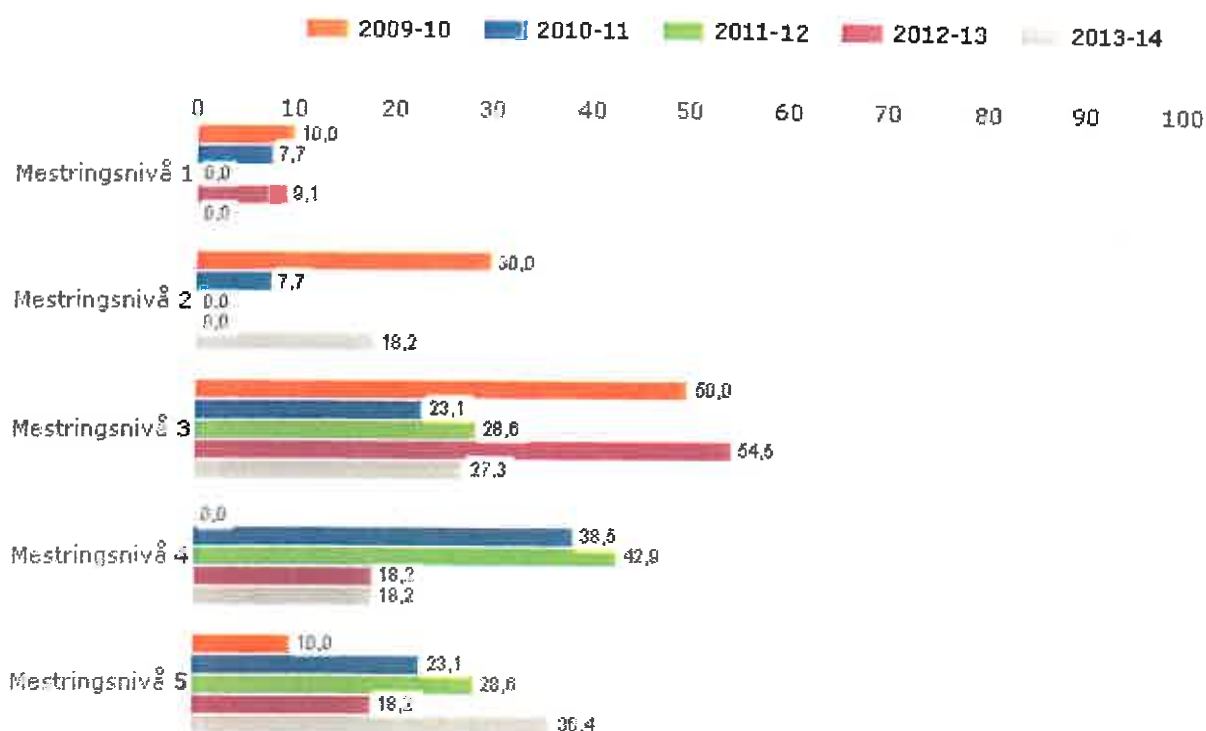
Elevenes resultater på nasjonale prøver på ungdomstrinnet presenteres ved en skala med fem mestringsnivåer, hvor mestringsnivå 1 er lavest. Presentasjonen viser en oversikt over prosentvis fordeling av elever på mestringsnivåer.

Lokale mål

5 års gjennomsnitt resultat på nasjonale prøver skal i snitt være på fylkesnivå eller høyere

Ibestad kommune skoleeier | Fordelt på periode

Offentlig | Trinn 8 | Begge kjønn | Grunnskole

2.3.4. Nasjonale prøver engelsk 5. trinn

Engelsk er ikke en del av de grunnleggende ferdighetene som er integrert i kompetansemål i læreplanene i alle fag i LK06. Prøvene tar utgangspunkt i kompetansemål i ett fag – engelsk. Oppgavene (på 5. trinn) er knyttet til disse ferdighetene:

- finne informasjon
- forstå hovedinnholdet i enkle tekster
- forstå vanlige ord og uttrykk knyttet til dagligliv og fritid
- forstå betydningen av ord og uttrykk ut fra sammenhengen de er brukt i

Ibestad kommune 2013-2014

- bruke vanlige grammatiske strukturer, småord og enkle setningsmønstre

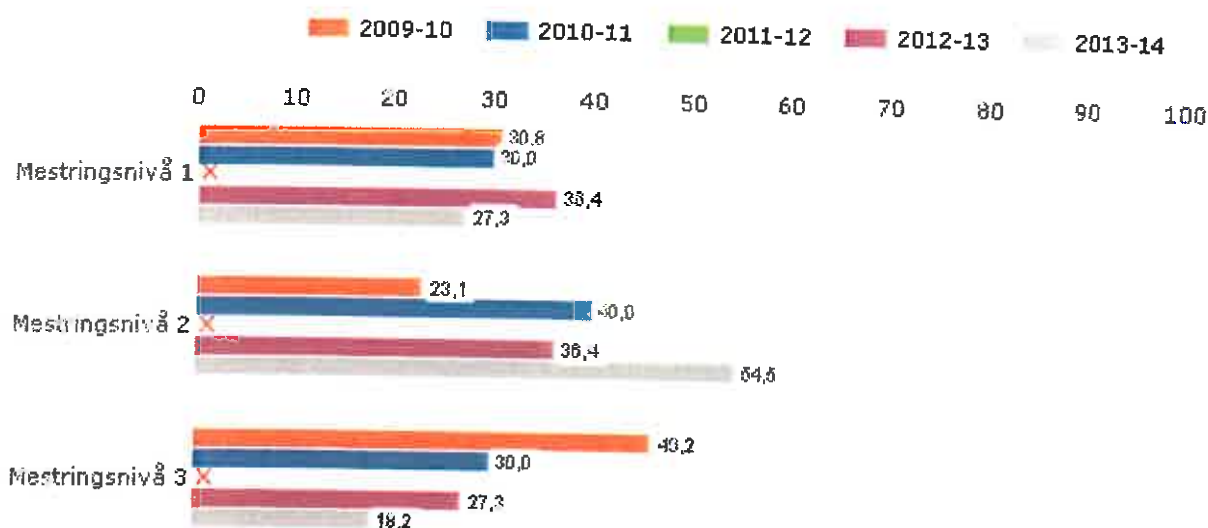
Elevenes resultater på nasjonale prøver på 5. trinn presenteres ved en skala med tre mestringsnivåer, hvor mestringsnivå 1 er lavest. Presentasjonen viser en oversikt over prosentvis fordeling av elever på mestringsnivåer.

Lokale mål

5 års gjennomsnitt resultat på nasjonale prøver skal i snitt være på fylkesnivå eller høyere

Ibestad kommune skoleeier | Fordelt på periode

Offentlig | Trinn 5 | Begge kjønn | Grunnskole

2.3.5. Nasjonale prøver engelsk ungdomstrinn

Engelsk er ikke en del av de grunnleggende ferdighetene som er integrert i kompetansemål i læreplanene i alle fag i LK06. Prøvene tar utgangspunkt i kompetansemål i ett fag – engelsk. Oppgavene for ungdomstrinnet er knyttet til disse ferdighetene:

- finne informasjon
- forstå og reflektere over innholdet i tekster av ulik lengde og forskjellige sjangere
- beherske et ordforråd som dekker dagligdagse situasjoner
- forstå betydningen av ord og uttrykk ut fra sammenhengen de er brukt i
- forstå bruken av grunnleggende regler og mønstre for grammatikk og setningstyper

Elevenes resultater på nasjonale prøver på ungdomstrinnet presenteres ved en skala med fem mestringsnivåer, hvor mestringsnivå 1 er lavest. Presentasjonen viser en oversikt over prosentvis fordeling av elever på mestringsnivåer.

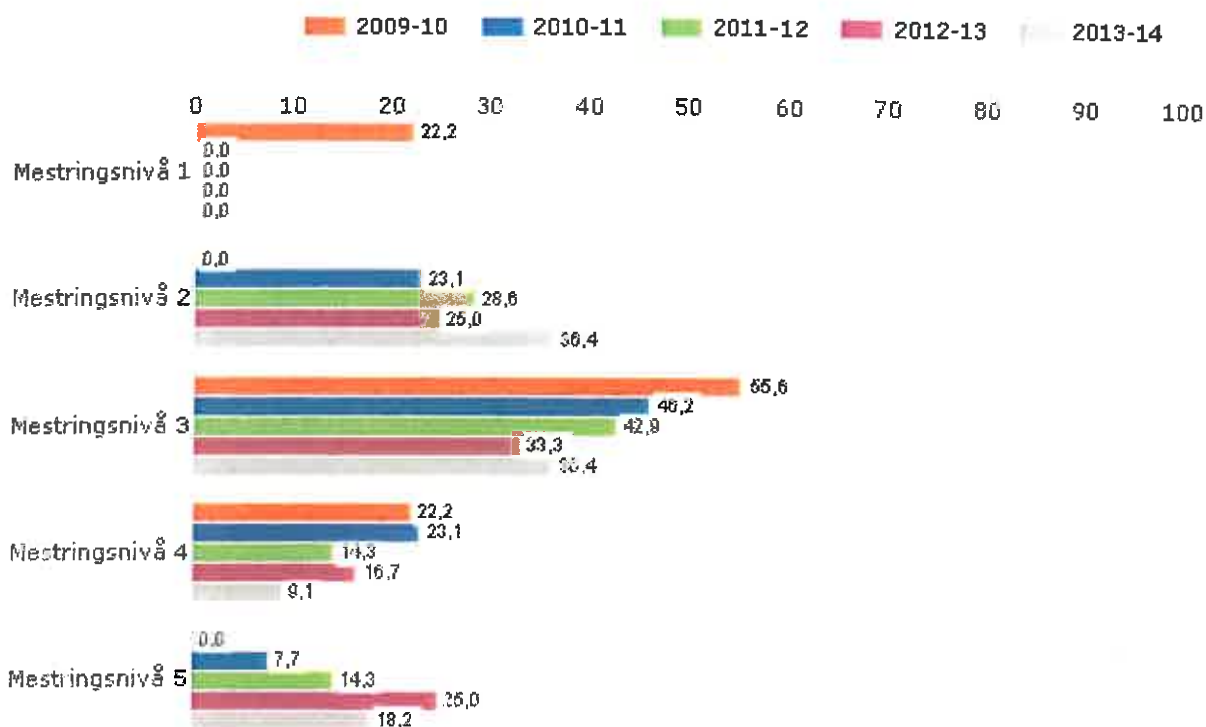
Lokale mål

5 års gjennomsnitt resultat på nasjonale prøver skal i snitt være på fylkesnivå eller høyere

Ibestad kommune skoleeier | Fordelt på periode

Offentlig | Trinn 8 | Begge kjønn | Grunnskole

2.3.6. Karakterer - matematikk, norsk og engelsk

Standpunktkarakterer og karakterer fra eksamen i grunnskolen og i videregående opplæring utgjør sluttvurderingen. Denne vurderingen gir informasjon om kompetansen eleven har oppnådd i faget. Vurderingen skal ta utgangspunkt i målene i læreplanverket. Graderingen beskriver at karakteren:

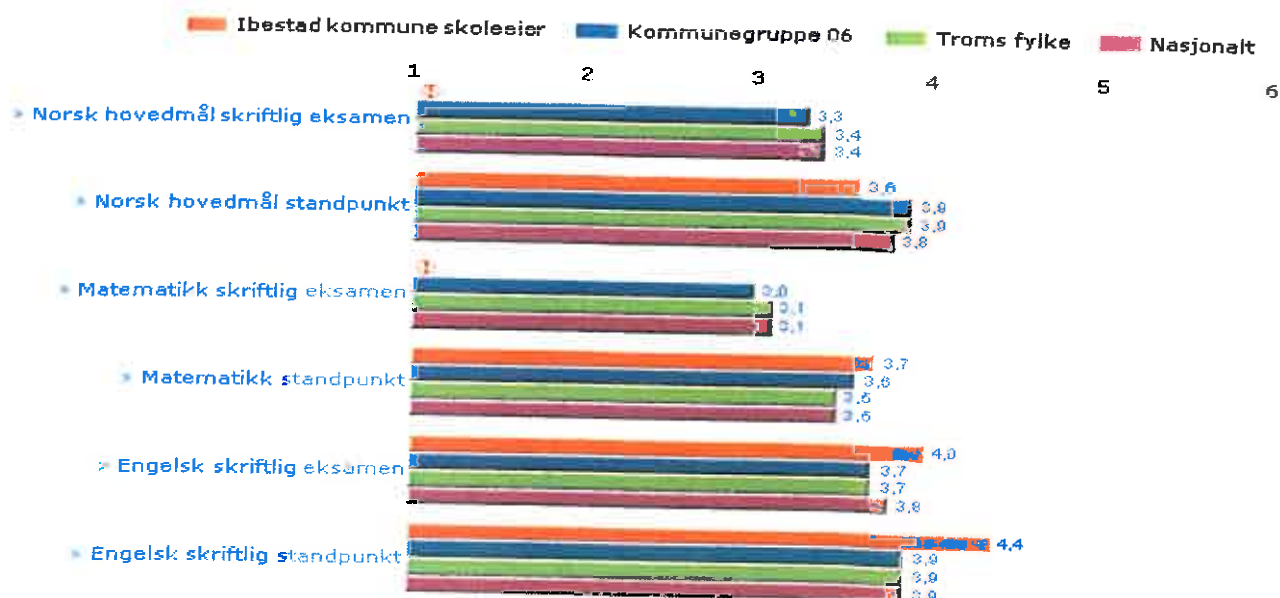
- 1 uttrykker at eleven har svært lav kompetanse i faget
- 2 uttrykker at eleven har lav kompetanse i faget
- 3 uttrykker at eleven har nokså god kompetanse i faget
- 4 uttrykker at eleven har god kompetanse i faget
- 5 uttrykker at eleven har meget god kompetanse i faget
- 6 uttrykker at eleven har svært god kompetanse i faget

Karakterskalaen er 1-6. Beste karakter er 6. Karakterene vises som gjennomsnitt.

Ibestad kommune skoleeier | Sammenlignet geografisk

Offentlig | Alle | Begge kjønn | Periode 2012-13 | Grunnskole

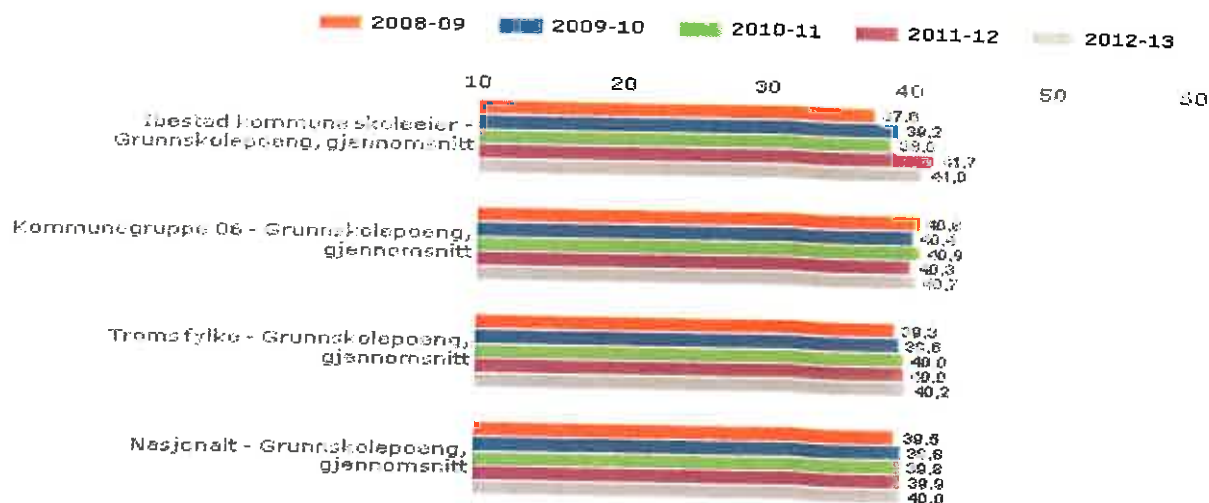

2.3.7. Grunnskolepoeng

Grunnskolepoeng er et mål for det samlede læringsutbyttet for elever som sluttvurderes med karakterer. Karakterene brukes som kriterium for opptak til videregående skole. Grunnskolepoeng er beregnet som summen av elevenes avsluttende karakterer, delt på antall karakterer og ganget med 10.

Ibestad kommune skoleeier | Sammenlignet geografisk | Fordelt på periode

Offentlig | Alle | Begge kjønn | Grunnskole

2.4. Gjennomføring

Om Gjennomføring

Alle elever og lærlinger som er i stand til det, skal gjennomføre videregående opplæring. Kompetansebeviset skal sikre dem videre studier eller deltakelse i arbeidslivet. Utdanningsdirektoratet anbefaler skoleeiere å ta med denne indikatoren: Overgang fra GS til VGO

2.4.1. Overgangen fra grunnskole til VGO

Prosentdelen av elevkullet som er registrert i videregående opplæring høsten etter uteksaminering fra grunnskolen.

Ibestad kommune skoleeier | Sammenlignet geografisk

Offentlig | Alle | Begge kjønn | Periode 2012 | Grunnskole

Indikator og nøkkeltall	Ibestad kommune skoleeier	Kommunegruppe 06	Troms fylke	Nasjonalt
Elever (16 år) som er registrert i videregående opplæring samme år som avsluttet grunnskole	100,0	95,7		97,8

Vurdering:

Ibestad skoles elever oppnår i det meste gode resultater. Opplæringen formål er å gi alle elever likeverdig og tilpassa opplæring slik at de oppnår sitt eget nivå på grunnleggende ferdigheter: muntlige ferdigheter, å kunne skrive, å kunne lese, å kunne regne og digitale ferdigheter. Disse ferdighetene er grunnleggende for læring og utvikling i alle fag på alle nivå.

For å bruke parameter som genereres fra Skoleporten til å forbedre kvaliteten på opplæringen fordres en pedagogisk tilnærming. Å bruke resultatene til utelukkende sammenligning vil ikke forbedre Kari og Pers grunnleggende ferdigheter. Det må analyseres og settes inn tiltak som er målrettet mot for eksempel hvordan skolen kan jobbe med å få flere elever opp på et høyere mestringsnivå. For å oppnå det må det en tilpassa vurdering for hver elev til for å forbedre tilpassa opplæring.

Vi må bruke vår energi og kompetanse på å utvikle bedre kompetanse på hvordan skolen kan gi opplæring i hvordan elever skal lære framfor hva de skal lære.

2.5. Spesialundervisning

Rettigheter til spesialundervisning hjemles i § 5-1 i opplæringsloven og innhold og omfang skal vurderes i forhold til i hvor stor grad elevene får tilfredsstillende utbytte av den ordinære undervisningen. En reduksjon som gjøres for elever som har rett til spesialundervisning må vurderes i samme perspektiv. Dette skal bety at elevene skal ha et tilfredsstillende utbytte totalt av spesialundervisning i kombinasjon med ordinær opplæring etter en eventuell reduksjon. Dette betyr videre at det kan vurderes en annen gjennomføring av tilbudet, hvis elevene fremdeles får et tilfredsstillende opplæringstilbud. Faren med kun å redusere i det ordinære skoletilbudet er altså at færre elever kan nyttiggjøre seg av dette og at det på denne måten skapes ytterligere behov for spesialundervisning. Ressurser til elever med store behov er

Ibestad kommune 2013-2014

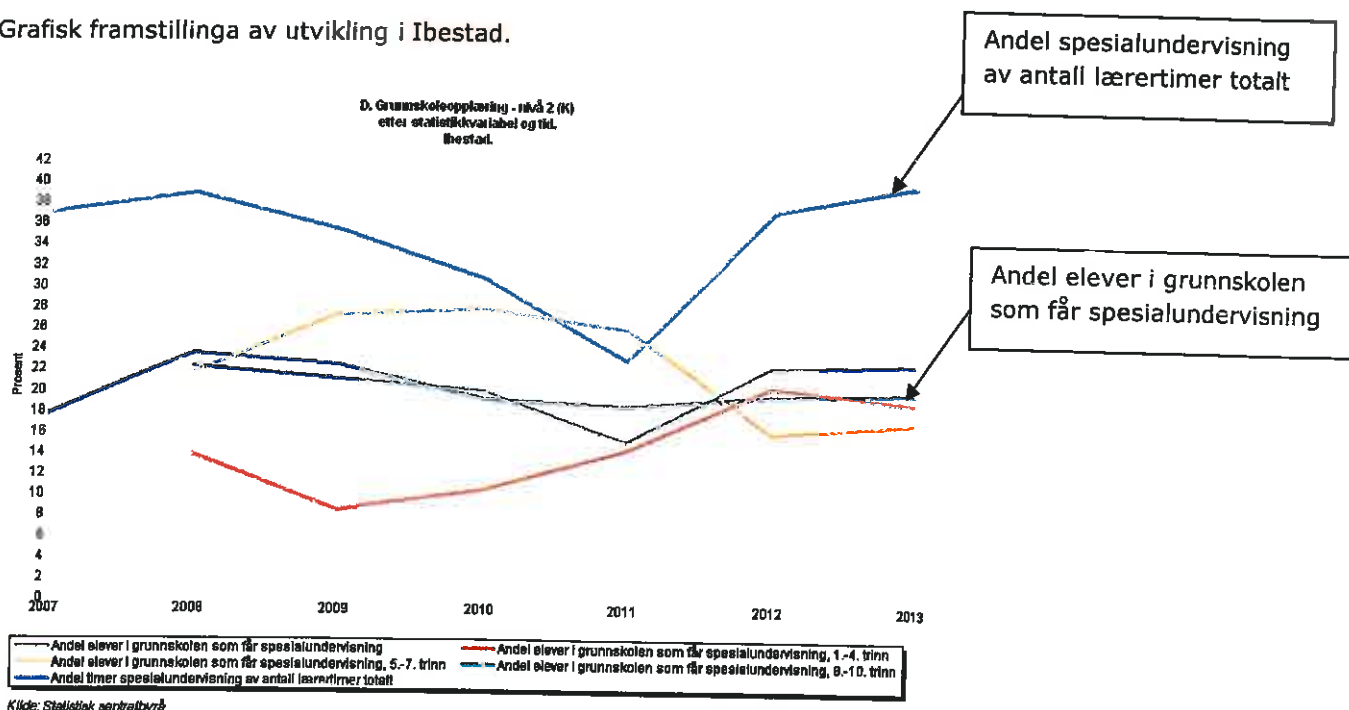
heftet i sterke individuelle rettigheter og er vanskelig å redusere på kort sikt.

Bildet i Ibestad kommune over tid:

D. Grunnskoleopplæring - nivå 2 (K) etter region, statistikkvariabel og tid								
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1917 Ibestad	Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning	17,7	23,5	22,5	19,2	18,6	19,6	20,1
	Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning, 1.-4. trinn		13,8	8,6	10,4	14,3	20,5	19,1
	Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning, 5.-7. trinn		21,6	27,3	27,9	26	16	17,1
	Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning, 8.-10. trinn		22,2	21,1	20	15,1	22,4	22,8
	Andel timer spesialundervisning av antall lærertimer totalt	37	38,9	35,4	30,8	23,1	37,4	40,1

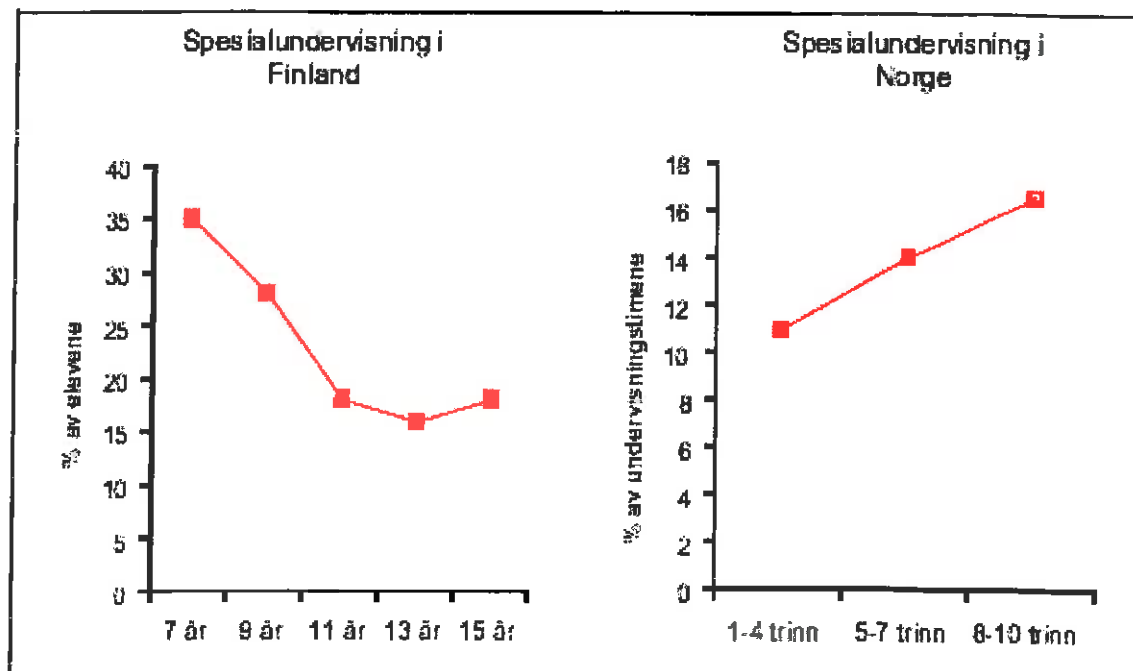
Tall for landet totalt er ca. 7 % av elevene får spesialundervisning og ca. 15 % av total mengde timer brukes til spesialundervisning. I KOSTRA-gruppe 6 som Ibestad tilhører er de samme tall i 2013 ca. 11 % andel elever og ca. 19 % av total mengde ressurser.

Grafisk framstillinga av utvikling i Ibestad.

Bildet i Norge og Finland som stadig presterer topp i internasjonale tester er slik i forhold til spesialundervisning. Dette er et bilde som også vises i Ibestad :

Figur 3.1 Utvikling i bruk av spesialundervisning etter alder på eleven.
Prosent av elevene og timer per elev

Figuren for Finland viser andel av elevene som mottar spesialundervisning på ulike alderstrinn. Figuren for Norge viser prosent av de totale undervisningstimerne som brukes på spesialundervisning på de ulike trinnene. I denne sammenhengen er det innholdet i formen på kurvene som er det interessante.

Kilde: OECD 2006b, Grunnskolens informasjonssystem (GSI)

Vurdering:

Dette er en utvikling som som har vedvart over tid i Ibestad kommune. Alle elever har rett til tilpasset opplæring. Det er slik på Ibestad skole at andre elever også får nytte av ressurser til spesialpedagogisk tiltak i form av gruppeundervisning.

Det er sammenheng mellom skolens evne og vilje til å tilpasse opplæringen og bruk av ressurser til spesialundervisning. Forskning på området viser at det brukes stor mengde ressurser til liten nytte. Når forholdsmessig stor mengde ressurser «låses» til spesialundervisning, så begrenses fleksibilitet og mulighet til tilpassa opplæring. Denne effekten har en tendens til å være selvforsterkende. I tider med press på ressurser kan skoler og foresatte kompensere redsurte rammer med å bidra til økt mengde ressurser til spesialundervisning. For å snu denne utviklingen til tidligere og mer tilpassa innsats kan det være nødvendig å øke ressurser til generell styrking ved å øke totalt antall ressurser. Dette må kombineres med bevisst og styrt skoleutvikling for å forbedre kompetansen for tilpassa opplæring.

2.6. Kompetansestrategi

I Ibestad søkte ingen lærere på videreutdanning for lærere. En søkte rektorutdanning. Staten dekker 75 % av vikarkostnadene for studier i matematikk og naturfag. Dette gjelder alle tilbud i matematikk 1 og 2 og naturfag 1 og 2. I tillegg gjelder det frikjøpte tilbud i Kjemi 1, Fysikk 2 og Matematikk med fagdidaktikk. Ellers dekker staten 60 % av lærernes frikjøp. De fleste studietilbudene er lagt opp til 30 studiepoeng ilt to semester. Lærere får da et frikjøp i 37,5 % stilling for å studere. Dette koster ca. kr 80 000 for året pr lærer

for kommunen. I tilfellet der staten dekker 75 % vil dette koste ca. 40 000 pr lærer (avhengig av reise og bokostnader).

Ibestad kommune bør lage en lokal kompetansestrategi som tar for seg vedlikehold og nyutvikling av kompetanse som en del av en helhetlig strategi for oppvekst. Denne må forankres i den strategiske kompetanseplanen som er under utvikling.

I denne strategien bør det satses sterkere på helhetlige, forskningsbaserte, faglige og tverrfaglige kompetansetiltak. Det bør utvikles en helhetlig verdibasert læringsstrategi for hele Ibestad kommune basert på et utprøvd og anerkjent grunnlag. Ibestad samarbeider med Kvæfjord, Harstad, Gratangen og Skånland i IKK om Utdanningsvalg, Ny GIV, skoleutvikling og eksamen. Skoleutvikling for å endre praksis tar tid, lang tid. Utviklingsarbeidet i skolene bør i hovedsak være skolebasert. Det nasjonale utviklingsprosjektet «Ungdomstrinn i utvikling» skal Ibestad være med i pulje 3 som starter for fullt høsten 2015. Barnetrinn bør følge samme utviklingsspor. Statens strategi for kompetanse i skolen, "Kompetanse for kvalitet" prioriterer videreutdanning. Ibestad kommune bør få med minimum 2 lærere hvert år på videreutdanning i prioriterte fag.

En kompetansestrategi skal prioritere etter-, videreutdanning og skoleutvikling som Ibestad kommune har behov for i nær og lengre framtid. For å få et kunnskapsbasert bilde av skolens behov er det nødvendig å foreta en kartlegging av eksisterende kompetanse og se det i sammenheng med den demografiske utviklingen blant lærere.

2.7. Rekrutteringsstrategi

Det bør sikres stabil rekruttering gjennom aktive tiltak og ved kontinuerlig skoleutvikling og etter- og videreutdanning for å utvikle kompetanse hos ansatte.

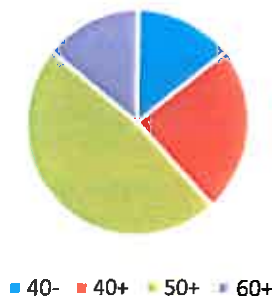
For å rekruttere nye lærere er det viktig å ha gode ordninger for vedlikehold av kompetanse, konkurransedyktige betingelser, godt omdømme og system for veiledning av nyansatte.

Under vises det demografiske bildet for lærere ved Ibestad skole. Det viser at over 60 % av staben er 50+. Prognoser for rekruttering og avgang av store lærerkull gjør at det er sannsynlig med en lærermangel i Norge på 15 000 – 20 000 lærere om 6-10 år. Dette kan føre til sterk konkurranse om kvalifiserte lærere. Det er meget viktig å ha gode strategier for kompetanse og rekruttering som avgjørende for at Ibestad skal hevde seg i konkurransen.

Alderssammensetning Ibestad skole 2012	Prosent av total
40-	14,3
40+	23,8
50+	47,6
60+	14,3

Alder Ibestad skole 2012

Dette bildet viser at det vil bli nødvendig å tenke langt fram og sette inn tiltak som kan virke når eldrebølgen slår inn på skolen også.

3. System for oppfølging (internkontroll)

Kommunen er pålagt gjennom opplæringslovens § 13-10 å ha et forsvarlig system for å sikre at elevene får den opplæring de har krav på.

Ibestad kommune bør utvikle et system for kvalitetsvurdering som tar utgangspunkt i praksis og praktikerens læring av egen praksis.

Denne tilstandsrapporten er en obligatorisk og nødvendig del av denne kvalitetssikringen, men det er ikke tilstrekkelig.

4. Konklusjon

Ibestad skole er dannet av tre skoler. I de tre skolene var og er det forskjellige kulturer i forhold til læring faglig og sosialt. Kommunestyret har vedtatt at det skal utvikles en skolekultur ved Ibestad skole. Det er nettopp vedtatt bygging av ny skole. Det er flotte vedtak. Skoleutvikling og forandringa av praksis skjer ikke ved vedtak og nybygg. Dette er en utvikling som bare kan skje systemisk, systematisk, helhetlig og langsiktig skolebasert med basis i hva praktikerne kollektivt trenger for å utvikle skolen innenfor de fineste rammene til å ha det beste innholdet der hver elev får fylt sitt læringsrom.

Hvordan utvikle den beste i den den fineste skolen i Troms?

Prioritet 1 for langsiktig skoleutvikling de nærmeste årene:

Utvikle system for utvikling av positivt læringsmiljø gjennom forebygging, redusering og håndtering av negativ atferd.

Det erkjennes at det er et mobbeproblem i skolen. Det er behov for et forskningsbasert skoleomfattende system for forebygging, redusering og håndtering av negativ atferd. Skolen ønsker å bli bedre på å jobbe positivt, kontinuerlig, systematisk og systemisk med det psykososiale miljøet.

Det er nødvendig å implementere og institusjonalisere et skoleomfattende system for forebygging og redusering av atferdsproblemer og mobbing, utvikle elevenes sosiale og skolefaglige kompetanse og lærernes klasseledelse. Program som ART, LP-modellen, PALS, Olweus eller andre program med dokumenterte resultater av forskning er aktuelle. Skoleeier og skolen skal være omforent i status, behov og valg av system. Dette bør skje via en prosess der de som berøres høres. Imidlertid kan man ikke regne med konsensus fra alle, det vil føre til at alle prosesser stoppes.

Alle nivå i skolen skal jobbe etter samme metodikk. Foresatte skal minimum kjenne til metodikk og handlingsmønstre. Elevene skal læres opp i aktiv utvikling av eget sosialt miljø med samme metodikk. Struktur og rammeverk må bygges opp gjennom prioritering av ressurser som kompetanse og tid. Skolebasert kompetanseutvikling må gå over den tid som er nødvendig.

Den metodikk som velges skal være en av de som vurderes til å ha dokumentert effekt gjennom forskning.

Håndtering av atferd i skolen henger sammen med læringsresultater og vil være en kjerneaktivitet i skolens virksomhet. Valg av system skal forankres i kommunestyret, skolens organer og blant personalet før valg av system. Skole skal gjennomføre «ståstedsanalyse» som en del av forberedelse og kartlegging.

Skoleeier skal være aktivt tilstede i hele prosessen med politikere, skole og foresatte gjennom faglig dialog. Skoleeier skal være prosjekteier, skoleledelsen skal være prosjektledelse gjennom prosjektleder. Tillitsvalgte gis anledning til medskapning gjennom tidlig involvering og deltakelse i referansegruppe. Ibestad kommune har en samarbeidsavtale med Harstad kommune om pedagogisk- psykologisk tjeneste. PPT er en sentral aktør i kompetanseutvikling i alle kommunene i samarbeidet. Ibestad kommune har innledet samarbeid med PPT i Harstad om en prosess for innføring av et system for forebygging, redusering og håndtering av atferd.

Milepæler:

Initialisering:

Vår 2014: Planlegging, kartlegging og forankring hos skoleeier og skole. Etablering av erkjennelse om behovet for system.

Oppstart skoleåret 14/15: etablering av prosjektorganisasjon og strukturelle element.

Tidlig høst 2014: Utredning av mulige system.

Ibestad kommune 2013-2014

Medio oktober 2014: Valg av system.

Fortløpende informasjon til skoleeier, ansatte, foresatte og elever.

Implementering:

Sen høst 2014: Avspark med deltakelse fra skoleeier og andre. Oppstart kompetanseutvikling.

2015: Kompetanseutvikling og praksis.

Etablering av faglig nettverk.

2016: Praksis med faglig veiledning.

Institusjonalisering:

2017: Skolebasert vedlikehold av kompetanse. Veiledning av PPT/UH/kompetansesenter.

Prioritet 2 for langsiktig skoleutvikling de nærmeste årene:

Forskyve ressursinnsatsen mot tidlig innsats og tilpassa opplæring, redusere spesialundervisning.

Kontinuerlig.

Prioritet 3 for langsiktig skoleutvikling de nærmeste årene:

Gjøre opplæringen mer praktisk og variert. Delta i «Ungdomstrinn i utvikling» med oppstart vår 2015 og innfasing i det nasjonale utviklingsprosjektet høst 2015.

Prioritet 4 for langsiktig skoleutvikling de nærmeste årene:

Utvikle en helhetlig og kunnskapsbasert strategi for å bli en lærende skole med bærekraftig og tverrfaglige momentum.

Kontinuerlig.

22/14 Sørrollnes havn - utbygging

Arkivsak-dok. 12/00753-59
Arkivkode. B
Saksbehandler Helge Høve

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Formannskapet	05.06.2014	48/14
2 Kommunestyret	12.06.2014	22/14

Formannskapet har behandlet saken i møte 05.06.2014 sak 48/14

Møtebehandling

Andørja Fellesliste v/Jim Kristiansen fremmet forslag om endring av pkt. 3 til 1 millioner kroner,

samt følgende tilleggspunkt:

- Prosjektet gjennomføres som totalentreprise.
- Den kommunale byggekomiteen tas inn i prosjektet i den videre prosess.

Votering

Rådmannens innstilling settes opp mot forslaget fra Andørja Fellesliste: Rådmannens forslag ble vedtatt mot 2 stemmer (Jim Kristiansen og Eidar Tøllefsen).

Vedtak

Formannskapet tilrår kommunestyret å fatte følgende vedtak:

1. Under forutsetning av at Troms fylkeskommunen godkjenner å disponere tilskudd på 1,1 mill. kroner til havn mot øst, fullfører lbestad kommune molo mot øst.
2. Kostnads- og finansieringsplan på 2,8 mill. kroner godkjennes.
3. Kommunens andel på 1,15 mill. kroner finansieres med lån.

Saksfremlegg

Forslag til vedtak/innstilling:

Formannskapet tilrår kommunestyret å fatte følgende vedtak:

1. Under forutsetning av at Troms fylkeskommunen godkjenner å disponere tilskudd på 1,1 mill. kroner til havn mot øst, fullfører lbestad kommune molo mot øst.
2. Kostnads- og finansieringsplan på 2,8 mill. kroner godkjennes.
3. Kommunens andel på 1,15 mill. kroner finansieres med lån.

Vedlegg:

1. Vedtak kommunestyresak 46/12

2. Vedtak kommunestyresak 21/13
3. Vedtak kommunestyresak 60/13
4. Kostnadsoverslag fra Roll Consult av 20.05.2014
5. Brev fra Sørrollnes Kystutvikling SA med fordeling av plasser i havna.

Kort beskrivelse av saken

Denne sak har vært behandlet 3 ganger i kommunestyret, jfr. [vedlegg](#). Siste gang ble saken utsatt da kommunestyret ønsket mer utredning og kvalitetssikring. Avtale med Sørrollnes Kystutvikling SA (tidligere Sørrollnes båtforening) er vedtatt av formannskapet.

Fakta i saken

Prosjektet havn Sørrollnes har vært drevet fram av IDE-prosjektet og ble gradvis overført til rådmannen da bygginga startet. Rådmannens saksbehandling i sak 60/13 baserte seg derfor på det arbeid som IDE-prosjektet hadde utført og de grunnlag som var lagt, jfr. notat fra IDE-minister.

I sak 21/13 var det 7 forutsetninger som skulle oppfylles før molo mot vest ble igangsatt. Selv om denne saken ikke handler om molo mot vest, kan rådmannen informere om følgende status på forutsetningene:

- a) Eksisterende molo som eies av Kystverket, må overføres til lbestad kommune.

Kommunens venter fortsatt på endelig svar fra Kystverket, men kommunen har fått tillatelse til å starte arbeid med havneutbygging.

- b) Eventuelt leieavtale med grunneier om landfeste må også overføres til lbestad kommune.

I avtale med Sørrollnes kystutvikling er det inngått avtale om landfeste for molo mot vest og øst.

- c) Avtale med Statens vegvesen om vederlagsfri masser, transport og tipp.

Det er ikke inngått avtale med Statens vegvesen om dette.

- d) Utarbeidelse av reguleringsplan for utbygging mot vest. Foreslått finansiert gjennom IDE-prosjektets næringsmidler (egen sak til behandling).

Konsulent antatt, men arbeidet er ikke startet enda.

- e) Avtale mellom lbestad kommune som moloieier og grunneier(e) om landfeste mot vest.

I avtale med Sørrollnes Kystutvikling er det inngått avtale om landfeste for molo mot vest.

- f) Avtale mellom lbestad kommune og Sørrollnes Kystutvikling om flytebrygge i havna.

Avtale er inngått og vedtatt av formannskapet.

- g) Avtale mellom lbestad kommune og Sørrollnes kystutvikling om drift og vedlikehold av havna.

Avtale er inngått og vedtatt av formannskapet.

Arbeidet med molo mot øst ble startet i fjor ved at masser på land ved molofoten ble sprengt ut og fylt i moloen. Dette arbeid + kommunens konsulent har hittil kostet ca 330.000 kroner.

Rådmann har hatt flere møter med Sørrollnes Kystutvikling, kommunens byggeleder og leder PNU for å komme videre med saken slik at en havn kan bygges på Sørrollnes.

Vurdering

Som det framgår av fakta i saken er alle forutsetninger, som var i kommunestyrets sak, oppfylt med unntak av kanskje den viktigste avklaring med Statens vegvesen om å få gratis tilkjørt masser til moloen fra utbedring av fv 848. Ordfører har hatt fortløpende kontakt med Statens vegvesen uten at vegvesenet har kunnet gi noen avklaring om masser. Det som er avklart er at dersom kommunen får masser til moloen vil det tidligst bli i 2015. Denne manglende avklaring medfører et dilemma for det videre arbeid med havna:

Dersom kun molo mot øst skulle bygges, burde retninga av moloen være mere mot sør (utover) for å få større plass i havna. Dersom molo mot vest også bygges, så kan retning på molo mot øst legges på grunnere vann. De forutsetninger om massebehov som lå til grunn tidligere, var basert på at også molo mot vest skulle bygges. Dersom molo mot øst bygges med denne forutsetning og ikke molo mot vest bygges, så blir havna svært liten.

Dette illustrerer dilemmaet i denne sak. Nøkkelspørsmålet er om kommunen får masser fra Statens vegvesen og til hvilken pris. Dette er ikke mulig å få svar på nå. Dersom det var avklart at kommunen ville få masser til en akseptabel pris når Statens vegvesen antakelig i 2015 starter med de store masseforflytninger, ville saken vært enkel - da kunne kommunen ha startet arbeidet med molo mot øst med en fylling på ca 2.000 m³. Dersom en slik molo mot øst bygges og det ikke blir noe bygging av molo mot vest, så vil vi få en havn på Sørrollnes som er veldig liten og ikke gir de muligheter for næringsutvikling som er forutsatt.

Rådmannen er etter hvert blitt i tvil om det er realistisk å anta at kommunen får masser fra utbedring av fv 848. Når vegprosjekter planlegges, vil massebalanse være et viktig element for en rasjonell utbygging. Dette medfører at overskuddsmasser fra skjæringer blir brukt til fyllinger. Bortkjøring og deponering av overskuddsmasse vil være et kostnadselement som Statens vegvesen vil unngå. Rådmannen er derfor kommet til at det er større sannsynlighet for at vi ikke får masse til moloen enn at vi får masse.

Dette utgangspunkt medfører derfor at skal det bygges en havn på Sørrollnes bør kommunen bygge etter østalternativet, og at havna blir så stor at det blir plass både til fritidsbåter og næringsformål. Dette er konklusjonen i møtene med Sørrollnes kystutvikling som på årsmøte 27.04.2014 fattet følgende vedtak:

Sørrollnes Kystutvikling anmoder at lbestad kommune innfris pkt. 1 i avtalen av 10.12.2013 og foretar utbygging og ferdigstillelse av mot øst snarest.

I møte med Sørrollnes Kystutvikling er det avklart hvordan en havn mot øst kan bygges for dekke behovet både for fritidsbåter og næringsliv. Kommunens byggeleder har foretatt en beregning av kostnadene med en slik utbygging, jfr.

vedlegg. Kostnadene eks. moms vil utgjøre 2,586 mill. kroner inkl. arbeid som allerede er utført. I dette kostnadsoverslag vil det som ved alle kostnadsoverslag være en viss grad av usikkerhet om den endelige kostnad. Den eksakte kostnad vil ikke foreligge for anbudsrunder og bygging er ferdig.

Sørrollnes Kystutvikling har laget en skisse på hvordan havna kan utnyttes for båtplasser, gjestebygge og næringsformål. Det er tegnet inn 20 plasser + en mindre brygge for oppdrett. Sørrollnes Kystutvikling har i brev av mai til kommunen bekreftet fordeling av plasser slik:

8 plasser til næringsformål, 8 plasser til fritid og 6 plasser til gjesteformål. Dette er en forhåndsberegning til havnen er utbygget, først da får en full oversikt over totalt antall plasser.

Sørrollnesfisk skal leie plass i havna av Sørrollnes Kystutvikling og har gått inn med tilskudd. Kleiva Fiskefarm AS også tatt kontakt med Sørrollnes Kystutvikling og gått inn med 100.000 kroner i tilskudd for å få plass i havna. Dette medfører at tilskuddet fra Sørrollnes Kystutvikling økes til 550.000 kroner til bygging av molo.

Troms fylkeskommune har gitt to tilskudd på til sammen 1,1 mill. kroner til havn Sørrollnes. Ordfører har tatt opp med fylkeskommunen om å få disponere midlene til en noe mindre havn, men som dekker de samme formål. Det er ikke kommet svar på denne henvendelse. Det vil være en forutsetning å få dette tilskudd for å gå videre med molobyggingen.

Helse og miljø (HMS og "tradisjonelle miljøspørsmål (eks. forurensning))
Ingen konsekvenser.

Personell
Ingen konsekvenser.

Økonomi
Med den endrede forutsetning om en mindre havn og ikke masser fra Statens vegvesen blir økonomien vesentlig endret. Det vil da mangle finansiering noe det for øvrig også gjorde i det eksisterende prosjekt. Jeg ser ingen andre realistiske finansieringskilder enn lbestad kommune.

Beregnete kostnader:

Utførte arbeider	0,33 mill. kroner.
Ferdigstillelse molo	2,26 « «
Byggeledelse/anbuds- innhenting/reserve	<u>0,21 « «</u>
Til sammen	2,80 mill. kroner

Finansiering:

Troms fylkeskommune	1,10 mill. kroner
Sørrollnes Kystutvikling	0,55 « «
lbestad kommune	<u>1,15 « «</u>
Til sammen	2,80 mill. kroner

I tidligere sak om finansiering av vestalternativet manglet det 0,5 mill. kroner i finansiering. I saksframlegg har rådmannen skrevet at det var mest realistisk å anta at lbestad kommune måtte dekke den manglende finansiering. Den manglende finansiering er nå økt til vel 1,1 mill. kroner.

Det er viktig å ha med at kommunens ansvar kun er å bygge molo. Sørrollnes Kystutvikling skal etablere lys, vann og adkomstveg, bygge flytebrygger og gjestebygger og ha ansvar for vedlikehold av molo og egen infrastruktur.

Rådmannens konklusjon

Rådmannen ser det som eneste reelle mulighet å få bygget en havn på Sørrollnes at kommunen dekke den manglende finansiering på 1,1 mill kroner.

Dersom denne utbygging blir realisert, betyr det at alternativet med molo mot vest ikke realiseres i denne omgang.

Vedlegg til sak

Vedtak , 20092012,
Sak 46/12, Utbedring

Vedtak , 25042013,
Sak 21/13, Utbedring

Vedtak , 17122013,
Sak 60/13, Sørrollnes

Molo Sørrollnes.pdf

Havneutbygging.pdf

6A1C 22/14
V1

Arkivsak-dok. 12/00753
Arkivkode
Saksbehandler Siv Korneliussen

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Formannskapet	06.09.2012	123/12
2 Kommunestyret	20.09.2012	46/12

SAKSPROTOKOLL

Utbedring av Sørrollnes havn

Kommunestyret har behandlet saken i møte 20.09.2012 sak 46/12

Møtebehandling

Andørja fellesliste v/Jim Kristiansen fremmet forslag om tillegg i pkt. 1:

1. Endring i prosjektbeskrivelsens finansieringsplan:
 - a. Kommunal egeninnsats (areal- og reguleringsplaner) kr 150 000
 - b. Idè-prosjektet/ev. andre (prosjektarbeid og prosjektledelse) kr 250 000
1. Kommunens medvirkning begrenses foreløpig til fase 1 og fase 2. Revidert prosjekt- og finansieringsplan fremlegges for behandling i kommunestyret før fase 3 iverksettes.

Votering

Forslag fra Andørja fellesliste ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kommunestyret slutter seg til innstilling fra IDE-prosjektet, med endringer i finansieringsplan, om å gjennomføre et prosjekt for utbedring av havneområdet på Sørrollnes gjennom å etablere ny molo ved bruk av overskuddsmasser fra veiprojektet på FV 848 vinteren 2013.

1. Endring i prosjektbeskrivelsens finansieringsplan:
 - a. Kommunal egeninnsats (areal- og reguleringsplaner) kr 150 000
 - b. Idè-prosjektet/ev. andre (prosjektarbeid og prosjektledelse) kr 250 000
2. Kommunens medvirkning begrenses foreløpig til fase 1 og fase 2. Revidert prosjekt- og finansieringsplan fremlegges for behandling i kommunestyret før fase 3 iverksettes.

SAK 22/14
v 2

Arkivsak-dok. 12/00753
Arkivkode
Saksbehandler Helge Høve

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Formannskapet	09.04.2013	45/13
2 Kommunestyret	25.04.2013	21/13

SAKSPROTOKOLL

Utbedring av Sørrollnes havn (2)

Kommunestyret har behandlet saken i møte 25.04.2013 sak 21/13

Møtebehandling

Idè-minister Terje Andreassen møtte og orienterte om prosjektet Sørrollnes havn.

Jim Kristiansen ber om at "b) Utbygging av vest-alternativet..." korrigeres til "3. Utbygging av vest-alternativet...".

Votering

Formannskapets innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kommunestyret fattet følgende vedtak:

1. Kommunestyret vedtar å bygge molo på Sørrollnes.

2. Budsjett/finansiering:

a) Forlengelse molo øst:

Budsjett:

Uttak masser	200.000 kr
Transport/tipp masser	200.000 "
Grunnarbeid molo	350.000 "
Til sammen	750.000 kr

Finansiering:

Sørrollnes Båtforening	450.000 kr
Troms fylkeskommune	300.000 "
Til sammen	750.000 kr

b) Bygging molo vest:

Budsjett:

Plastring molo	900.000 kr
----------------	------------

Byggeleder	<u>100.000 "</u>
Til sammen	1 000 000 kr

Finansiering:

Troms fylkeskommune	400.000 kr
Ibestad kommune	
(byggeleder)	<u>100.000 "</u>
Ikke finansiert	<u>500.000 "</u>
Til sammen	1 000 000 kr

Ibestad kommunes andel på 100.000 kroner finansieres ved lån.
 Budsjettet innarbeides i årsbudsjett og økonomiplan når arbeidet starter.

3. Utbygging av vest-alternativet kan ikke igangsettes før prosjektet er fullfinansiert, samt at følgende 7 forutsetninger er oppfylt:

- a) Eksisterende molo som eies av Kystverket, må overføres til Ibestad kommune.
- b) Eventuelt leieavtale med grunneier om landfeste må også overføres til Ibestad kommune.
- c) Avtale med Statens vegvesen om vederlagsfri masser, transport og tipp.
- d) Utarbeidelse av reguleringsplan for utbygging mot vest. Foreslått finansiert gjennom IDE-prosjektets næringsmidler (egen sak til behandling).
- e) Avtale mellom Ibestad kommune som moloieier og grunneier(e) om landfeste mot vest.
- f) Avtale mellom Ibestad kommune og Sørrollnes båtforening AL om flytebrygge i havna.
- g) Avtale mellom Ibestad kommune og Sørrollnes båtforening AL om drift og vedlikehold av havna.

Forslag til avtaler skal fremlegges formannskapet.

SAIL 22/14
V3

Arkivsak-dok. 12/00753
Arkivkode
Saksbehandler Helge Høve

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Formannskapet	25.11.2013	127/13
2 Kommunestyret	17.12.2013	60/13

SAKSPROTOKOLL

Sørrollnes havn - utbyggingstempo

Kommunestyret har behandlet saken i møte 17.12.2013 sak 60/13

Møtebehandling

Gruppe A v/Hugo Salomonsen fremmet følgende forslag:

1. Saken utsettes
2. Saken ønskes utredet og kvalitetssikret vedrørende kostnad og masseberegning. Det bes om vurdering av alternativene Øst og Vest hver for seg.

Votering

Forslaget fra gruppe A ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kommunestyret fattet følgende vedtak:

1. Saken utsettes
2. Saken ønskes utredet og kvalitetssikret vedrørende kostnad og masseberegning. Det bes om vurdering av alternativene Øst og Vest hver for seg.

ROLL CONSULT

RÅDGIVENDE INGENIØRFIRMA

Innehaver: Ing./byggmester Erik Roll

Etablert: 1982

Org.nr. 954 073 599

**BYGG OG ANLEGGSPROSJEKTERING - BYGGELEDELSE
PROSJEKTADMINISTRASJON - VERDI OG SKADETAKSERING**

IBESTAD KOMMUNE	
Avd	Saksb HH
21 MAI 2014	
Saksnr 1200753	Dok nr 58
Ark kode	

SAC 22/14
V4

9450 HAMNVIK

Telefon 770 95285

Mobil 90864299

Telefax 770 95285

Bankgiro 4790 1514816

eriroll@online.no

Ibestad kommune
v/Rådmann Helge Høve
9450 Hamnvik

MOLO SØRROLLNES – MOLOFORLENGELSE - KOSTNADSOVERSLAG

Oppdrag: Oppdraget gitt av rådmannen under møtet på Sørrollnes 28.04.14.

Oppdraget går ut på å foreta ett nytt kostnadsoverslag ved at moloretningen endres til 37 grader i retning naustmøne tilh. Steinar Pedersen – samt kostnadsberegne fjerning av fjellet og landgangsvorren i indre delen av havnen slik at denne delen av havna kan gjøres større og dypere.

Konsulentens merknad til det siste punktet.

Skal indre del av havnen kunne benyttes til utliggere/båtplasser så må havbunnen senkes min. 1.0 meter, men helst 1.5 meter. Nesten hele dette området er dekket av sand/leire av ukjent dybde. Med andre ord en vet ikke hvor høyt fjellet ligger da der ikke er foretatt noen grunnundersøkelser.

I mangel på en slik undersøkelser har en beregnet dybdesprenging av et areal på 875 m² i 1.5 meters dybde. I dette arealet inngår fjerning av landgangsvorren i 40 meters lengde. Dybden refererer seg da til 1.5 meter under laveste lavvann.

Masse fast fjell på 1400 m³ vil hentes ut fra dette indre havneområde.

En har kontrollert og målt dybden på moloforlengelsens senterlinje til 8 meter. Nytt revidert tverrprofil er tegnet opp etter en moloretning på 37 grader – se vedlegg.

KOSTNADSOVERSLAG - FORUTSETNINGER

Kostnadsoverslaget er basert på et massebehov av fast fjell på 4650 m³.

Fjellet hentes på 2 plasser 1400 m³ fast fjell i indre del av havna og 3250 m³ fast fjell på f.eks Agnnesset. Uttaket er basert på høy stuff og fri skyting – det vil si uten sikring med overdekning m.m. Dette vil være rimeligste alternativ.

KOSTNADSOVERSLAG

1: Rigg og drift kr. 150.000.-

Utsprenging i brudd med opplasting og transport.

2: Utsprenging av fast fjell 3250 m³ x kr. 150.- " 487.000.-
3: Opplasting av utsprengt fjell 5200 m³ x kr. 10.- " 52.000.-
4: Transport av 5200 m³ (1 km) x 20.- " 104.000.-

Utsprenging i indre havn med opplasting og transport

5: Utsprenging av fast fjell/landgangsvorr 1400 m³ x kr. 250.- " 350.000.-
6: Utgraving og opplasting av utsprengt fjell i havnen
2240 m³ x kr. 20.- = " 44.800.-
7: Transport 2240 m³ x kr. 10.- " 22.400.-
8: Utlegg av midlertidig fundament for borrerigg RS " 20.000.-

Utlekking/komprimering i 3 ulike etapper

9: Utlekking/komprimering 7440 m³ x 15.- " 111.600.-
10: Plastring 450 m² a kr 700.- " 315.000.-
11: Muring 160 m² x kr. 2500.- " 400.000.-
12: 10% div. uforutsett/reserve " 200.000.-

Sum kostnader eks. m.v.a. kr. 2.256.800.-

25 % m.v.a. " 564.200.-

Sum inkl. m.v.a. kr. 2.821.000.-

NB: Strøm eller lysmaster er ikke medtatt.

Fortøyningskjetting lagt i molo er heller ikke tatt med.

Knust shingel eller asfalt som toppdekke er ikke medtatt.

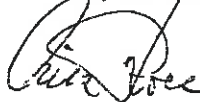
Kantstein er ikke medtatt.

Forbehold:

Undertegnede presiserer at kostnadsoverslaget er kun et estimat. Det vil si at der kan ligge en del overraskelser spesielt med det å senke bunnen over et område på 850 m² i indre havneområde. Bl.a. profess orisk på tilkomst til borreriggen. Det kan bli nødvendig å lage en professorisk molo for å stå på mens en borrer og kjører bort fjellet.

Ellers har en i kostnadsoverslaget benyttet seg av normale dagens priser.

9450 Hamnvik, den 20.05.14

Erik Roll

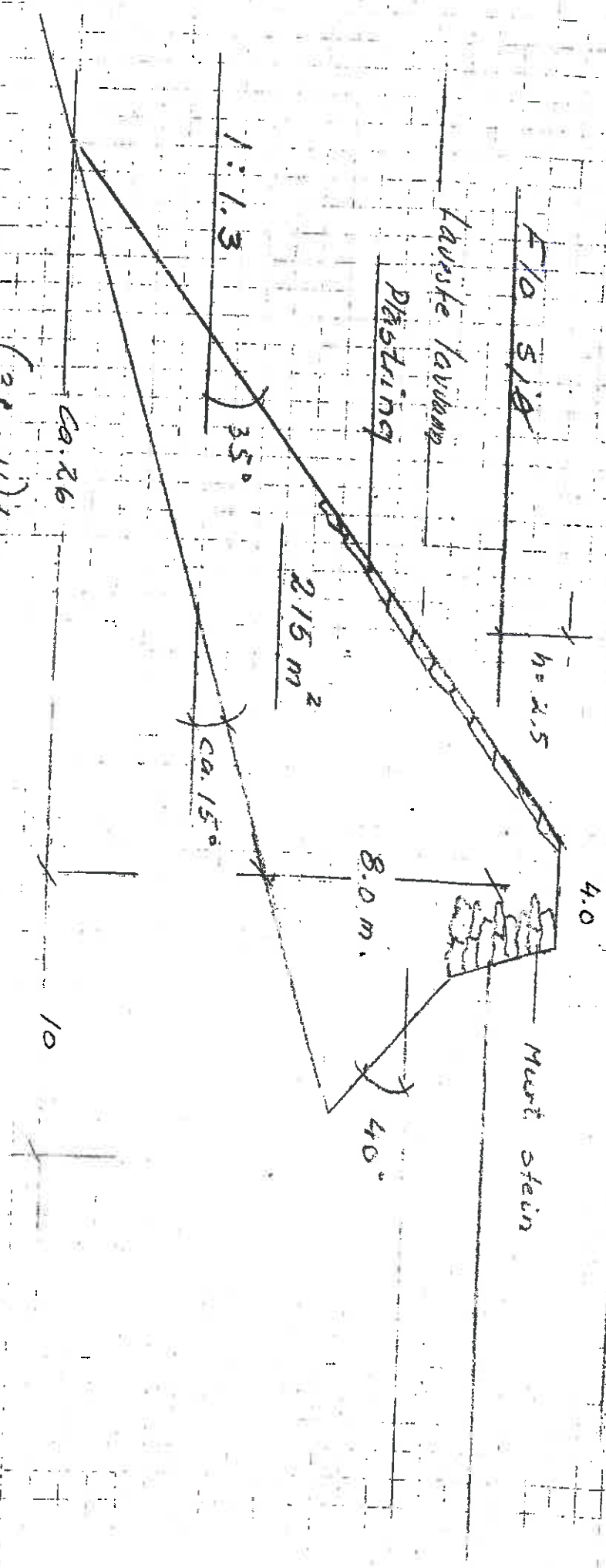
Kopi: PNU og Sørrollnes båtforening.

Vedlegg: Profil av snitt molo.

BERGOLKIES HAAR

30m Hölle for length/50.

Retting 37grader.

$$\frac{(36 \cdot 11) \text{ km}}{2} = 198 \text{ m}^2$$

Malesiocht 1:200

$$\frac{(4 \cdot 3) \text{ km}}{2} = 4 \text{ m}^2$$

$$\text{Masschabov: } 202 \text{ m}^2 \cdot 30 \text{ km} = 6060 \text{ m}^3$$

IBESTAD KOMMUNE
 Arkiv
 30 MAI 2014
 Sak nr. 1200753
 Derfor 61
 Arkiv nr.

SAK 22/14
 VS

Ibestad kommune

V/Rådmann Helge Høve,

9450 Hamnvik.

Sørrollnes Kystutvikling Sa.

SUS.

9450 Hamnvik.

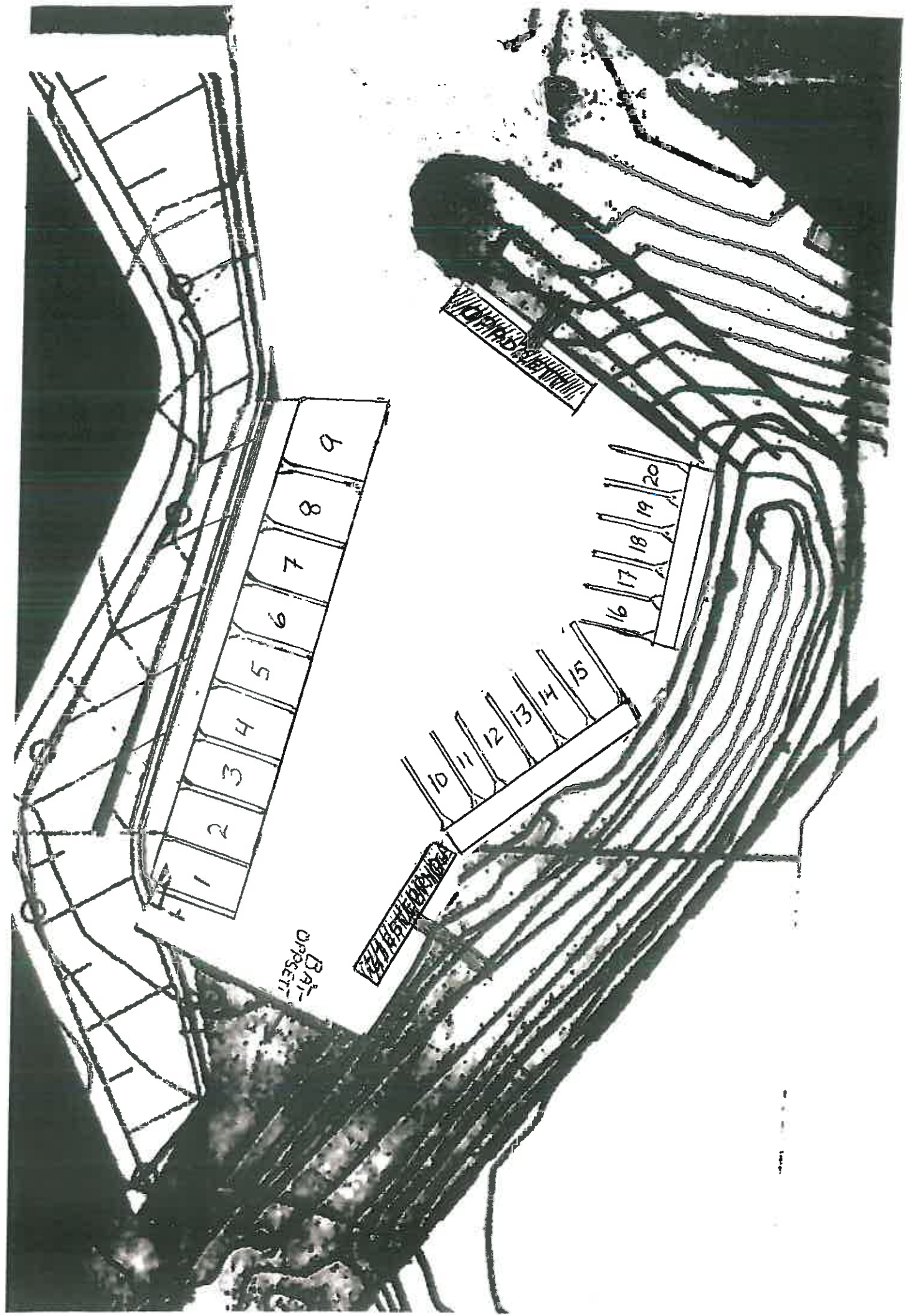
I forbindelse med havneutbyggingen på Sørrollnes, har Sørrollnes Kystutvikling fordelt plassene i havnen slik.

8 plasser til næringsformål, 8 plasser til fritid og 6 plasser til gjesteformål.

Dette er en forhåndsberegning til havnen er utbygget, først da får en full oversikt over totalt antall plasser.

M.V.H

Kjell M.E. Jakobsen
 Leder.
Kjell M.E. Jakobsen

23/14 Boligbygging prosjekt i samarbeid med private

Arkivsak-dok. 14/00201-2
Arkivkode. B
Saksbehandler Jon Einar Strige

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Formannskapet	02.06.2014	44/14
2 Kommunestyret	12.06.2014	23/14

Formannskapet har behandlet saken i møte 02.06.2014 sak 44/14

Møtebehandling

Jim Kristiansen tok opp sin habilitet som styreleder i lbestad Eiendom og fratrådte.

Sissel Johansen fremmet forslag om endring i følgende punkter:

Pkt. 1 - ... «på et areal i Nøysomheten» tas bort.

Pkt. 3 – Kommunen anbefaler tomt i Nøysomheten

og samt forslag om et nytt punkt:

Pkt. 6 - Leilighetene skal være sentrumsnær.

Votering

Formannskapet vedtok enstemmig av Jim Kristiansen er inhabil.

Det ble avstemt punktvis:

Punkt 1 – rådmannens innstilling ble satt opp mot forslag fra Sissel Johansen: Sissel Johanssens forslag ble enstemmig vedtatt.

Punkt 2 – Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt

Punkt 3 – Forslag fra Sissel Johansen ble satt opp mot rådmannens innstilling: Sissel Johanssens forslag ble enstemmig vedtatt.

Punkt 4 og 5 – Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Punkt 6 – Forslag fra Sissel Johansen ble vedtatt mot 1 stemme (Eva Nilssen).

Vedtak

Formannskapet tilrår kommunestyret å fatte følgende vedtak:

Kommunestyret vedtar oppstart av prosjekt boligbygging i Hamnvik sentrum med følgende kriterier som legges til grunn:

1. Det utlyses anbud for å innleie av inntil 5 boliger til ungdom og vanskeligstilte med kommunal tildelingsrett i minst 20 år og kommunal utleiegaranti.
2. Det stilles som vilkår for å gi kommunal utleiegaranti at hvert anbud inneholder like mange utleieboliger for det åpne marked (på utbyggers risiko), til sammen minst 5 boliger.
3. Kommunen anbefaler tomt i Nøysomheten som er forespurt grunneier om kjøp, overlates til valgt tilbyder å erverve.
4. Tildelingskriterier for anbud er:
 - Utleiepris av bruksareal (BRA) per m².
 - Boligens kvalitet.
 - Leveringstid/ferdigstillelse.
 - Estetikk.
 - Helhetlig inntrykk.
5. Kommunestyret opphever pkt. 1 i vedtak i sak 18/12 om å be lbestad Eiendom AS iverksette arbeid med å skaffe inntil 3 boliger for vanskeligstilte.
6. Leilighetene skal være sentrumsnær.

Saksfremlegg

Forslag til vedtak/innstilling:

Formannskapet tilrår kommunestyret å fatte følgende vedtak:

Kommunestyret vedtar oppstart av prosjekt boligbygging i Hamnvik sentrum med følgende kriterier som legges til grunn:

1. Det utlyses anbud for å innleie av inntil 5 boliger til ungdom og vanskeligstilte med kommunal tildelingsrett i minst 20 år og kommunal utleiegaranti på et areal i Nøysomheten.
2. Det stilles som vilkår for å gi kommunal utleiegaranti at hvert anbud inneholder like mange utleieboliger for det åpne marked (på utbyggers risiko), til sammen minst 5 boliger.
3. Anbefalt tomt i Nøysomheten som er forespurt grunneier om kjøp, overlates til valgt tilbyder å erverve.
4. Tildelingskriterier for anbud er:
 - Utleiepris av bruksareal (BRA) per m².
 - Boligens kvalitet.
 - Leveringstid/ferdigstillelse.
 - Estetikk.
 - Helhetlig inntrykk.
5. Kommunestyret opphever pkt. 1 i vedtak i sak 18/12 om å be lbestad Eiendom AS iverksette arbeid med å skaffe inntil 3 boliger for vanskeligstilte.

Vedlegg:

1. Hamarøy modellen "*Et boligpolitisk kinderegge for distriktene*".
2. Nøysomheten tomteareal.

Kort beskrivelse av saken

Hamarøy modellen baserer seg på å bygge nye boliger uten å øke kommunens boligmasse og uten driftsutgifter. Hamarøy kommune og private aktører i fellesskap har bygd over 40 boligheter på to år, og det uten at boligene har kostet kommunen "et rødt øre". Det hele er organisert innenfor rammen av lov og forskrift om offentlige anskaffelser, og uten å øke den kommunalt eide eiendomsmassen. I en tradisjonell OPS-modell overtar staten eiendommen etter 20 år, men i Hamarøymodellen forblir eiendommen på private hender.

Som det framgår av boligsosial plan 2014-2017 punkt 4.2 (samlet oversikt) vil behovet for boliger varierer fra år til år og med et lite antall boliger kan dette bli forholdsvis store svingninger forholdsmessig. Det kjente behov er:

- 3 boliger til vanskeligstilte
- 2 boliger til brukere av miljøarbeidertjenesten
- 2 leiligheter til bosetting av flyktninger
- 2-3 tilrettelagte boliger for funksjonshemmede.

For boliger til brukere av miljøarbeidertjenesten er det allerede vedtatt å realisere 2 boliger i regi av Ibestad Eiendom AS. Boliger til vanskeligstilte kan være av varierende størrelse, men det må tas høyde for at familier skal kunne bo der.

For å skaffe boliger til de som trenger det i Ibestad kommune, har rådmann igangsatt et boligbyggingsprosjekt jfr. boligsosial plan med tanke på et offentlig- privat samarbeid (OPS).

Ihht boligsosial plan for Ibestad kommune 2014 – 2017, vedtatt i kommunestyret 6.2.2014, igangsettes nytt boligprosjekt. I denne forbindelse planlegges prosjektet i denne omgang å tilrettelegge for nåværende behov, etablering av 8-10 stk. utleieboliger for ungdom og vanskeligstilte. Etableringen vil være et samarbeid i tråd med Husbankens regler for å gi lån og tilskudd til utleieboliger for vanskeligstilte. Privat samarbeidsparter/utbygger anskaffelse gjennom anbudsrunde i henhold til forskrift om offentlig anskaffelse (FOA).

Fakta i saken

Rådmann tok initiativ til et møte med Tranøy kommune for gjennomgang og presentasjon av deres boligprosjekt og erfaringer. Besøket ble utført den 24.3.2014, hvor rådmann, leder og prosjektleder (PNU) deltok i møtet.

Tranøy kommune er i gang med å etablere og ferdigstille utleieboliger/boliger til ungdom og vanskeligstilte gjennom et offentlig – privat samarbeid. Den valgte entreprenør var veldig tydelig på suksessfaktorene i deres prosjekt, hvor blant annet at ingen av tilbydere fikk anledning å sitte med (tomte) fortrinn. Tranøy kommune valgte å stille gratis til disposisjon for utbygger kommunale tomter, som overdras til utbygger ved kontrakt inngåelse. Inntil 20 boliger skal gjennom tinglyst kommunal tildelingsrett i min 20 år, utleies til ungdom og vanskeligstilte, og tilsvarende antall

boliger kreves utleid på åpent marked til sammen 40 boliger. Leveransen skal skje i form av flere prosjekter med geografisk spredning.

Kommunale tomter overdras valgt utbygger, med tinglyst heftelse om kommunal tildelingsrett i minst 20 år. På private tomter må det tinglyses samme heftelse. Boligprosjektets kostnadsramme endte på kr 32 mill for det første prosjektet på 20 boliger.

Husbanken finansierer	kr 28 mill.
(kr 23.2 lån, kr 4.8 mill. som tilskudd.)	
<u>Egenkapital</u>	<u>kr 4 mill.</u>
<u>Sum</u>	<u>kr 32 mill.</u>

20 leiligheter med 82m², totalt 1640 m². Pris kr 19 512,- /m²

Leie pris på tilbudet levert til Tranøy Kommune er	kr. 6.700,- pr. måned.
Leie pris til privat marked er	kr. 8.000,- pr. måned.

I vårt distrikt kjenner vi til at kommunene Karlsøy og Berg er i ferd med å realisere lignende prosjekter.

Rådmann har pekt ut et område i Nøysomheten som er egnet til et prosjekt på inntil 10 boenheter. Området er eiet av opplysningsvesenets fond og det er sendt en forespørsel om kjøp/erverv av området på ca. 2500m². Tomten ligger i et etablert område med boligbebyggelse. Tomten har formål friluft, formålet må endres til boligformål gjennom reguleringsendring. Det må tilrettelegges for en tilfredsstillende adkomst til tomten. Dette kan skje ved bruk/endring av regulert adkomst til friområdet som ligger nord for tomten. Alternativt vil adkomst til lekeplass som ligger nordøst i plankartet kunne omreguleres og opparbeides som adkomst til tomten og de gjenværende arealer.

Husbanken kan kreve tinglyst avtale om at kommunen skal ha tildelingsrett til ungdom og vanskeligstilte i min 20 år. Husbankens tilskudd (inntil 20 %) kan brukes til bygging av utleieleiligheter for ungdom og vanskeligstilte på boligmarkedet. Vanskeligstilte er definert som bostedsløse, rusmiddelavhengige, flyktninger og personer med nedsatt funksjonsevne. Øvrig finansiering er lån, slik at Husbanken finansierer disse 100 %. For leiligheter i prosjektet som er uten kommunal tildeling, kan Husbanken gir lån med inntil 80 %, men ingen tilskudd.

Utbygger står fritt til å disponere sine 5 boenheter enten til utleie eller salg. Også de boliger som kommunen skal disponere kan også selges med kommunens samtykke.

Kommunestyret vedtok i april 2012 å be Ibestad Eiendom AS iverksette arbeidet med å skaffe inntil 3 boliger for vanskeligstilte og å utarbeide ordninger som kan medføre at vanskeligstilte kan få overta boliger. Dette er ikke arbeid er ikke startet.

Vurdering

Rådmann vurderer at i denne omgang må antall boligenheter være i tråd med dokumentert behov. I denne forbindelse er det sendt forespørsel til alle seksjonene

som har behov for boliger. Tilbakemeldingen er tilsvarende (oppsummert) i boligsosial plan.

Rådmann legger opp til at ved en utlysning må en eventuell entreprenør/tilbyder kunne vurdere sitt eget behov, og at konkurransegrunnlaget må ta høyde for at det kan bygges flere enheter for utbyggers egen risiko enn kommunens krav.

Rådmannens vurdering for prosjektet i Nøysomheten er å la entreprenør ta all ansvar for kostnadene ved erverv av tomt og infrastruktur. De kommunale tilretteleggings (infrastruktur) kostnader i prosjektet Nøysomheten er ikke sjekket ut i denne fasen av prosjektet, og er noe usikker.

Ut i fra dette vurderer rådmann at den kommunale tilretteleggingskostnad for prosjektet i Nøysomheten legges inn i utlysningen, hvor tilbydere må ta høyde for alle kostnader/investeringer til knyttet prosjektet.

Med dette utgangspunkt kan det bli etablert minimum 10 nye enheter i løpet av to år.

Tildelingskriterier for prosjektet skal være:

- A. Utleiepris av bruksareal (BRA) per m².
- B. Kvalitet.
- C. Leveringstid/ferdigstillelse.
- D. Estetikk.
- E. Helhetlig inntrykk.

Det forutsettes at halvparten av boligenhetene skal inneholde (tre roms) to soverom, med et bruksareal opptil 80m². For de med (to roms) ett soverom bør boenhetene ha et bruksareal inntil 55 m².

Det skal tinglyses heftelse om kommunal tildelingsrett i min 20 år. Kommunen gir også utleiegaranti i 20 år tilsvarende utleieprisen ved avtaleinngåelsen. Utleieprisen kan øke i takt med reelle driftsutgifter, dog ikke mer enn konsumprisindeksen i perioden (20 år).

Avtaleinngåelse kan først gjennomføres etter anbud. Avtaler må være i samsvar med Husbankens krav, og tildelingsrett sikres gjennom tinglyste heftelser. Avtalene må inkludere kommunal leiegaranti med sikkerhet om at husleie ikke kan økes mer en konsumprisindeks, og sikre at alle FDV-kostnader dekkes av utbygger (er innbakt i husleien).

Kommunestyrets vedtak fra april 2012 om å be lbestad Eiendom iverksette arbeide med å skaffe inntil 3 boliger for vanskeligstilte foreslår rådmannen opphevet. Dette for å få god økonomi i dette prosjekt og å inngå «konkurrerende» prosjekt i et marginalt marked. De 3 boligene vil da inngå i dette prosjektet som vil ha bedre økonomi på grunn av flere enheter.

Helse og miljø (HMS og "tradisjonelle miljøspørsmål (eks. forurensning))

Ingen konsekvens

Personell

Ingen konsekvens (ikke vurdert).

Økonomi

Ingen investeringskonsekvens for lbestad kommune.

Rådmannens konklusjon

Det kan være en viss risiko for at kommunens garanti må innløses dersom de kommunale garanterte boliger ikke leie ut. Erfaringer fra de kommuner som har gjennomført et slikt prosjekt (blant annet Hamarøy og Tranøy) viser at dette ikke har vært noe problem.

Vedlegg til sak

Nøysomheten
tomteareal.pdf

Hamarøymodellen.pdf

f

SHL 25/14
VI

Hamarøymodellen

Et boligpolitisk kinderegg for distriktene?

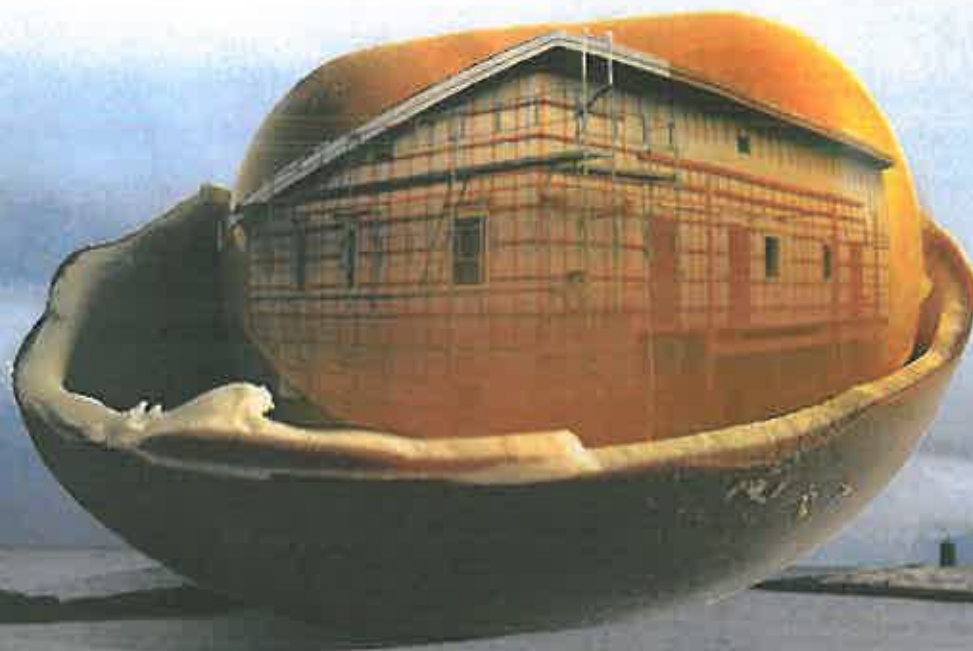

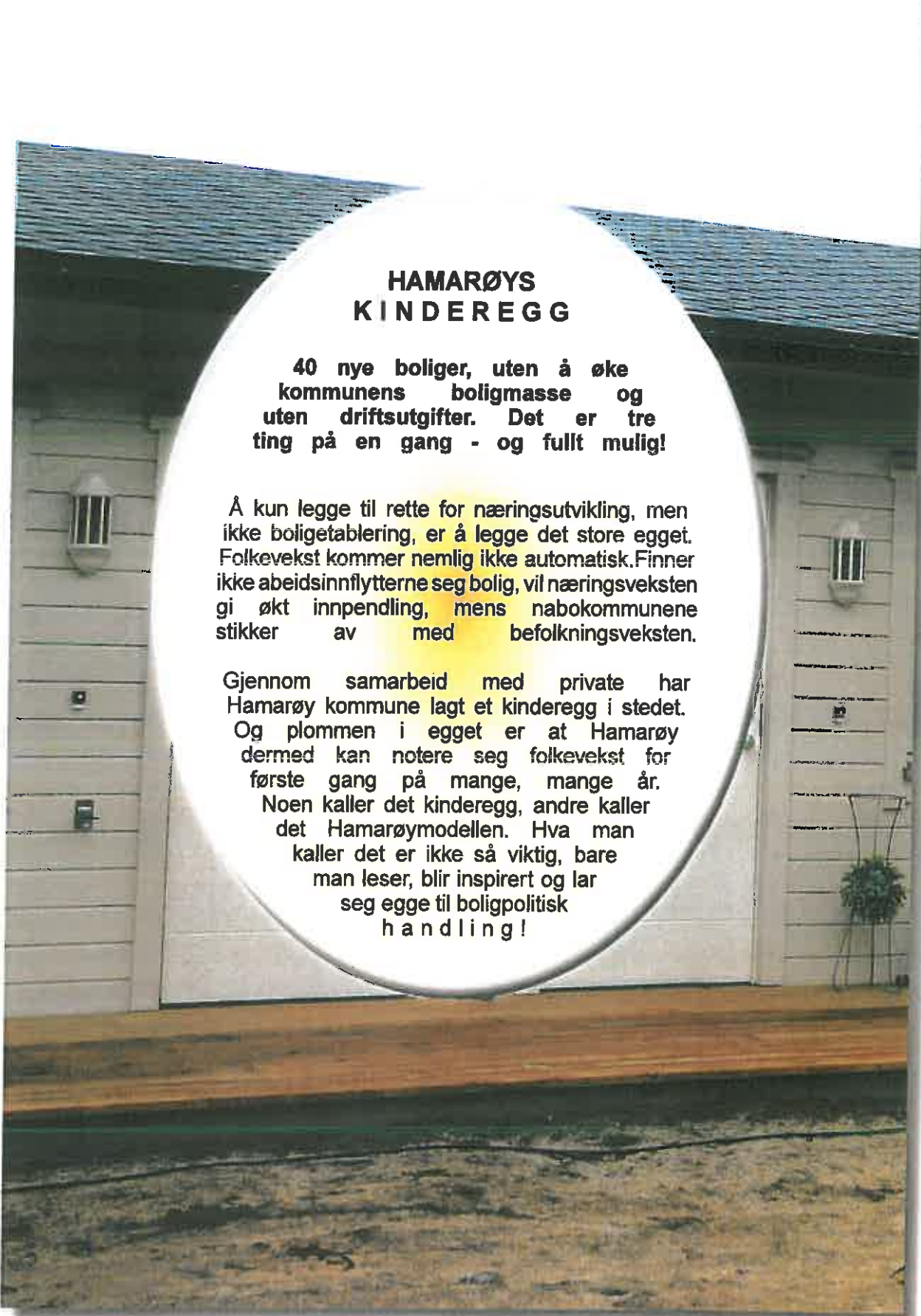
Foto: Husbanken/Wikimedia Commons. Illustrasjon: Husbanken

Nye boliger? Ingen investeringer? Ingen økte driftsutgifter?
Det er tre ting på en gang og det er jo ikke mulig.....? Eller?

Husbanken

Alle skal bo godt og trygt

HAMARØYS K I N D E R E G G

**40 nye boliger, uten å øke
kommunens boligmasse og
uten driftsutgifter. Det er tre
ting på en gang - og fullt mulig!**

Å kun legge til rette for næringsutvikling, men ikke boligetablering, er å legge det store egget. Folkevekst kommer nemlig ikke automatisk. Finner ikke arbeidsinnflytterne seg bolig, vil næringsveksten gi økt innpendling, mens nabokommunene stikker av med befolkningsveksten.

Gjennom samarbeid med private har Hamarøy kommune lagt et kinderegg i stedet. Og plommen i egget er at Hamarøy dermed kan notere seg folkevekst for første gang på mange, mange år. Noen kaller det kinderegg, andre kaller det Hamarøymodellen. Hva man kaller det er ikke så viktig, bare man leser, blir inspirert og lar seg egge til boligpolitisk handling!

FLERE BOLIGER: Nå bygges det nye boliger i Hamarøy kommune. (Foto: Marianne Nordvik/Husbanken)

INGEN VILLE BYGGE

Bakgrunn Hamarøy kommune

– Vi har gått fra ikke å vite vår arme råd til å sette i gang et stortilt utbyggingsprosjekt. Det sa ordfører i Hamarøy kommune, Rolf Steffensen under Husbankens og Distriktssenterets distriktskonferanse som ble avholdt i Bodø 5. og 6. desember 2011.

Hva hadde skjedd?

Desperasjon

I 2007 var Hamarøy kommune i en fortvilet situasjon. Det trengtes nye boliger, både til vanskeligstilte og til ordinære boligsøkere. Etablering av Hamarøy Internasjonale Senter med sine 20 arbeidsplasser bidro til økt press på boligmarkedet. I tillegg trengtes mange små leiligheter

FORTVILT: Ordfører i Hamarøy, Rolf Steffensen (Foto: Stina Sønvisen/Husbanken)

til bosettinga av de mindreårige, enslige flyktingene som senteret arbeider med. Etableringen av Hamsunsenteret gjorde at flere ønsket å flytte tilbake til kommunen.

Hamarøy kommune samvirker med Vest-Tysfjord med arbeidspendling begge veier. Kommunene «konkurrerer» altså om å være en god bosettingskommune også for «ordinære arbeidstakere».

Et forestående generasjonsskifte blant kommunalt ansatte skapte hodebry for politikerne; de nye måtte jo bo et sted. Men hvor?

Ingen ledige boliger

Situasjonen pr august 2010 var at det ikke fantes ledige boliger i Hamarøy – hverken i kommunal eller privat regi. Kommunen hadde satt av arealer til boligformål, men disse ble

Prekær boligmangel

Det er stor bolig-mangel i deler av Hamarøy, først og fremst på Oppveid, Prestfjeld og Ulvsvåg. Formannskapet har igjen diskutert problematikken, men uten å fatte noe vedtak.

Bodø 8. desember 2011

HAMARØY: Det er skrevet videre om i Hamarøy kommune skal det den kommunale eiendomsdelen for å løse dette problemet. Saken krever tid og en del samarbeid med andre aktører for å få til løsninger til lavest mulig pris. I tillegg trengtes mange små leiligheter. I tillegg trengtes mange små leiligheter. I tillegg trengtes mange små leiligheter.

Det er for tiden store byggekostnader i deler av Hamarøy, og på Oppveid, Prestfjeld og Ulvsvåg. 75 Oppveid får kommunen oppført to nye boliger som snart er i bygging. Foto: Rolf Steffensen

Avisa Nordland 22. januar 2010

ikke oppfattet som tilstrekkelig attraktive. Hamarøy kommune vurderte å legge ut nye tomteområder, og var spesielt opptatt av mulige former for samarbeid med private på boligområdet.

Nedgang i folketallet, boligmangel og negative medieomtaler hadde bidratt til at nybygg ble forbundet med stor risiko. Risikoviljen var lav. Det ble forventet at kommunen skulle ta alt ansvar og all risiko.

– Vi torpederte aktivt ethvert privat ansvar, sa ordføreren lakonisk.

Dette kunne ikke fortsette. Kommunen erkjente at den måtte revurdere sitt boligpolitiske ansvar og definere sin rolle i boligarbeidet.

BOLIGMANGEL: Her trengs det nybygging! (Foto: Stina Sønvisen/Husbanken)

KOMMUNEN INNGÅR SAMARBEID MED PRIVATE

Hamarøymodellen tar form

Politikerne mente at samarbeid med private måtte settes i gang for å møte de lokale boligpolitiske utfordringene. Kommunen innså behovet for en boligpolitisk plan, og gjennomførte en interessentanalyse for å avdekke aktuelle samarbeidsaktører på det boligpolitiske området. Kommunen begynte også å jobbe med prosess for anskaffelse og utlysning av anbud i forbindelse med konkrete byggeprosjekter i Hamarøy. Kommunen planla å etablere 40 nye boliger i løpet av 2011.

Med i distriktsprosjekt

Høsten 2010 ble Hamarøy kommune med i Husbankens prosjekt «Helhetlig boligpolitikk og bedre virkemiddelbruk i distriktet». Andre involverte var kommunene Beiarn og Gildeskål, Nordland fylkeskommune og KS. Prosjektet fokuserte særlig på hvordan kommunene bedre kan utnytte Husbankens ordninger. Det ble også viktig å se sammenhengen mellom boligbehovene til ordinære boligsøkere og vanskeligstilte – og finne samarbeidsformer mellom kommune og næringsliv.

Samme høst hadde medier slått bolig mangelen i Hamarøy stort opp. Dette fikk daglig leder Bernt Langås i bygningsentreprenøren BBi AS i Bodø med seg, og kontaktet kommunen for samarbeid. BBi AS så muligheter for å tjene penger på bolig på Hamarøy og

«Du er her: Husbanken / For kommune

Kommunene og Husbanken

ØKONOMISKE VIRKEMIDLER

• Bostøtte • Startlån • Tilskudd til etablering og tilpasning • Tilskudd til utleieboliger • Boligsosialt kompetansetilskudd	• Kompetansetilskudd til bærekraftig bolig-og byggkvalitet • Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser • Rentekompensasjon for skole- og svømmeanlegg • Rentekompensasjon for kirker

VIRKEMIDLER: Hamarøy trengte kunnskap om Husbankens ordninger.
(Skjermdump: www.husbanken.no)

HAMSUNSENTERET: Åpnet på Presteid i 2009.
(Foto: Husbanken)

hadde forslag til løsninger. Konturene av Hamarøymodellen begynte å ta form.

Kunngjort i Doffin

Kommunen annonserte et tallfestet behov for boliger til vanskeligstilte. Annonsen ble kunngjort i databasen for offentlige innkjøp, doffin.no. I kommunens kravspesifikasjon ble private aktører bedt om å stille til rådighet et gitt antall enheter med nærmere definert størrelse/standard til leietakere som regnes som vanskeligstilte på boligmarkedet. Kommunen har tildelingsretten til disse enhetene. Det inngås en avtale om tildelingsretten for 10 år med opsjon på 10 år til - totalt 20 år.

I tillegg krever kommunen at utbygger leverer et tilsvarende antall boenheter til det ordinære åpne boligmarkedet. Dette sikrer tilbud til begge gruppene og bidrar til mangfold og inkludering. Utbygger må også selv disponere tomt innenfor definert sentrumsplan – dette for å unngå press mot kommunen og lokalisering langt fra sentrum.

Private får Husbankfinansiering

I og med at kommunen inngår langsiktige leieavtaler med private utbyggere går den god for at boligbehovet er til stede. Dette er ei forutsetning for å få finansiering i Husbanken. Modellen er et godt eksempel på hvordan kommuner og private kan samarbeide om best

mulig utnyttelse av de statlige virkemidlene.

Et kinderegg

Kommunen selv omtaler denne modellen som et kinderegg for distriktene. Ved hjelp av modellen har Hamarøy kommune og private aktører i fellesskap bygd over 40 boligenheter på to år, og det uten at boligene har kostet kommunen et rødt øre. Det hele er organisert innenfor rammen av Lov om offentlige anskaffelser og uten å øke den kommunalt eide eiendomsmassen. I en tradisjonell OPS-modell (offentlig-privat samarbeid) overtar staten eiendommen etter 20 år, men i Hamarøymodellen forblir eiendommen på private hender.

Ikke økte driftkostnader

Gjennom Hamarøymodellen er alle kostnader knyttet til forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling av eiendommene lagt på utbygger. Kommunen oppnår med dette en annen ønsket gevinst: Ingen økning av den kommunale eiendomsmassen, og ingen økte driftskostnader i de kommunale budsjettene. Hamarøy kommune får altså 40 nye boliger både til vanskeligstilte og ordinære boligsøkere, uten å bruke ei krone, samtidig som private aktører sikres god finansiering og utleie av boligene. Alle vinner.

«Vi i Hamarøy kommune har stor tro på at OPS-modellen (dvs Hamarøymodellen - red.anm.) er en farbar vei ved behov for boliger til vanskeligstilte i kommunene - og et virkelig kinderegg for distriktskommuner med boligmangel.»

Fra Hamarøy kommunes nettside

– Det hele har vært forbausende lett å gjennomføre. Imidlertid har egne hoder butta imot. Vi er så vant til at kommunen bygger ut, og hadde liten erfaring med samarbeid med private, sier ordfører Rolf Steffensen. Nå er kommunen svært tilfreds med den lokale boligutviklinga, og har gjort seg nye, gode erfaringer. – Vi har lært at det finnes muligheter i eksisterende virkemiddelapparat og ordninger som vi ikke trodde fantes. Det er mulig å bidra til å skape den utviklinga vi ønsker i små samfunn, sier ordføren.

Råder andre til å ta etter

De fleste av de 40 boligene som som ble planlagt i 2010 er ferdige og tatt i bruk i dag, bortsett fra seks familieenheter i Uivsvåg som hadde byggestart på seinhøsten 2012.

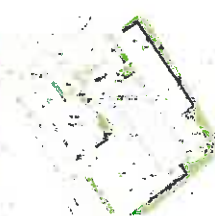
I følge rådmann Elin Eidsvik er fordelinga av risiko gunstig for kommunen.

RADMANN:
Elin Eidsvik

– Kommunens vurdering av antallet vanskeligstilte i boligmarkedet er kalkulert utfra erfaring og forventet variasjon, men med fleksible løsninger som gjør at andre grupper eller beboere kan overta der man i første runde så for seg en annen beboer. Beliggenheten for alle fire prosjektene er dessuten svært gunstig og sentral, sier Eidsvik.

TELEGRAFTUNET

STED: Oppdel. "HT-SAFE-tomta"
UTBYGGELSE: BBI AS
ENTREPRENØR: Boda bygg og Innredning AS
ARKITEKT: BBI AS
Asplan Viak AS (landskap)

ANTALL ENHETER: 11 leiligheter telt. Renovering og nybygg, samt nytt næringstokale for HT-SAFE AS.
OPPSTART: Leilighets- og næringstokale er igangsatt, igangsettelse av nye bygg juni 2012.
FERDIGTILLELSE: mars-mai 2012 / ultimo 2012
KONTAKT: Bernt Langås, tlf 47880012

Hamarøy
KOMMUNE

Husbanken

BBI

PLAN: BBI bygger leiligheter i HT Safe-tomta på Oppeid.

I GANG: Sånn blir det seende ut.
(Foto: Marianne Norvik/Husbanken)

Det at kommunen har forpliktet seg til langtidsleie av boligene, tror Eidsvik er viktig for å få private utbyggere på banen.

– De tør å satse på grunn av kombinasjonen av kommunal bekreftelse og forpliktelse angående antall vanskeligstilte, i et perspektiv på 10+10 år, pluss at Husbanken gir gunstig finansiering også til private, sier Eidsvik.

Hun tror media har en viktig rolle når det gjelder å skape blest - på godt og vondt - om et usikkert boligmarked.

– Det er viktig at fremstillinga blir balansert. Vi må tydeliggjøre ansvarsfordeling og hva dette er for noe, sier hun.

Hun trekker frem eiendomsforvaltninga som et annet vesentlig vinn-vinn argument for Hamarøy.

– Kommunen selv har for mye areal å «ta rede på». Det at de private aktørene er ansvarlig for forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling er også avgjørende. Kommunen har store etterslep og bruker for lite kroner på dette til dagens kommunalt eide eiendomsmasse, påpeker Eidsvik.

Hun mener Hamarøymodellen sett fra kommunens side er en udelt suksess, og skal hun gi råd til andre kommuner i samme

situasjon blir det følgende:

– Kjør samme modell! Kort sagt, smiler Eidsvik.

Fornøyd Husbank

Husbanken applauderer det kommunale engasjementet. I følge avdelingsdirektør i Husbanken, Adelheid Kristiansen, arbeider Hamarøy kommune helt i tråd med konklusjonene i Husbankprosjektet «Helhetlig boligpolitikk og bedre virkemiddelbruk i distriktene» som ble avsluttet i 2011.

FORNØYD:
Adelheid Kristiansen
(Foto: Stina Sønvisen/
Husbanken)

– Det handler om at kommunen både må erkjenne sitt boligpolitiske

ansvar og definere sin rolle. Men selv om kommunen sitter med nøkkelen, er den avhengig av samspill med private aktører, sier avdelingsdirektøren.

Hun trekker også frem betydninga av å sette seg godt inn i de tilgjengelige virkemidlene.

– Det finnes et mulighetsrom innenfor det eksisterende virkemiddelapparatet, og det har Hamarøy kommune klart å bruke på en god måte, sier hun.

«Det finnes et mulighetsrom innenfor det eksisterende virkemiddelapparatet, og det har Hamarøy kommune klart å bruke på en god måte.

Adelheid Kristiansen, Husbanken

OPPEID: Blankbygda eiendom bygger Svingen hybelhus. (Foto: Marianne Norvik/Husbanken)

SVINGEN HYBELHUS

STED: Oppveid, del. Trygdeleir tomte
UTBYGGER: Blankbygda Eiendom AS
ENTREPRENØR: Byggeservice Entreprenør AS
ARKITEKT: E.A. Smith AS ved. Ida Hest
Arntsen Vik AC (Bundekap)

ANTALL ENHETER: 6 leiligheter
OPPTAKT: Igangsett
FERDIGSTILLT: Juni 2012
KONTAKT: Stina Sønvisen, 01 465 01 30

Hamarøy
KOMMUNE

Husbanken

BLANKBYGDA
EIENDOM AS

PÅ TEGNEBRETET: Svingen hybelhus med seks utleieboliger.

HUSBANKFINANSIERTE BYGGEPROSJEKTER I HAMARØY

Finansierer 31 boliger

Husbanken har i perioden 2010-2012 gitt tilsagn på grunnlån til 31 boenheter. 18 av disse har også fått Husbankens tilskudd til utleieboliger. En søknad om lån til åtte større boenheter er til behandling.

- Fire privatpersoner har fått oppført eneboliger i regi av ulike byggefirma, finansiert med lån fra Husbanken.
- Blankbygda Eiendom AS v/Linda Steffensen har oppført utleieprosjektet «Svingen hybelhus», som ikke består av hybler, men seks boenheter, herav fire toromsleiligheter og to treromsleiligheter. De fire minste leilighetene skal leies ut til vanskeligstilte på boligmarkedet, og kommunen disponerer dem i 20 år. Boligene er finansiert gjennom lån til alle seks enhetene, og tilskudd til de fire minste.
- Tysfjord Eiendom AS v/Bernt Langås har oppført seks utleieboliger i prosjektet «Telegraftunet» på Oppeid, hvorav fire toroms og to treromsleiligheter, i tillegg til næringsareal i underetasjen. Alle seks boligene rettes mot vanskeligstilte på boligmarkedet, og kommunen har 20 års tildelingsrett på dem. Alle leilighetene er finansiert gjennom lån og tilskudd. Boligene på Telegraftunet ble ferdigstilt 1. juni 2012 og er tatt i bruk.
- Tysfjord Eiendom AS v/Bernt Langås, har oppført en bolig for salg i «Telegraftunet» på Oppeid.
- Innhavet Transport Eiendom AS v/Sten Hilling har oppført åtte boenheter på Innhavet; fire toromsleiligheter og fire treroms. Halvparten av disse rettes mot vanskeligstilte på boligmarkedet, og kommunen har tildelingsrett til leilighetene i 20 år. Boligene er finansiert gjennom Husbanklån til alle åtte, og tilskudd til fire av dem.
- Ulsvåg Boliger AS v/leder Bernt Langås, har oppført seks boenheter på Ulsvåg, tre

DALHEIM PARK

INNHAVET: Innhavet Transport Eiendom bygger åtte boenheter.

SENTRUMSGÅRDEN

OPPEID: Blankbygda Eiendom bygger seks utleieenheter.

toroms og tre treromsleiligheter. Av disse har fire fått utleietilskudd fordi kommunen skal bruke dem til vanskeligstilte.

- Tysfjord Eiendom AS v/Bernt Langås har søkt om lån til endring av eksisterende bygg - «HT-Safe-Bygget» - til åtte større boenheter for utleie. Det er ikke søkt tilskudd for disse boligene, og det betyr at det ikke er satt begrensninger for hvem som kan leie. Søknaden er inne til behandling hos Husbanken i februar 2013.

Bernt Langås er med andre ord en svært sentral aktør i dette arbeidet.

STOR AKTØR BYGGER I HAMARØY

BBi involvert i mange prosjekter

BBi AS er involvert i svært mange av alle byggeprosjektene som realiseres i Hamarøy nå, både de som er finansiert via Husbanken og de som er finansiert på andre måter.

– Det hele startet med store overskrifter i media om boligmangel i Hamarøy.

*Bernt Langås
(Foto: bbi.no)*

Vi tok i den sammenheng kontakt med Hamarøy og tilbød vår kompetanse. Rådmann Elin Eidsvik med sin positivitet bidro til at vi ønsket å investere vår tid på å analysere boligmarkedet i kommunen, forteller daglig leder i Bodøfirmaet BBi AS, Bernt Langås.

Firmaet har også opprettet ei egen avdeling i Hamarøy.

Eidsvik informerte om at alderssammensetninga blant kommunalt ansatte tilsa omfattende nyansettelser de kommende årene. På litt sikt hadde dessuten kommunen behov for mange nye boliger.

Etter et møte med ordfører Rolf Steffensen ble Hamarøy kommune og BBi enige om at et samarbeid mellom private og kommunen kunne gi muligheter for å nå kommunens mål om å

få tilgang til nye og moderne boliger med riktig beliggenhet.

– I nært samarbeid med Husbanken og kommunen ble «Hamarøymodellen» utviklet. Positivitet og samarbeidsvilje var avgjørende for at vi valgte å samarbeide med Hamarøy kommune! sier Langås.

Risikovurdering

BBi brukte lang tid på å kalkulere risiko i prosjektet og konkluderte med at de skulle bygge gode og moderne boliger med riktig beliggenhet tilpasset alle brukergruppene i boligmarkedet.

Akkurat som eiendomskongen Olav Thon går Langås etter de tre B-ene når han investerer i eiendom:

– Beliggenhet, beliggenhet og beliggenhet er viktig når det skal investeres i eiendom - også i distriktene, fastslår han.

– I tillegg blir risikoen halvert med at kommunen leier 50 % av boligmassen, legger han til.

Åtte av BBis nye boliger står ferdig per januar 2013 og mange flere er under arbeid og planlegging.

Oppeid

– Vi kjøpte en sentrumseiendom med et gammelt kombinasjonsbygg fra 1939 på Oppeid som var regulert til boliger/næring. Eiendommens beliggenhet var optimal på grunn av gangavstand til alle fasiliteter - lege, offentlig administrasjon, sykehjem, butikker, skole og fritidstilbud, forteller Langås.

Eiendommen har et stort potensiale med hensyn til «eldrebølgen» i og med at sykehjemmet er nærmeste nabo. Leilighetene kan brukes som omsorgsboliger og bidra til at eldre mennesker kan bo lengre hjemme, noe om vil gi kommunen økonomiske gevinster.

*OPPEID: En plass i solen bygd av Tysfjord Eiendom.
(Foto: Marianne Norvik/Husbanken)*

OPPEID: Slik ser Boarch arkitekter for seg det gamle HT Safe-bygget. (Illustrasjon: Boarch arkitekter/nord-salten.no)

Så langt er to små selveierleiligheter, hvorav en er delfinansiert med lån fra Husbanken og seks små utleieleiligheter finansiert med lån og tilskudd fra Husbanken - samt næringslokale for HT-Safe AS - totalt ferdigstilt og ble tatt i bruk.

Ellers er sju utleieleiligheter finansiert med lån fra Husbanken, og ett disponibelt areal finansiert med hjelp av egenkapital, under arbeid. Boligene egner seg spesielt godt for mindreårige asylsøkere, skoleungdom/studenter, familier, generasjonsboliger, seniorer og ikke minst i sammenheng med familiegjenforeninger. Bygget skal ferdigstilles i august/september 2013.

På Oppeid planlegger også BBi fire små utleieleiligheter i gangavstand fra Knut Hamsuns videregående skole. Oppstart av byggeplass blir siste halvår av 2013 med ferdigstillelse sommer 2014.

Innhavet

Når BBi er ferdige med bygginga i Telegraftomta, skal de i gang med bygging av leiligheter på Innhavet i egen regi.
– Vi har kjøpt en eiendom fra en privatperson i eksisterende boligfelt. Eiendommen er i utviklingsfasen og blir sannsynligvis å inneholde seks til åtte små utleieleiligheter tilpasset alle brukergruppene. Byggestart planlegges høsten 2013 med ferdigstillelse vår/

sommer 2014.

Ulvsvåg

BBi har sammen med lokalt næringsliv etablert et eget eiendomsselskap – Ulvsvåg boliger AS – og har kjøpt privat eiendom i tilknytning til et etablert boligfelt i gangavstand til skole, barnehage, butikk, pub, arbeidsplasser og fritidsaktiviteter. Eiendommen ble utviklet av BBi og kommunen bidro med nødvending bistand i form av positiv og rask dispensasjonsbehandling fra arealplanen. Boligprosjektet har totalt 12 boenheter fordelt på to byggetrinn.

– Vi er godt i gang med bygging av seks utleieleiligheter, alle definansiert med Husbanklån og tre av dem med tilskudd også. Disse skal ferdigstilles i løpet av sommeren 2013. Hamarøy kommune har sikret seg dispensasjonsrett til to av dem, sier Langås. Alle disse leilighetene er allerede bortbestilt. Derfor er neste byggetrinn bestående av

seks selveier- og utleieboliger allerede under planlegging.

– Vi har markedsført oss med at vi har en aksjonæravtale som sikrer aksjonærene fortrinnsrett til leie, og derfor har vi i dag mottatt forespørsler fra lokale seiskaper som ønsker å kjøpe aksjer i eiendomsselskapet, utdyper han.

Når forholdene legges til rette for boligbygging, baller det på seg.

«Positivitet og samarbeidsvilje var avgjørende for at vi valgte å samarbeide med Hamarøy kommune!

Utbygger Bernt Langås

ULVSVÅG LEILIGHETSBYGG

Sted: Ulvsvåg
UTBYGGER: UBO og Husbanken
ENTRERENNING
ARKITEKT:

ANTALL ENHETER:
10 + 2 AKT
FERDIGSTILLET

KONTAKT: Conviskontoret Hamarøy kommune
tlf 75745014

Hamarøy
KOMMUNE

Husbanken

UBO

ULSVÅG: Seks nye boenheter i Ulvsvåg.

POSITIVE MEDIEOMTALER OG OPTIMISME

Viktig å ha tro på at utvikling er mulig

De negative medieomtalen som bidro sterkt til den nedadgående spiralen frem til 2010 er i dag snudd til positive omtaler og drar i positiv retning.

Medieomtaler

I mai 2011 uttalte ordfører Rolf Steffensen følgende til Avis Nordland:

«Jeg har nettopp vært på en KS-konferanse der kommunene sto i kø for å snakke med oss for å høre om de grepene vi i Hamarøy har gjort for å få bygd flere boliger. Modellen vi har vært med på å utvikle oppleves som spennende og interessant, og uten at kommunen må stå som byggherre med de kostnadene som da påløper.

Ordfører Rolf Steffensen

Hamarøymodellen

Storingsrepresentant Erik Sivertsen (AP) følger nøye med på boligarbeidet som gjøres i Hamarøy. Det var han som kalte innsatsen for «Hamarøymodellen» første gang.

Det var i august 2011 da han overvar byggestarten på Telegraftunet.

Stort boligprosjekt gir 14 leiligheter

Avisa Nordland
15. jan. 2011

Byggeboom i Hamarøy

Avisa Nordland
28. april 2011

Kritikk for «fantastisk sak»

Avisa Nordland
6. mai 2011

Lokalavisa Nord-Salten
27. aug. 2011

- Jeg kaller det Hamarøy-modellen

Lokalavisa Nord-Salten
7. sept. 2012

Innflytningsklare leiligheter

Fortsetter byggeboom i Hamarøy

Avisa Nordland 15. januar 2013

«Dette er et stykke nybrottsarbeid som har stor overføringsverdi for andre kommuner.

Storingsrepresentant
Eirik Sivertsen (AP)

MEDIAS ROLLE I BOLIGMARKEDET

Forsterker utviklingstrekkene

I følge utbygger Bernt Langås kan positive og negative omtaler ha stor - om ikke avgjørende - rolle for utviklinga i boligmarkedet.

Når det er høy omsetningstakt og høye priser er gjerne mediene med og hauser opp stemninga og bidrar til at boligene selges unna enda raskere for enda høyere priser. Men går det litt trått i markedet, bidrar pressen like mye til å skape og opprettholde pessimisme, stillstand, nedgang.

Gjentas til det blir sant

En undersøkelse foretatt på oppdrag fra Norges Eiendomsmeglerforbund i 2011 viser at meglerne mener media spiller en av hovedrollene i boligmarkedet. Hvis det i det offentlige rom spørres om boligmarkedet vil kollapse mange nok ganger, vil det kunne bli oppfattet som en sannhet av folk, og dermed bli en sannhet.

– Det er derfor viktig at kommunene er bevisst dette og «markedsfører» lokalsamfunnet positivt i alle sammenhenger. Få eller ingen boliginvestorer vil bli identifisert med å ha investert i et «dårlig marked» eller et usikkert lokalsamfunn med hensyn til annenhåndsverdi på boligmassen, sier Langås.

«Media har en viktig - kanskje avgjørende - rolle i boligmarkedet.

Utbygger Bernt Langås

FERDIG: En ny boligsituasjon står på trappene. (Foto: Marianne Norvik/Husbanken)

Bygger og bor

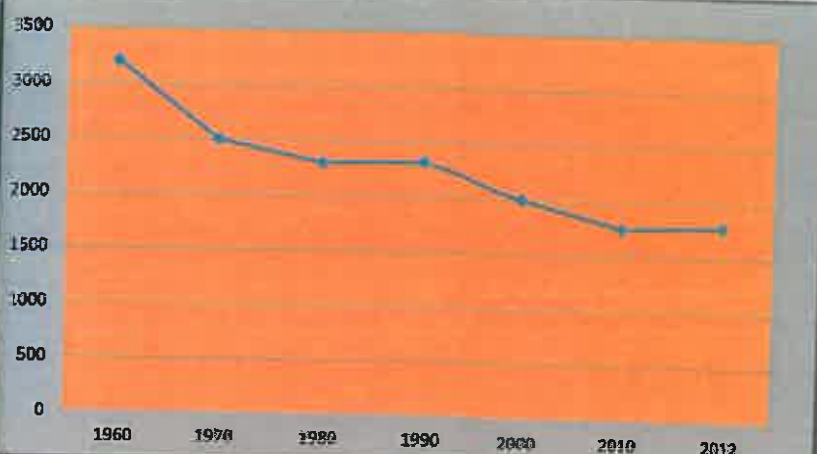
Det er kanskje litt for tidlig å friskmelde boligmarkedet i Hamarøy, men ved inngangen til 2013 kan man i hvert fall konstatere at det bygges og bos i kommunen.

Snart står 40 nye boliger ferdig og flere skal det bli. Og dette vises på folketallet som har økt med 36 personer siden kommunens historiske lavmål på 1752 i 2010.

Kanskje kan man håpe på at pilene vil peke oppover fra nå av?

Folketall

Hamarøy hadde 1788 innbyggere i 2012. Etter krigen var det nesten 3500 innbyggere i Hamarøy kommune. Med noen få unntak sank folketallet årlig til det nådde lavmålet på 1752 ved årsskiftet 2009/2010. Men i 2010 snudde den negative utviklinga, og kommunen kan nå notere seg en folketallsvekst på 36 personer.

Befolkningsutvikling Hamarøy kommune perioden 1960-2012. Kilde: SSB

For ditt nærmeste regionkontor, ring 815 33 370
www.husbanken.no

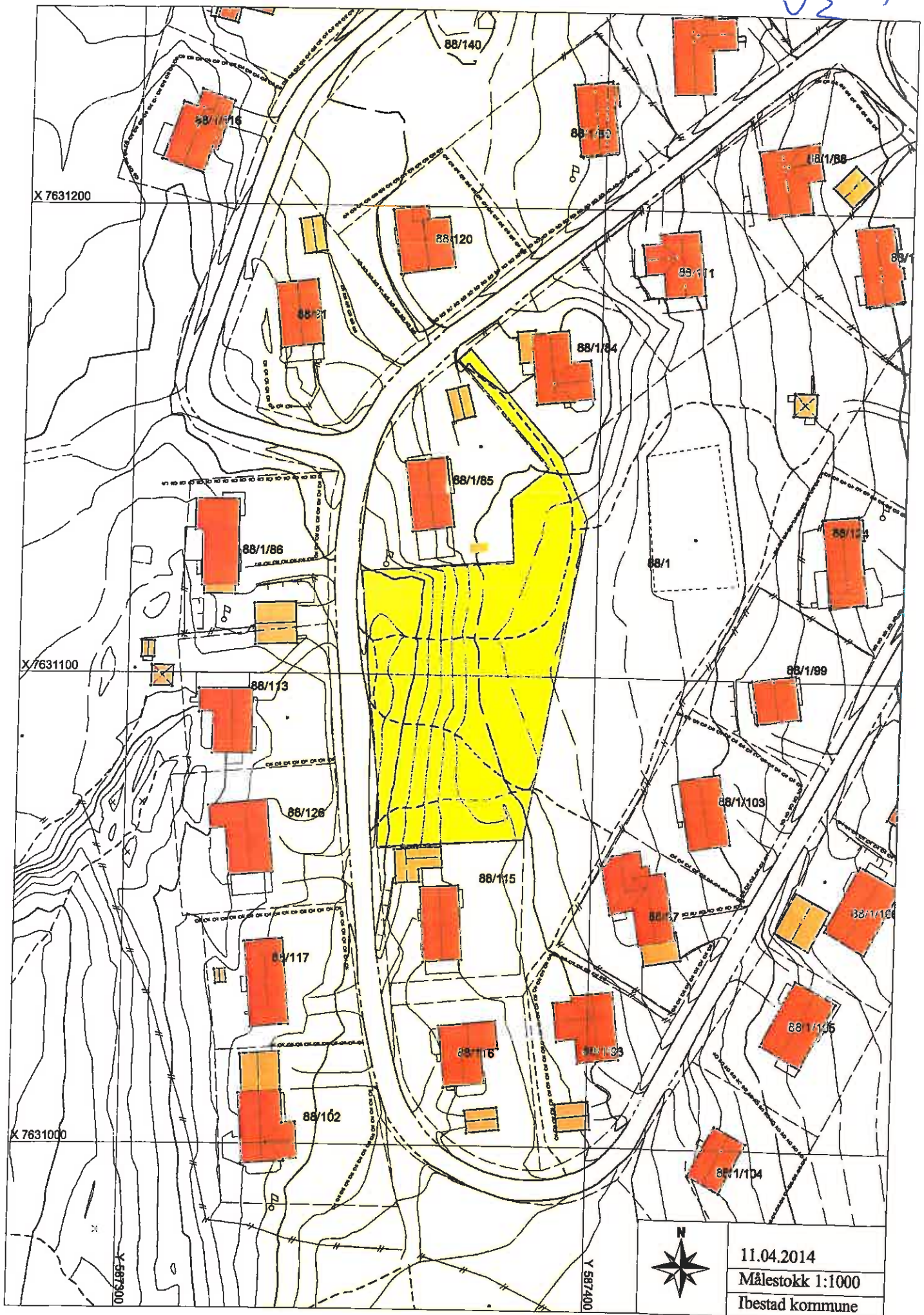
Hamarøymodellen - Utlitt av Husbanken februar 2013 - Foto: Stina Solvick

Husbanken

Alle skal bo godt og trygt

SAC 33/14

24/14 Søknad om kommunal garanti for nye omsorgsboliger - Ibestad Eiendom AS

Arkivsak-dok. 14/00122-5
Arkivkode. B
Saksbehandler Helge Høve

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Formannskapet	02.06.2014	45/14
2 Kommunestyret	12.06.2014	24/14

Formannskapet har behandlet saken i møte 02.06.2014 sak 45/14

Møtebehandling

Jim Kristiansen tok opp sin habilitet som styreleder i Ibestad Eiendom AS og fratrådte.

Voting

Formannskapet vedtok at Jim Kristiansen er inhabil.

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Formannskapet tilrår kommunestyret å fatte følgende vedtak:

1. I medhold av kommunelovens § 51 stiller Ibestad kommune selvskyldnerkausjon for et låneopptak på inntil 6,5 mill. kroner med tillegg av 10 % av den til enhver gjenstående hovedstol til dekning av eventuelle påløpte renter og omkostninger.
2. Garantiansvaret reduseres i takt med nedbetalingen av lånet som nedbetales over 30 år.

Saksfremlegg

Forslag til vedtak/innstilling:

Formannskapet tilrår kommunestyret å fatte følgende vedtak:

1. I medhold av kommunelovens § 51 stiller Ibestad kommune selvskyldnerkausjon for et låneopptak på inntil 6,5 mill. kroner med tillegg av 10 % av den til enhver gjenstående hovedstol til dekning av eventuelle påløpte renter og omkostninger.
2. Garantiansvaret reduseres i takt med nedbetalingen av lånet som nedbetales over 30 år.

Vedlegg:

1. Søknad om garanti fra Ibestad Eiendom AS.
2. Saksframlegg til kommunestyret om byggeprosjektet

Kort beskrivelse av saken

I møte 08.05.2014 fattet kommunestyret følgende vedtak:

1. *Kommunestyret ber Ibestad Eiendom gjennomføre utbygging av nytt fellesareal for brukerne og en ny leilighet i miljøarbeidertjenesten som skissert i saksframlegget.*
2. *Økte kostnader for fellesareal for brukerne dekkes innenfor budsjetttramme PRO-tjenesten.*

Utbygging/ombygging vil medføre at det blir to nye leiligheter og nytt fellesareal for beboerne og ansatte.

Fakta i saken

Behovet for nye omsorgsboliger framgår av vedlagte saksframlegg. Ibestad Eiendom er 100 % eid av Ibestad kommune og er kommunens organ for oppføring og forvaltning av blant annet omsorgsboliger.

Ved at kommunen gir garanti for låneopptak får Ibestad Eiendom et «billigere» lån noe som i neste omgang kommer leietakerne til gode i form av lavere husleie.

Det vil bli søkt om investeringstilskudd fra Husbanken til prosjektet som dersom det blir innvilget, vil redusere de reelle lånekostnader.

Vurdering

Ibestad Eiendom AS er kommunes boligpolitiske redskap som har en ryddig drift og ledelse, slik at jeg ikke anser det som noen vesentlig risiko med å gi omsøkte økte garanti.

Dersom ikke Ibestad Eiendom bygger disse boliger så må kommunen gjøre det i egen regi noe som er lite hensiktsmessig med den organisering kommunen har valgt for boligforvaltning.

Det vil alltid være en risiko ved å gi kommunal garanti uansett formål. I dette tilfelle gjelder garanti en oppgave som ellers ville ha blitt utført i kommunal regi.

Helse og miljø (HMS og "tradisjonelle miljøspørsmål (eks. forurensning))

Ikke relevant for garantisaken

Personell

Ikke relevant for garantisaken

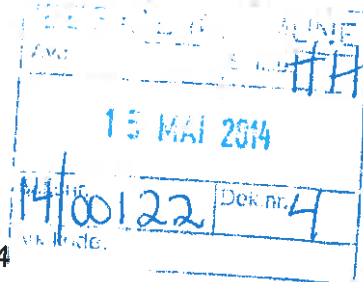
Økonomi

Kommunens økte kostnader til fellesareal dekkes innenfor PRO-seksjonens budsjett og vil således ikke være relevant for garantisaken. En kommunal garanti vil i seg selv ikke medføre noe økonomisk uttelling for kommunen så lenge debitor klarer å gjøre opp for seg. Dersom debitor ikke klarer å gjøre opp for seg, vil låntaker gå direkte på kommunen som garantist for å få dekket utestående renter og avdrag.

6AK 24/14
V1

Postadresse: Kommunehuset, 9450 Hamnvik
Besøksadresse: Kompetansesenteret.
e-mail: ibestad.eiendom@gmail.com Tlf.nr.: 93 00 01 45
Bankgiro: 4790.53.44451 Org.nr.: 971 190 442

Ibestad Kommune

9450 Hamnvik

Hamnvik 15/5-2014

Søknad kommunal lånegaranti på inntil NOK 6.500.000,-.

Ibestad Eiendom AS (IE) har i kommunestyrevedtak 17/14, fått bestilling på oppføring av ny bolig for miljøarbeidertjenesten.

Prosjektet planlegges finansiert i et samarbeid med kommunen om tilskudd- og låneordninger.

Vårt prosjekt består i å tilby et nybygg etter Husbankens kravspesifikasjon for slike boliger. Det er kun kommunen som har adgang til å søke om investeringstilskudd hos Husbanken på inntil 55% av prosjektkostnad. Etter samtale med rådgiver hos Husbanken, så vil det normalt kunne ytes maksimalt tilskudd ved nybygg.

For vår finansiering av prosjektet, vil Ibestad Eiendom AS søke om kommunal garanti for låneopptak i Kommunalbanken.

Prosjektsum er beregnet til ca. NOK 6.000.000,- med 30 års nedbetalingstid. Endelig totalsum kan først settes når anbudssummer er innkommet etter utlysing på Doffin. Leietakerne blir Ibestad kommune for fellesareal til beboere samt fasiliteter for miljøarbeidertjenesten, og egen leilighet til beboer/leietaker.

Mvh
for Ibestad Eiendom AS

Ola Hørsberg
daglig leder
mob.tlf: 93 00 01 45

Arkivsak-dok. 14/00122-1
Saksbehandler Sylvi Johansen

Saksgang
Formannskapet

Møtedato

NYBYGG OMSORGSBOLIG / FELLESAREAL I MILJØARBEIDERTJENESTEN

Forslag til vedtak/innstilling:

Formannskapet tilrår kommunestyret å fatte følgende vedtak:

1. Kommunestyret ber lbestad Eiendom gjennomføre utbygging av nytt fellesareal for brukerne og en ny leilighet i miljøarbeidertjenesten som skissert i saksframlegget.
2. Økte kostnader for fellesareal for brukerne dekkes innenfor budsjetttramme PRO-tjenesten.

Vedlegg:

1. Dagens bygningsmasse i miljøarbeidertjenesten.
2. Skisse over nybygg.

Kort beskrivelse av saken

Miljøarbeidertjenesten ivaretar i dag 12 brukere med diagnosegruppen psykisk utviklingshemning i tillegg til 2 psykiatribrukere. Alle bor i nærheten av hverandre i Borgveien.

Fellesaktiviteter for brukergruppen ivaretas i dag i en altfor liten leilighet med lite areal og uten de bygningsmessige fasiliteter som i dag kreves for at tilbudet skal være tilfredsstillende.

2 brukere med diagnosen psykisk utviklingshemning bor i dag fortsatt hos sine foreldre og er i framtidig behov for egen leilighet og utvidede hjelpetiltak fra miljøarbeidertjenesten.

Det foreligger i dag et sterkt behov for nybygg i miljøarbeidertjenesten med en ny brukerleilighet og et nytt fellesareal som kan ivareta alle brukerne i samsvar med de bygningsmessige krav som stilles for slikt fellesareal.

Fakta i saken

Det foreligger nye gunstige finansieringsordninger for tilskudd for kommunale nybygg av omsorgsboliger og fellesarealer fra Husbanken f.o.m. år 2014.

Miljøarbeidertjenesten mangler i dag både nyleilighet, jfr. nye brukere, og tilfredsstillende lokaliteter til felles sosiale og trivselsmessige tilbud til hele brukergruppen.

Fellesleiligheten må også gi kontorplass til avdelingsvernepleier, et fellesareal for de ansatte/møterom og et forsvarlig medisinerom.

De to leilighetene som frigis ved evt. nybygg kan etter en lettere oppgradering frigis til utleie for brukergruppen eller andre i behov for omsorgsbolig.

I dag har PRO-tjenesten 3 søkere på venteliste for kommunal omsorgsbolig.

Vurdering

Administrasjonen mener at det er sterkt behov for nybygg og utbedringer, og et nybygg er vurdert å passe inn på et velegnet ledig kommunalt tomteareal mellom nåværende husrekke med omsorgsleiligheter i miljøarbeidertjenesten og rekken av nybygg fra 2012 som er kommunale utleieboliger ved Ibestad Eiendom.

Nybygget vil konkret dekke en ny leilighet for en beboer med heldøgnsoppfølging av personell 24 timer i døgnet. Verge/foreldre til bruker støtter dette tiltak fullt ut.

Den resterende delen av nybygget skal dekke behovet for et fellesareal og fellesaktiviteter på en langt bedre måte enn i dag.

Brukerne trives sammen og dette er av stor sosial og trivselsmessig verdi for dem som ikke har så mange stimuli ellers i hverdagen.

Mange av brukeren har dårlig familienettverk.

I dag kjøper miljøarbeidertjenesten tilbud fra private for å dekke aktivitet/stimuli til brukere fordi det blant annet ikke er plass for alle samlet i nåværende fellesbygg. Dette tilbudet og kostnaden kan reduseres ved et nytt fellesareal.

Fristilling av nåværende 2-delte omsorgsbolig i miljøarbeidertjenesten kan renoveres for å ivareta behovet for slik bolig til 1 eller 2 av de brukerne som i dag bor i foreldrehjemmet.

Prognosen i dag tilsier at det vil ikke bli noen problemer å få de «gamle» omsorgsleilighetene utleid.

Det er Ibestad kommune som må være søker på Husbankens nye gunstige investeringstilskudd, men det er Ibestad Eiendom som vil være byggherre.

F.o.m. 2014 er tilskuddsordningen blitt økt til 55 % av godkjente anleggskostnader både når det gjelder boliger med heldøgns-tjenester (en leilighet) og til fellesarealer for dagaktivitetstilbud (en leilighet) i tilknytning til eksisterende omsorgsboliger. Husbanken angir at maksimale tilskuddssatser til omsorgsbolig er 1 298 250 kr. i vårt nedslagsfelt.

Målgruppen for tilskuddet er oppramset i veilederen og omfatter nettopp brukergruppen vi har i miljøarbeidertjenesten.

Tilskuddet er øremerket å brukes til: økt kapasitet av antall omsorgsboliger, ivareta fellesarealer og heldøgns-tjenester. Dette er helt i tråd med kommunens behov.

Omsorgsboliger som finansieres av investeringstilskudd må være universelt utformet og tilrettelagt for elektroniske hjelpemidler, kommunikasjons- og varslings-systemer (velferds-teknologi).

Helse og miljø:

Betydelige positive effekter for HMS personal med bedre kontor – og arbeidslokaliteter.

Noe støy kan påregnes i byggeperioden for de ansatte og beboerne i den gamle boligrekken.

Personell:

Ingen konsekvenser.

Økonomi:

Husleien vil øke i beboerleiligheten, men vil gi økt bostøtteordning og er akseptert av ny leietaker.

Det vil bli økte utgifter for lbestad kommune i form av økt husleie til lbestad Eiendom for fellesarealet i forhold til i dag, men et nytt verdifullt fellesareal vil gi redusert behov for kjøp av eksterne private tjenestetiltak.

Økte utgifter dekkes innenfor rammen for PRO-tjenesten.

Rådmannens konklusjon

Rådmannen mener at lbestad kommune bør utnytte de nye gunstige tilskuddsmulighetene som Husbanken yter f.o.m. år 2014 med 55 % i investeringstilskudd øremerket denne type nybygg/boliginvesteringer ved å iverksette den skisserte utbygging.

25/14 Samordnet ansvar for innsamling av husholdningsavfall - tjenestetilbud fra Hålogaland Ressursselskap IKS

Arkivsak-dok. 13/00518-10
Arkivkode. 074
Saksbehandler Helge Høve

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Formannskapet	02.06.2014	41/14
2 Kommunestyret	12.06.2014	25/14

Formannskapet har behandlet saken i møte 02.06.2014 sak 41/14

Møtebehandling

Omforent ble det fremmet forslag om følgende endringer:

Pkt. b. Renovasjonsgebyret skal fortsatt innebefatte fri levering til miljøstasjonen.

Pkt. d. Det bør utredes en ordning

Votering

Rådmannens innstilling med tillegg av omforent forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Formannskapet tilrår kommunestyret å fatte følgende vedtak:

Ibestad kommunestyre viser til utredningen fra Hålogaland Ressursselskap IKS «Tjenestetilbud til eierkommunene» og fatter følgende vedtak:

Kommunestyret slutter seg til vedtaket som representantskapet i selskapet har fattet i saken, i møte den 01.11.13, med følgende tilføyelser:

- Det vurderes om HRS IKS også kan påta seg slamtømming for eierkommunene.
- Renovasjonsgebyret skal fortsatt innebefatte fri levering til miljøstasjonen.
- Det bør inkluderes en andel i renovasjonsgebyret som overføres deltakerkommunene for å dekke kostnader med lokale opprydningsaksjoner.
- Det bør utredes en ordning med hytte- og fritidsboligrenovasjon i alle deltakerkommuner

Saksfremlegg

Forslag til vedtak/innstilling:

Formannskapet tilrår kommunestyret å fatte følgende vedtak:

Ibestad kommunestyre viser til utredningen fra Hålogaland Ressursselskap IKS «Tjenestetilbud til eierkommunene» og fatter følgende vedtak:

Kommunestyret slutter seg til vedtaket som representantskapet i selskapet har fattet i saken, i møte den 01.11.13, med følgende tilføyelser:

- a. Det vurderes om HRS IKS også kan påta seg slamtømming for eierkommunene.
- b. Levering av avfall til miljøstasjonene bør fortsatt være gratis
- c. Det bør inkluderes en andel i renovasjonsgebyret som overføres deltakerkommunene for å dekke kostnader med lokale opprydningsaksjoner.
- d. Det bør innføres en ordning med hytte- og fritidsboligrenovasjon i alle deltakerkommuner

Vedlegg:

1. Brev av 06.11.2013 fra Hålogaland Ressursselskap IKS (HRS)
2. «Tjenestetilbud til eierkommunene» - utredning fra arbeidsgruppe oppnevnt av representantskapet i HRS.
3. Notat om innsamling av husholdningsavfall, erfaringer fra andre IKS'er – Mapex Consult AS

Kort beskrivelse av saken

HRS har sendt til eierkommunene representantskapets vedtak om samordnet ansvar for innsamling av husholdningsavfall. Rådmannen har ventet med å legge saken fram til politisk behandling inntil den er behandlet i Harstad kommune da dette ville være avgjørende for om forslaget kunne gjennomføres. Behandlingen i de politiske organer i Harstad ser ut til å føre til at Harstad kommune slutter seg til representantskapets anbefaling.

Fakta i saken

Representantskapet i HRS nedsatte et arbeidsutvalg bestående av daværende ordfører i Evenes Jardar Jensen, Jan Fjellstad, Harstad kommune, Paul Rosenmeyer, Narvik kommune med Ronny Grindstein, Gratangen kommune som varamedlem. Utvalgets enstemmige anbefaling ble vedtatt enstemmig av representantskapet:

(1) Utvalget anbefaler at eierkommunene tildeler HRS et samordnet ansvar for innsamling av husholdningsavfall. I Harstad og Narvik betinger tildelingen at HRS overtar i samsvar med reglene for virksomhetsoverdragelse. Tildelingen bør skje ved bruk av enerett og foreslås iverksatt fra 1. januar 2015.

(2) Utvalget anbefaler at det innføres felles ordninger og servicenivå for avfallshandtering som kan danne grunnlag for like renovasjonsgebyrer i hele regionen og bedre tjenestekvalitet. HRS skal innføre hentesystem for papir og glass- og metallemballasje parallelt med at det nåværende bingesystemet til returpunkter fases ut. Det skal innføres større frihet med hensyn til valg av ulike tilleggsytelser utover felles minstegebyr (prisdifferensiering). Det skal

etableres sentrumsnære miljøborg/gjenvinningsstasjoner i Harstad og Narvik. HRS skal forbedre systemløsningene for hytte- og fritidsrenovasjon.

(3) Utvalget anbefaler at HRS overtar ansvaret for fakturering og utsendelse av renovasjonsgebyr.

(4) Utvalget anbefaler at HRS i større grad skal koordinere og bistå eierkommunene i avfallsrelaterte forvaltningssaker og prosjekter.

(5) Utvalget ber styret utarbeide forslag til etablering av utbyttepolitikk for de konkurranseutsatte virksomhetene i HRS-konsernet.

(6) Utvalget anbefaler at eierkommunene pålegger HRS å utarbeide rutiner som sikrer en kontinuerlig optimalisering av egen drift og tjenestekvalitet. Utvalget fremhever i denne sammenheng også betydningen av aktiv eierstyring fra eierkommunene. Representantskapets vedtak og utredningen er oversendt Skånland kommune for behandling av kommunestyret. Saken skal behandles av alle eierkommuner.

Den nåværende selskapsavtalen til HRS bygger på avtalen som eierkommunene vedtok høsten 2007, med enkelte mindre endringer vedtatt av representantskapet i møte 30. november 2009.

Formålsbestemmelsen i selskapsavtalen § 4 fastslår følgende:

«Selskapet skal, enten ved direktetildeling, i egenregi eller gjennom administrasjon av anbud, sørge for miljøvennlig og kostnadseffektiv transport, mottak og behandling av husholdningsavfall fra eierkommunene.

Selskapet skal ikke drive erverv på lovpålagte tjenester. Den enkelte kommune kan gjøre unntak for innsamling av husholdningsavfall. Selskapet skal, gjennom datterselskaper og eierskap i andre selskaper samt eiendommer og utvalgte driftsmidler, på forretningsmessig grunnlag, være aktiv utøver innenfor det konkurranseutsatte avfallsmarkedet i Nord-Norge og på Nordkalotten der hvor dette gir klare synergieffekter med kjernevirksomheten nevnt i denne paragrafs første ledd.

Selskapet skal være kompetanseorgan for eierne i avfalls- og miljøspørsmål, herunder sørge for tilstrekkelig informasjon til kommunene og dets innbyggere om avfallsordningene.

Selskapets skal gi råd ved, bistå i, eller utføre planlegging, bestilling og administrasjon av tjeneste- og vareinnkjøp innenfor tjenesteområdet etter oppdrag fra den enkelte kommune.»

I og med at selskapsavtalen gir uttrykk for at det «kan gjøre[s] unntak...» for innsamling må det rent språklig legges til grunn at selskapsavtalen i utgangspunktet bygger på at innsamlingen er inkludert. Innsamlingen utføres ikke av HRS IKS i dag.

Oppgaver og ansvarsfordeling varierer i dag fra kommune til kommune. Harstad og Narvik utfører i dag innsamling av avfall selv.

I landkommunene, inkludert Ibestad, blir innsamlingen administrert av HRS IKS, men utført av HRS Miljø AS, som har kontrakt frem til 31.12.2014. Denne avtalen kan ikke fornyes uten ny anbudsrunde.

Det er videre en ansvarsfordeling mellom oppgaver som kommunen utfører, og oppgaver HRS utfører.

Ansvarsfordeling eierkommunene/HRS:	
Kommunene	HRS
Valg av innsamlingsløsning Innsamling av husholdningsavfall (Narvik og Harstad i egen regi og landkommunene med anbud administrert av HRS) Returpunkter (Narvik og Harstad) Innføring av hytte- og fritidsrenovasjon Gebyrstruktur Fakturering og kundekontakt Enkeltvedtak og klagebehandling Informasjon	Mottak og viderebehandling av avfallet Etablere og drifte miljøstasjoner (Kvæfjord kommune har egen konsesjon) Deponi Informasjon

Utredningen peker blant annet på at denne ansvarsfordelingen mellom eierkommunene og selskapet er svært uvanlig i Nordnorsk sammenheng. Alle sammenlignbare renovasjonsselskap er tillagt ansvar for både *innsamling og behandling*. For landkommunene oppleves det på mange måter slik at HRS har ansvaret for både innsamling og håndtering av avfallet – dette er jo i og for seg riktig, men det må her påpekes at innsamlingen gjennomføres av et annet selskap innenfor HRS-systemet. For kundene og den tjenesten de skal motta, oppleves nok dette derimot som ett selskap.

Videre sies det at dagens delte løsning, hvor kommunene har ansvar for innsamlingen og HRS for behandlingen, gir manglende synergieffekter og ulike løsninger. Modellen gjør det vanskelig å se innsamlingen og behandlingen under ett, vanskeligere å utprøve ulike forsøksordninger/-prosjekter, og vanskeligere å vurdere hvilke løsninger som totalt sett gir best tilbud innenfor en lavest mulig kostnad. Den gir forskjellig servicetilbud og ulike betingelser for fastsettelse av renovasjonsavgifter.

I Ibestad utfører HRS innsamlingen gjennom HRS Miljø A/S som også har flere næringskunder i kommunen. Ibestad kommune har ansvar for kundebehandlinga mot innbyggerne, saksbehandling, klagebehandling, fakturering, gebyr og forskrifter, samt noe informasjon. Kommunen følger også opp returpunkt for glass, metall osv., og må i praksis drive en god del ettersyn i og ved de returpunktene som er satt ut i kommunen. Det har til dels vært mye forsøpling rundt innsamlingspunktene for

frittidsrenovasjon. Kommunen er ansvarlig for innkjøp og vedlikehold av dunker og containere til abonnenter.

HRS har nylig i samarbeid med lbestad kommune etablert en miljøstasjon i Hamnvik. HRS fakturerer kommunen for innsamling, drift av miljøstasjonen og deponiavgifter. I tillegg blir vi fakturert for behandling og deponering av avfall som innbyggere kan levere gratis på miljøstasjonen.

lbestad kommune har ikke ansvar for innsamling av næringsavfall, men det er noen abonnenter som er knyttet til kommunens avfallsordning av praktiske årsaker. Kommune har ansvar for å følge opp at næringsavfall leveres til godkjent mottak.

Gebyrene varierer overraskende mye blant eierkommunene. Det er bare Tjeldsund av landkommunene som har lavere renovasjonsavgift enn lbestad selv om lbestad kommunestyret ikke har regulert gebyrene på mange år (jfr. gebyroversikt for kommunene er finns i vedlagte rapport side 16). Det er ønskelig å endre gebyrstrukturen slik at det blir større valgfrihet og fleksibilitet, samt at lik gebyrstruktur etableres i alle kommunene. Forslaget til gebyrstruktur fremkommer i rapporten side 20.

HRS henvendte seg i 2011 til kommunene med tilbud om utvidet tjenestetilbudet til kommunene, bla fakturering. lbestad kommunestyret vedtok da enstemmig at HRS skulle utføre tjenester som omhandlet abonnementsregister, kundefølgning, fakturering og innfordring. På grunn av at det var få andre kommuner som den gang vedtok det, ble dette ikke gjennomført. Det er i realiteten det samme som nå forslås, men i tillegg skal HRS overta ansvaret for innsamling som i realiteten har vært kommunens ansvar.

Det er forurensningslovens §§ 29 og 30 som pålegger kommunen å sørge for innsamling og behandling av husholdningsavfall i kommunene

HRS ønsker en mer enhetlig løsning for alle eierkommunene. Den delte ansvarsfordelingen gir på flere områder mulighet for rasjonalisering, som igjen kan gi et bedre tjenestetilbud uten økte gebyrene.

Rasjonaliseringen ligger blant annet i:

- bedre utnyttelse av materiell
- innføre 2-skiftsordning på innsamlingen
- reduksjon i organisasjon, administrasjon og ledelse.

Representantskapet foreslår følgende nye tilbud/endringer:

- Innsamling og behandling bør slås sammen. HRS kan da utføre innsamling til selvkost innenfor den eksisterende lovpålagte aktiviteten til HRS. Det kan også bli en delt løsning ved at noen roder settes ut på anbud.

- Innkjøpsansvar og myndighet bør plasseres hos HRS.
- Representantskapet ønsker at alt avfall sorteres og hentes ute hos abonnentene. Dette tilsvarer det som IRIS i Salten tilbyr. Returpunkter vil da forsvinne. Dette gir en bedre sortering og en bedre service for abonnentene. Dette gir en høyere kostnad, men dette kan kompenseres ved økt rasjonalisering og bedre avfallssortering.
- Felles/lik system for hytterrenovasjon i alle kommunene. Det foreslås her alternative løsninger til bruk av kontainer – etc. forsterkede sekker for henting som en frivillig ordning.

Representantskapet har videre sluttet seg til følgende endringer:

- At HRS utfører fakturering på vegne av eierkommunene. Det må inngås avtaler med kommunene slik at avfallsgebyrene fortsatt blir sikret gjennom legalpant som i dag.
- At HRS i større grad skal være et kompetanseorgan for eierne i avfalls- og miljøspørsmål. Forsøplingssaker kan f. eks håndteres av HRS på vegne av alle kommunene.
- HRS har ikke betalt utbytte til eierne. Overskuddet har blitt brukt til å bygge opp egenkapitalen. At det bør utarbeides en utbyttepolitikk for HRS.

Vurdering

Nuværende organisering, oppgave og ansvarsfordeling gir mange utfordringer, og en del uklare ansvarsforhold. Dagens ordning gjør at vi i Ibestad har en del ekstraarbeid med oppfølging av renovasjonsordningen, uten at dette dekkes fullt ut av gebyrene. Dette gjelder opprydding, samt levering og innsamling av dunker. I perioder kan det være mange henvendelser fra innbyggere med spørsmål og klagebehandling. For abonnentene vil det være en fordel at de ved klage kan henvende seg direkte til HRS om alle forhold vedrørende renovasjon. I dag må de gå via kommunene, som må sende henvendelsen videre til HRS og formidle en eventuell tilbakemelding til abonnenten. Kommunen er mellomleddet mellom kunden og selskapet, noe som kan være fordyrende og tungvint. Rådmannen er enig i at det mest rasjonelle er at abonnentene har direkte kontakt med renovasjonsselskapet som utfører tjenesten.

Driftsmessig vil en overføring «av alt» til HRS, bety at kommunen kan frigjøre noe tid til andre driftsoppgaver. Det er viktig her å understreke at dette ikke er store krevende oppgaver, men vi vil få et område mindre å fokusere på.

Fakturering utføres i dag av Ibestad kommune sammen med fakturering av andre kommunale avgifter og eiendomsskatt. Denne foreslås nå lagt inn sentralt i HRS-systemet. For kommunes del, vil vi ikke merke noen stor effekt av at vi ikke lenger fakturerer renovasjon – dette beror på at vi fakturerer ut andre avgifter samtidig – et arbeid som uansett må gjøres. Arbeidsmengden blir m.a.o. ikke vesentlig redusert om denne delen overføres til HRS. Det kan være negativt at abonnenter vil få flere

faktura da renovasjon i dag er fakturert sammen med de øvrige kommunale avgifter. For enkelte abonnenter kan det imidlertid være en fordel å fordele betaling på flere tidspunkt – dessuten er betaling av faktura gratis dersom abonnenten bruker nettbank eventuelt e-faktura. Totalt sett vil det imidlertid bli en økt kostnad med å utstede en egen faktura for renovasjon.

Når det gjelder innsamlingen, er det viktig at det blir tatt stilling til fremtidig løsning i løpet av 2014. Kontrakten som landkommunene i dag har med HRS Miljø as går ut 31.12.2014, og kan ikke fornyes. Tjenesten må da ut på ny anbudsrunde, noe vi kan unngå hvis innsamlingen overtas av HRS IKS. Rådmannen antar at det antagelig vil bli en rimeligere innsamling hvis dette gjøres til selvkost, pga få aktører og liten konkurranse ved en eventuell anbudsrunde.

Om fritidsrenovasjon står det i representantskapets forslag:

Dagens ordning med kontainer-løsning for avfall fra hytte- og fritidsbebyggelse gir forsøpling rundt kontainerne, dårlig kvalitet på avfallet og misbruk av ordningen. Utvalget (representantskapet) mener at det også her bør være like ordninger for alle kommunene. Løsning med frivillig ordning der det kjøpes forsterket sekk kan være et alternativ til kontainer-løsning.

Det er ikke alle eierkommuner i HRS som har fritidsrenovasjon. Ut fra at representantskapet går inn for felles gebyrstruktur og felles gebyr vil dette bety at det også må være en felles gebyrstruktur/gebyr for fritidsrenovasjon. Hvilken løsning som velges framgår ikke nærmere av utredningen.

Representantskapet forslag omfatter imidlertid ikke slam. Også her er det ulike løsninger, og HRS bør utfordres på å tilby både transport og deponering av slam.

Representantskapet peker på at betalingen for avfall til miljøstasjonene skal samordnes og ser for seg en løsning der sortert avfall er gratis og at det betales for avfall som gjenstår når man er ferdig sortert (restavfall). Dette vil innebære at ordningen med helt gratis levering av alt avfall til miljøstasjonene vil bortfall. Det må likevel påpekes at ordningen ikke har vært gratis da den er betalt over det ordinære renovasjonsgebyret som en fellesskapsordning. Rådmannen er av den oppfatning at ordningen med at innbyggerne kan levere avfall til miljøstasjonen uten å betale bør videreføres. En betalingsordning – uansett nivå – kan medføre mer forurensning da noen kan velge å kaste avfall i naturen eller i havet i stedet for å betale en liten avgift for å levere det på miljøstasjonen. Et annet moment som taler i mot å innføre avgift på en mindre del av avfallet, er at dette vil være byråkratisk da det vil kreve vekt og at det er betjening som både skal følge opp hva slags avfall som leveres og som skal motta betaling.

Harstad og Narvik samler inn eget avfall med bruk av egne ressurser og egne selskap. Rådmannen antar at den helhetlige og rasjonelle løsningen som representantskapet foreslår, må omfatte en lik løsning på innsamling i hele området. Dette vil i praksis forutsette at Harstad og Narvik kommuner vedtar samme løsning

som landkommunene, og går bort fra egeninnsamling. I hvilken grad endringer og nye løsninger vil gi rasjonaliseringseffekter dersom det bare er landkommunene som ønsker det, er det vanskelig å si noe om, men det er sannsynlig at effektene ikke blir som ønsket. Etter rådmannens mening bør innsamlingen av husholdningsavfall bli lik for alle eierkommunene. Kommunestyret kan vurdere hvorvidt dette framkommer tydelig nok. Om ikke, kan følgende formulering vurderes:

- En framtidig felles innsamlingsordning for husholdningsavfall bør betinge at alle eierkommunene deltar
- Representantskapet forslag omfatter imidlertid ikke slam. Også her er det ulike løsninger, og HRS bør utfordres på å tilby både transport og deponering av slam.

Eierkommunene har også behov for andre tjenester, så som slamtømming. Dette er ikke nevnt i rapporten. Ibestad kommune utfører dette gjennom ekstern leverandør etter anbudsrunde. Rådmannen ser ingen ulemper med at dette overføres til HRS. Innsamling av slam er et oppdrag som bør kunne utføres av HRS IKS til selvkost som en del av en helhetlig renovasjonsordning.

Det framgår ikke av representantskapets forslag om felles gebyrstruktur og felles gebyr hvor stort gebyret vil bli. Dersom ikke den bebudede rasjonaliseringseffekt ikke oppnås fra år 1, kan det være en viss grunn til å anta at det i starten kan bli økt gebyr i Ibestad da vi i dag ligge blant de laveste av de kommunene som kan inngå i den nye ordningen. Det er imidlertid det enkelte kommunestyre som skal fastsette gebyrstruktur og – satser. Det betyr at HRS bare kan foreslå en struktur og sats som skal behandles i de deltakende kommuners kommunestyre.

Kommunen vil fortsatt ha ansvar for å rydde søppel på andre steder i kommunen som på parkeringsplasser, utfartssteder, langs veier og i strandsonen. Kostnadene med dette bør dekkes over renovasjonsavgiften. Rådmannen vil derfor forslå at det legges inn et beløp i renovasjonsavgiften som overføres fra HRS til kommunene for å dekke kostnadene med lokale ryddeaksjoner på områder som skissert foran. For Ibestad kommune bør dette beløp utgjøre ca 50.000 kr pr år.

Rådmannen er kjent med at kommunene i Vesterålen for mange år siden overførte til sitt selskap Reno-Vest IKS den ordning som nå forslås, og det har fungert utmerket.

Helse og miljø (HMS og "tradisjonelle miljøspørsmål (eks. forurensning))

Det er i utredninga pekt på en rekke miljømessig fordeler med ordninga.

Personell

Det vil bli en viss reduksjon i arbeidsmengde for PNU som skissert foran, som disponeres til andre oppgaver.

Økonomi

Da overføring av fakturering ble utredet i 2010 ble de direkte økonomiske konsekvenser vurdert slik:

I dagens gebyr er det inkludert 220.000 kr til dekning av kommunens utgifter med forvaltning av renovasjonsordninga. I beløpet inngår IKT med 73.000 kroner og resten 147.000 kroner er lønn administrativt personell og arbeid med rydding og orden ved fritidsrenovasjonspunktene og returpunktene. Alle disse oppgaver vil overtas av HRS og kommunen vil ikke lenger få denne inntekt. På den annen side blir det frigjort noen personellressurser både administrativt og på teknisk drift.

Beløpet er noe høyere i dag om inntektstapet må dekkes i budsjettet for 2015.

Rådmannens konklusjon

Rapporten er grundig, og gir et godt bilde av dagens ordning og de utfordringer dagens ordning gir. Med bakgrunn i at lbestad kommune skal ha en renovasjonsordning som er best mulig – både i innhold og i pris – for sine abonnenter, så synes det å være grunnlag for å støtte forslagene til nye tjenestetilbud og endringene som er foreslått.

Vedlegg til sak

1. Brev av
06.11.2013 fra Hålog

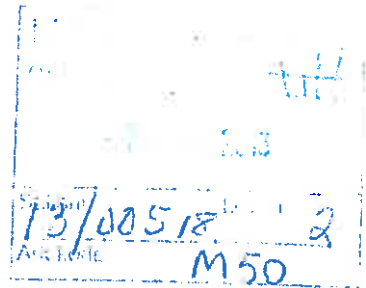

2. Tjenestetilbud til
eierkommunene - utre

3. Notat om
innsamling av hushold

6711/25/14

Ibestad Kommune

9450 Hamnvik

HÅLOGALAND RESSURSSKAP IKS
POSTBOKS 119, 8502 NARVIK
DJUPVÅK VEIEN 21, 8517 NARVIK
TLF 76 92 20 00 | FAX 76 92 20 09
ORG.NR 959 019 126 MVA

Vår ref:

Deres ref: KIH

Narvik 6.11.13

Tjenestetilbud til eierkommunene – Hålogaland Ressursselskap IKS (HRS)

Representantskapet i HRS IKS avholdt et ekstraordinært representantskapsmøte den 1.11.13 (sak 12/13) for å behandle utredningen av «Tjenestetilbud til eierkommunene - Hvilke nye tjenester kan og bør Hålogaland Ressursselskap IKS utføre på vegne av eierkommunene?». Utredningen er utarbeidet av et arbeidsutvalg oppnevnt av representantskapet i møte den 29.mai 2013 og ble avgitt den 15.10.13.

Representantskapets vedtak i møte 1.11.13 og utredningen oversendes eierkommunene for behandling i den enkelte eierkommunes kommunestyre/bystyre.

Utredningen ble i møtet fremlagt av utvalgets leder, Jardar Jensen. Kopi av presentasjonen følger vedlagt.

Representantskapet fattet følgende enstemmige vedtak:

1. Representantskapet tar rapporten til etterretning
2. Representantskapet slutter seg til de anbefalinger som er gitt i rapporten

(1) Utvalget anbefaler at eierkommunene tildeler HRS et samordnet ansvar for innsamling av husholdningsavfall. I Harstad og Narvik betinger tildelingen at HRS overtar i samsvar med reglene for virksomhetsoverdragelse. Tildelingen bør skje ved bruk av enerett og foreslås iverksatt fra 1. januar 2015.

(2) Utvalget anbefaler at det innføres felles ordninger og servicenivå for avfallshåndtering som kan danne grunnlag for like renovasjonsgebyrer i hele regionen og bedre tjenestekvalitet. HRS skal innføre hentesystem for papir og glass- og metallemballasje parallelt med at det nåværende bringesystemet til returpunkter fases ut. Det skal innføres større frihet med hensyn til valg av ulike tilleggssytelser utover felles minstegebyr (prisdifferensiering). Det skal etableres sentrumsnære miljøtorg/gjenvinningsstasjoner i Harstad og Narvik. HRS skal forbedre systemløsningene for hytte- og fritidsrenovasjon.

(3) Utvalget anbefaler at HRS overtar ansvaret for fakturering og utsendelse av renovasjonsgebyr.

(4) Utvalget anbefaler at HRS i større grad skal koordinere og bistå eierkommunene i avfallsrelaterte forvaltningssaker og prosjekter.

(5) Utvalget ber styret utarbeide forslag til etablering av utbyttepolitikk for de konkurranseutsatte virksomhetene i HRS-konsernet.

HÅLOGALAND RESSURSSKAP IKS
Hålogaland Ressursselskap IKS
Postboks 119, 8502 Narvik
Tlf 76 92 20 00 | Fax 76 92 20 09
Org.Nr 959 019 126 MVA

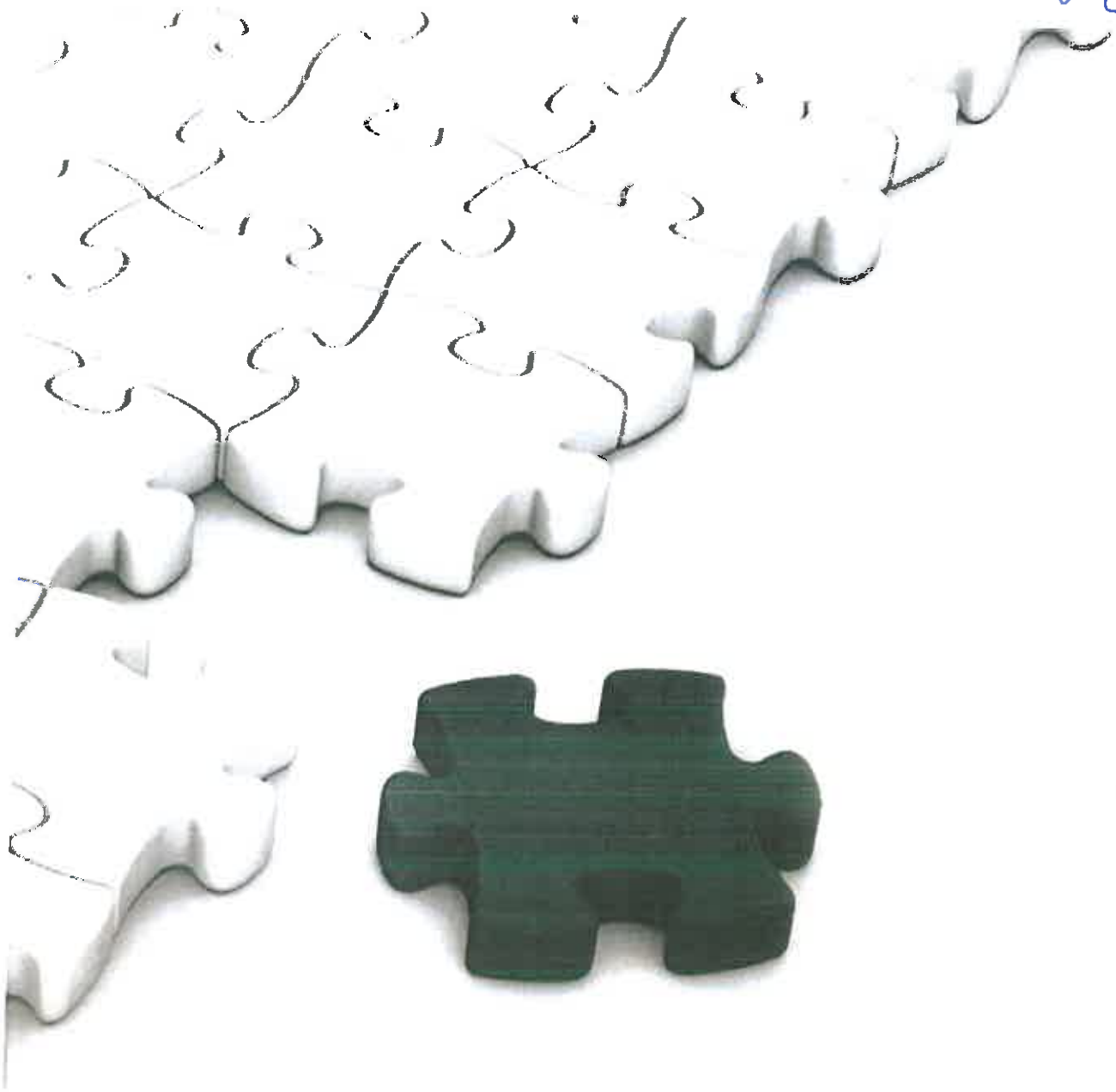
(6) Utvalget anbefaler at eierkommunene pålegger HRS å utarbeide rutiner som sikrer en kontinuerlig optimalisering av egen drift og tjenestekvalitet. Utvalget fremhever i denne sammenheng også betydningen av aktiv eierstyring fra eierkommunene.

Med vennlig hilsen
Hålogaland Ressursselskap IKS

Kirsti Hienn
Adm direktør

6A12 25/14
VZ

Tjenestetilbud til eierkommunene

Hvilke nye tjenester kan og bør Hålogaland Ressursselskap IKS utføre på vegne av eierkommunene?

Utredning fra arbeidsutvalg oppnevnt av representantskapet
for Hålogaland Ressursselskap IKS i møte 29. mai 2013.
Avgitt til representantskapet 15. oktober 2013.

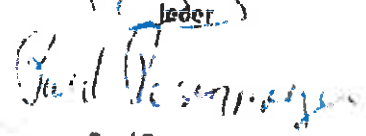

Til representantskapet for Hålogaland Ressursselskap IKS

Representantskapet for Hålogaland Ressursselskap IKS nedsatte 29. mai 2013 et arbeidsutvalg for å utrede og komme med forslag til nye tjenestetilbud fra HRS overfor sine eierkommuner. Utvalget skulle ferdigstille sitt arbeid innen 15. oktober 2013.

Utvalget legger med dette frem sin utredning. Utvalget er samlet om utredningen og de anbefalinger som fremmes.

Evenes, 15. oktober 2013

	 Jørnar Jensen leder		 Ronny Grindstein vara
Jan Fjellstad		Paul Rosenmeyer	

Innhold

Kapittel 1.	Utvalgets anbefalinger	3
Kapittel 2.	Sammendrag	4
Kapittel 3.	Utvalgets mandat, sammensetning m.v.	5
3.1	Utvalgets mandat	5
3.2	Utvalgets sammensetning og arbeidsform	5
Kapittel 4.	Organisering av kommunal avfallshåndtering	6
4.1	Avfallsstrømmer og verdikjede	6
4.2	Nord-Norge	6
4.3	IRIS Salten IKS	7
4.4	Utvalgte case-studier	8
Kapittel 5.	Om Hålogaland Ressursselskap IKS	9
5.1	Historisk utvikling	9
5.2	Seleksjonsavtalen	10
5.3	Deltakernes forpliktelser	10
5.4	Konsernstruktur og eierskap	11
Kapittel 6.	Nåværende ansvars- og oppgavefordeling mellom HRS og eierkommunene	13
6.1	Fordeling av ansvar og oppgaver	13
6.2	Renovasjonsforskrifter	13
6.3	Nåværende innsamlingsordninger i eierkommunene	13
6.4	Mottak og behandling	15
6.5	Øvrige tjenester og samarbeid	15
6.6	Kommunale oppgaver som ikke kan delegeres	15
6.7	Utfordringer med dagens modell	15
Kapittel 7.	Avgiftsnivå for renovasjonstjenester i eierkommunene	16
7.1	Eierkommunenes renovasjonsgebyr for inneværende år	16
7.2	Innsamlingskostnader	17
7.3	Forskjeller mellom eierkommunene	17
Kapittel 8.	Utvalgets forslag til videreutvikling av tjenestetilbud og konklusjoner	18
8.1	Effektiviseringspotensial	18
8.2	Nye tjenestetilbud	18
8.3	Konklusjoner	21
8.4	Utfordringer og tiltak	22
8.5	Videre oppfølging	23
Vedlegg nr. 1:	regelverk, utviklingstrekk, kilder m.v.	24
Vedlegg nr. 2:	notat fra Mepex Consult AS	32

Kapittel 1. Utvalgets anbefalinger

Et enstemmig utvalg fremmer herved følgende anbefalinger overfor representantskapet:

- (1) Utvalget anbefaler at eierkommunene tildeler HRS et samordnet ansvar for innsamling av husholdningsavfall. I Harstad og Narvik betinger tildelingen at HRS overtar i samsvar med reglene for virksomhetsoverdragelse. Tildelingen bør skje ved bruk av enerett og foreslås iverksatt fra 1. januar 2015.*
- (2) Utvalget anbefaler at det innføres felles ordninger og servicenivå for avfallshåndtering som kan danne grunnlag for like renovasjonsgebyrer i hele regionen og bedre tjenestekvalitet. HRS skal innføre hentesystem for papir og glass- og metallemballasje parallelt med at det nåværende bringesystemet til returpunkter fases ut. Det skal innføres større frihet med hensyn til valg av ulike tilleggssytelser utover felles minstegebyr (prisdifferensiering). Det skal etableres sentrumsnære miljøborg/gjenvinningsstasjoner i Harstad og Narvik etter modell fra IRIS Salten. HRS skal forbedre systemløsningene for hytte- og fritidsrenovasjon.*
- (3) Utvalget anbefaler at HRS overtar ansvaret for fakturering og utsendelse av renovasjonsgebyr.*
- (4) Utvalget anbefaler at HRS i større grad skal koordinere og bistå eierkommunene i avfallsrelaterte forvaltningssaker og prosjekter.*
- (5) Utvalget anbefaler at eierkommunene etablerer en utbyttepolitikk for de konkurranseutsatte virksomhetene i HRS-konsernet.*
- (6) Utvalget anbefaler at eierkommunene pålegger HRS å utarbeide rutiner som sikrer en kontinuerlig optimalisering av egen drift og tjenestekvalitet. Utvalget fremhever i denne sammenheng også betydningen av aktiv eierstyring fra eierkommunene.*

Kapittel 2. Sammendrag

Hålogaland Ressursselskap IKS skal i henhold til selskapsavtalen blant annet sørge for mottak og behandling av husholdningsavfall. Kommunene kan imidlertid gjøre unntak for innsamlingsdelen.

Utredningen viser at denne ansvarsfordelingen mellom eierkommunene og selskapet er svært uvanlig i nordnorsk sammenheng. Alle de øvrige avfallsselskapene er tillagt ansvar for både innsamling og behandling. Selskapene vurderer selv om enkeltoppdrag skal konkurransenutsettes, og kan benytte anbud for å kvalitetssikre egne tjenester opp imot markedsmessige priser og vilkår.

Utredningen inneholder en kartlegging av avfallsselskaper fra øvrige deler av landet. Undersøkelsen indikerer at flere av de kommunene som tidligere har utført innsamling selv den senere tid har valgt å gå over til samarbeidsløsninger også på dette området.

HRS har kompetanse og ressurser til å utføre mere og flere tjenester på vegne av sine elerkommuner. Representantskapet for HRS IKS har vedtatt at selskapet skal ha som strategisk målsetting å være en foretrukket totalleverandør av avfallshåndteringsløsninger for alle elerkommunene. Det er viktig at elerkommunene er bevisst på hvilke muligheter som ligger i det etablerte eierskapet og har en aktiv holdning til hvordan selskapet best kan benyttes og videreutvikles. Eierkommunene må være tydelige på hvilken rolle selskapet egentlig skal ha og hvordan eget eierskap og selskapet kan styrkes.

Ansvarsfordelingen mellom kommunene og HRS gjør det vanskelig å se hele verdikjeden under ett. Samtidig er det risiko for at selve organiseringen virker konserverende og ansvarspulveriserende, med rom for særinteresser og innbyrdes konkurranse, og med mindre fokus på helhetlige løsninger. Ansvarsfordelingen er ressurskrevende og svekker hver av partenes muligheter til å innføre helhetlige utviklings- og rasjonaliseringstiltak. Det foreligger et vesentlig forbedringspotensial i den nåværende organisasjonsstrukturen når det gjelder omstillingsevne, fleksibilitet og effektivitet.

Innsamlingstjenestene må ses i sammenheng med mottaks-, behandlings- og avhendingsansvaret til HRS. Dette er integrerte prosesser som påvirker hverandre innbyrdes når det gjelder kvalitetsnivå, og hvor det er helheten som avgjør hvilke kostnadsreduksjoner det er mulig å oppnå samlet sett.

Utredningen indikerer at det eksisterer forbedringspotensial når det gjelder mulighetene for bedre optimalisering, mer kostnadseffektiv drift og innføring av standardiserte tjenester. Utredningen konkluderer med at en større grad av samordning og konsolidering vil være hensiktsmessig og vil kunne resultere i bedre tjenestekvalitet og et mer riktig avgiftsnivå.

Samvirkepotensialet og stordriftsfordelene som ligger i interkommunalt samarbeid er ikke i tilstrekkelig grad tatt ut når det gjelder innsamling av husholdningsavfall. De positive erfaringene og synergieffektene ved interkommunalt samarbeid tilsier at denne modellen bør praktiseres fullt ut.

Dette gir en enklere styringsstruktur og mindre koordineringsutfordringer. Eierkommunene og innbyggerne bør forholde seg til én ansvarlig tjenesteleverandør som ivaretar fellesordninger og fellesinteresser i hele regionen. En slik løsning åpner også for mer regionalt samarbeid og utvikling.

Utvalget henviser videre til kap. 8 for en nærmere redegjørelse og begrunnelse for sine forslag.

Kapittel 3. Utvalgets mandat, sammensetning m.v.

3.1 Utvalgets mandat

Representantskapet i Hålogaland Ressursselskap IKS vedtok i møte 29. mai 2013 i sak 6/13 *Videreutvikling av tjenester til eierkommunene – opprettelse av arbeidsutvalg* å nedsette et arbeidsutvalg bestående av tre representanter - en fra Narvik kommune, en fra Harstad kommune og en representant fra distriktskommunene. I tillegg ble det oppnevnt en vararepresentant fra distriktskommunene.

Utvalgets mandat er å utrede og komme med forslag til nye tjenestetilbud fra HRS overfor sine eierkommuner. Utvalget skal ferdigstille sitt arbeid innen 15. oktober 2013.

3.2 Utvalgets sammensetning og arbeidsform

Representantskapet vedtok at arbeidsutvalget skulle bestå av Jan Fjellstad (Harstad), Paul Rosenmeyer (Narvik) og Jardar Jensen (Evenes) med Ronny Grindstein (Gratangen) som vararepresentant. HRS IKS er sekretariat for utvalget.

Utvalget valgte Jardar Jensen til leder. Utvalget har avholdt arbeidsmøter 25. juni, 18. september og 8. oktober. Sluttføringen av rapporten ble gjennomført ved epostutveksling. Utvalget foretok i tillegg en studietur til det interkommunale selskapet IRIS Salten IKS. Besøket fant sted 30. august. Rapporten ble ferdigstilt og overlevert 15. oktober og presentert ved pressekonferanse 18. oktober.

Sekretariatet har bestått av HRS IKS v/ adm. direktør Kirsti Hienn, miljø- og forvaltningssjef Line Dalhaug og administrasjonssjef Andreas Stellerand.

Utvalget besluttet i oppstartsmøtet at de ikke ønsket en ekstern konsulentrapport. Utvalget åpnet likevel for at det kunne engasjeres bistand til å utrede spesielle områder ved behov. Utvalget ønsket at sekretariatet selv skulle ferdigstille rapporten i henhold til de krav og føringer som ble gitt av utvalget. Sekretariatet fikk fullmakt fra utvalget til å vurdere behovet for ekstern bistand.

Sekretariatet besluttet å tildele Mepex Consult AS deloppdraget med å se på ulike løsningsmodeller for innsamling av kommunalt avfall, samt å innhente erfaringer fra kommuner og interkommunale selskaper som har valgt å benytte seg av ulike ordninger, jf. kapittel 4.4 og vedlegg nr. 2.

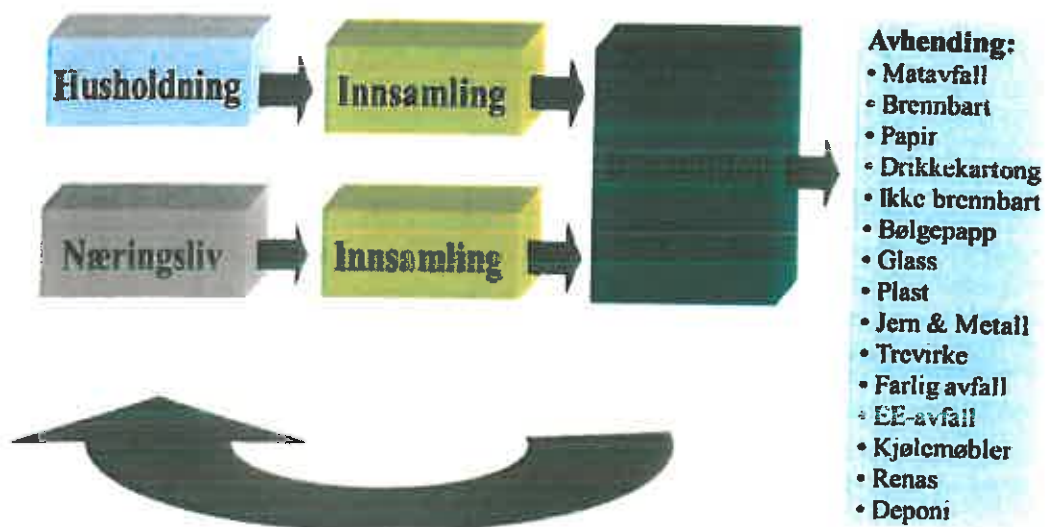
Sekretariatet har innhentet opplysninger direkte fra eierkommunene angående renovasjonsgebyr og antall abonnementer mv. der dette har vært nødvendig for å kunne gjøre en grundig vurdering.

Kapittel 4. Organisering av kommunal avfallshåndtering

4.1 Avfallsstrømmer og verdikjede

Som modellen nedenfor viser er det et klart skille mellom avfall fra husholdningene og avfall fra næringslivet, men selve prosessen er den samme. Avfall samles inn og behandles før det avhendes til gjenvinning eller gjenbruk. I dag er det strenge regler for hva som kan deponeres. Kvaliteten på avfallet er avgjørende for kostandene ved selve avhendingen. Skal avfallet kunne gjenvinnes på en miljømessig god måte må man motta reneest mulige varegrupper (avfallsfraksjoner), dvs. eksempelvis rent papir, ren papp, ren plast. Avhendingen av rene fraksjoner innenfor sistnevnte varegrupper medfører eksempelvis ikke kostnader i sluttledet, her får avfallsbesitter faktisk betalt for varene. Avfallets beskaffenhet og sorteringsgrad påvirker handlingsrommet i neste ledd.

Innsamlingen av avfallet har følgelig stor betydning for kvaliteten på varegruppene/fraksjonene og derigjennom mulighetene i selve avhendingsprosessen. Hele verdikjeden henger sammen og effektiv drift av hele verdikjeden er av stor betydning for kostnadsbildet. Gjennom å ha ansvar for hele verdikjeden kan man oppnå gode effektiviseringseffekter og mer miljøvennlige løsninger.

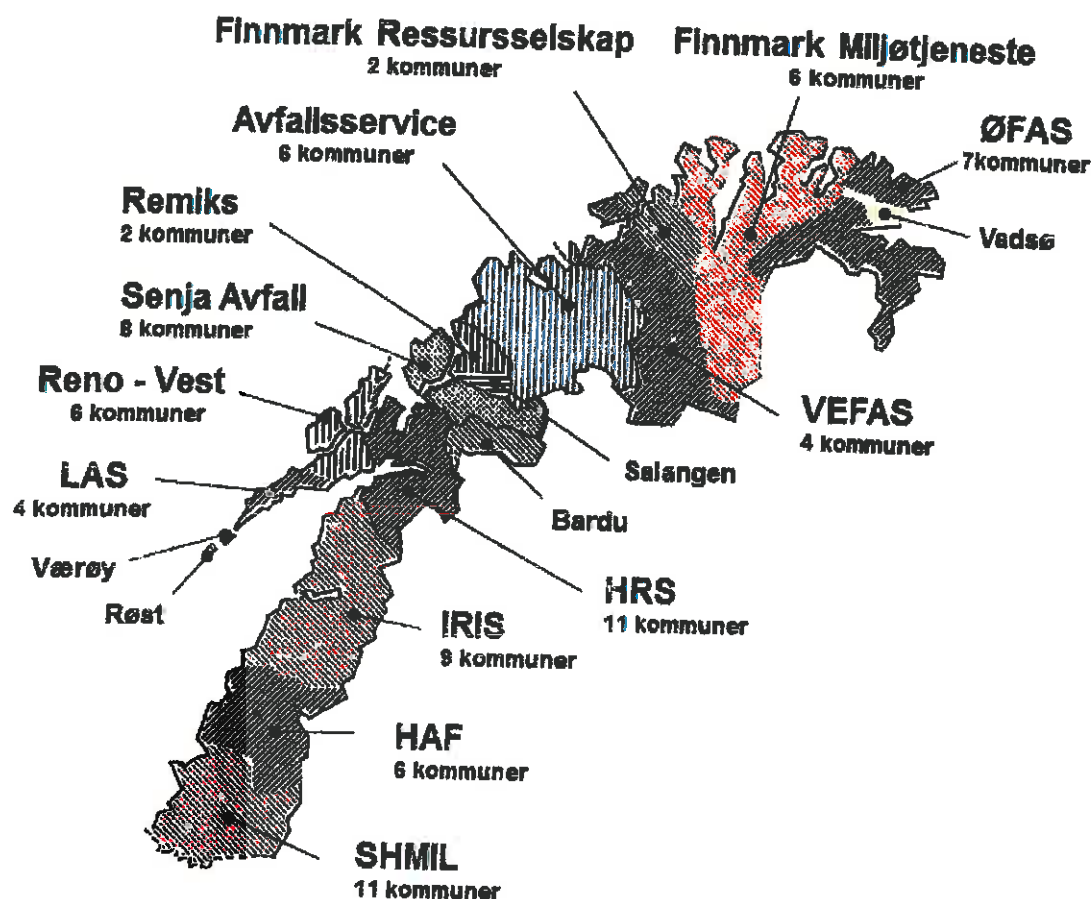

4.2 Nord-Norge

I Nordland, Troms og Finnmark har de fleste av totalt 84 kommuner samlet seg om ulike interkommunale selskaper med regionalt ansvar for felles avfallshåndtering. Kun et fåtall kommuner står uten deltakelse i slike samarbeidsorganer. Unntakene er Røst og Værøy i Nordland, Bardu og Salangen i Troms, og Vadsø i Finnmark. Bardu er den eneste av disse som håndterer avfallet selv.

Alle de nordnorske IKS (eller AS) er sammenlignbare avfallsselskap med HRS. De øvrige selskapene ivaretar imidlertid flere funksjoner og tjenester på vegne av eierkommunene enn det HRS gjør i dag for sine eierkommuner. Alle selskapene ivaretar innsamlingen av husholdningsavfallet for sine eiere. De fleste selskapene utfører innsamling selv, men noen få har satt innsamlingen ut på anbud. Flere av selskapene har også totalansvar for alle kommunale oppgaver som har med avfall å gjøre, inkludert fakturering.

Oversiktskart: Avfallshåndtering i Nord-Norge

4.3 IRIS Salten IKS

Iris Salten er et interkommunalt renovasjonsselskap i Salten med ni eierkommuner. Regionen utgjør ca. 79 500 innbyggere pr. 1. januar 2013. Selskapet består av morselskap, tre heleide datterselskap og to datterselskap med stort majoritetseierskap.

Formålet med selskapet er å utføre offentlige tjenester for sine eiere, ikke bare avfallsrelaterte tjenester. Eierkommunene har ingen egne ansatte tilknyttet avfallsområdet.

IRIS har ansvaret for all avfallshåndtering fra husholdningene:

- Innsamling (henteordning for tre dunker: mat, papir og restavfall, samt glass-/metallemballasje i liten dunk og plastemballasje i blanke sekker)
- Behandling
- Drift av miljøtorg
- Valg av de til enhver tid beste løsninger tilknyttet avfallshåndteringen for eierkommunene
- Beregning av renovasjonsgebyr som er likt i alle kommunene
- Fakturering
- Kundekontakt

For Iris Salten er innsamlingen av avfallet viktig for å få god økonomi i egen drift. Ca. 2/3 av innsamlingen

har selskapet i egenregi, mens den resterende 1/3 er satt ut på anbud. Anbudene er fordelt på fire områder, Meløy, Nord-Salten og to i Indre Salten. Selskapet bestemmer selv om, og hvor de setter tjenesten ut på anbud. Dagens anbud går ut 31. desember 2014. Da vurderes om dagens fordeling skal videreføres eller om det skal gjøres endringer. De mener at egendriften har gjort at de har kunnet utvikle god og kostnadseffektiv innsamling. De bruker enmannsbetjente biler og kjører to skift. Tidligere var det tre ansatte på hver bil og dårligere utnyttelse av bilene. i denne perioden utgjorde 2/3 av renovasjonsgebyret kostnader ved innsamling. Effektiviseringen har medført at denne andelen i dag er nede i ca. 20 - 25 % av renovasjonsgebyret. IRIS Service står for innsamlingen som de drifter i egenregi. Morselskapet utlyser anbudene.

Alle eierkommunene har likt renovasjonsgebyr for like tjenester i Iris Salten. Dette ble bestemt da selskapet ble stiftet. Samordningen gir gode muligheter for effektivisering gjennom stordriftsfordeler. Samtidig gir samordnet drift mellom kommunene en enklere og mer effektiv administrasjon og kommunikasjon overfor innbyggerne. Alle eierkommunene er enig i at dette er en god løsning for alle parter.

Renovasjonsgebyret faktureres innbyggerne direkte fra Iris Salten. Selskapet har derigjennom direkte kundekontakt med innbyggerne og sørger for å fakturere renovasjonsavgiften til andre tidspunkt enn øvrige kommunale avgifter. 40 % av overskuddet etter skatt fra de kommersielle selskapene deles ut i utbytte hvert år. Vanligvis betales utbyttet til IRIS fondet som benyttes til fellesprosjekter i Salten.

4.4 Utvalgte case-studier

Sekretariatet har på vegne av utvalget engasjert Mepex Consult AS for å kartlegge hvilke innsamlingsløsninger som benyttes i et representativt utvalg kommuner. Notatet følger i sin helhet som eget vedlegg til rapporten, jf. vedlegg nr. 2.

Undersøkelsen viser at det eksisterer ulike innsamlingsløsninger, også blant kommuner som deltar i interkommunalt samarbeid, men at flere av de kommunene som hittil har valgt å beholde innsamlingen selv, nå har tatt eller er i ferd med å ta del i felles løsninger. På sikt indikerer undersøkelsen at de fleste er enige om at fremtidens IKS/AS bør ha ansvaret også for innsamlingen av husholdningsavfall.

Når det gjelder bruk av anbud så viser erfaringene at dette stort sett kan fungere bra, enten ved tildeling av deloppdrag eller ved å konkurranseutsette hele ansvaret. Hvorvidt interkommunalt samarbeid eller anbud vil være å foretrekke avhenger av hvilke samarbeidsordninger som allerede er etablert og må vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle basert på reelle behov og markedssituasjon.

Kapittel 5. Om Hålogaland Ressursselskap IKS

5.1 Historisk utvikling

Hålogaland Ressursselskap IKS ble stiftet i 1990. Selskapet hadde opprinnelig 12 eierkommuner. Etter sammenslåingen av Bjarkøy kommune og Harstad kommune med virkning fra 1. januar 2013 står selskapet nå oppført med 11 eierkommuner som deltakere.

Et interimsstyre bestående av rådmenn og tekniske sjefer i Harstad og Narvik, samt representanter fra to av distriktkommunene la i 1989 frem sin tilråding om å danne et interkommunalt avfallsselskap. Arbeidet ble støttet av Fylkesmannen i Troms og Nordland. Slikt samarbeid mellom kommuner og på tvers av to fylkesgrenser var den gang relativt nytt.

Interimsstyret konsentrerte seg i første omgang om å få etablert et selskap for å komme kom i gang med felles behandlingsløsning. Det var behovet for deponiløsning for Harstad som det var mest prekært å få løst. I Narvik var kapasiteten på anlegget og deponiet på Djupvik stort. Anbefalingen var at kommunene i første omgang burde beholde ansvaret for innsamlingen av avfall og at selskapet senere etter avtale også kunne overta innsamlingsansvaret i de kommunene som ønsket det.

I perioden 1997-98 ble det gjennomført en ny utredning om innsamling av avfall i regi av HRS. Det var opprettet et prosjektstyre med sju medlemmer fra eierkommunene og en høringsgruppe bestående av ordførere, rådmenn, tekniske sjefer og tillitsvalgte. Rapporten som ble lagt frem 22. juni 1998 poengterte blant annet ulempene med ulik servicegrad for innbyggerne i regionen og behovet for felles avfallsplaner og renovasjonsforskrifter. Prosjektstyret kom imidlertid ikke med noen klare anbefalinger. Resultatet ble at HRS heller ikke denne omgang fikk tildelt innsamlingsansvar.

Selskapet var opprinnelig etablert som et selskap med delt ansvar (DA) etter kommuneloven § 27. Den nye loven om interkommunale selskaper som trådte i kraft 1. januar 2000 påla at selskapene skulle omdannes til ny selskapsform innen 1. januar 2004. Eierne vedtok derfor en ny selskapsavtale 26. mai 2003 og selskapet skiftet navn til Hålogaland Ressursselskap IKS (HRS IKS).

HRS har siden opprettelsen utgjort eierkommunenes viktigste redskap for å sikre innbyggerne i regionen et helhetlig tjenestetilbud innenfor avfallshåndtering. Over tid har rammebetingelsene og markedsituasjonen på avfallsområdet endret seg betraktelig. Avfall har gått fra å være et mindre interessant tjenesteområde til å være en viktig ressurs og handelsvare. De miljømessig positive sidene ved gjenvinning og ressursutnyttelse er viet betydelig oppmerksomhet. Innskjerpede myndighetskrav, nye teknologiske løsninger og økt innslag av private aktører virker også inn på hvordan HRS fortløpende må innrette og forbedre sin virksomhet.

HRS har i løpet av denne perioden etablert seg som en av Nord-Norges største og ledende aktører innenfor avfallsbransjen. Konsernet forvalter en omfattende anleggsstruktur og ivaretar sine forpliktelser for håndtering av det offentlige husholdningsavfallet. Samtidig har konsernet etablert flere datterselskaper hvor virksomhetsområdet hovedsakelig er innrettet mot næringsavfall. Samlet sett bidrar en slik konsernstruktur til at enhetskostnadene for mottaksanlegg og behandlingsprosesser fordeles på flere aktivitetsområder. Organiseringen bidrar til større handlingsrom, mer hensiktsmessig og kostnadseffektiv drift og rimeligere renovasjonsgebyrer.

5.2 Selskapsavtalen

Den nåværende selskapsavtalen bygger på avtalen som eierkommunene vedtok høsten 2007, med enkelte mindre endringer vedtatt av representantskapet i møte 30. november 2009.

Formålsbestemmelsen i selskapsavtalen § 4 fastslår følgende:

«Selskapet skal, enten ved direktetildeling, i egenregi eller gjennom administrasjon av anbud, sørge for miljøvennlig og kostnadseffektiv transport, mottak og behandling av husholdningsavfall fra eierkommunene. Selskapet skal ikke drive erverv på lovpålagte tjenester. Den enkelte kommune kan gjøre unntak for innsamling av husholdningsavfall.

Selskapet skal, gjennom datterselskaper og eierskap i andre selskaper samt eiendommer og utvalgte driftsmidler, på forretningsmessig grunnlag, være aktiv utøver innenfor det konkurranseutsatte avfallsmarkedet i Nord-Norge og på Nordkalotten der hvor dette gir klare synergieffekter med kjernevirksomheten nevnt i denne paragrafs første ledd.

Selskapet skal være kompetanseorgan for eierne i avfalls- og miljøspørsmål, herunder sørge for tilstrekkelig informasjon til kommunene og dets innbyggere om avfallsordningene.

Selskapets skal gi råd ved, bistå i, eller utføre planlegging, bestilling og administrasjon av tjeneste- og vareinnkjøp innenfor tjenesteområdet etter oppdrag fra den enkelte kommune.»

I og med at selskapsavtalen gir uttrykk for at det «kan gjøre[s] unntak...» for innsamling må det rent språklig legges til grunn at selskapsavtalen i utgangspunktet bygger på at innsamlingen er inkludert.

5.3 Deltakernes forpliktelser

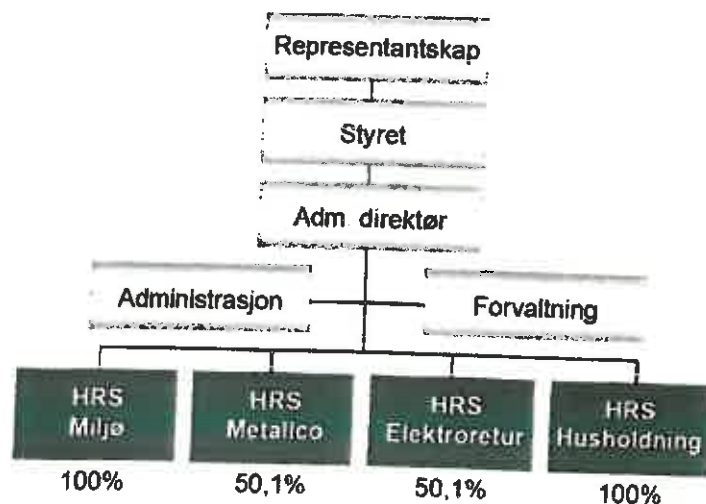
Eierkommunenenes forpliktelser overfor selskapet er knyttet til selskapets lån og forpliktelser og er nærmere regulert i selskapsavtalen. Representantskapet har fastsatt en øvre låneramme for selskapet på kr. 70 millioner.

Det er etablert egnede anlegg for at HRS IKS skal kunne ivareta de kommunale oppgavene med mottak og behandling av eierkommunenenes husholdningsavfall. Anleggene har vært utviklet over hele selskapets levetid etterhvert som økonomien har tillatt investeringer. I tillegg til anleggene har selskapet ansvar for drift og etterdrift av det etablerte deponiet på Djupvik.

Selskapets kostnader fordeles også på de datterselskapene som driver i næringsmarkedet. Dette gjøres gjennom utleie av arealer og lokaler, og gjennom samdrift av restkapasiteter og fordeling av utgifter til administrative støttefunksjoner. Økt aktivitet på anleggene gir reduserte kostnader pr. tonn behandlet avfall og bedre utnyttelse av anleggene. Dette gjør at HRS har redusert kostnadene som danner grunnlaget for selvkost for eierkommunene. Dette gir indirekte reduserte kostnader for eierkommunene og regionens innbyggere, samtidig som det gir muligheter for utdeling av utbytte.

5.4 Konsernstruktur og eierskap

Organisasjonskart:

I 2012 hadde HRS-konsernet 104 ansatte og omsatte for 287 millioner kr. brutto. Konsernet tok imot og behandlet 79.000 tonn avfall.

Hålogaland Ressursselskap IKS

HRS IKS er morselskap i konsernet og eier alle produksjonsanleggene, men har ingen produksjonsvirksomhet. Selskapet er et holdingselskap med ansvar for konsernledelse, forvaltningsoppgaver, drift og utvikling av eiendommer.

HRS Husholdning AS

Selskapets virksomhet er mottak og behandling av husholdningsavfall fra eierkommunene. Driften skjer på anleggene på Djupvik (Narvik) og Stangnes (Harstad). HRS Husholdning har også ansvaret for driften av miljøstasjonene.

I forbindelse med de senere års omorganiseringer i konsernet skiftet selskapet navn fra HRS Produksjon AS til HRS Husholdning AS. Dette for at firmanavnet bedre skulle gjenspeile selskapets forretningsvirksomhet. Selskapet er å anse som en skattefri institusjon, jf. skatteloven § 2-32. I vedtektene fremgår det at selskapets formål er mottak og behandling av kommunalt husholdningsavfall basert på egenregi/enerett i samsvar med selvkostprinsippet. Selskapet er av allmennyttig karakter og skal ikke gi fortjeneste (utbytte) til eierne. Selskapet er å anse som et offentligrettslig organ i henhold til reglene for offentlige anskaffelser.

HRS Miljø AS

Virksomheten til HRS Miljø er i næringsmarkedet med rådgivning, avfallsinnsamling, avfallsavsetning, konteinerutleie og transport. Selskapet har virksomhet i Harstad og Narvik.

HRS Miljø AS eier 100 % av datterselskapet Harstad Gjenvinning AS. Virksomheten til Harstad Gjenvinning er avfallsinnsamling og konteinerutleie.

HRS Metalco AS

Selskapets forretningsområde er kjøp og salg av skrapjern, riving og behandling av metall og skrapjernskonstruksjoner samt sortering og behandling av metaller. Behandlingsanlegg og metallsenter ligger også på Stangnes.

HRS Metallco AS eier 100 % av datterselskapet HRS Metallco Eiendom Tromsø AS. Dette eiendomsselskapet driver utleie av anlegg til virksomhet innenfor avfallsbehandling og miljøsanering. Anlegget ligger i Tromsø med forretningsadresse Ringveien i Tromsø.

HRS Elektroretur AS

Selskapets virksomhet er behandling og miljøsanering av EE-avfall. Hovedanlegget er på Stangnes i Harstad kommune med avdelinger i Tromsø, Hammerfest og Tana.

Kapittel 6. Nåværende ansvars- og oppgavefordeling mellom HRS og eierkommunene

6.1 Fordeling av ansvar og oppgaver

Dagens ansvars- og arbeidsfordeling for avfallstjenestene er oppsummert nedenfor:

Kommunene

- Valg av innsamlingsløsning
- Innsamling av husholdningsavfall (Narvik og Harstad i egenregi og landkommunene med anbud administrert av HRS)
- Returpunkter (Narvik og Harstad)
- Innføring av hytte- og fritidsrenovasjon
- Gebyrstruktur
- Fakturering og kundekontakt
- Enkeltvedtak og klagebehandling
- Informasjon

HRS

- Mottak og viderebehandling av avfallet
- Etablere og drifte miljøstasjoner (Kvæfjord kommune har egen konsesjon)
- Deponi
- Informasjon

6.2 Renovasjonsforskrifter

Det ble utarbeidet utkast til felles renovasjonsforskrifter ved overgangen til dunkrenovasjon i 2006. Noen kommuner har gjort endringer slik at forskriftene pr i dag ikke er helt identiske. I de fleste kommunene kan renovasjonen gjennomføres mellom kl. 06.00 og 23.00. I Narvik er det begrenset til tidsrommet mellom kl. 07.00 og 15.00.

Da dunkrenovasjonen ble innført var det ønskelig å ha åpning for å kunne benytte enmannsbetjente sidelastere. Det forutsatte at dunkene settes ned til veien tømmedag. Da forskriften var ute til høring ga Statens Vegvesen innsigelser til dette blant annet pga sikkerhet og sikt. I landkommunene er en del av veiene riks- og fylkesveier og innsigelsene ble tatt til følge ved at henteavstanden ble satt til 4 meter. I Narvik og Harstad er befolkningstettheten langs de kommunale veiene og forskriften i bykommunene legger til grunn at dunken skal settes ned til veien på tømmedag.

I renovasjonsforskriften står det også følgende i § 5 om avfall som ikke omfattes av kommunal innsamling: «For næringsavfall som hensiktsmessig kan samles inn sammen med husholdningsavfall kan kommunen tilby innsamling sammen med husholdningsavfallet.»

6.3 Nåværende innsamlingsordninger i eierkommunene

Innsamlingsordningene i kommunene er noe forskjellig. Alle har henteordning for matavfall og brennbart avfall med dunkrenovasjon og hentefrekvens annen hver uke. For en del husholdninger i Ballangen består ordningen i at de leverer mat og brennbart til konteinere. I landkommunene unntatt Ballangen leveres papiret til egen dunk. Det hentes hver fjerde uke. I Narvik, Harstad og Ballangen er det bringeordning og papiret må leveres til returpunkt. For glass- og metallemballasje og

drikkekartong er det bringeordning i alle kommunene. Det er også mulig å levere ikke-brennbart avfall til returpunkt.

Antall renovatører og renovasjonsbiler pr. oktober 2013:

Kommune	Innbyggere	Biler	Ansatte
Narvik	18 509	4 baklastere 1 sidelaster, to- kammer enmannsbetjent 1 kroklyftbil med henger 1 tilbringerbil 1 varebil	9 sjåfører/renovatører 1 driftsleder 1 avdelingsleder
Harstad	24 291	3 sidelastere, to- kammer enmannsbetjent 2 baklastere 1 kroklyftbil	7 sjåfører/renovatører 1 oppsynsmann 1 avdelingsleder
Øvrige kommuner	16 805	5 baklastere, to- kammer	7 sjåfører/renovatører fulltid og 2 i 60 % stilling Deler av stilling til logistikkleder og logistikk-konsulent
Totalt	59 605	15 renovasjonsbiler 2 kroklyftbiler	23 sjåfører/renovatører fulltid og 2 i 60 % stilling. I tillegg 2 driftsledere/ oppsynsmann og avdelingsledere

Harstad kommune

Harstad kommune hadde 24 291 innbyggere pr 1.1.2013 og ca. 11 300 husholdningsabonnenter etter sammenslåingen med Bjarkøy. Kommunen driver innsamlingen som egen avdeling under drift- og utbyggingstjenesten. Drift- og utbyggingstjenesten har blant annet også ansvaret for utbygging og vedlikehold av kommunale veger, utbygging, drift og vedlikehold av kommunale VA-anlegg, drift av offentlig parkeringsordning, samt vedlikehold og utleie av parker friluftsanlegg og idrettsanlegg. Renovasjonsenheten påtar seg noen oppdrag for næringskunder.

I gamle Bjarkøy kommune er det en entreprenør som står for innsamlingen av alt avfall fra husholdningene. Her er det ca. 550 fritidsabonnenter.

Narvik kommune

Narvik kommune hadde 18 509 innbyggere ved årsskiftet og ca. 9 000 husholdningsabonnenter. Kommunen har etablert et eget kommunalt foretak, Narvik VAR som er eid 100 % av Narvik kommune. Det har eget styre og håndterer vann, avløp og renovasjon.

Ut fra tømme kalenderen til Narvik VAR så er det tre av renovasjonsbilene som kjører fast på de oppsatte rutene for mat og brennbart. De andre to bilene brukes til innsamling av papir, næringsavfall og som reservebil. De har en kroklyftebil med henger som betjener returpunktene og dyp oppsamlings konteinere, en tilbringerbil og en varebil til bruk ved innsamling av farlig avfall.

Renovasjonsavdelingen til Narvik VAR KF har åpnet for å kunne tilby innsamlingstjenester også til næringskunder basert på restkapasiteten på sine renovasjonsbiler.

Øvrige eierkommuner

Kommunene Ballangen, Evenes, Gratangen, Ibestad, Kvæfjord, Lavangen, Skånland, Tjeldsund og Tysfjord har totalt 16 805 innbyggere og ca. 7 300 husholdningsabonnenter. Alle kommunene, unntatt Bjarkøy, hadde i 2007 ute felles anbud på innsamlingen. Anbudsprosessen ble gjennomført fra HRS IKS med innleid konsulent for utarbeidelse av tilbudsgrunnlag og vurdering av tilbudene. I tillegg var teknisk etat fra hver av kommunene representert i en arbeidsgruppe.

HRS IKS inngikk på vegne av kommunene avtale med datterselskapet HRS Miljø AS som vant det offentlige anbudet i konkurranse med andre leverandører. HRS Miljø AS kjører i dag innsamlingen

med to-kammerbiler og to mann på bilen for å hente brennbart avfall og matavfall. Med bruk av to-kammerbil hentes begge avfallstypene samtidig med 14 dagers intervall, mens papir hentes hver fjerde uke. Området håndteres av fire to-kammer biler i faste ruter i tillegg til en reservebil. To biler er stasjonert i Harstad og to biler i Narvik. De kjører skiftordning med lange dager og fri innimellom. På flere av rutene i landkommunene er det vanskelig å få til to-skifts ordning da det er lange avstander og det ikke er hensiktsmessig å kjøre inn til et av anleggene for å bytte mannskap.

HRS IKS har i henhold til kontraktsbestemmelsene forlenget tildelingen frem til 31. desember 2014. Kontraktperioden kan ikke forlenges ytterligere i tid.

6.4 Mottak og behandling

I følge selskapsavtalen skal HRS motta og behandle avfallet fra eierkommunene. HRS har etablert sju miljøstasjoner og to miljøparker som de har ansvaret for å drifte. I Kvæfjord har kommunen konsesjon på drift, ellers har HRS alle konsesjonene fra Fylkesmannen. Kostnaden for driften av disse stasjonene fordeles mellom kommunene. I landkommunene mottas kun grovavfall, mens i Narvik og Harstad er det i tillegg anlegg for mottak, behandling og omlasting av matavfall, brennbart avfall, papir og andre avfallstyper.

Det er valgt forskjellig betalingsløsning for levering av grovavfall. Mange av landkommunene har valgt at alt avfallet som husholdningene leverer skal dekkes over renovasjonsgebyret slik at leveransene til miljøstasjonene er gratis (men belastes gebyret). I Narvik og Harstad dekker husholdningene kostnaden ved levering, unntatt for farlig avfall og EE-avfall som skal være «gratis» ved levering og dekkes over renovasjonsgebyret.

6.5 Øvrige tjenester og samarbeid

Arbeidet med felles renovasjonsforskrift, avfallsplaner o.l. har i stor grad vært gjort i fellesskap med HRS som koordinator, for å utnytte kompetanse og søke etter like løsninger. HRS har gjennomført felles anbud på søppelsekker, dunker, bioposer, sekker for farlig avfall samt biobøtter på vegne av kommunene. HRS deltar aktivt i «skrotnisseprosjekt» for å få ryddet opp jernskrot i kommunene.

6.6 Kommunale oppgaver som ikke kan delegeres

Det er noen oppgaver som ikke kan delegeres til HRS ved at de krever politiske vedtak eller at lov hjemmelen ligger hos kommunene, jf. forurensningslovens § 34. Det gjelder følgende oppgaver:

- Fastsettelse av renovasjonsgebyret i de enkelte kommuner. Gebyret skal vedtas i hvert enkelt kommunestyre.
- Behandling og vedtak av renovasjonsforskrifter og retningslinjer.

6.7 Utfordringer med dagens modell

Dagens delte løsning, hvor kommunene har ansvar for innsamlingen og HRS for behandlingen, gir manglende synergieffekter og ulike løsninger. Modellen gjør det vanskelig å se innsamlingen og behandlingen under ett, vanskeligere å utprøve ulike forsøksordninger/-prosjekter, og vanskeligere å vurdere hvilke løsninger som totalt sett gir best tilbud innenfor en lavest mulig kostnad. Den gir forskjellig servicetilbud og ulike betingelser for fastsettelse av renovasjonsavgifter.

Det er uheldig at det i noen tilfeller oppleves som det er mer konkurranse enn samarbeid mellom HRS og eierkommunene gjennom Narvik VAR og Harstad kommunes tekniske etat. Uklare ansvarslinjer mellom HRS og kommunene kan vanskeliggjøre god kommunikasjon overfor innbyggerne. For innbyggerne kan det være usikkert hvem de skal forholde seg til fra sak til sak.

Kapittel 7. Avgiftsnivå for renovasjonstjenester i elerkommunene

7.1 Eierkommunenenes renovasjonsgebyr for inneværende år

Renovasjonsgebyr skal betales pr husstand. Gebyrene i elerkommunene er forskjellige, men de skal være til selvkost og dekke alle kostnadene med avfallshåndteringen i kommunene. Mange kommuner differensierer gebyret i forhold til størrelsen på dunken til brennbart avfall.

Man kan ikke uten videre sammenligne gebyrene da det kan ligge forskjellig servicetilbud bak og ulikt innhold i hva som dekkes av gebyret. I våre elerkommuner er det tilfellet for blant annet grovavfall og forskjell på hvilke avfallstyper som hentes hos husholdningene og hva som må bringes til returpunkt.

Fakturering fra HRS til kommunene gjøres ut fra leverte mengder inn på anleggene etter prislister. Det faktureres hver måned ut fra leverte mengder. I de fleste landkommunene faktureres i tillegg mengdene grovavfall levert til miljøstasjonene.

Kommune	Gebyr eks mva	Merknad	Hva dekkes
Narvik	2 400 2 600 2 860	Liten (140 l dunk) Middels (240 l dunk) Stor (370 l dunk)	Grovavfall ikke inkludert
Harstad	2 377 2 769 3 281	Liten (140 l dunk) Middels (240 l dunk) Stor (370 l dunk)	Grovavfall ikke inkludert
Tysfjord	4 000 + 250 pr 100 l	Grunnavgift; beregnet 140 l mat, 240 l brennbart og 140 l papir. For større dunker økes gebyret	Sortert grovavfall gratis, mens restavfall betales for
Ballangen	3 587 1 794 2 704 1 352 905	Boenhet m/ flere pers Boenhet m/ en pers Fastboende med konteiner Fastboende med konteiner – en pers Hytterrenovasjon	Dekker en gratis leveranse av grovavfall pr år
Evenes	3 560 3 965 4 208 1 335	Liten 140/140 dunk Medium 140/240 dunk Stor 140/370 dunk Hytte-fritidseiendom	Grovavfall dekkes av gebyret
Tjeldsund	2 514 2 858 3 201 2 514	Liten 140/140 dunk Medium 140/240 dunk Stor 140/370 dunk Hytte-fritidseiendom	Grovavfall dekkes av gebyret
Skånland	3 343 3 671 4 090	Liten 140/140 dunk Medium 140/240 dunk Stor 140/370 dunk	Grovavfall dekkes av gebyret
Kvæfjord	3 759 1 360	Ordinært Frivillig hytterrenovasjon	Grovavfall dekkes av gebyret
Gratangen	2 747 3 123 3 749	Liten dunk Medium dunk Stor dunk	Grovavfall dekkes av gebyret
Lavangen	2 951 984	Helårsbolig Hytte/ fritid	Grovavfall dekkes av gebyret
Ibestad	2 673 3 248 3 970 1 036	140 l dunk 240 l dunk 370 l dunk Hytte- og fritid	Grovavfall dekkes av gebyret

Kilde: Opplysninger hentet fra kommunenes nettsider.

Merknad: Grovavfallet for de kommunene som dekker dette i sin helhet over gebyret og kostnader knyttet til drift av miljøstasjonene ligger i gjennomsnitt på ca. kr 600,- pr abonnent og må sees i sammenheng med gebyrstørrelsen. Dette gjennomgås nærmere i kapittel 7.3.

Det er som nevnt vanskelig å sammenligne gebyrer da servicetilbud og hva gebyret dekker er forskjellig. SSB utarbeider på oppdrag fra Huseiernes landsforbund årlige sammenligninger av kommunale avgifter. For å ha et sammenligningsgrunnlag tar de utgangspunkt i en bolig på 120 m². Gjennomsnittet for hele landet i 2012 ligger på kr 2 517,-, i Nordland kr 2 680,-, Troms kr 3 070,- og Finnmark kr 3 230,- eks mva. Ser vi på noen av byene i Nord-Norge så ligger Bodø på kr 2 200,- og Tromsø kr 3 501,-.

7.2 Innsamlingskostnader

Harstad kommune hadde gebyrinntekt på kr 29,4 mill. i 2012. De gikk med overskudd slik at det reelle gebyrgrunnlaget var på kr 28.1 mill. Det er et gjennomsnitt på kr 2 540,- eks mva pr abonnement. Kostnaden generert av HRS var på ca. kr 13,7 mill. Det utgjør kr 1 245,- pr abonnement. Resterende kostnader har med innsamling av avfall, administrative kostnader og investering i dunker/returpunkt o.l., ca. kr 1 295,- pr abonnement.

I følge særregnskapet til Narvik VAR for 2012 hadde de inntekt på kr 21,3 mill. fra de kommunale årsgebyrene. Det er et gjennomsnitt på kr 2371,- eks mva pr abonnement. Gebyret for en «normal» husstand var kr 2 484,- eks mva. Av dette gebyret er kr 10,6 mill. kostnad for behandling, ca. kr 1 177,- eks mva. Resterende har med innsamling av avfall å gjøre, administrative kostnader og investeringer i dunker/ returpunkt, ca. kr 1 307,- pr abonnement.

HRS fakturerer landkommunene for innsamlingen. I 2012 ble det totalt fakturert kr 6,5 mill. og gjelder dunk-innsamling av mat, brennbart og papir, samt returpunktinnsamling. Det utgjør ca. kr 930,- pr abonnent.

Tallene fra Narvik, Harstad og landkommunene kan ikke direkte sammenlignes, men gir en klar indikasjon på at innsamlingskostnadene ikke ligger høyere i landkommunene enn i Narvik og Harstad til tross for lange kjøreavstander i landkommunene.

7.3 Forskjeller mellom eierkommunene

Som tabellen på foregående side viser er det til dels store forskjeller på gebyret mellom en del av kommunene. Kostnaden på behandling er lik og det bør ikke være store forskjeller på mengdene pr innbygger.

I landkommunene er det lik pris for tømning av samme dunkstørrelse uansett kommune. Likevel er det også forskjeller her når vi ser på kostnad pr innbygger. For landkommunene er det ikke på innsamling at de store forskjellene i renovasjonsgebyrene er. Ut fra kostnadene kan det se ut til at Harstad har lavere kostnad på innsamlinga enn Narvik. Det ser vi også på antall biler og renovatører som er mindre i Harstad enn i Narvik.

Den største forskjellen mellom kommunene er nok grovavfallet som i noen kommuner dekkes i sin helhet av renovasjonsgebyret. Alle kommunene dekker mottak og behandling av farlig avfall og EE-avfall gjennom gebyret. I tillegg fakturerer HRS for drift av miljøstasjonene. Ut fra det som er fakturert fra HRS av grovavfall og drift av miljøstasjonene, til de kommunene som dekker grovavfallet fullt ut gjennom avfallsgebyret, kan forskjellen se ut til å ligge rundt kr 600,- pr abonnent. Tar man bort denne kostnaden fra kommunene som dekker dette fullt ut er det ikke store gebyrforskjeller mellom bykommunene og de øvrige kommunene, og noen av landkommunene ser ut til å ha lavere gebyr enn Narvik og Harstad.

Når det gjelder landkommunene så er tilbudet bedre ved at også papiret har henteordning og det er også en dyrere løsning.

Kapittel 8. Utvalgets forslag til videreutvikling av tjenestetilbud og konklusjoner

8.1 Effektiviseringspotensial

Den delte ansvarsfordelingen mellom HRS og kommunene gir på flere områder muligheter for rasjonalisering. Ved å se på hele verdikjeden under ett kan man komme frem til løsninger som gir et bedre servicetilbud til innbyggerne uten at det gir for store utslag i økte gebyr.

Bedre utnyttelse av materiell:

Dagens delte løsning med innsamling i egenregi i Narvik og Harstad samt anbud i landkommunene gir et større behov for biler ved at alle tre avdelingene må ha reservekapasitet ved havari. En overdragelse av innsamlingen til HRS vil gi rasjonalisering ved stordriftsfordeler som blant annet bedre utnyttelse av bilene over kommunegrensene og behov for færre reservebiler, samt besparelser på drift og vedlikehold. I tillegg gir det breiere kompetanse og fleksibilitet og mindre sårbarhet ved driftsavvik. I tillegg vil det bli besparelser ved felles innkjøp.

Rasjonalisering ved overgang til to-skift eller forskjøvet arbeidstid:

Dagens innsamling i Narvik og Harstad gjøres fortrinnsvis på dagtid. Det er muligheter for å rasjonalisere ved å utnytte bilene ved lengre dager. Det kan gjøres ved to- skift eller ved forskjøvet arbeidstid. Det gir kostnadsreduksjon ved at bilene kjører flere km og de faste kostnadene reduseres da pr kjørte km. I tillegg kan personellet utnyttes på en annen måte med rullering og derigjennom bemanningsreduksjon.

Organisasjon, administrasjon og ledelse:

Behovet for administrative stillinger på leder- og mellomledernivå vil reduseres. Dette kan man også se ut fra andre sammenlignbare selskaper. Hvor mye det kan reduseres vil også være avhengig om deler av innsamlingen settes ut på anbud. Da bilene vil være stasjonert på to steder kan det være naturlig at det er en ansvarlig på hvert sted. Dette må vurderes nærmere.

8.2 Nye tjenestetilbud

Utvalget er positive til det servicetilbudet innbyggerne i Salten har gjennom IRIS Salten. De har høy fokus på service, like løsninger i alle kommunene med likt renovasjonsgebyr. De har endret innsamlingssystemet slik at matavfall, restavfall, papir, glass- og metallemballasje og plast hentes hos den enkelte husstand (henteordning). Dette har de kunnet gjort uten økning av gebyret ved at de over flere år har jobbet med rasjonalisering av innsamlingen. Effektiviseringen har medført at innsamlingsandelen av renovasjonsgebyret i dag er nede i ca. 20-25 %, mot tidligere 2/3.

Innsamlingstjenester:

Som tidligere nevnt foreligger det flere forbedrings- og effektiviseringsmuligheter ved en sammenslåing av innsamling og behandling. Utvalget mener derfor at den beste løsningen er at HRS overtar innsamlingen. Det vil være med på å styrke selskapet og eierkommunenes investerte verdier, samt bidra til å holde renovasjonsgebyret lavest mulig. Løsningen sikrer at den opparbeidede lokalkunnskapen og ekspertisen til de nåværende renovatørene i bykommunene blir videreført inn i en større organisasjon. Erfaringer fra andre selskap fremhever at det er gjennom egendrift i selskapet at man oppnår god og kostnadseffektiv innsamling, jf. vedlegg nr. 2.

For bykommunenes vedkommende vil det være et tilleggsmoment at de varslede regelendringene på skatteområdet medfører at Narvik VAR og renovasjonsenheten til Harstad kommune blir påvirket. Overskudd fra innsamling av næringsavfall basert på utnyttelse av restkapasitet vil fra og med 2014 medføre skatteplikt og skjerpede regnskaps- og rapporteringskrav, jf. vedlegg nr. 1.

Når det gjelder eventuell bruk av anbud i forbindelse med innsamling må det understrekes at en slik fremgangsmåte samtidig utelukker muligheten for HRS til å overta innsamlingen til selvkost. Fordelene ved å inkludere innsamlingen innenfor den eksisterende lovpålagte aktiviteten til HRS, herunder mulighetene til å foreta fortløpende korrektiver og justeringer i alle ledd, faller bort ved konkurranseutsetting. Ved bruk av anbud vil det eventuelt være HRS sitt næringselskap HRS Miljø AS som leverer inn tilbud på innsamlingsoppdraget i henhold til markedsmessige vurderinger og prinsipper, jf. nåværende ordning i distriktskommunene.

En offentlig anbudsprosess forutsetter at oppdraget reguleres i forkant ved bruk av konkrete kvalifikasjonskrav, kravspesifikasjoner, tildelingskriterier og øvrige kontraktsbestemmelser. Dette gir snevrere rammer for hvilke endringer som kan gjøres i løpet av kontraktsperioden. Det må også avklares hvorvidt anbudet skal omfatte alle eierkommunene, enkeltkommuner eller deler av enkeltkommuner. Konkurranseutsetting åpner for at andre avfallsselskaper etablerer seg i regionen, med de følger dette kan få for det øvrige næringsmarkedet og posisjoneringen til HRS-konsernet.

Innkjøpsansvar og myndighet på avfallsområdet bør plasseres hos HRS. Innsamlingsansvaret må delegeres til HRS Husholdning AS eller til et nytt fremtidig datterselskap med ansvar for innsamlingstjenester, eksempelvis HRS Innsamling AS eller HRS Renovasjon AS. En mulig strategi kan være at HRS konkurranseutsetter deler av innsamlingstjenestene, men beholder noe i egen regi, ikke minst for å ha et korrektiv begge veier. IRIS Salten har god erfaring med slike kombinasjonsløsninger, men det forutsetter at det finnes et marked med reel konkurranse. Selv i store byer har dette vært en utfordring. HRS besitter kunnskapen som er nødvendig for å foreta slike behovsvurderinger.

Systemendringer/fellesordninger:

Utvalget mener at et hentesystem likt det som IRIS Salten har innført også skal innføres i våre eierkommuner. Det gir et bedre servicetilbud og bedre kvalitet enn på det avfallet som i dag leveres til returpunkt. Innsamlingen av papir viser at flere av landkommunene som har henteordning leverer mer papir enn bykommunene som må levere papiret til returpunkt (bringeordning). Selve innsamlingskostnadene med et slikt system er høyere, men det kan hentes inn ved rasjonalisering av innsamlingen, økte mengder sortert avfall som gir lavere behandlingskostnader og reduserte kostnader med opprydding rundt returpunktene. Samlet sett gir dette et bedre servicetilbud for innbyggerne.

Utvalget ønsker at det etableres et Miljøtorg i sentrum av Narvik og et i Harstad som kan ta i mot de fleste avfallstypene og som har lengre åpningstider. Det vil bedre servicegraden og forenkle muligheten til å kunne levere for eksempel bølgepapp og farlig avfall uten kostnad og med god tilgjengelighet.

Dagens ordning med konteiner-løsning for avfall fra hytte- og fritidsbebyggelse gir forsopling rundt konteinerne, dårlig kvalitet på avfallet og misbruk av ordningen. Utvalget mener at det også her bør være like ordninger for alle kommunene. Løsning med frivillig ordning der det kjøpes forsterket sekk kan være et alternativ til konteiner-løsning.

Gebyrstruktur:

Det er ønskelig å endre gebyrstrukturen slik at det blir større valgfrihet og fleksibilitet, samt at lik gebyrstruktur etableres i alle kommunene. Noen av eierkommunene har til en viss grad etablert et slikt system, men det er store forskjeller kommunene imellom. Gjennomgangen av dagens gebyr i kommunene viser at når man sammenligner ut fra samme tjeneste, så er det små forskjeller på gebyrnivåene mellom bykommunene og de øvrige kommunene. En del av landkommunene har lavere gebyr enn Narvik og Harstad. Utvalget mener at gebyrene skal være like for samme tjenester i eierkommunene.

Utvalget foreslår felles gebyrstruktur som vist i tabellen nedenfor. Det er tatt utgangspunkt i dunkstørrelsen. Som vist tidligere i dette kapitlet er det betydelig rasjonaliseringspotensial på innsamlingen. Det er imidlertid ikke mulig å beløpsfastsette en felles gebyrstruktur og de nye løsningene uten å gå mer i dybden og uten enda mer detaljer fra kommunene. Det arbeides videre med mer detaljerte beregninger av gebyrstørrelsen. En løsning med å samle innsamlingen og behandlingen hos HRS vil gi innbyggerne bedre servicenivå uten at gebyrene vil øke.

Type dunk	Størrelse	Gebyr (ikke beregnet)
Dunk med to hjul	140 l	
	240 l	
	370 l	
Dunk med fire hjul	550 l	
	660 l	
Konteiner	Pr m ³	
Dypoppsamling	Pr m ³	

Ekstratjenester:	Pris (ikke beregnet)	Merknad
Henting av dunk med to hjul Inntil 6 m Inntil 10 m Inntil 15 m		Kostnad pr år
Henting av dunk med fire hjul Inntil 6 m Inntil 10 m Inntil 15 m		Kostnad pr år
Ekstratømming		Kostnad pr tømming
Dunkbytte utført av HRS		Kostnad pr bytte
Henting av grovavfall		Kostnad pr levering eller etter mengde

Ved felles gebyr vil kommunenes kostnad for evt. etterdrift av gamle deponi, adm. kostnader o.l. komme som et tillegg. En slik struktur gir også muligheter for kjøp av ekstratjenester for dem som ønsker dette utover det faste grunngebyret.

Betalingsløsningen for grovavfallet som leveres til miljøstasjonene og miljøparkene skal samordnes slik at det er likt for alle kommunene. Utvalget ser for seg en løsning der sortert avfall er gratis og at det betales for det avfallet som gjenstår når man er ferdig sortert (restavfall).

Fakturering:

Avfallsgebyr er sikret ved legalpant. Dette kan delegeres til IKS så lenge et IKS krever inn avfallsgebyret på vegne av og etter fullmakt fra eierkommunene. Det må også komme frem på faktura som stilles fra IKSet at det er på vegne av kommunen.

Ved innføring av lik gebyrstruktur mener utvalget at HRS skal stå for faktureringen. Dette kan gjennomføres etter at HRS har fått på plass system for håndtering av alle abonnenter og data fra kommunene er overført. HRS kan kjøpe oppdateringstjenester fra kommunene. HRS kan sørge for å fakturere renovasjonsavgiften til andre tidspunkt enn øvrige kommunale avgifter.

Rådgivningstjenester og oppfølging av forsøplingssaker:

Selskapsavtalen legger til grunn at HRS skal være kompetanseorgan for eierne i avfalls- og miljøspørsmål. HRS skal gi råd ved, bistå i, eller utføre planlegging, bestilling og administrasjon av tjeneste- og vareinnkjøp innenfor tjenesteområdet etter oppdrag fra den enkelte kommune. Utvalget legger til grunn at HRS i større grad skal benyttes som et kompetanseorgan for eierkommunene.

Flere av de mindre kommunene har ikke kapasitet og kompetanse til å følge opp forsøplingssaker i tilfredsstillende grad. Det er i tillegg ofte vanskelig med små forhold der de fleste kjenner til hverandre. Det er derfor ønskelig at det etableres felles oppfølging av forsøplingssaker.

Etablering av utbyttepolitikk:

HRS har ikke betalt utbytte til eierne. Overskuddet har blitt brukt til å bygge opp egenkapitalen. Utvalget mener at det bør utarbeides en utbyttepolitikk for HRS.

8.3 Konklusjoner

Utvalget konkluderer derfor med følgende:

- (1) Utvalget anbefaler at eierkommunene tildeler HRS et samordnet ansvar for innsamling av husholdningsavfall. I Harstad og Narvik betinger tildelingen at HRS overtar i samsvar med reglene for virksomhetsoverdragelse. Tildelingen bør skje ved bruk av enerett og foreslås iverksatt fra 1. januar 2015.*
- (2) Utvalget anbefaler at det innføres felles ordninger og servicenivå for avfallshåndtering som kan danne grunnlag for like renovasjonsgebyrer i hele regionen og bedre tjenestekvalitet. HRS skal innføre hentesystem for papir og glass- og metallemballasje parallelt med at det nåværende bringesystemet til returpunkter fases ut. Det skal innføres større frihet med hensyn til valg av ulike tilleggssytelser utover felles minstegebyr (prisdifferensiering). Det skal etableres sentrumsnære miljøborg/gjenvinningsstasjoner i Harstad og Narvik etter modell fra IRIS Salten. HRS skal forbedre systemløsningene for hytte- og fritidsrenovasjon.*
- (3) Utvalget anbefaler at HRS overtar ansvaret for fakturering og utsendelse av renovasjonsgebyr.*
- (4) Utvalget anbefaler at HRS i større grad skal koordinere og bistå eierkommunene i avfallsrelaterte forvaltningssaker og prosjekter.*
- (5) Utvalget anbefaler at eierkommunene etablerer en utbyttepolitikk for de konkurranseutsatte virksomhetene i HRS-konsernet.*
- (6) Utvalget anbefaler at eierkommunene pålegger HRS å utarbeide rutiner som sikrer en kontinuerlig optimalisering av egen drift og tjenestekvalitet. Utvalget fremhever i denne sammenheng også betydningen av aktiv eierstyring fra eierkommunene.*

8.4 Utfordringer og tiltak

Utfordringer		Tiltak for å møte utfordringene
1	Politisk	
	Kommunene kan føle at det gir mindre politisk innflytelse ved mer administrativ saksbehandling og mer vedtas i representantskapet.	Kommunene kan skape bedre innflytelse ved og: - ha aktive politikere i representantskapet for å ivareta god innflytelse på eierskap og tilstrekkelig politisk styring - utvikle tydelig eierskapsstrategi - videreutvikle styringsredskaper som finnes - opprette god struktur for kommunikasjon
2	Administrativt og effektivitet	
	Har ny organisasjon kapasitet innen personaladministrasjon.	HRS har tilstrekkelige ressurser innen personal- administrasjon for å ivareta dette på en god måte.
	Utnytte frigjort administrative ressurser i eierkommunene.	En del kommuner vil kunne frigjøre deler av stillinger. Kommunene bør sørge for at disse blir benyttet til andre oppgaver.
	Organisasjonskultur – hvordan arbeide videre med sammenslåing av flere organisasjoner.	Gjennomføre en prosess som håndterer de organisatoriske og kulturelle utfordringene med sammenslåing. Det må være fokus på å gjennomføre en god prosess med involvering, opplæring, integrering, organisering av oppgaver/ ansvar og tydelig ledelse. Skape ny felles kultur.
3	Berørte ansatte	
	Overføring av ansatte fra Narvik Var og Harstad kommune.	Alle ansattes rettigheter videreføres. Gjennomføre en god prosess. Skape trygghet.
	Stillinger kan bli overflødige ved rasjonalisering av driften og samkjøring.	Det gjennomføres en åpen prosess der man ser på naturlig avgang og andre oppgaver innenfor konsernet
4	Lokaliteter	
	Begrenset kapasitet administrasjonsbygg Stangnes og garderobefasiliteter.	Det er allerede planlagt oppgradert administrasjonsbygg og garderobeanlegg på Stangnes
	Garderobeplass Djupvik.	Kapasiteten på garderober på Djupvik er for liten slik at det må bygges flere garderober.
	Dagens lokalitet for bilene til Narvik Var er midt i byen.	Flytting til Djupvik der det er plass til oppstilling av biler. Bør forbedre vaskeplass for bilene på Djupvik, evt kjøpe denne tjenesten.
5	Register og fakturering	
	Abonnementoversikt	HRS kjøper inn program for håndtering av alle abonnenter. Dette for å sikre likhet i forhold til gebyrstruktur og oversikt over alle abonnenter.
	Fakturering	Før overtakelse av fakturering skal: - HRS ha fått på plass system for håndtering av alle abonnenter og data fra kommunene være overført - gjennomføres en prosess med eierkommunene for å avklare konsekvenser - avklare tidspunkt for overføring
7	Økonomi	
	Overtakelse av eksisterende innsamlingsmateriell og oppsamlingsutstyr.	Utstyr fra kommunene for lovpålagte renovasjonsoppgaver forutsettes overtatt av HRS etter bokførte verdier.

8.5 Videre oppfølging

I forbindelse med behandling av virksomhetsplan i desember 2012 besluttet kommunestyret i Harstad at innsamlingstjenesten for husholdningsavfall skulle vurderes direktetildelt eller konkurranseutsatt. Kommunen har avventet sin beslutningsprosess i påvente av denne utredningen.

Utvalget håper at utredningsrapporten og utvalgets anbefalinger bidrar til å frembringe et godt og saklig beslutningsgrunnlag for senere politisk behandling i alle eierkommunene.

I tråd med anbefalingene legger utvalget til grunn at eierkommunene forholdsvis raskt må ta stilling til fremtidige løsninger, slik at de nødvendige planleggings- og tilretteleggingsprosesser kan forberedes og igangsettes i god tid før endringen gis virkning.

Utvalget understreker betydningen av å gjennomføre en åpen og ryddig prosess mellom alle berørte parter. En innsamling i regi av HRS og overføring av også andre tilstøtende oppgaver, forutsetter at overgangen skjer i overenstemmelse med gjeldende regler og retningslinjer på området, og på en måte som skaper forståelse, trygghet og forutsigbarhet for alle de involverte. Samtidig må det gjøres tiltak for å sikre at tidligere ulike bedriftskulturer kan samordnes på en slik måte at det skapes samhold og godt arbeidsmiljø, og slik at det tilrettelegges for felles erfaringsutveksling og kunnskapsoverføring.

Anbefalingene fra utvalget betinger koordinert og tydelig ledelse fra både kommunenes og selskapets side. Utvalget har tiltro til at disse endringsprosessene blir prioritert.

Utvalget ber representantskapet om å følge opp saken videre overfor eierkommunene.

GAIC 25/14

v3

Rapport: Tjenestetilbud til eierkommunene

Hålogaland Ressursselskap IKS

Vedlegg nr. 2: notat fra Mepex Consult AS

Notat

Prosjekt: **Innsamling av husholdningsavfall, erfaringer fra andre IKSer**
Til: **Kirsti Hienn, HRS**
Kopi til: **Frode Syversen, Mepex**
Dato: **01.10.13**
Skrevet av: **Peter Sundt, Mepex**
Signatur:

Mepex Consult AS
Torvveien 5
N-1383 Asker, Norway
Telefon: +47 32 24 23 30
Faks: +47 32 24 23 31
e-mail: mepex@mepex.no
<http://www.mepex.no>
Foretaksregisteret:
NO 968 975 250 MVA

Sluttrapport, 01.10.13

1. Innledning/ bakgrunn

Representantskapet for HRS IKS har i møte 29. mai nedsatt et arbeidsutvalg som skal utrede og komme med forslag til nye tjenestetilbud fra HRS overfor eierkommunene.

HRS utfører pr. i dag ikke innsamling av husholdningsavfall i eierkommunene Harstad og Narvik. Ansvar for innsamlingen er i selskapsavtalen holdt utenom HRS sitt tildelte ansvarsområde. Heller ikke de øvrige eierkommunene har tildelt innsamlingsjobben direkte til den offentlige delen av HRS-konsernet, men HRS Husholdning AS foresto anbudsutlysning av innsamlingstjenestene i distriktskommunene på vegne av kommunene. Anbudet ble vunnet av HRS Miljø AS. Narvik kommune utfører innsamlingen via renovasjonsdelen av Narvik VAR KF. Harstad kommune utfører innsamling via egen renovasjonsetat.

Arbeidsutvalget skal innen 15. oktober ha utarbeidet en rapport som blant annet tar for seg ulike løsninger for innsamling av husholdningsavfall.

HRS ønsker å få belyst de ulike alternative løsninger for organisering av innsamling, ved å kartlegge fordeler/ulempes og ved å kunne fremlegge erfaringer om hvordan et utvalg andre kommuner/IKS/AS har organisert dette. I tillegg ønsker HRS å kunne trekke lærdom fra kommuner som har endret løsningsalternativ og få dokumentert hva som eventuelt var oppgitt som begrunnelse for slik endring.

Dette notat er ment som et eget kapittel til den nevnte rapport.

1.1 Metode og gjennomføring

Det er gjennomført intervjuer med nøkkelpersoner i Interkommunale selskaper (IKS) og kommuner der vi vet at spørsmålet om ansvaret knyttet til innsamling har vært et tema til diskusjon. Vi har plukket ut IKSer som har valgt ulike strategier og modeller for å synliggjøre en bredde.

Selv om flere av de valgte IKSer har flere innbyggere enn HRS, mener vi at erfaringene fra disse er svært relevante for HRS. Dette skyldes at utfordringene knyttet til et tett samarbeid mht innsamling synes størst i IKSer som omfatter både by- og landkommuner.

Det er utarbeidet et standard spørreskjema som en mal for intervjuene. Intervjuene er gjennomført per telefon.

For hvert IKS har vi i kapittel 2 oppsummert de viktigste erfaringene både mht spørsmålet om å samle ansvaret for innsamlingsvirksomheten og i forhold til konkurranseutsetting vs. egenregi. Noen sentrale fakta om hvert IKS er også beskrevet. De viktigste konklusjonene fra samtalene er oppsummert i en konklusjon for hvert IKS.

Det er gjennomført intervjuer som omfatter 6 IKSer/ ASer/ regioner. Vi har i tillegg blinket ut 5 andre IKSer som eventuelt kan gi ytterligere kunnskap på et senere tidspunkt. Disse står listet opp alfabetisk i kapittel 2.

For 3 av 6 regioner er kun én person blitt intervjuet per selskap/ region. For å få et mer nyansert bilde, kunne man tenke seg at flere personer kunne vært kontaktet. På den annen side har våre samtalepartnere vist stor åpenhet mht sine prosesser.

1.2 Sammendrag/ konklusjon

1.2.1 Generelle konklusjoner fra intervjuene

Mange interkommunale selskaper har over en årrekke diskuterte hvem som skal ha ansvaret for innsamlingen og hva dette ansvaret skal omfatte: **Skal man samle ansvaret hos ett felles selskap (IKS/ AS) eller skal hver kommune organisere innsamlingen selv?**

Erfaring tilsier at alle endringer møter motstand. Dette er menneskelig og innenfor renovasjon kan mange bli berørt av endringer. Dette gir grunnlag for usikkerhet. Mange ulike argumenter og motargumenter blir brukt i diskusjonen om å endre ansvarsforholdene, for eksempel i diskusjonen om man skal overlate hele eller deler av ansvaret til et felles IKS/AS:

- Kostnader for den enkelte kommune og abonnentene i den enkelte kommune uten kostnadsutjevning vs. kostnadene for hele regionen gjennom stordrift av innsamlingen og mulighet for bedre optimalisering av hele verdikjeden
- Kundeservice og brukertilfredshet gjennom nærhet til kundene eller gjennom en profesjonell og enhetlig sentral kundebehandling, kommunikasjon og organisering for hele regionen
- Utvikle lokale innsamlingsløsninger vs. utvikle et standardisert helhetlig tjenestetilbud
- Sysselsetting i egen kommune og betingelsene for alle ansatte

Gjennom intervjuene har det ofte vært vanskelig å få konkretisert argumentene og motivasjonen for de endringer mht ansvar som er gjennomført. I flere tilfeller har endringene skjedd som en

konsekvens av andre strategiske grep. Fordi man samtidig har gjennomført andre endringer, har det også vært vanskelig å få dokumentert konkrete effekter av endrede ansvarsforhold knyttet til innsamlingen.

De kommunene som har besluttet å legge ansvaret for innsamlingen til IKS synes likevel å være fornøyd med denne løsningen. I etterkant av prosessene, konkluderer våre samtalepartnere med at det gjelder «bare» å kjøre en ryddig intern prosess, lære fra andre kommuner/IKSer og ikke minst ta hensyn til ansatte som er involvert for å komme frem til en optimal ansvarsmodell for hvert IKS/AS.

Mange legger mest vekt på sin helhetlige filosofi for å samarbeide og de grunnlagsdokumenter som bygger opp om et slikt verdigrunnlag.

En del bykommuner innenfor større interkommunale selskaper har ifølge undersøkelsen lenge ønsket å beholde ansvaret for innsamlingen selv, men flere av disse har nå tatt del i en felles løsning eller er i ferd med å gjøre dette. På lang sikt er de fleste enige om at fremtidens IKS/AS skal ha ansvaret for innsamlingen av husholdningsavfallet.

Uavhengig av om å organisere innsamlingen i fellesskap, er spørsmålet om driftsmodell sentralt: **Skal man satse på konkurranseutsetting eller drive innsamlingen i egenregi?**

Etter mange år med prinsipiell diskusjon om konkurranseutsetting, viser svarene at bransjen, både politikere og fagfolk, i dag har et mer avslappet forhold til konkurranseutsetting. Noen kommuner har riktignok dummet seg ut med dårlig anbudskonkurranser og ditto dårlige leverandører og erfaringer. Etter å ha høstet erfaring med slike konkurranser, fungerer løsningene nå stort sett bra og det er mindre debatt om dette.

Basert på erfaringene fra de IKS/ASene vi har vært i kontakt med, kan man imidlertid ikke trekke noen bastante konklusjoner mht hva som er den optimale modellen for HRS; dvs. konkurranseutsetting eller egenregi. Hva som er den beste løsningen for HRS må ta hensyn til selskapets filosofi, øvrige strategier og mål, samt andre lokale forutsetninger. Intervjurunden konkluderte som følger:

- I Norge finnes det erfaring fra ulike modeller mht innsamling, med en rekke varianter
- Det kan oppnås gode resultater uansett modell, både mht økonomi og kvalitet, valg av modell er altså ikke svart/ hvitt, resultater har også mye med ledelse å gjøre
- Det blir påpekt at det er farlig ensidig å sammenligne renovasjonsgebyrene for å måle effektiviteten. Her er det viktig å korrigere for hva tjenestetilbudet omfatter og ikke minst hvilken miljøresultater som oppnås (materialgjenvinningsandel kan være et parameter) Resultatene fra kommunenes benchmarking- samarbeid må også brukes med varsomhet mht en evaluering av de ulike IKSer modeller
- Noen av de spurte mener at egenregi gir større fleksibilitet og mulighet for nyskaping/ innovasjon. Tettere dialog med kundene trekkes også frem.
- En mulig strategi kan være og konkurranse-utsette en del av tjenestene, men beholde noe i egenregi, ikke minst for å ha et korrektiv begge veier
- Konkurranseutsetting forutsetter at det finnes et marked med reel konkurranse. Selv i store byer har dette i noen tilfeller vært en utfordring. Lange kontrakter kan tiltrekke seg flere aktører i konkurransen.

1.2.2 Hva skal til for å knekke koden?

Hvis man først ønsker å gi/ eller vurdere å gi ansvaret for innsamlingen til et felles IKS/AS: Hva skal til for å komme frem til en felles plattform som kan borge for gode resultater for hele regionen? Nedenfor har vi oppsummert lærdom fra de IKS/ASene som har deltatt i undersøkelsen.

Noen suksesskriterier for prosessen:

- En god prosess sammen med alle berørte
 - En porsjon raushet og et langsiktig perspektiv i diskusjonene
 - Åpenhet mht å ta lærdom fra andre IKS/ASer (ledere, ansatte, tillitsvalgte, politikere), f.eks. organisere møter/ befaring. Andre IKS/ASer stiller gjerne opp.
 - Skape trygghet og utvikle gode løsninger for alle ansatte som er berørt
 - Skape en forståelse for suboptimaliseringens konsekvenser
 - Solidaritet mht felles kostnadsdeling/ gebyrsystem, dog med unntak av avtalte ekstraytelser
- Gode strategiske grep
 - Et felles definert tjenestetilbud (viktig også for all kommunikasjon, klagebehandling, effektiv avfallsbehandling og logistikk, dvs. en optimering av hele verdikjeden)
 - Sikre at effektive løsninger etterstrebes
 - Sikre at samordningen også åpner for innovasjon, pilotprosjekter mm (og ikke blir et tannløst og lite ambisiøst kompromiss)
 - Sikre at samordningen også baserer seg på høyere miljøambisjoner og stadig skjerpede krav til bedre ressursutnyttelse (=materialgjenvinning)
- Godt håndverk
 - Utarbeide gode og konsistente grunnlagsdokumenter (forskrifter, selskapsavtaler med mer). Dette arbeidet omfatter et godt juridisk håndverk også

2. Oppsummering av intervjuer

2.1 Asker (opsjon)

Asker kommune opplevde betydelige problemer etter konkurranseutsetting. Det beste tilbudet lå betydelig under de andre i pris. Grunnen var at tilbudet var basert på utenlandsk arbeidskraft, muligens til under minstelønn. I hvert fall ble det mye diskusjon om dette i media. Asker opplevde oppstartsproblemer med blant annet manglende henting i en periode på opp mot et år. Konflikten endte med et forlik.

2.2 Avfall Sør/ Sørlandet

Avfall SØR AS er eid av fire kommuner med ca. 115.000 innbyggere, hvorav Kristiansand er den dominerende part (73%).¹ Helt siden etableringen av et IKS for 15 år siden har det vært en intensjon blant alle eierkommunene at samarbeidet også skulle omfatte innsamling av husholdningsavfallet. Hvor sterke disse intensjonene var er man i ettertid ikke helt enige om. Av ulike grunner har likevel Kristiansand holdt på sin egen renovasjon, helt frem til nylig.

¹ Basert på intervju med Sigurd Tvedt, daglig leder i Avfall Sør AS og Frode Rosland, Avfall Sør (tidligere Kristiansand Kommune og Fylkesmannen i Vest-Agder)

Bakgrunnen for samarbeidet var at Kristiansand for over 20 år siden hadde behov for et nytt deponi. En tomt for nytt deponi fant man i nabokommunen Vennesla. Basert på dette felles deponi ble det opprettet et samarbeidsutvalg for Kristiansandregionen. På dette grunnlag har samarbeidet utviklet seg, skritt for skritt, frem til 2013 da ansvaret for all innsamling er samlet i ett felles selskap, nemlig Avfall Sør.

Gjennom hele perioden har man hatt et meget godt samarbeid. Dog med unntak av to saker; innsamling og diskusjonen om hva selskapet (Avfall Sør) skulle hete.

Årsakene til at man ikke tidligere oppnådde et tettere samarbeid også mht innsamling kan sammenfattes i tre punkter:

- Økonomi trekkes ofte frem som den viktigste årsak, dvs. at gebyret og kostnadene i en stor by er lavere enn på landet. Dette betviler man i ettertid var det viktigste argumentet i dette tilfelle, selv om Kristiansand lå litt under på gebyrsiden den gang (gebyret var kanskje beregnet på litt ulik basis her og der, bli det sagt). For øvrig oppnådde man en 25% prisreduksjon da papirinnsamlingen i Kristiansand ble overtatt av Avfall Sør og konkurranseutsatt.
- En viktigere årsak kan være at Kristiansand på starten av 90 tallet var blant de fremste i Norge på kildesortering og at man var svært stolte av sine løsninger overfor sine innbyggerne og derfor ekstra lite endringsvillig; Ikke mist fordi de andre kommunene hadde kommet mye kortere.
- Det viktigste argument for at prosessen mht felles innsamling gikk så tregt var nok mer av personlig art. Dette kan underbygges ved at prosessen tok fart da ny leder ble ansatt i Kristiansand i 2009.

På tross av disse forhold, hadde man fått til noe samarbeid i perioden. I 2003 gikk man sammen og dannet en stor arbeidsgruppe for å organisere felles anbud. Man valgte felles renovatør, men dog til ulike priser for hver kommune. I 2008 ledet Kristiansand arbeidet med en ny anbudsrunde, denne gang basert på samme pris for alle kommunene. Selv om Kristiansand på denne måten kanskje var litt raus økonomisk sett, var dette ikke et politisk tema.

I forbindelse med en grundig gjennomgang av hele virksomheten og en påfølgende endring av selskapsform i 2010, greide man samtidig å samordne all innsamling fra husholdningene gjennom Avfall Sør Husholdning AS. Selskapet har ansvaret for innsamlingen av avfall fra husholdningene, drift av returpunkter, gjenvinningsstasjoner og Støleheia avfallsanlegg. Kommunene godkjenner avfallsplaner, forskrifter og renovasjonsgebyrer.

Avfall Sør organiserer nå konkurranseutsetting av innsamlingen, følger opp kontrakten og står dernest for faktureringen av gebyrene. Det er RenoNorden som utfører innsamlingen, etter en konkurranse med blant andre Norsk Gjenvinning. Konkurransen er basert på én pris per tømning/holder. Alle bilene er profilert Avfall Sør.

Avfall Sør understreker at felles service, felles gebyr og felles klagebehandling er viktige elementer i innsamlingsystemet.

Gebyrene i kommunene ligger på 2987 i hh til SSB/ husstand. Et bedre sammenlignbart tall er 2 800 i hh til Avfall Sør, men uansett noe høyere enn snittet i Norge. Dette omfatter også gratis levering på gjenvinningsstasjonene. Ifølge Avfall Sør skal man være forsiktige med å trekke for raske konklusjoner fra gebyrnivå og fra nasjonale benchmarkings studier. Når det gjelder benchmarkingen scorer man høyt mht kundetilfredshet i forhold til gjenvinningsstasjonene. Dette skyldes ifølge Avfall Sør at tjenestene er gratis og at de er meget godt utbygget.

Selv om Avfall Sør er godt fornøyd med konkurranseutsettingen, viser man til naboselskapet Risør og Tvedestrand, der kommunene har gått tilbake til egenregi etter dårlige erfaringer med anbud. Se RTA nedenfor

Konklusjon fra Avfall Sør: Alle eierne er nå enige om prinsippene og godt fornøyd med løsningene og samarbeidet. Avfall Sør er høyt respektert i regionen og har også godt samarbeid inn mot andre regioner (Arendal). For å komme frem til dette var det viktig at den største kommunene viste raushet og vilje til samarbeid. I samordningsprosessen inviterte man ledere, ansatte og tillitsvalgte fra andre IKSer til møter for å utveksle erfaringer. Dette betraktes i etterkant som et viktig grep for å oppnå best mulig forståelse for saken. Et annet sentralt punkt var å finne gode løsninger for alle ansatte som ble berørt. Her bemerkes at man kanskje ga litt for mye oppmerksomhet til de ansatte som ble innlemmet fra Kristiansand på bekostning av de som allerede var ansatt i IKSet.

2.3 BIR/ Hordaland

BIR består av Bergen samt åtte mindre/ mellomstore kommuner. Et viktig grep i BIR er at man satser sammen i et tett fellesskap. Dette er basert på:

- * Overordnet strategi
 - o Like tjenester og samme tjenestenivå (inkl. gjenvinningsstasjoner)
 - Kvam kommune kunne velge om de ville fortsette med utsortering av matavfall (dog mot et påslag) eller la det gå inn i restavfallet som de andre den gang de sluttet seg til BIR. Kvam valgte å følge de andre BIR kommunene.
 - o Like priser og samme kostnad (gebyrene vedtas likevel formelt i hver kommune, gebyret kan inneholde påslag for ekstra tjenester og egne kostnader til etterdrift av egne deponier mm.)
 - o Felles avfallsplan
 - o BIR aksjonæravtale, inkl. forpliktelser mht å levere avfallet til felles behandling for å sikre investeringene (gjelder også BIR Bedrift)
 - o Like vedtekter
 - o NYTT: alle har like ordninger også for hytterenovasjon
- * Drift
 - o Felles kundekontakt gjennom BIR Kundesenter
 - o Felles klagebehandling og felles klagenemd
 - o Felles uniformering og logo
 - o Unntak
 - Felles fakturering (dog unntatt Bergen)
 - Forsøplingssaker tas hånd om av kommunene (teknisk sjef/ miljørettet helsevern)

- Bygg- og rivnings-avfall tas hånd om av kommunene (knyttet til byggesaker)

En utfordring i starten var knyttet til ansattes rettigheter i Bergen. Dette ble løst ved at de ansatte ble overført til BIR Transport som samler inn husholdningsavfallet i Bergen. De ansatte som ble overført beholdt sine rettigheter. Etter hvert som disse ansatte pensjoneres kan man eventuelt vurdere andre løsninger enn enerett, dvs. sette innsamlingen også her ut på anbud. I BIR er ikke lenger innsamling å betrakte som en virksomhetskritisk aktivitet. Man har derfor ikke hastverk i denne saken.

BIR mener at BIR Transport er konkurransedyktig i forhold til markedet og egen innsamling gir dessuten BIR en god fleksibilitet. En slik fleksibilitet kan f.eks. være en viktig faktor når man nå investerer i avfalls-sug løsninger. Effektivitet er avhengig av godt lederskap. Likevel pekes det på at de ansatte i BIR Transport har en del slitaseskader og et høyere sykefravær enn hos de private aktørene med langt yngre arbeidskraft.

I småkommunene fantes det små lokale familiebedrifter som utførte innsamlingen. Disse slo seg sammen i et nytt selskap for å stå sterkere da BIR ble opprettet. BIR Bedrift kjøpte opp dette selskapet, som nå også inngår i RETURA samarbeidet. Innsamlingen av husholdningsavfallet fra småkommunene er konkurranseutsatt. Sist ble konkurransen vunnet av RenoNorden.

I hh til kundetilfredshetsundersøkelser er det liten forskjell i resultatene innenfor BIR området.

For øvrig kan det være vanskelig å sammenligne effektiviteten av innsamlingen i Bergens gater med innsamlingen i småkommunene.

Nye forskrifter utarbeides for tiden i samarbeid med alle kommunene. God dialog med kommunene sikres gjennom månedlige koordineringsmøter.

BIR har tildelt enerett til BIR Transport (innsamling Bergen), BIR Privat for kundekontakt og BIR Avfallsenergi for drift av forbrenningsanlegget. BIR bedrift har også en plikt til å levere restavfallet til eget forbrenningsanlegg. Dette fordi hensikten med BIR bedrift dels er å sikre investeringen i et forbrenningsanlegg.

Konklusjon fra BIR: Et IKS er mest effektivt når man har definert like tjenester, utviklet felles formålsparagraf, felles avfallsplaner og felles vedtekter. Her er det viktig med et bevisst forhold til sine prinsipper og ikke minst intern ryddighet i prosessene og mht formaliteter. Et IKS kan ikke presse sine eiere, men må finne en god balansegang og smidighet (f.eks. i forhold til ansatte). Gjennom gode prosesser, f.eks. regelmessige koordineringsmøter sikres god dialog og et fruktbart samarbeid med eierkommunene.

2.4 FIAS/ Fjellregionen (opsjon, IKS med stort geografisk område)

FIAS AS eies av 10 kommuner i Fjellregionen, i Sør Trøndelag og Hedmark. IKSet har ansvaret for innsamling fra husholdningene og fritidseiendommene, mens kommunene selv fastsetter gebyret og innkrever dette. FIAS driver også med næringsavfall, denne virksomheten er nylig innfusjonert i FIAS AS.

2.5 GLT/ Innlandet

GLT Avfall er et interkommunalt avfallsselskap eid av kommunene Østre og Vestre Toten, Søndre og Nordre Land og Gjøvik. Totalt er det ca. 67 000 innbyggere i regionen. Kommunene har det samme tjenestetilbudet.²

I én kommune driver man innsamling i egenregi, i de andre, samt i Gjøvik, er innsamlingen konkurranseutsatt. Konkurranseutsettingen i 3 kommuner skjer gjennom et samarbeid, mens Gjøvik kjører sitt eget løp.

Gjøvik kommune har så langt brukt økonomiske argumenter for at byen skal ha ansvaret for innsamlingen selv.

GLT jobber for tiden med en strategiprosess der strategien nå forankres i alle kommunene. Strategien ser for seg at GLT overtar ansvaret for innsamlingen i alle kommunene. Kommunene vil sitte igjen med forvaltningsansvaret, inkl. klagebehandlingen og gebyrinnkrevingen. Man ser ikke for seg ett felles gebyr for alle innbyggerne i GLT. En forutsetning for den videre drift er at gebyrene ikke kan økes, men det er ikke avgjort hvilken modell (egenregi vs. anbud) man skal velge. I strategien legges det også vekt på at man gjennom et samarbeid kan utvikle moderne og langt bedre kommunikasjons-løsninger overfor husholdningene enn hva man har i dag (SMS, app'er mm i forhold til dagens tømmekalendere). Ansvaret for innsamlingen skal overtas skrittvis etter hvert som dagens avtaler løper ut.

Konklusjon fra GLT: Spørsmålet om ansvar for innsamlingen innenfor GLT inngår som et viktig element i en strategiprosess som p.t. forankres i alle kommunene.

2.6 GLØR/ Innlandet

GLØR eies av kommunene Lillehammer, Gausdal og Øyer. Selskapet ble opprettet som et interkommunalt selskap i august 1983. Bakgrunnen for opprettelsen var blant annet ønske om et samarbeid mht deponi.³

Selskapsformen ble fra 1.1.2000 omgjort til et IKS. Arbeidsdelingen er at eierne, dvs. kommunene, har forvaltningsansvaret, mens GLØR står for den praktiske gjennomføringen mot kundene. Dette er nedfelt i selskapsavtalen og i forskrift for renovasjon for husholdninger og fritidsboliger.⁴

- Arbeidsdelingen betyr i praksis f.eks. at kommunene formelt sett skal ta imot klagesaker (førstelinje), men de fleste kundeforhold går likevel direkte til GLØR. GLØR er et meget kjent begrep i kommunene. GLØR er for øvrig aktive mht kommunikasjon og merkevarebygging.
- Kommunene fakturerer renovasjonsgebyret. Dette skjer i kommunenes navn, men utføres i samarbeid, der også andre avgifter inkluderes.
- Hver av de tre kommunene har én person ansatt, som gjennom en stillingsbrøk, er dedikert til renovasjon.

² Intervju med Frank Møller, tidligere daglig leder og styreleder, samt ny daglig leder Stein Giæver

³ Intervju med daglig leder Inge Morten Haave

⁴ <http://www.glor.no/om-glor>

- GLØR utarbeider forslag til gebyrer som formelt vedtas i de enkelte kommuner.
- Man har vurdert å overlate alle forvaltningsoppgaver til GLØR, men saken er ikke drøftet videre.

Helt sentralt for GLØR- modellen er at man skal ha ett felles servicenivå og felles gebyrer i alle kommunene. Felles servicenivå betyr likevel at de konkrete innsamlingsløsningene (dunker, nedgravde løsninger, avfalls-sug, miljøstasjoner etc.) tilpasses de lokale forhold. Alle hytter i regionen er også tilknyttet renovasjonen.

GLØR kjennetegnes ved at man hele tiden har satset på innsamling i egenregi og i «samdrift». GLØR drifter all innsamling fra husholdningene. Rutene omfatter også en betydelig del næringsavfall. På den måten oppnås samdrift, som gir en betydelig stordriftsfordel.

GLØR kommunene opererer med forholdsvis lave gebyrer. Samtidig scorer man meget høyt mht effektivitet og servicegrad i kommunenes benchmarking. Mht kundetilfredshet ligger man helt på topp. Egne kvalifiserte sjåfører bidrar til høy kvalitet og fornøyde kunder. Effektiviteten er et resultat av samdriften mellom husholdning og næring. Godt materiell bidrar også til god kvalitet i innsamlingen.

Alle medarbeidere er formelt ansatt i GLØR, men leies ut til GLØRs ulike datterselskaper. Korttids sykefraværet ligger under 2%.

Når det gjelder transport, utfører normalt GLØR selv også transportoppgavene; GLØR kjører selv restavfallet til felles forbrenningsanlegg på Hamar og henter samtidig matavfall til felles anlegg hos GLØR. Tjenester knyttet til toppbelastninger mht transport kjøpes i markedet.

GLØR grenser i nord mot Midt Gudbrandsdal Renovasjon IKS. Selv om tjenestetilbudet er harmonisert med GLØR, er her innsamlingen konkurranseutsatt. GLØR har gitt tilbud, men det er Norsk Gjenvinning som vant den siste konkurransen. GLØR og NG konkurrerer for øvrig om næringsavfallet i denne regionen. (Næringsavfallet i Midt Gudbrandsdal samles ikke inn sammen med husholdningsavfallet).

GLØR grenser i sør mot GLT, HIAS og SØIR. Disse IKSene rundt Mjøsa samarbeider på mange områder for å oppnå stordriftsfordeler. Politikerne har her spilt en aktiv rolle for å utrede ulike samarbeidsløsninger.⁵ For tiden vurderes en ytterligere harmonisering av de tekniske innsamlingsløsningene i hele Innlandsregionen.

Konklusjon fra GLØR: Selskapet har lang og god erfaring fra egenregi og samdrift og ikke minst med et sterkt og synlig IKS.

2.7 Hallingdal Renovasjon (opsjon)

Hallingdal Renovasjon eies av syv kommuner i Hallingdal, dvs. et stort geografisk område med mange fritidsboliger.

⁵ Mepex utførte studie om et tettere samarbeid i 2011.

2.8 IVAR/ Rogaland

IVAR består av 12 kommuner med 300 000 innbyggere. Sandnes og Stavanger representerer 66% av selskapet. Innenfor renovasjon er formålet til IVAR å motta og behandle avfallet fra eierkommunene.⁶

Det interkommunale samarbeidet har en lang historie, IVAR ble stiftet allerede i 1957. Først mht vann, dernest avløp og renovasjon. En viktig drivkraft bak samarbeidet den gang var at de store byene trengte vann fra de andre kommunene. En annen drivkraft var visjonene til politikerne Arne Rettedal som tidlig så fordelene med stordrift og ikke minst verdien av å samle VAR- kompetansen i ett selskap. Felles prising på vann/ avløp har vært et bærende prinsipp innenfor IVAR. Alt avfall som er samlet inn skal overtas av IVAR, også til samme pris for eierkommunene.

I 2005 prøvde man gjennom prosjektet ROVAR å videreutvikle VAR samarbeidet⁷. Dette var en meget grundig og nyttig politisk læreprosess. Målet med samordningsprosjektet var å oppnå økonomiske gevinster og å opprette et nytt stort AS. Denne (litt tvungne) samordningen lyktes man ikke med. Som et kompromiss ble man i stedet enige om at IVAR kunne tilby flere VAR tjenester, inkl. innsamlingstjenester til de kommunene som ønsket det. I dag organiserer IVAR innsamlingen og gjenvinningsstasjonene for 4 mindre IVAR kommuner. I tillegg drifter IVAR innsamlingen for et annet IKS, nemlig de 5 RYMI kommunene (Ryfylke). IVAR har i alle disse tilfellene overtatt ansatte fra kommunene. IVAR garanterer at gebyrene ikke vil øke. IVAR kan vise til gode resultater og fornøyd kommuner. Spesielt fremheves store forbedringer på gjenvinningsstasjonen i Strand kommune i RYMI. Mht selve innsamlingen fra husholdningene, understrekes det imidlertid at innbyggerne normalt sett merker svært liten forskjell mht kvaliteten på innsamlingen, uansett hvem som fysisk henter.

IVAR viser til at RYMI tidligere har høstet dårlige erfaringer med å sette innsamlingen ut på anbud. Renovatørene var både ufaglærte og snakket heller ikke norsk. IVAR hevder at slike tabber nå lett kan unngås gjennom bedre kunnskap, rutiner og oppfølging knyttet til konkurranseutsetting.⁸

Sandnes og Stavanger opprettet i 2006 et felles selskap Renovasjonen IKS, som utfører innsamling fra husholdningene og fra næringslivet gjennom to adskilte datterselskaper.⁹ Innsamlingen i noen bydeler er satt ut på anbud, dette som et politisk kompromiss. Ved opprettelsen av selskapet ble ansatte overført fra de to kommunene til det nye IKSet. De øvrige kommunene kjører sine egne anbudskonkurranser for innsamlingen.

IVAR mener at man klart hadde oppnådd økonomiske gevinster gjennom felles innsamling for samtlige kommuner. Med dagens oppsplitting tviler man på om bilparkene blir optimalt utnyttet. I tillegg fremføres det at kostnadene for hver kommune beløper seg til minimum kr 100.000 hver gang man organiserer en anbudskonkurranse. IVAR hevder også at kommunene ofte bruker store ressurser på å planlegge renovasjonen, hver for seg, i forhold til at man samler kompetansen og planleggingen.

⁶ Intervjuer med Tord Tjelflaot og Sven Olav Yndestad, IVAR

⁷ Egen rapport fra ROVAR er tilgjengelig. Kontaktperson i IVAR, Sven Olav Yndestad

⁸ Mer info om samarbeidet med RYMI og renovasjonen i IVAR kan fås av renovasjonssjef Audun Roaldkvam

⁹ <http://renovasjonen.no/>

I tillegg hadde man spart penger ved å ha ett felles talerør for alle kommunene mht renovasjon. Informasjon til innbyggerne finnes i dag på hver kommunes hjemmeside¹⁰. Dessuten har Renovasjonen IKS en egen hjemmeside, i tillegg til IVAR.

IVAR hevder at innbyggerne i hh til omdømmeundersøkelser har stor tillit til avfallsbehandlingen i regionen. På den annen side viser undersøkelsene at innbyggerne har liten kjennskap til renovasjons- og gjenvinningsløsningene.

IVAR hevder at hver kommune i dag får frihet til å samle inn på sin måte og at de som ønsker det kan ha et utvidet tilbud i forhold til andre. F.eks. har Gjesdal kommune egen henteordning for en glass- og metall i en egen dunk. Noen kommuner har også henteordning for plast. På den annen side innrømmes det at lokale løsninger også er mulig dersom ett felles IKS organiserer innsamlingen totalt sett (Ref. mulighet innenfor BIR etc.).

Ovennevnte redegjørelse fra ansatte i IVAR er supplert med en fyldig beskrivelse sett fra Stavanger kommune:¹¹

I Stavanger hentes restavfall og det våtorganiske avfallet annenhver uke, papiret hentes hver fjerde uke. Andelen materialgjenvinning ligger rundt 65% (inkl. hageavfall og WEEE). Det samles inn 119 kg våtorganisk avfall/innbygger (meget høyt) og 150 kg restavfall/innbygger. Avfallsmengdene er konstante i vekt, men flere ønsker seg likevel større beholdere.

I Stavanger har man tatt følgende grep de siste årene:

- 2001 Renovasjonsetaten ble skilt ut i et KF. Samtidig ble det besluttet at om lag 10% av oppdragene skulle konkurranse-utsettes (tømming returpunkter mm). Andelen ble økt til 20-25% i 2006, inkl. innsamlingen i 2 av 7 bydeler. Andelen er siden noe redusert.
- 2006 KF ble slått sammen med kommunal etat i Sandnes i Renovasjonen IKS, med egne datterselskap for husholdningsinnsamling og næringsliv. Innsamlingen er konkurranseutsatt.
- 2014 Etter en skrittvis innføring får alle innbyggere tilbud om gratis henteordning for grovavfall og farlig avfall. Fra før er det innført tilsvarende for hageavfall og juletrær. Stavanger presiserer at det er billigere med henteordninger enn mottaksløsninger, da mottaksløsningene ofte er basert på overtidsbetaling.

Konkurranseutsettingen har vært basert på politiske beslutninger. I dag har de fleste politikerne en pragmatisk holdning til konkurranseutsetting og er fornøyd med dagens løsninger. Grunnen til at andelen konkurranseutsatt har gått ned er at Stavanger opplevde at konkurranseutsettingen ikke fungerte på noen konkrete områder; man fikk for få tilbud og for dårlige priser. Dette omfattet innsamlingen av juletrær, farlig avfall og hageavfall.

Generelt sett er man fornøyd med konkurranseutsettingen, man har god dialog med leverandøren og oppnår god kvalitet. Reno Norge vant konkurransen i 2006. Den gang hadde man ikke krav om språk i anbudspapirene. Dette var uheldig, selv om man fikk svært få direkte klager. Fra 2013 har Norsk Gjenvinning overtatt jobben.

¹⁰ Se f.eks. <http://www.klepp.kommune.no/tjenester/renovasjon>

¹¹ Intervju med Rudolf Meisner, renovasjonssjef i Stavanger Kommune

Stavanger har god erfaring med å ha 6 års avtaler. Dette gir grunnlag for å få nye miljøvennlige biler og oppleves som fair av markedet (mht avskrivninger etc.) Avtalen inneholder en prisvedståelse på +/- 25% volum. Dette gir fleksibilitet. Dessuten er byen i vekst. Derfor har det ikke vært et problem å gjøre endringer, f.eks. ta tilbake i egenregi, gjennom Renovasjonen Egenregi AS, all henting fra nedgravde beholdere.

Stavanger fremhever også et annet poeng mht å ha en viss andel egenregi. Gjennom egenenergi kan man drive mer innovasjon, dvs. nyutvikling som naturlig nok innebærer en del prøving og feiling.

- Her nevnes spesielt satsingen med nedgravde containere. Biler er i den forbindelse blitt justert på eget verksted mm. Man har oppnådd et svært effektivt system, dvs. senket kostandene til ca. 200kr/ tømming, mens andre byer betaler opptil kr 700/ henting.
- Et annet eksempel på innovasjon er utviklingen av renovasjonen i indre by; her bruker man små smale elektriske kjøretøy som samler inn restavfall for mellomlagring i nedgravde presscontainere. Utviklingen har skjedd i samarbeid med næringssselskapene.

Stavanger hevder selv at deres modell for innsamling er meget effektiv og at man også ligger lavt gebyrmessig i forhold til andre storby- kommuner, bare slått av Bærum og BIR.

Konklusjon fra Stavanger: Kombinasjonen av egenregi og anbud gir en god maktbalanse, et pressmiddel både overfor sine egne og overfor leverandøren. Stavanger signaliserer at de er modne for å organisere alle renovasjonstjenester sammen i ett felles selskap. På den måten vil man oppnå at det jobbes mer helhetlig, dvs. for en optimering av hele verdikjeden, fra innsamling til gjenvinning. Man ser også at all forvaltning kan overlates til et felles IKS, dvs. til IVAR. Man innser også at dagens delte løsninger er svært lite gunstig kommunikasjonsmessig.

Konklusjon fra IVAR: Det har aldri vært ideen (ref. vedtektene) til IVAR å organisere felles innsamling. Hver kommune har derfor funnet hver sin måte å gjøre dette på. Uten politisk vilje til å samordne har det så langt vist seg svært vanskelig å få til én felles løsning mht innsamling. Likevel har man skritt for skritt fått noen kommuner til å overlate driften av innsamlingen «frivillig» til IVAR, med gode resultater. Når nå Stavanger synes å være moden for å slå sin innsamling sammen med de andre, kan man endelig komme i mål etter en svært lang modningsprosess.

2.9 RTA/ Risør og Tvedestrand –regionen

RTA (Risør- og Tvedestrand-regionens Avfallsselskap AS) ble etablert i 1997 og eies av kommunene Gjerstad, Risør, Tvedestrand og Vegårshei. Selskapet har ansvar for innsamling og håndtering av avfall og slam i de fire kommunene.¹²

Ansaret for å samle inn og behandle avfall fra husholdningene har kommunene løst gjennom kildesortering og effektive løsninger for transport og behandling av avfallet. Innenfor RTA kildesorteres det mer enn i mange andre kommuner i Norge. I RTA har husholdningene egne beholdere for glass/metall, papir, plast, våtorganisk og restavfall. Innsamlingen skjer med to kammer biler. Våtorganisk avfall hentes hver uke, restavfall hver 14. dag. Papir og plastsekkene hentes i

¹² Intervju med Tor Georg N. Haugane, daglig leder, RTA. Samt fakta fra www.rta.no

samme kammer for etter-sortering.

Bakgrunnen for samarbeidet mellom de fire kommunene og opprettelsen av RTA var todelt:

- Behov for samarbeid mht deponier
- Behov for samarbeid mht nye krav og utfordringer knyttet til kildesortering

Samarbeidet ble nedfelt i vedtekter fra 1997 da selskapet ble opprettet som et aksjeselskap. Nye felles slam- og renovasjons-forskrifter ble vedtatt i de fire kommunestyrene i 2006.¹³

RTA står for all fakturering. Dette hevdes å bringe selskapet nærmere kundene og ikke minst holde antall gratispassasjerer på et meget lavt nivå. Egen fakturering, kombinert med egne sjåfører og tømmekalender, utgjør viktige elementer i kommunikasjonsarbeidet.

Selskapsformen, AS, bidrar til et ryddig og effektivt samarbeid. Selskapet har fått overført «alt» ansvar, men oppfatter seg selv som svært lydhøre for innspill fra kommunene. Renovasjonsgebyrene vedtas formelt i hver kommune. I viktige saker jobber RTA ofte direkte gjennom ordførerne. Samarbeidsklimaet betraktes som godt. Ved omleggingen hadde man eierseminar med ordfører, rådmann og opposisjon fra hver kommune. Endringene og 3- års strategiplaner har blitt vedtatt i harmoni i styret.

Det er en ambisjon å ligge under landsgjennomsnittet mht renovasjonsgebyr. Det hevder man at RTA greier. Gebyret utgjorde ca. kr 2.600 i hh. til SSB for 2012. Gebyret inkluderer 3 gratis besøk på gjenvinningsstasjonen (billett finnes på tømmekalenderen). Utover dette må det betales kr 100/m³.

Regionen er preget av mange fritidseiendommer (4.500 hytter). Alle er forpliktet til å knytte seg til renovasjonsløsningen. For tiden jobbes det med å innføre kildesortering også for hyttene. Dette anser RTA som både ønskelig og nødvendig; Hytte- eierne er vant til kildesortering fra sine hjemkommuner (Oslo, Bærum etc.). RTA hevder for øvrig at de er meget prinsippfaste mht fritidseiendommer; alle skal med!

Ved oppstart av RTA i 1997 satset man på «Mossemodellen», dvs. kildesortering med skap for metall/glass, matavfall, papir og restavfall og med en plastsekk ved siden av. Innsamlingen ble konkurranseutsatt.

Ny kildesorteringsløsning ble innført i 2005, dvs. et system med fire beholdere. Endringen var blant begrunnet med at kildesorteringsskapene var for trange. Dessuten var systemet med sekker en stor belastning for sjåførene i forhold til et system med beholdere som kan tømmes automatisk med sidelaster. Sekkeløsningen er riktignok effektiv, men sliter ut ansatte etter få år. Samtidig gikk man over til egenregi mht innsamling og transport. Dvs. at egne biler også siden den gang blir brukt til en del videretransport av innsamlet materiale. Restavfallet fraktes nå av egne biler til forbrenning i Kristiansand, mens papiret hentes av Norsk Gjenvinning.

Overgangen til egenregi har skjedd samtidig med en endring av kildesorteringen. Dette kan gjøre det vanskelig å trekke klare konklusjoner mht valg av egenregi vs. konkurranse. Likevel fremføres noen erfaringer og argumenter for de valg som er gjort:

¹³ Kan lastes ned fra hjemmesiden, www.rta.no

- Et viktig argument for valg av egenregi fremfor anbud ligger i den grunntanken at innsamlingsaktørene har ulike drivkrefter: Tjene penger eller drive service. Det fremheves blant annet at egne ansatte har en egeninteresse i å oppnå en god dialog fra kundene til selskapet, til beste for en langsiktig god relasjon. Lokalkjente ansatte borger også for god kontakt med kundene.
- RTA erfarte man at man ved konkurranseutsetting fikk mange unødvendige ekstraregninger. Dette var knyttet til flere mindre endringer og ikke minst til den nye innsamlingen av plast. Man innrømmer likevel at disse ulempene ved konkurranseutsetting kunne til dels vært unngått dersom man hadde vært flinkere med anbudsdokumentene, avtalene og oppfølgingen.
- Gjennom egenregi har man skaffet seg en motivert og entusiastisk stab. Dette har vært et meget viktig moment i forbindelse med omleggingene og redusert risikoen forbundet med slike omlegginger. Gjennom egne ansatte har man en god fleksibilitet. Totalt sykefravær er lavt, ca. 4-5%.
- Kostandene til innsamling kan ikke direkte sammenlignes, men man hevder at kostnadene ligger omtrent på samme nivå som før.

RTA stiller gjerne opp med mer informasjon.

Konklusjon fra RTA: Regionen har kommet frem til en enkel og effektiv styringsmodell for regionen, der RTA har fått tildelt «alt» ansvar. En meget høy grad av kildesortering oppnås på en effektiv måte med egne sjåførere og en tett dialog med kundene.

2.10 VESAR/ Vestfold (opsjon)

Vestfold Avfall og ressurs AS (VESAR) er eid av 12 kommuner. VESAR har ansvar for innsamlingen i alle kommunene, bortsett fra i byene Larvik og Sandefjord. Begge byene har satt innsamlingen ut på anbud. Når det gjelder gjenvinningsstasjonene drifter VESAR denne for Larvik, men Sandefjord drifter sin egen.

2.11 ØFAS/ Øst-Finnmark (opsjon)

Øst-Finnmark Avfallsselskap (ØFAS ANS) eies av syv kommuner. Konsernet har tre datterselskaper; ØFAS Husholdning AS, ØFAS Produksjon AS og Masternes Transport AS. ØFAS Husholdning AS utfører husholdningsrenovasjonen. ØFAS drifter også gjenvinningsstasjonene.

Tjenestetilbud til eierkommunene

Utredningsrapport til representantskapet for Hålogaland Ressursselskap IKS

Utredningsrapport fra arbeidsutvalg oppnevnt av
representantskapet for Hålogaland Ressursselskap IKS

Møte i Representantskapet

1. november 2013

Tjenestetilbud til eierkommunene

Utredningsrapport til representantskapet for Hålogaland Ressursselskap IKS

Formål

Utbrede og knytte med forslag
til nye tjenestetilbud fra HRS
over for eierkommunene

Utvalg

Harald Jensen (leder), Evjens kommune
Jan Fjellstad, Harstad kommune
Paul Rosenmeyer, Narvik kommune
Ronny Grindstein (vara), Gratangen kommune

Tjenestetilbud til eierkommunene

Flere nye tjenester kan tilbyes Hålogaland Ressursselskap IKS
utført på vegne av eierkommunene

For mer informasjon, se Hålogaland Ressursselskap IKS
nettsted: www.hrs.no eller på telefon 070 15 15 15

Utvalgets arbeid

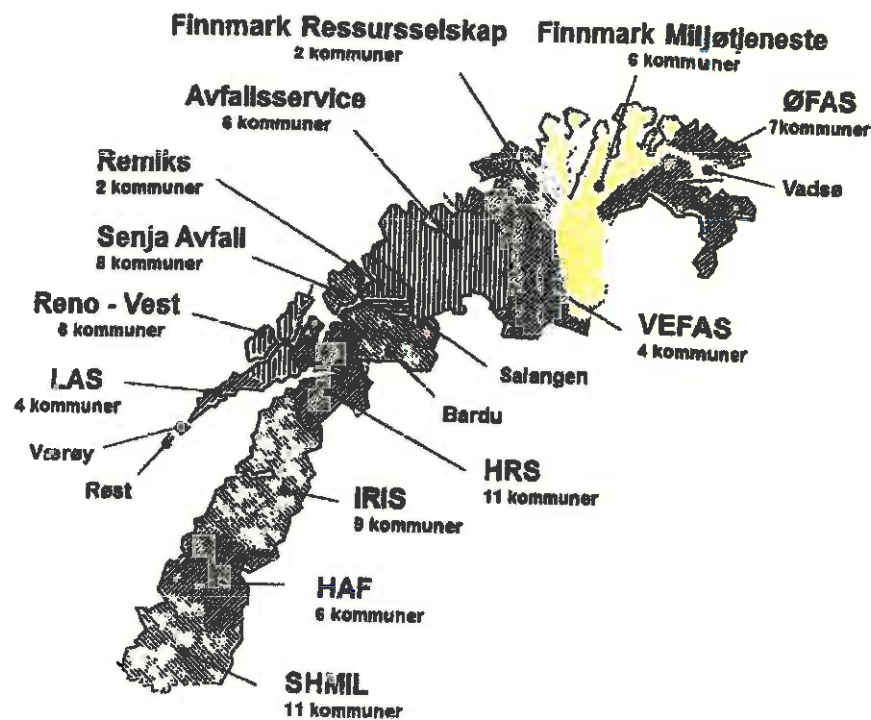
- Arbeidsmøter 25. juni, 18. september og 8. oktober. Slutføringen av rapporten ble gjennomført ved epostutveksling
- Studietur til det interkommunale selskapet IRIS Salten IKS 30. august
- Mepex Consult as «Innsamling av husholdningsavfall, erfaringer fra andre IKSer
- Sekretariat v/HRS
- Pressekonferanse 18.10.13
- Møte med ordførere og rådmenn Harstad/Narvik den 25.10.13
- Behandling i Representantskapet 1.11.13

Avfallsstrømmer og verdikjeder

Kvalitet avgjørende for kostnader

IKS-er i Nord-Norge

Alle de nordnorske IKS-ene er sammenlignbare med HRS

- Alle ivaretar også innsamlingen for sine eierkommuner
- Flere har totalansvar for alle kommunale oppgaver som har med avfall å gjøre

IRIS Salten

IRIS har ansvaret for all avfallshåndtering fra husholdningene:

- Innsamling (henteordning for tre dunker: mat, papir og restavfall, samt glass-/metallemballasje i liten dunk og plastemballasje i blanke sekker)
- Behandling
- Drift av miljøtorg
- Valg av de til enhver tid beste løsninger tilknyttet avfallshåndteringen for eierkommunene

Miljøtorg Bodø

Innsamling hos IRIS

- Innsamlingen viktig for selskapets totaløkonomi
 - 2/3 av innsamlingen i egenregi
 - 1/3 satt ut på anbud
- Alle eierkommunene har likt gebyr for like tjenester
- Samordningen har gitt gode effektiviseringsmuligheter gjennom stordriftsfordeler
- Fakturering fra IRIS Salten til innbyggerne
- kundekontakt
- Utbytte fra 40% av overskuddet etter skatt – til IRIS-fondet

Prisdifferensiering Iris Salten (ut over minstegebyr)

Type restavfallsdunk	Størrelse
Dunk med to hjul:	80 liter
	130 liter
	190 liter
	240 liter
	350 liter
Dunk med 4 hjul:	660 liter
	750 liter
	pr m ³

Prisliste forts.

- Ekstra Gulsekk Pr stk
- Asbestsekk Pr stk
- Dunkbytte utført av Iris Pr bytte
- Feriehenting av dunk Pr henting
- Betalt henting av dunk m/to hjul (inntil 10 m fra vei)
- Betalt henting av dunk m/fire hjul (inntil 10 m fra vei)
- Avfall levert gjennom grovavfallsrute (pris etter vekt)
- Fradrag ved hjemmekompostering

IRIS-fondet

Benyttes til felles samarbeidsprosjekter i regionen
Har også en gang delt ut utbytte direkte til kommunene

Nyhets Avisen Nordland 22.10.13:

Satser 2,4 mill. på egen samferdsels-sjef

- Salten-regionen har store utfordringer innen samferdsel, og det er derfor viktig med en tydelig og felles stemme i Salten.

Det mener leder Rolf Steffensen i Salten regionråd og administrerende direktør Leif Magne Hjeltnes i Iris Salten.

Nå skal de få på plass en egen samferdselssjef for hele regionen.

Den nye prosjektstillingen har en varighet på tre år og vil bli lagt under Salten regionråd.

Det er Iris Salten som betaler for dette, og styret har foreslått at det interkommunale selskapet skal bruke 2,4 millioner kroner fra overskuddet i Iris-fondet de neste tre årene.

MEPEX-rapporten

Undersøkelsen viser at det eksisterer ulike innsamlingsløsninger, også blant kommuner som deltar i interkommunalt samarbeid, men at flere av de kommunene som hittil har valgt å beholde innsamlingen selv, nå har tatt eller er i ferd med å ta del i felles løsninger. (Personrelasjoner)

På sikt indikerer undersøkelsen at de fleste er enige om at fremtidens IKS/AS bør ha ansvaret også for innsamlingen av husholdningsavfall.

Selskapsavtalen

«Selskapet skal, enten ved direkteildeling, egenregi eller gjennom administrasjon av anbud, sørge for miljøvennlig og kostnadseffektiv transport, mottak og behandling av husholdningsavfall fra eierkommunene. Selskapet skal ikke drive erverv på lovpålagte tjenester.

Den enkelte kommune kan gjøre unntak for innsamling av husholdningsavfall.

Deltagernes forpliktelser

- Eierkommunenes forpliktelser er knyttet til selskapets forpliktelser
- Etabliert egnede anlegg for at HRS IKS skal kunne ivareta de kommunale oppgavene med mottak og behandling av eierkommunenes husholdningsavfall.
- I tillegg til anleggene har selskapet ansvar for drift og etterdrift av det etablerte deponiet på Djupvik

forts

Selskapets kostnader fordeles også på de datterelskapene som driver i næringsmarkedet gjennom utleie av arealer og lokaler og samdrift av resirkulasileter og fordeling av utgifter til administrative støttefunksjoner.

Økt aktivitet på anleggene gir reduserte kostnader pr. tonn behandlet avfall og bedre utnyttelse av anleggene.

forts

Dette gjør at HRS har redusert kostnadene som danner grunnlaget for selvkost for eierkommunene.

- Dette gir indirekte reduserte kostnader for eierkommunene og regionens innbyggere, samtidig som det gir muligheter for utdeling av utbytte

Dagens oppgaver overført til HRS

- Mottak og viderebehandling av avfallet
- Etablere og drifte miljøstasjoner
- Deponi
- Informasjon

Renovasjonsforskrifter

I 2006 ble det utarbeidet felles forskrifter, men noen kommuner har endret disse i ettertid

- De fleste kommuner innsamling kl 06.00 – 23.00
- Narvik kl 07.00 – 15.00

Antall renovatører og utstyr

Antall renovatører og renovasjonsbiler pr. oktober 2013:

Kommune	Innbyggere	Biler	Ansatte
Narvik	18 509	4 baklastere 1 sidelaster, to- kammer enmannsbetjent 1 krokliftbil med henge: 1 tilbringerbil 1 varebil	9 sjåfører/renovatører 1 driftsleder 1 avdelingsleder
Harstad	24 291	3 sidelaster, to- kammer enmannsbetjent 2 baklastere 1 krokliftbil	7 sjåfører/renovatører 1 oppsynsmann 1 avdelingsleder
Øvrige kommuner	16 805	5 baklastere, to- kammer	7 sjåfører/renovatører fulltid og 2 i 60 % stilling Deler av stilling til logistikkleder og logistikk-konsulent
Totalt	59 605	15 renovasjonsbiler 2 krokliftbiler	23 sjåfører/renovatører fulltid og 2 i 60 % stilling. I tillegg 2 driftsledere/ oppsynsmann og avdelingsledere

Hva ser vi av tabellen?

- Totalt har HRS regionen 23 sjåførere/renovatører i 100% stillinger og 2 i 60%
- Totalt 2 avdelingsledere og 2 driftsledere/-oppsynsmenn og andel av logistikkleder og logistikkonsulent
- Totalt har HRS regionen 15 renovasjonsbiler og 2 krokliftbiler
- Harstad har 2 færre sjåførere enn Narvik, men 2.300 flere abonnenter
- Alle har egne reservebiler
- I distriktskommunene må det være 2 på bilen pga henteavstand på 4 meter - lange transportstrekninger, utvidet arbeidstid
- Kostnader ved innsamling i landkommunen er like rimelig som i byen – tross lange avstander

Utfordringer med dagens modell

- Manglende synergieffekt og ulike løsninger
- Innsamling og behandling kan ikke sees under ett for å sikre optimale løsninger
- Ikke se helheten og utnyttelse av effektiviseringsmuligheter
- Ulike betingelser og ulike løsninger kommunene imellom
- Intern konkurranse mellom selskap med kommunen som eier kan på sikt ha en uønsket effekt med høyere gebyrkostnader for innbyggerne
- Dårligere samarbeidsklima pga særinteresser
- Uklare ansvarslinjer – komplisert for innbyggerne

Effektiviseringspotensial

- Bedre utnyttelse av materiell
 - Færre reservebiler
 - Bedre utnyttelse av bilene – flere timer i aktivitet i døgnet
 - Besparelser drift og vedlikehold
- Bedre utnyttelse av personell
 - To-skift eller forskjøvet arbeidstid
 - Mer rasjonell drift over kommunegrensene
- Reduksjon av lederstillinger
 - Redusert behov for administrative stillinger på leder- og mellomledernivå

Nye tjenestetilbud

Bedre service og like løsninger overfor innbyggerne

Mer effektiv innsamling

- Bedre kompetansemiljø for ansatte

Konkurransetsetting av deler av innsamlingen – sikre konkurransedyktige driftskostnader

Fleksibilitet for endringer i avfallsløsninger

- Miljøforb i Harstad og Narvik sentrum

- Fjerning av returpunkter

- Tilbud om henting av flere fraksjoner hos husholdningene

- Tilbud om kjøp av ekstratjenester – valgfrihet

- Endret hytterenovasjon – vurdere gulsekken

Effekter

- Gjennom felles innsamling vil selskapet styrkes og derigjennom også eierkommunenes verdier
- Bidra til å holde renovasjonsgebyrene nede for innbyggerne
- Opparbeidet lokalkunnskap og ekspertise tas vare på og videreføres
- Videre drift til selvkost
- Regelendringer fra 1.1.14 vil kreve skatteplikt og skjerpede regnskaps- og rapporteringskrav på innsamling av næringsavfall – restkapasitet fra Narvik VAR (og Harstad kommune)

Fokus på effektiv drift

Gjennom fokus på effektiviteten i egen drift

Bruk av konkurranseutsetting av deler av innsamlingstjenestene mens øvrige drives i egen regi

- korrektiv begge veier

- Ønske om tettere oppfølging fra eierne via Representantskap og styre

Virksomhetsoverdragelse

- Berørt personell overføres til HRS – gjerne i et eget datterselskap HRS Innsamling
- HRS kjøper ut utstyret tilknyttet innsamlingen

Utvalget fremhever betydningen av en ryddig og god prosess mellom alle berørte parter i henhold til gjeldende regler og retningslinjer på en måte som skaper forståelse, trygghet og forutsigbarhet for de involverte.

HRS Innsamling kan overta forpliktelsene fra kommunene for de overførte ansatte ihht fremforhandlet overgangsløsning

Virksomhetsoverdragelse

HRS er en god bedrift å arbeide i både i Norvik og i Harstad

- Bredere fagmiljø når vi er samlet
- Gode arbeidsvilkår
- Mer varierte arbeidsoppgaver og andre muligheter ved effektiviseringer
- Trygg arbeidsplass

Viktig med en god prosess for overføring av personell

Utvalgets anbefalinger:

Utvalgets anbefalinger er enstemmig:

(1)

Eierkommunene tildeler HRS et samordnet ansvar for innsamling av husholdningsavfall.

I Harstad og Narvik betinger tildelingen at HRS overtar i samsvar med reglene for virksomhetsoverdragelse.

Tildelingen bør skje ved bruk av enerett og foreslås iverksatt fra 1. januar 2015.

Utvalgets anbefalinger

(2)

Utvalget anbefaler at det innføres

felles ordninger og servicenivå for avfallshåndtering i alle kommunene
bedre tjenestekvalitet

- HRS skal innføre hentesystem for papir og glass- og metallemballasje

Utvalgets anbefalinger:

- Det nåværende bringesystemet til returpunkter fases ut
- innføres større frihet med hensyn til valg av ulike tilleggssytelser utover felles minstegebyr (prisdifferensiering).
- Det skal etableres sentrumsnære miljøtorg/gjenvinningsstasjoner i Harstad og Narvik etter modell fra IRIS Salten.
- HRS skal forbedre systemløsningene for hytte- og fritidsrenovasjon.

Utvalgets anbefalinger:

(3)

Utvalget anbefaler at HRS overtar ansvaret for fakturering og utbetaling av renovasjonsgebyr.

(4)

Utvalget anbefaler at HRS i større grad skal koordinere og bistå kommunene i avfallsrelaterte forvaltningssaker og prosjekter.

Utvalgets anbefalinger:

(5)

Utvalget anbefaler at eierkommunene etablerer en utbyttepolitikk for de konkurranseutsatte virksomhetene i HRS-konsernet.

(6)

Utvalget anbefaler at eierkommunene pålegger HRS å utarbeide rutiner som sikrer en kontinuerlig optimalisering av egen drift og tjenestekvalitet. Utvalget fremhever i denne sammenheng også betydningen av aktiv eierstyring fra eierkommunene.

Oppsummering

Stordriftsfordeler som gir bedre utnyttelse av materiell, bedre utnyttelse av personell og reduserte administrative ressurser/kostnader

Mer fleksible løsninger hvor brukerne selv kan velge ekstratjenester

- Bedre tilbud gjennom åpningen av sentrale miljøorg i byene og utvidet innsamlingstilbud

Nedlegging av returpunkter (redusert forsøpling)

- Dele på fagkompetanse gjennom bruk av fellestjenester i alle kommunene

Forts oppsummering

- Bedre tilbud til hytter renovasjon
- Utbyttepolitikk
- Innbyggerne kan forholde seg til en instans når det gjelder avfallsspørsmål
- Bedre oppfølging av innbyggerne og derigjennom et bedre servicetilbud
- Fakturering av avfallsgebyrer til andre tidspunkt enn fakturering av øvrige kommunale tjenester
- Bedre regionalt samarbeid som gir en vinn-vinn-situasjon for alle kommunene

Et viktig regionalt samarbeidsprosjekt

- HRS IKS har vært et av de gode eksemplene på samarbeid mellom kommunene i Hålogaland
- Videreutvikling av samarbeidet gjennom HRS vil gi en positiv signaleffekt om at regionen ønsker et videre og tettere samarbeid

Konklusjon

Gjennom samarbeid kan HRS effektivisere og forbedre tjenestene overfor innbyggerne i Hålogalandsregionen.

Takk for oppmerksomheten!

26/14 Endring av vedtekter for de kommunale barnehager. **Barnehagenes – åpningstider/maks oppholdstid.**

Arkivsak-dok. 13/00184-6
Arkivkode. B
Saksbehandler Willy Aas

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Formannskapet	02.06.2014	39/14
2 Kommunestyret	12.06.2014	26/14

Formannskapet har behandlet saken i møte 02.06.2014 sak 39/14

Møtebehandling

Jim Kristiansen fremmet følgende forslag:

1. Kommunestyret vedtar å endre § 4.3 i barnehagenes vedtekter til:

§ 4.3 Maks daglig oppholdstid for barn i barnehagene i lbestad settes til 9 timer 15 minutter.

Ved dokumentert behov gis det anledning til utvidelse av daglig oppholdstid inntil 9 timer 45 minutter.

Votering

Rådmannens innstilling ble satt opp mot forslag fra Jim Kristiansen: Rådmannens innstilling falt mot 1 stemme (Eva Nilssen).

Vedtak

Formannskapet tilrår kommunestyret å fatte følgende vedtak:

1. Kommunestyret vedtar å endre § 4.3 i barnehagenes vedtekter til:

§ 4.3 Maks daglig oppholdstid for barn i barnehagene i lbestad settes til 9 timer 15 minutter.

Ved dokumentert behov gis det anledning til utvidelse av daglig oppholdstid inntil 9 timer 45 minutter.

Saksfremlegg

Forslag til vedtak/innstilling:

Formannskapet tilrår kommunestyret å fatte følgende vedtak:

1. *Kommunestyret vedtar å endre § 4.3 i barnehagenes vedtekter til:
§ 4.3 Maks daglig oppholdstid for barn i barnehagene i lbestad settes til 9 timer.*

Vedlegg:

Ingen

Kort beskrivelse av saken

Saken gjelder endring av maks oppholdstid i barnehagen til å være samstemt med antall timer ordinær åpningstid.

Rådmannen viser til sak 37/13 Endring av vedtekter for de kommunale barnehager, som var oppe i kommunestyret 27.06.2013 hvor maks oppholdstid i barnehagen ble vedtatt. Kommunestyret fattet følgende vedtak:

Kommunestyret vedtar å endre de kommunale vedtektene § 4 slik:

- 1. § 4.1. Ordinær åpningstid i barnehagene er mellom kl. 07.00 og 16.15.*
- 2. § 4.2. Foresatte som har pendlerstatus med jobb utenfor kommunen eller har en turnus med arbeidsstart kl 07.00 eller tidligere, kan etter søknad få levere barna i barnehagen som ei fast ordning kl. 06.30.*
- 3. § 4.3. Maks daglig oppholdstid for barn i barnehagene i lbestad settes til 10 timer.*
- 4. Gml. § 4.3 og 4.4 endres til henholdsvis 4.4. og 4.5.*
- 5. Endringene gjøres gjeldende fra nytt barnehageår høsten 2013.*

Fakta i saken

Barnehagens ordinære åpningstid er ikke i overensstemmelse med den vedtatte maksimale oppholdstid. Barn med foresatte som oppfyller § 4.2 kan gis utvidet oppholdstid med en halv time. Ved en utvidet ordinær åpningstid vil det bli mindre voksenteitet i løpet av dagen. Og større belastning på personale i lengre tid av dagen.

Vurdering

Barn bør etter administrasjonens faglige syn ikke oppholde seg i barnehagen mer enn 9 timer. Etter dagens vedtekter kan barn teoretisk være i barnehagen fra kl. 0630 til 1615 – dvs. 9 timer 3 kvarter. Det er dette som i forslaget endres. I de tilfeller der det etter søknad er dokumentert behov kan det gis anledning til utvidet oppholdstid.

Helse og miljø (HMS og "tradisjonelle miljøspørsmål (eks. forurensning))

Ingen konsekvenser.

Personell

Ingen konsekvenser.

Økonomi

Ingen konsekvenser.

Rådmannens konklusjon

Rådmannen mener maksimal oppholdstid bør avstemmes i vedtektene med barnehagens ordinære åpningstider. Dette gir tydelighet på mulig tjenestetilbudet med dagens ressursrammer.

27/14 Regnskap og årsberetning 2013

Arkivsak-dok. 13/00135-16
Arkivkode. 210
Saksbehandler Helge Høve

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Formannskapet	02.06.2014	42/14
2 Kommunestyret	12.06.2014	27/14

Formannskapet har behandlet saken i møte 02.06.2014 sak 42/14

Møtebehandling

Votering

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Formannskapet ber kommunestyret fatte følgende vedtak:

1. Kommunestyret vedtar driftsregnskap for 2013 med et regnskapsmessig overskudd på 4 219 534,73 kroner.
2. Overskuddet avsettes til disposisjonsfond.
3. Kommunestyret vedtar investeringsregnskapet for 2013 i balanse.
4. Kommunestyret tar årsberetning 2013 til etterretning.

Saksfremlegg

Forslag til vedtak/innstilling:

Formannskapet ber kommunestyret fatte følgende vedtak:

1. Kommunestyret vedtar driftsregnskap for 2013 med et regnskapsmessig overskudd på 4 219 534,73 kroner.
2. Overskuddet avsettes til disposisjonsfond.
3. Kommunestyret vedtar investeringsregnskapet for 2013 i balanse.
4. Kommunestyret tar årsberetning 2013 til etterretning.

Vedlegg:

1. Årsregnskap 2013- eget dokument (vedlegg til årsregnskapet (blant annet detaljregnskapet) er ikke vedlagt, men kan fås ved henvendelse til servicetorget)
2. Årsberetning 2013 – eget dokument
3. Kontrollutvalgets uttalelse om regnskapet med revisors beretning

Kort beskrivelse av saken

Regnskapet ble ferdig innen fristen 15.02. Årsberetninga er datert 14. april – fristen er 31.03.

Fakta i saken

Om regnskapet står de følgende i årsberetninga:

Driftsregnskapet viser et overskudd på 4,2 mill. kroner. Overskuddet skyldes ekstraordinære forhold som bruk av premiefond og effekt av premieavvik som utgjorde ca 7,7 mill. kr. På den annen side ble 1,6 mill. kroner av underskudd fra 2011 dekket. Det reelle regnskapsresultat kan fremstilles slik:

<i>Regnskapsmessig overskudd</i>	<i>4,2 mill. kr</i>	
<i>Inntekt premieavvik</i>	<i>-3,3 «</i>	<i>«</i>
<i>Bruk av premiefond</i>	<i>-3,4 «</i>	<i>«</i>
<i>Inntekt momskomp. investering</i>	<i>-0,1 «</i>	<i>«</i>
<i>Dekning underskudd 2011</i>	<i>1,6 «</i>	<i>«</i>

Det reelle resultatet er derfor et merforbruk på ca 1 mill. kroner. Driftsregnskapet dvs. seksjonens regnskap viser et merforbruk på ca 2 mill. kroner.

Kommunen fikk ikke aksjeutbytte fra Hålogaland kraft – noe som medførte et innteksttap på 1,9 mill. kroner. Skatt/rammeoverføring/eiendomsskatt ga en merinntekt på 0,6 mill. kroner. Renter/avdrag viste en besparelse på knapt 0,5 mill. kroner.

Det er flere positive trekk ved regnskapet. Avvik mellom budsjett og regnskap pr ansvar er mindre enn tidligere år. Det er viktig å være oppmerksom på at budsjettet er vedtatt uten merverdiavgift på både inntekts og utgiftssiden. I regnskapet er det i henhold til regnskapsforskriften tatt med merverdiavgift både på inntekts- og utgiftssiden. Dette medfører at samlet blir driftsinntektene og driftsutgiftene i regnskapet høyere enn i budsjettet. Resultat pr. ansvar blir imidlertid sammenlignbar da merverdiavgift pr ansvar går i 0.

Kommunen skyver ikke, som de aller fleste kommuner, et akkumulert premieavvik foran oss som må dekkes over framtidige regnskap da kommunen dekker premieavviket neste budsjettår. Det betyr at 2,6 mill. kroner av overskuddet må avsettes til dekning av premieavvik fra 2013.

En viktig årsak til resultatet er at det i 2013 har vært en stram budsjettkontroll og det ble iverksatt tiltak i alle seksjoner fra 2. halvår da budsjetttrapportene indikerte merforbruk. Rådmannen vil berømme alle ansatte som lojalt har fulgt opp tiltakene.

I lys av de endringer som er vedtatt i inntektssystemet og som gradvis vil få negative konsekvenser for lbestad kommune, vil det fortsatt være nødvendig med ytterligere økonomisk omstilling.

Vurdering

Revisor har i sin beretning påpekt at rammeområdene oppvekst og plan, næring og utvikling har hatt et betydelig merforbruk på netto 2,6 mill. kroner og 1,7 mill. kroner. Det framgår av årsberetning hvilke områder merforbruket har framkommet. Det er forskjellige årsaker til merforbruket:

- 1) Utgifter vi er forpliktet til å dekke eks. spesialundervisning Andørja Montessorriskole (merforbruk 678.000 kroner), lønn brannvesen (merforbruk 159.000 kroner) og barnevern.
- 2) Utgifter vi nesten er forpliktet til å dekke eks. drift gatelys (merforbruk 170.000 kroner)
- 3) Utgifter på budsjettposter som er utfordrende å budsjettere eks. vintervedlikehold (merforbruk 372.000 kroner)
- 4) For optimistiske inntektsanslag eks. oppmålingsinntekter (mindreinntekt 398.000 kroner)
- 5) For svak budsjettkontroll der tiltak ikke er blitt satt inn tidnok.
- 6) Direkte feilbudsjettering.

Disposisjonsfond

Ved inngangen til året står det 4,682 mill. kroner på fondet – hovedsakelig avsetning fra overskudd 2012. Det er mest hensiktsmessig at et overskudd avsettes til disposisjonsfond. Rådmannen vil i økonomimeldinga tilrå at kommunestyret bevilger 2,6 mill. kroner til dekning av premieavvik 2013 med bruk av disposisjonsfondet.

Helse og miljø (HMS og “tradisjonelle miljøspørsmål (eks. forurensning))

Ingen konsekvenser.

Personell

Ingen konsekvenser.

Økonomi

Rådmannen foreslår at driftsoverskuddet for 2013 avsettes til disposisjonsfond. Formelt sett avsettes beløpet til disposisjonsfond ved regnskapsavslutninga for 2014. En forutsetning for å avsettes beløpet til disposisjonsfond fullt ut er at regnskapet for 2014 ikke viser merforbruk. Dersom regnskapet viser merforbruk, trer regnskapsforskriftens strykingsbestemmelser automatisk inn slik at merforbruket reduserer avsetning til disposisjonsfond.

Vedlegg til sak

Kontrollutvalgets
uttalelse med revisor:

Sak 27/14
V3

Ibestad kontrollutvalg
v/sekretariatet Odd Olav Pedersen
Skrubbhågsveien 17
9404 Harstad

Ibestad kommunestyre

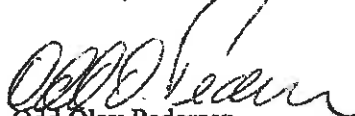
Melding om vedtak i kontrollutvalget den 13. mai 2014

Sak 07/14 Ibestad kommunes regnskap 2013

Enstemmig vedtak:

De fremlagte kommentarer fastsettes som kontrollutvalgets uttalelse til Ibestad kommunes regnskap for 2013.

Hamnvik, 13. mai 2014

Odd Olav Pedersen
Sekretariat

Gjenpart til: Formannskapet
Sør-Troms kommunerevisjon IKS

KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE OM IBESTAD KOMMUNES REGNSKAP FOR 2013

0. Innledning

Av forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner § 7 fremgår at når kontrollutvalget blir forelagt revisjonsberetningen av revisor, skal utvalget avgi uttalelse om årsregnskapet før det vedtas i kommunestyret. Uttalelsen avgis til kommunestyret. Kopi av uttalelsen skal være formannskapet i hende tidsnok til at det kan tas hensyn til den før dette organet avgir innstilling om årsregnskapet til kommunestyret.

Revisjonsberetning skal avgis av revisor uten ugrunnet opphold, og senest 15. april i det påfølgende år. Underskrevet regnskap datert 14.02.14 og årsmelding 14.04.14, mens fristene er henholdsvis 15.02 og 31.03.

Når revisor papeker forhold i årsregnskapet, jf. forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner § 4, skal kontrollutvalget påse at denne blir fulgt opp. Det skal også rapporteres om tidligere saker som etter utvalgets mening ikke er blitt fulgt opp på en tilfredsstillende måte. Kontrollutvalget skal gi rapport til kommunestyret om hvordan kommunestyrets merknader er fulgt opp.

1. Regnskapet

Kommunen legger fram et regnskap med positivt netto driftsresultat på kr. 5.962.202 og overskudd på 4.219.534.

Netto driftsresultat viser overskudd fra årets drift etter netto renteutgifter/avdrag og utlån er trukket fra, men før det er tatt hensyn til interne finansieringstransaksjoner. Netto driftsresultat er en viktig indikator på kommunens økonomiske handlefrihet.

Netto driftsresultat er ikke påvirket av de interne finansieringstransaksjonene. Øremerket tilskudd som periodiseres v/avsetning til bundne fond vil gi et positivt tilskudd til netto driftsresultat. Tilsvarende vil utgifter i driftsregnskapet finansiert med bundne driftsfond belaste netto driftsresultat.

Kommunen har investert for kr 4.432 120, mens det er budsjettert kr 5.945.000. I tillegg kommer utlån, avdrag, avsetninger og kjøp av aksjer/andeler. slik at totale utgifter er kr 6.257.054.

Revisjonsberetning

Konklusjon med forbehold om budsjettet

Regnskapsskjema 1B viser at rammeområdene oppvekst og kultur samt plan og næring har hatt et betydelig merforbruk, netto kr 2.602.000 og kr 1.714.000, i forhold til regulert budsjett. Vi viser til redegjørelse i rådmannen årsberetning.

3. Desisjon av regnskapet 2012.

Under behandlingen av Ibestad kommunes regnskap for 2012, kommunestyre sak 40/13, vedtok kommunestyret følgende:

1. Kommunestyret vedtar driftsregnskapet for 2012 med et regnskapsmessig overskudd på kr 5.182.628,47 kroner.
2. Overskuddet avsettes til disposisjonsfond.
3. Kommunestyret vedtar investeringsregnskapet for 2012 i balanse.
4. Kommunestyret tar årsberetning 2012 til etterretning.

4. Konklusjon

Ibestad kommune legger fram et regnskap for 2013 med overskudd på kr. 4.219.534.

Sør-Troms kommunerevisjon IKS

Skånland/Gratangen/Ibestad/Lavangen/Salangen/Bardu/Dyrøy
Kontorsted Evenskjer
Saksbehandler

Vår dato
15-04-2014
Deres dato

Vår referanse
1917/14/0040
Deres referanse

1 av 2

Til

Kommunestyret i Ibestad kommune

Kopi til

✓ Kontrollutvalget
Formannskapet
Rådmannen

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Ibestad kommune som viser kr 104.242.625 til fordeling drift og et regnskapsmessig mindreforbruk på kr 4.219.535. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2013, driftsregnskap, investeringsregnskap og økonomiske oversikter for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Administrasjonssjefens ansvar for årsregnskapet

Administrasjonssjefen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som administrasjonssjefen finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for kommunens utarbeidelse av et årsregnskap som gir en dekkende fremstilling. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av kommunens interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Postadresse
Sør-Troms kommunerevisjon IKS
Postboks 139
9439 Evenskjer

Besøksadresse
Rådhuset, 9440 Evenskjer
E-postadresse
tkd2@skanland.kommune.no

Telefon
77 08 95 30
Mobil
913 18 153

Telefaks
77 08 95 32
Bankkonto
4760 16 52184

Foretaksregisteret
886 767 862
Kontoradresse Sjøvegan
Po.boks 77, 9355 Sjøvegan

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Ibestad kommune per 31. desember 2013, og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov, forskrifter og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Uttalelser om øvrige forhold**Konklusjon med forbehold om budsjettet**

Regnskapsskjema 1B viser at rammeområdene oppvekst og kultur samt plan og næring har hatt et betydelig merforbruk, netto henholdsvis kr 2.602.000 og kr 1.714.000, i forhold til regulert budsjett. Vi viser til redegjørelse i rådmannens årsberetning.

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi, med unntak av forholdet som er omtalt i avsnittene ovenfor, at de disposisjoner som ligger til grunn for regnskapet i det alt vesentlige er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpene i årsregnskapet stemmer med regulert budsjett.

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 "Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon", mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Finn Roar Sørensen
revisjonssjef

28/14 Økonomimelding 2014

Arkivsak-dok. 14/00268-1
Arkivkode. 145
Saksbehandler Helge Høve

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Formannskapet	02.06.2014	43/14
2 Kommunestyret	12.06.2014	28/14

Formannskapet har behandlet saken i møte 02.06.2014 sak 43/14

Møtebehandling

Eva Nilsen ber sin habilitet bes vurdert mht spørsmålet om støtte til Andørja Aktivitetssenter (montering av heis), og fratrådte.

Omforent ble det fremmet følgende forslag:

- 120 000 kroner PNU ferdigstillelse av arealplan
- 95 000 kroner Heis Andørja Aktivitetssenter
Finansiering: Disposisjonsfond
- Følgende tiltak skal prioriteres i punkt 3:
 - Utvikling av næringsarealer (2015)
 - 3.000.000 kroner
 - Finansiering ved lån

Votering

Formannskapet vedtok enstemmig at Eva Nilsen er habil.

Rådmannens innstilling med tillegg av omforent forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Formannskapet tilrår kommunestyret å fatte følgende vedtak:

1. Budsjettregulering:

Drift

Tilskudd til boligbygging

- ✓ Økt tilskudd 350.000 kroner
- ✓ Bruk av disposisjonsfondet 350.000 «

Premieavvik

- ✓ Økt utgift 2.600.000 kroner
- ✓ Bruk av disposisjonsfondet 2.600.000 «

Arealplan

Ferdigstillelse	120.000 kroner
Bruk av disposisjonsfondet	120.000 kroner
<u>Heis Andørja Aktivitetssenter</u>	
Tilskudd	95.000 kroner
Bruk av disposisjonsfondet	95.000 kroner
<u>Investering:</u>	
<u>Nytt telefonsystem</u>	
✓ Økt investering	80.000 kroner
Finansiering:	
✓ Ubrukte lånemidler fra 2013	80.000 “
<u>Nytt økonomisystem</u>	
✓ Økt investering	300.000 kroner
Finansiering:	
✓ Ubrukte lånemidler fra 2012	300.000 “
<u>Ny skole (2014)</u>	
✓ Revidert investering	25.000.000 kroner
Finansiering:	
✓ Disposisjonsfond	1.000.000 “
✓ Lånemidler	24.000.000 «
<u>Ny skole (2015)</u>	
✓ Revidert investering	49.548.000 kroner
Finansiering:	
✓ Lånemidler	49.548.000 «
<u>Nytt/ombygging lbestad sykehjem (2015)</u>	
✓ Økt investering	1.000.000 kroner
Finansiering:	
✓ Lånemidler	1.000.000 «
<u>Nytt/ombygging lbestad sykehjem (2016)</u>	
✓ Økt investering	4.000.000 kroner
Finansiering:	
✓ Lånemidler	4.000.000 «
<u>Nytt/ombygging lbestad sykehjem (2017)</u>	
✓ Økt investering	50.000.000 kroner
Finansiering:	
✓ Lånemidler	30.000.000 «
✓ Tilskudd	20.000.000 «
<u>Nye brannbiler</u>	
✓ Revidert investering	2.600.000 kroner
Finansiering:	
✓ Lånemidler	2.600.000 «

Sørrollnes havn

✓ Økt investering	500.000 kroner
Finansiering:	
✓ Tilskudd	500.000 «

Kommunale veier (2015)

✓ Økt budsjett	1.500.000 kroner
Finansiering:	
✓ Lånemidler	1.500.000 “

Kommunale veier (2017)

✓ Økt budsjett	1.500.000 kroner
Finansiering:	
✓ Lånemidler	1.500.000 “

Miljøstasjon

✓ Økt budsjett	110.000 kroner
Finansiering:	
✓ Ubrukte lånemidler fra 2013	110.000 “

2. Kommunestyret ber rådmannen iverksette tiltak innenfor hver seksjon for å oppnå budsjettbalanse.
3. Kommunestyret prioriterer følgende tiltak i budsjett 2015 og økonomiplan for 2016 – 2018:
 - Utvikling av næringsarealer (2015)
3.000.000 kroner
Finansiering ved lån

Saksfremlegg

Forslag til vedtak/innstilling:

Formannskapet tilrår kommunestyret å fatte følgende vedtak:

1. Budsjettregulering:

Drift

Tilskudd til boligbygging

✓ Økt tilskudd	350.000 kroner
✓ Bruk av disposisjonsfondet	350.000 «

Premieavvik

✓ Økt utgift	2.600.000 kroner
✓ Bruk av disposisjonsfondet	2.600.000 «

Investering:

<u>Nytt telefonsystem</u>	
✓ Økt investering	80.000 kroner
Finansiering:	
✓ Ubrukte lånemidler fra 2013	80.000 “
<u>Nytt økonomisystem</u>	
✓ Økt investering	300.000 kroner
Finansiering:	
✓ Ubrukte lånemidler fra 2012	300.000 “
<u>Ny skole (2014)</u>	
✓ Revidert investering	25.000.000 kroner
Finansiering:	
✓ Disposisjonsfond	1.000.000 “
✓ Lånemidler	24.000.000 «
<u>Ny skole (2015)</u>	
✓ Revidert investering	49.548.000 kroner
Finansiering:	
✓ Lånemidler	49.548.000 «
<u>Nytt/ombygging Ibestad sykehjem (2015)</u>	
✓ Økt investering	1.000.000 kroner
Finansiering:	
✓ Lånemidler	1.000.000 «
<u>Nytt/ombygging Ibestad sykehjem (2016)</u>	
✓ Økt investering	4.000.000 kroner
Finansiering:	
✓ Lånemidler	4.000.000 «
<u>Nytt/ombygging Ibestad sykehjem (2017)</u>	
✓ Økt investering	50.000.000 kroner
Finansiering:	
✓ Lånemidler	30.000.000 «
✓ Tilskudd	20.000.000 «
<u>Nye brannbiler</u>	
✓ Revidert investering	2.600.000 kroner
Finansiering:	
✓ Lånemidler	2.600.000 «
<u>Sørrollnes havn</u>	
✓ Økt investering	500.000 kroner
Finansiering:	
✓ Tilskudd	500.000 «
<u>Kommunale veier (2015)</u>	
✓ Økt budsjett	1.500.000 kroner

Finansiering:
✓ Lånemidler 1.500.000 “

Kommunale veier (2017)

✓ Økt budsjett 1.500.000 kroner

Finansiering:
✓ Lånemidler 1.500.000 “

Miljøstasjon

✓ Økt budsjett 110.000 kroner

Finansiering:
✓ Ubrukte lånemidler fra 2013 110.000 “

2. Kommunestyret be rådmannen iverksette tiltak innenfor hver seksjon for å oppnå budsjettbalanse.
3. Kommunestyret prioriterer følgende tiltak i budsjett 2015 og økonomiplan for 2016 – 2018:

Vedlegg:

1. Økonomimelding 2014

Kort beskrivelse av saken

Som eget vedlegg følger økonomimelding 2014. Dette er et meget viktig dokument som både er rådmannens halvårsrapport til kommunestyret og viser utsikter for resten av 2014 og 2015. Hensikten med meldinga er at kommunestyret skal kunne gjøre politiske prioriteringer både for inneværende år og for budsjett/økonomiplan 2015-2018.

Fakta i saken

Økonommeldinga har noen faste kapitler, men er ellers fleksibel slik at den kan endres som følge av endrede rammeforutsetninger.

Jeg tar med de som er skrevet i rådmannens konklusjon om drift 2014:

En prognose som tilsier et reelt merforbruk på drift på knapt 2 mill. kroner tilsier tiltak. Rådmannen har allerede informert seksjonene om at de skal iverksette tiltak for å dekke merforbruk innen egen seksjon. Den største utfordring vil være å dekke merforbruket på PRO. Det er ikke mulig å dekke merforbruket i 2014 i seksjonen uten at det går utover tjenestetilbudet og arbeidsforholdene for medarbeidere. Rådmannen antar at kommunestyret gir signaler dersom rådmannen ikke skal iverksette tiltak for å dekke merforbruket. Kommunestyret kan velge å bruke disposisjonsfondet for å dempe tiltakene. Rådmannen vil ikke tilrå å bruke vesentlig av mer av disposisjonsfondet til løpende drift.

Kommunestyret kan i pkt. 3 i vedta prioriteringer og utredninger for budsjett /økonomiplan 2015-2018.

Vurdering

Rådmannens vurderinger og tilrådninger framkommer av selve økonomimeldinga.

Vedlegg til sak

Økonomimelding
2014.docx

Økonomimelding 2014

LAK 28/14
v/

Ibestad kommune

FORORD

Økonomimeldinga er en del av plan- og rapporteringshjulet i Ibestad kommune. Innholdet vil hovedsakelig være fast, men kunne variere litt avhengig av kommunens økonomiske situasjon. Økonomimeldinga vil også være fleksibel slik at den kan endres og forbedres ut fra politiske ønsker.

Årets økonomimelding har følgende innhold:

1. Budsjettrapport

Alle budsjettkontroller vil vise anslått resultat pr 31.12. med de til dels usikre forutsetninger som er til stede på rapporteringstidspunktet. Jeg vil understreke at et kommunebudsjett er ganske kompleks og med mange usikre komponenter der kommunen ikke har styring med de største eks. skatte/rammeoverføring (som hovedsakelige avhenger av skatteinntang på landsbasis og vedtak på regjerings-/stortingsnivå), lønnsoppgjør (der kommunen ikke er direkte part i de sentrale forhandlinger), renteutviklinga (der kommunen ikke har noen innflytelse) og enkelte tjenestoområder der kommunen ikke kan styre brukertilgangen (lov- og rettighetsbaserte tjenester).

Under dette punkt kommer forslag om eventuelle budsjettreguleringer.

2. Statusrapport

I *statusrapporten* rapporterer rådmannen framdrift ut fra

- a) Resultatmål
- b) Tiltaksmål
- b) Andre tiltak i vedtatt budsjett
- c) Politiske/administrative vedtak i budsjettåret.

Dette gir en langt bredere rapportering enn kun budsjettreporteringen.

Statusrapporten viser et ganske imponerende aktivitetsnivå i Ibestad kommune.

Aktivitetsnivået er nok helt opp mot grensen hva den kommunale administrasjon kan klare å følge opp.

3. Kommuneproposisjonen/Rev. Nasjonalbudsjett

Her har jeg redegjort for de forslag til endringer som er fremmet, og hvilke konsekvenser de får for Ibestad kommune.

4. Status og tiltak

Kort oppsummering av status og tiltak.

5. Seksjonens prioriterte tiltak

Seksjonslederne har på fritt grunnlag fremme forslag om nye tiltak i prioritert rekkefølge – dette vil gjelde tiltak i planperioden 2015 - 2018. For investeringsprosjekt har vi med et grovt estimat på investeringskostnad.

Det kan virke lite hensiktsmessig å ta med nye tiltak så lenge situasjonen er at kommunen må skjære ned. Kommunens aktivitet er ikke statisk slik at selv i nedskjeringstider vil det det også kunne komme nye tiltak inn. Denne oversikten vil være en del av økonomimeldinga, men skal ikke vedtas. Den vil være grunnlag både for de prioriteringer rådmann og politikerne må gjøre ved høstens budsjettbehandling. **Kommunestyret kan gjennom vedtak i økonomimeldinga gi prioriteringer foran budsjettbehandlinga til høsten.**

Ibestad, 25. mai 2014

Helge Høve
rådmann

1. Budsjettrapport

Budsjett kontroll 2014 - mai

Merforbruk/mindreinntekt +
Mindreforbruk/merinntekt (-)

Anslått resultat pr 31.12.

Mai

Drift

Rådmann/Stab	290
Oppvekst	150
NAV	Balanse
Helse	300
PRO	800
PNU	Balanse

Felles finanser

Lønnsoppgjøret	Uavklart
Pensjon	Uavklart
Skatt/rammeoverføring	360
Renter (utgift/inntekt)	Balanse
Avdrag	Balanse
Aksjeutbytte/ansvarlig lån HLK	Uavklart
	1 900

Årsoppgjørsposter som medfører endring:

Premieavvik 2014

Anslått resultat pr 31.12.2014

1 900

1.1. Kommentarer til budsjettkontrollen

Drift

På grunn av omlegging til nytt økonomisystem vil det i en innkjøringsperiode til alle har fått forståelse for hvordan systemet fungerer og vi har fått kvalitetssikra alle tall, være noen usikkerhetsmomenter med den rapport som presenteres. Dette vil være normalt når en organisasjon går fra et svært gammeldags system til det mest moderne system som finns på markedet. Ibestad kommune er også blitt «pilotkommune» dvs vi er den kommune som i innføringsprosessen er kommet lengst av de 6 kommuner som er de første til å ta systemet i bruk. Det har vært arbeidet meget intenst og godt på kommunekassen for å få dette til. Etter det vi erfarer har vi kjøpt en god programvare til en meget rimelig pris sammenlignet med alternativene.

Rådmann/stab

Merforbruk på flere ansvar som det arbeides med å dekke.

Konsesjonskraft

Det er budsjettet med 300.000 kroner i inntekt.. Med den lave kraftpris hittil i år vil vi få en svikt i inntekten på minst 150.000 kroner dersom ikke kraftprisen øker i 2 halvår. På den annen side vil kommunen har fordel av dette på kjøp av energi til kommunale formål.

Arealplan

Årets budsjett er på 50.000 kroner. For å ferdigstille planen vil det være behov for en tilleggsbevilgning på ca 120.000 kroner.

Stimuleringstilskudd boliger

Årets budsjett er på 150.000 kroner og det er allerede utbetalt tilskudd for til sammen 212.000 kroner. Vi har i tillegg søknader for ca 200.000 kroner som er kommet eller på vei. Det gledelig at det er så stor byggevirkosomhet i kommunen. Dette vil kreve tilleggsbevilgning da vi ikke kan avslå søknader med at det ikke finns budsjettmidler så lenge ordningen løper. Det er også grunn til å anta at det kan komme flere søknader i løpet av året. Da dette er en prioritert oppgave forslår rådmannen å øke budsjettet med 350.000 kroner fra disposisjonsfondet.

Oppvekst

Oppvekst melder om usikker prognose for den økonomiske drift av bofellesskapet etter at refusjonsordningen er endret slik at kommunene må betale en egenandel på 20 %. Innenfor barnevernet er det også usikkert som følge av en vanskelige barnevernssak.

Foreløpig melder oppvekst om at det ligger an til merforbruk i dekning av spesialundervisning på Andørja Montessoriskole på 150.000 kroner.

NAV

Melder om balanse.

Helse

Budsjettsituasjonen er litt uoversiktlig da kommuneoverlege er sluttet og det er usikkert når vi får ny kommuneoverlege. Kontoret bemannes med kommunelege 2 og vikarleger noe som gir

en uoversiktlig budsjettsituasjon da vi ikke vet hvor lenge dette vil vare. Det er budsjettert med 100.000 kroner til styrking av helsesøstertjenesten. Selv om behov for å styrke denne viktige forbyggende delen av helsetjenesten blir denne bevilgning ikke disponert inntil videre. Som et usikkert estimat anslås merforbruket på helse til 300.000 kroner.

PRO

Som følge av overbelegg av korttidspasienter og «tunge» pasienter ligger sykehjemmet an til både merforbruk og mindreinntekt.

- Merforbruk sykehjemmet av mange korttidspasienter som fører til lavere inntekt og «tunge» pasienter – merforbruk anslag 400.000 kr
 - Økt vikarbruk på ressurskrevende bruker inntil 14 timer/døgn
- Samhandlingsreformen medfører kortere liggetid i sykehus og økt press på hjemmesykepleien som igjen medfører «tunge» pasienter – merforbruk anslag 200.000 kr
 - 2 svært ressurskrevende brukere i hjemmetjenesten med behov for mye ekstraressurser/overtid/fast vakt.
- Merforbruk kjøkken 200.000 kroner
- Økt bruk av omsorgslønn
- Bruk av vikarbyrå for 2 sykepleiere i 2 måneder grunnet stort fravær i fast fagstab.
- Innkjøp av matvarer tyder på overforbruk.
- F.t. redusert utlevering /salg av middager reduserer inntektene.

Anslått merforbruk 800.000 kroner.

PNU

Seksjonen melder om budsjettbalanse.

Refusjon drift bosetting enslige mindreårige

Regjeringa endra i fjor refusjonsordninga for bosetting av enslige mindreårige slik at kommunene måtte dekke en egenandel på 20 %. Ordninga ble innført med ca 14 dagers frist for å sende refusjonskrav. Ibestad kommune og mange andre kommuner klarte ikke å sende refusjonskrav innen fristen. Ibestad kommune fikk derfor en avkortning i refusjonskravet for 3. og 4. kvartal med til sammen 1,733 mill. kroner. I revidert nasjonalbudsjett er det foreslått at de kommuner som fikk avkortning vil få full refusjon for 2013. Ibestad kommune har ikke fått bekreftet at vi vil få utbetalt beløpet som ble trukket. Dersom/når vi får dette, vil det bli en driftsinntekt for 2014.

Lønnsoppgjøret

Lønnsoppgjøret i kommunal sektor er ikke ferdig så derfor vet vi ikke om den avsatte potten er stor nok. Den anslåtte lønnsvekst er litt nedjustert i RNB.

Pensjon

Vil ikke bli avklart før ved årets slutt.

Skatt-rammeoverføring

Skatteinngang for landet hittil i år viser en inngang som er lavere enn forutsatt i statsbudsjettet som også var utgangspunkt for Ibestad kommunes budsjett. Som følge av inntektssystemet utjevningsmekanisme betyr dette også redusert skatteinngang for Ibestad kommune. I følge

KS sin beregning viser skatteinnngang pr april en nedgang i skatt/rammeoverføring til Ibestad kommune på ca 360.000 kroner. Prognosen er imidlertid meget usikker så tidlig i året.

Renter

Renteprognosen tilsier fortsatt lav rente resten av året. Det kan derfor bli en liten besparelse dersom den lave rente holder seg ut året.

Premieavvik

Premieavvik fra 2013 på 2,6 mill. kroner skal dekkes i 2014. Rådmannen forslår at dette dekkes av disposisjonsfondet. Dette for å unngå underskudd dersom det ikke blir et nytt premieavvik som skal inntektsføres i 2014. Dersom det blir et premieavvik som skal inntektsføres i 2014, vil dette medføre tilsvarende økt overskudd som bruk av disposisjonsfondet.

Rådmannens konklusjon

En prognose som tilsier et reelt merforbruk på drift på knapt 2 mill. kroner tilsier tiltak. Rådmannen har allerede informert seksjonene om at de skal iverksette tiltak for å dekke merforbruk innen egen seksjon. Den største utfordring vil være å dekke merforbruket på PRO. Det er ikke mulig å dekke merforbruket i 2014 i seksjonen uten at det går utover tjenestetilbudet og arbeidsforholdene for medarbeidere. Rådmannen antar at kommunestyret gir signaler dersom rådmannen ikke skal iverksette tiltak for å dekke merforbruket. Kommunestyret kan velge å bruke disposisjonsfondet for å dempe tiltakene. Rådmannen vil ikke tilrå å bruke vesentlig av mer av disposisjonsfondet til løpende drift.

Investering

I 2013 ble noen investeringsprosjekter forsinket. Disse prosjekter videreføres derfor i 2014 og det må derfor bevilges ny budsjetttramme. Ved regnskapsavslutninga for 2013 var det ubrukte lånemidler på til sammen 1,649 mill.kr.

Investeringspostene er beskrevet i det vedtatte budsjett kap 5 og rådmannen viser til de kommentarer som er mer utfyllende for prosjektene.

Rådmannen vil ikke unnlate å nevne at den reduserte kapasitet på kommunens plan, næring og utvikling har hatt effekt på kommunens evne til å gjennomføre prosjektene som forventet. En administrativ medarbeider er pt. ute i omsorgspermisjon. Det kan bli leid inn ekstern kompetanse, men bruk av ekstern kompetanse krever både innkjøpsressurser og oppfølgingsressurser.

Etter rådmannens mening vil det ikke være mulig å gjennomføre de omfattende investeringer uten å øke eiendomsskatten i økonomiplanperioden. Rådmannen påpekte også dette i skolesaken og nå når det nå foreslås ytterligere investeringer forsterker det behovet for å få økte inntekter for å dekke de økte kapitalkostnader. Rådmannen kommer tilbake til dette i budsjett 2015/økonomiplan 2016-2018.

IKT-ny programvare (bevilgning 0,3 mill. kr)/nytt telefonsystem/nytt økonomisystem

Det arbeides med opplegg for kjøp av ny programvare.

Det ble bevilget 200.000 kroner til kjøp av nytt telefonsystem i 2013. Det ble brukt 121.000 kr. Prosjektet er ikke helt ferdig så ubrukt bevilgning 80.000 kroner foreslås bevilget på nytt i 2014.

I 2013 ble det vedtatt å bevilge 800.000 kroner til nytt økonomi- og lønnsprogram. Gjennom anbudsrunde har vi valgt et produkt med en pris som medfører at det vil bli betydelig besparelser. Programvaren er tatt i bruk, men vi har ikke full oversikt over hvor mye kostnader som vil påløpe. Det ble brukt 128.000 kroner i 2013 og rådmannen foreslår å bevilge 300.000 kroner på nytt i 2014.

Ny skole (bevilgning 10 mill. kr)

Det ble brukt 581.000 kroner av budsjettet 1 mill. kroner i 2013. Kommunestyret har vedtatt å bygge ny skole innenfor en ramme av 75,129 mill. kroner – rådmannen oppfatter at rammen inkluderer forbruk i 2013. Rammen fratrasket disponert i 2013 fordeles på to budsjett år:

2014	25,000	mill. kroner
2015	49,548	« «

Fordelingen mellom år er bare et anslag og det vil neppe bli en slik fordeling mellom byggeårene, men det spiller ingen rolle da et er kulant å fordele investeringsrammer mellom budsjettår.

Ibestad kulturhus – rehabilitering av maskinrom svømmehall (bevilgning 3,2 mill. kr)

Kommunen har ikke fått spillemidler i 2014, og det vil bli søkt om å gjennomføre rehabiliteringa ved forskuttering. Inntil dette er avklart vil jeg ikke foreslå å endre budsjettet, men jeg ser det som lite sannsynlig at budsjettet blir brukt i år.

Samhandlingsreformen (0,45 mill. kr)

Går som forutsatt i budsjettet.

Nytt/ombygging Ibestad sykehjem

Kommunestyret har vedtatt å starte planlegging av nytt/ombygging av Ibestad sykehjem. Det er bevilget 0,5 mill. kroner til fase 1 som starter i 2014. Det er viktig allerede nå å få med bevilgning til den videre framdrift. På dette stadium før noe planlegging er startet, er kostnadene høyt usikre slik at de beløp som er foreslått er grove anslag. Det som er sikkert er at vi kan få betydelige tilskudd til bygging eller rehabilitering. Følgende budsjett foreslås i økonomiplanperioden:

2015 (fase 2 – skisseprosjekt/forprosjekt)	1	mill. kroner
2016 (fase 3) – detaljprosjekt	4	« «
2017 (fase 4) – byggestart	50	« «
2015 (fase 4) – ferdigstillelse	40	« «

Fortau Hamnvik (bevilgning 1,5 mill. kr)

Detaljprosjektet er oversendt Statens Vegvesen som skal kvalitetssikre prosjekteringen og eventuelt sende den ut på anbud. Det kan ligge an til at prosjektet blir dyrere enn forutsatt og at både Ibestad kommune og fylkeskommunen må øke sin bevilgning. Dette vil rådmannen eventuelt komme tilbake til i egen sak.

Lager/verksted/brannstasjon

Kommunens tekniske driftsavdeling og brannvesen er etablert i bygget. Sivilforsvarets FIG-enhet skal ha plass i bygget og det kan kun skje ved en mindre påbygging. Det er også behov

for et kaldlager ved bygget. Når bygget er planlagt og kostnadsberegnet, vil rådmannen fremme sak om bevilgning.

Nye brannbiler (bevilgning 1,5 mill. kr)

To nye brannbiler er bestilt og blir levert i løpet av 2014. Kostnad til sammen 2,6 mill. kroner. Bevilgning i 2013 på 1,5 mill. kr ble strøket da det var klart at bilene ikke ville bli levert før i 2014. For å dekke kostnadene må det bevilges 2,6 mill. kr på nytt i 2014. Det betyr en besparelse på 0,4 mill. kroner i forhold til budsjett.

Bredbåndsutbygging i Ibestad (bevilgning 1 mill. kr)

Kommunestyret har vedtatt å bygge ut bredbånd i egen regi. Ordfører og rådmann følger opp kommunestyrets vedtak gjennom samarbeid med Bredbåndsfylket Troms som skal være kommunens konsulent i arbeidet. Rådmannen antar at det vil være nødvendig med tilleggsbevilgning for å klare utbygging av de aktuelle områder som planlegges i første trinn.

Sørrollnes havn

Kommunestyret har vedtatt utbygging. På grunn av forskyving av vegvesenets planer om uttak av stein på fv. 848 og usikkerhet med leveranse av stein til molo, vil rådmannen derfor legge fram en sak til politisk behandling med endring av planene. Det ble brukt 0,233 til oppstart av molo i 2013 og ca 100.000 kr hittil i år. I førte omgang foreslår rådmannen å overføre ubrukt bevilgning fra 2013 på 500.000 kroner.

Kommunale veier (bevilgning 1,5 mill. kr)

Rådmannen vil legge fram en sak om prioritering til formannskapet. Gjennomgangen viser at behovet for opprusting av de kommunale veiene er langt større enn bevilgningene i økonomiplanperioden. Rådmannen forslår derfor å øke bevilgningene til kommunale veier med 1,5 mill. kroner i 2015 og 2017.

Miljøstasjon

Miljøstasjonene er åpnet, men asfaltering ble ikke utført i 2013 på grunn av at det var for sent på året å legge asfalt. Kostnadene er anslått til ca 0,11 mill. kr. Det vil også bli satt i verk arbeid med å rydde opp på den gamle grovavfallsplassen i Bussevika.

Vei- og gatenavn i kommunen (bevilget 1 mill. kr)

Går som planlagt selv om bevilgninga er usikker.

Selvfinansierende prosjekt:

Ytre Andørja Vannverk – vannbehandlingsanlegg (bevilget 3 mill. kr)

PNU arbeider med prosjektet og har som mål å få ut anbud rett over sommeren.

Budsjettregulering – forslag til vedtak:

Drift

Tilskudd til boligbygging

✓ Økt tilskudd	350.000 kroner
✓ Bruk av disposisjonsfondet	350.000 «

<u>Premieavvik</u>	
✓ Økt utgift	2.600.000 kroner
✓ Bruk av disposisjonsfondet	2.600.000 «
 <u>Investering:</u>	
<u>Nytt telefonsystem</u>	
✓ Økt investering	80.000 kroner
Finansiering:	
✓ Ubrukte lånemidler fra 2013	80.000 “
 <u>Nytt økonomisystem</u>	
✓ Økt investering	300.000 kroner
Finansiering:	
✓ Ubrukte lånemidler fra 2012	300.000 “
 <u>Ny skole (2014)</u>	
✓ Revidert investering	25.000.000 kroner
Finansiering:	
✓ Disposisjonsfond	1.000.000 “
✓ Lånemidler	24.000.000 «
 <u>Ny skole (2015)</u>	
✓ Revidert investering	49.548.000 kroner
Finansiering:	
✓ Lånemidler	49.548.000 «
 <u>Nytt/ombygging Ibestad sykehjem (2015)</u>	
✓ Økt investering	1.000.000 kroner
Finansiering:	
✓ Lånemidler	1.000.000 «
 <u>Nytt/ombygging Ibestad sykehjem (2016)</u>	
✓ Økt investering	4.000.000 kroner
Finansiering:	
✓ Lånemidler	4.000.000 «
 <u>Nytt/ombygging Ibestad sykehjem (2017)</u>	
✓ Økt investering	50.000.000 kroner
Finansiering:	
✓ Lånemidler	30.000.000 «
✓ Tilskudd	20.000.000 «
 <u>Nye brannbiler</u>	
✓ Revidert investering	2.600.000 kroner
Finansiering:	
✓ Lånemidler	2.600.000 «

Sørrollnes havn

✓ Økt investering	500.000 kroner
Finansiering:	
✓ Tilskudd	500.000 «

Kommunale veier (2015)

✓ Økt budsjett	1.500.000 kroner
Finansiering:	
✓ Lånemidler	1.500.000 “

Kommunale veier (2017)

✓ Økt budsjett	1.500.000 kroner
Finansiering:	
✓ Lånemidler	1.500.000 “

Miljøstasjon

✓ Økt budsjett	110.000 kroner
Finansiering:	
✓ Ubrukte lånemidler fra 2013	110.000 “

Oppsummert:

Bruk av ubrukte lånemidler i 2014 = 0,490 mill. kroner

Økt låneopptak:

2014	15,100 mill. kroner		
2015	32,048 «	«	
2016	4,000 «	«	
2017	31,500 «	«	

2. Statusrapport

2.1. Rådmann/stab

A. Resultatmål

Felles for hele kommunen:

- ✓ Nærvær 2014 skal være 92,5 % - og i 2014 93,5 % (inkludert egenmeldt sykefravær)
 - Første kvartals statistikk ikke tilgjengelig – Mål ikke nådd
- ✓ Alle skriftlige henvendelser skal besvares enten endelig eller midlertidig innen 4 uker
 - Følges opp gjennom postrutiner – målet ikke nådd
- ✓ Seksjonens samlede budsjettramme skal holdes
- ✓ Medarbeidersamtaler for alle ansatte hvert år
 - Arbeidet er i rute
- ✓ Alle telefoner skal besvares enten personlig eller ved telefonsvarer (ingen telefoner skal stå og ringe)
 - Kan først iverksettes når alle elementer er på plass i nytt telefonsystem – målet ikke nådd
- ✓ Ingen klager på administrative vedtak skal få medhold hos fylkesmannen
 - Målet ikke nådd da et par klager i PRO har fått medhold hos fylkesmannen
- ✓ Alle dialogmøter med sykemeldte gjennomføres innenfor fristene
 - Følges opp gjennom postrutiner – målet ikke nådd

B. Tiltaksmål (prioriterte med uthevet skrift)

- ✓ Årlige planer/utredninger
 - Budsjett/økonomiplan
 - Regnskap/årsrapport
 - Regnskap avlagt innen fristen
 - Årsrapport 14 dager etter fristen
 - Økonomimelding
 - Legges fram som planlagt i juni
 - Budsjettkontroll
 - Første budsjettkontroll i mai
- ✓ Organisasjonsgjennomgang
 - Anbud gjennomført og konsulent antatt
 - Oppstartsmøte avholdt
 - Plan for gjennomføring bestemt
- ✓ Gjennomgang IKT-kommunikasjon (2010)
- ✓ Arbeid med å få ned sykefraværet/nærværarbeid (2012)
 - Fortløpende arbeid med flere tiltak
 - Personalsjef deltar i dialog 2 møter med NAV

- Gjennomføring av møter med NAV og leger lokalt
- Oppfølging mot personalledere
- Arbeid med å se på ny arbeidstidsordning er igangsatt, ny turnus utarbeidet.
- Ny IA-avtale i 2014 gir nye oppfølgingsrutiner som må kommuniseres internt.
-
- ✓ **Fortsette arbeidet mot et enda bedre servicenivå**
 - Ibestad kommune er etablert på Facebook
 - Forsinket på grunn av sykefravær hos ressursperson
- ✓ **Bidra til at det etableres høyhastighetsfiber i kommunen**
 - Rådmann og ordfører arbeider med bygging i egen regi i samarbeid med Bredbåndsfylket Troms
- ✓ **IKT-anskaffelse (telefoni)**
 - Anskaffelse av sentralbord og telefoner samt implementering er gjennomført. Det gjenstår alarmtelefoner i fastnett og oppsigelse av disse.
- ✓ **Rusmiddelpolitisk handlingsplan**
 - Målet nådd – planen er vedtatt av kommunestyret
- ✓ **Personal – de fleste reglement er oppdatert, men det gjenstår:**
 - Arbeidsreglement (2009)
Utkast utarbeidet.
 - Telefonreglement (internt)
Utkast utarbeidet.
- ✓ **Ferdigstille kompetanseplan (2013)**
 - Utkast utarbeidet
- ✓ **Utarbeide personalplan (2013)**
- ✓ **Nye innkjøpsavtaler iverksettes (fortløpende arbeid)**
 - Telefoni
- ✓ **Fortsette omdømmearbeid**
- ✓ **Fortsette arbeidet med utvikling av målstyring**
- ✓ **Oppdatering av arkiv til forskriftsmessig standard, jfr. ettersyn**
 - Gjennomgang og rydding av alle arkiv.
 - Arkivkurs for aktuelle medarbeidere i mai 2014.
- ✓ **Salg/avhending av Breivollbutikken (2013)**
- ✓ **Følge opp utredning felles “teknisk drift” Ibestad kommune, Ibestad Eiendom og Ibestad Fellesråd (forutsetter positive vedtak) (2013)**
 - Fellesrådet har vedtatt å ikke bli med videre i arbeidet
- ✓ **Gjennomføre salg av 9 omsorgsboliger til Ibestad Eiendom (forutsetter enighet om avtale) (2013)**
 - Gjennomført møte med Ibestad Eiendom
- ✓ **Fortsette deltakelse i det nasjonale prosjektet “Saman om ein betre kommune”**
 - Pågår
- ✓ **Gjennomføre Mineralprosjekt Rolla**
 - Avventer resultat av kvalitetsanalyse av borekjerner
- ✓ **Ny tjenestepensjonsleverandør KLP**
 - Iverksettes 1. juli.
- ✓ **Ta initiativ til og følge opp interkommunalt samarbeid**
 - Venter på tilbakemelding fra Harstad kommune på følgende områder:
 - Barnevern
 - Brannvern
 - Skatteoppkreving

C. Andre tiltak i vedtatte budsjett

- ✓ Gjennomføre en stedsanalyse av Hamnvik tettsted
 - Tilbyder valgt etter anbudsrunde
 - Oppstartmøte i mai

D. Politiske/administrative vedtak i budsjettåret

- ✓ Utrede rivning av barneskole og realskolefløya
- ✓ Overtakelse av kommunale bygg (Herredskafeen og Forså skole)

2.2. Oppvekst

A. Resultatmål

- ✓ Barnehageplass på dagen.
 - Mål nådd.
- ✓ Andelen fagutdannet pedagogisk personell i barnehagen økes til 100 %.
 - Mål ikke nådd. Rekruttering av 1 pedagogisk leder og 2 fagarbeidere pågår.
- ✓ 100 % andel fagutdannet pedagogisk personell i skolen.
 - Mål nådd.
- ✓ 100 % andel assistenter i skole, SFO, barnehage og bofellesskap (miljøarbeider) med barn- og ungdomsarbeider kompetanse.
 - Mål ikke nådd.
- ✓ Ibestad skole skal fortsatt ha null toleranse for mobbing.
 - Mål nådd.
- ✓ Gjennomføring av brukerundersøkelser i skole.
 - Mål ikke nådd. Elevundersøkelse høst 2014.
- ✓ Økt bruksfrekvens på Ibestad kulturhus.
 - Mål ikke nådd
- ✓ Barnevernet skal ikke ha fristoverskridelser.
 - Mål nådd
- ✓ Opprettholde bosetting av mindreårige på dagens nivå.
 - Mål ikke nådd. 13 av 18.
- ✓ 5 års snitt resultat på nasjonale prøver skal være på fylkesnivå eller høyere.
 - Mål delvis nådd.

B. Tiltaksmål (prioriterte tiltak uthevet med fet skrift)

- ✓ **Videreutdanning/etterutdanning av førskolelærere – regionalt samarbeid (løpende)**
 - Mål nådd.
- ✓ **Etterutdanning av lærere.**
 - Mål nådd.
- ✓ **Oppussingsplan skoler/barnehager (2010).**
 - Mål ikke nådd.
- ✓ **Prosjekt foreldreveiledning (PMTO gjennom PPD)**
 - Mål nådd. Foreldreveiledning igangsatt.
- ✓ **Kvalitetsutvikling / kompetanseheving i barnehagene.**
 - Mål nådd.
- ✓ Videre opplæring i det digitale system *Fronter* – alle i skolene (løpende).
 - Mål nådd.
- ✓ Prosjektere og vedta nytt skolebygg.
 - Mål nådd.
- ✓ Tilpasse bosettingstilbudet til kravene fra IMDI/Bufetat.
 - Mål delvis nådd.

- ✓ Skolering av skolens personale i forbindelse med “mobbeprogrammer” / elevenes psykososiale miljø.
 - Mål ikke nådd.

C Andre tiltak i vedtatt budsjett

D. Politiske/administrative vedtak i budsjettåret.

- ✓ Bibliotekplan for Astafjordbibliotekene
 - Plan til høring etter 1. gangs behandling i formannskapet
- ✓ Sommeråpen SFO uke 26 og 27.
 - Ordningen finansieres kr 20 000 fra disposisjonsfond og kr 20 000 fra Oppvekst.
- ✓ Kulturminneregistrering i samarbeid mellom kommunene i Astafjord.
 - Politisk vedtak om igangsetting.

2.3. NAV

A. Resultatmål

- ✓ 2 deltakere i kvalifiseringsprogram
 - Pr. 30. april er det 0 deltakere i kvalifiseringsprogram
- ✓ Antall langtidsmottakere av økonomisk stønad til livsopphold skal ikke være flere enn: 2
 - Pr. 30. april er det 0 langtidsmottakere av økonomisk stønad
- ✓ Andel ungdom 18 – 24 år som er langtidsmottakere av økonomisk stønad til livsopphold = 0
 - Pr. 30. april er det 0 ungdommer mellom 18-24 år som er langtidsmottakere av økonomisk stønad til livsopphold
- ✓ 80 % av innkomne søknader om økonomisk stønad til livsopphold skal være behandlet innen 2 uker.
 - Pr. 30. april er 90 % av innkomne søknader behandlet innen 2 uker

B. Tiltaksmål (prioriterte uthevet med fet skrift)

C. Andre tiltak i vedtatte budsjett

D. Politiske/administrative vedtak i budsjettåret

2.4. Helse

A. Resultatmål

- ✓ Maks ventetid ved ordinær legetime 3 uker.
 - Mål nådd til nå i 2014.
- ✓ Svar på telefon innen 2 minutter, unntatt mandager og fredager da kan telefonsvartid være lenger.
 - Mål oppnådd i 2014, med unntak av perioder på dagtid mandager/fredager.

B. Tiltaksmål (prioriterte med uthevet skrift)

- ✓ **Smittevernplan** (ansvarlig)
 - Ikke oppdatert ennå i 2014. Avventer tilsetting av kommuneoverlege.
- ✓ **Beredskapsplan** (medvirke)
 - Ajourhold gjennomført i mai 2014.

C. Andre tiltak i vedtatt budsjett

- ✓ Kvalitetssikring av programvare for helse, jfr. Samhandlingsreformens krav:
 - Ny programvare under avklaring for innkjøp i 2014.

D. Politiske/administrative vedtak i budsjettåret

- ✓ Samhandlingsreformen
 - Samarbeid pålagt videreført i 2014 med PRO-tjenesten i henhold til samhandlingsreformen: utstyr, kompetanse og fordeling av arbeidsoppgaver.
- ✓ Telefontreffetid for pasienter til legene
 - Innført telefontid for å snakke med leger kl. 13-13.30 daglig på hverdager
 - Innføres som forsøksordning f.o.m. 01.06.14.
- ✓ Utredning av ny legevaktsentralordning
 - Ibestad kommune deltar i regi av UNN sitt forprosjekt for mulig etablering av ny felles legevaktsentral.

2.5. PRO

A. Resultatmål

- ✓ Alle utskrivningsklare pasienter fra sykehus skal tas i mot innen gitt tidsfrist.
 - Gjennomført fram til dags dato i 2014.
- ✓ Bruker og medarbeiderundersøkelser skal gjennomføres hvert 2. år.
 - Ingen undersøkelse i år 2014 (neste i 2015).
- ✓ Ingen vedtak på bruk av tvang ovenfor demente og psykisk utviklingshemmede
 - Ingen tvangsvedtak iverksatt til dags dato i år 2014.

B. Tiltaksmål

- ✓ **Oppfølging av samhandlingsreformens nye lovkrav for årene 2012 – 2015:**
 - Investeringsbudsjett 2014 er prioritert til investering i påkrevet medisinsk utstyr.
 - Det søkes nå om tilskudd innen 01.07.14 for etablering av ØHJ-plass i Ibestad sykehjem f.o.m. 01.01.2015.
 - Evaluering av 11 nye tjenesteavtaler pågår fortløpende i 2014.
 - Utprøvd rutiner for bruk av klageadgang mellom kommune / helseforetak i 2014.
- ✓ **Kompetanse/opplæringsplan: er rullert årlig og i år 2014:**
 - Hospiteringsavtaler er inngått i 2014 for fagpersonell fra PRO med UNN.
 - Kompetansehevende utdanningstilskudd er søkt fylkesmannen innen angitte dato, april 2014.
 - Rapporteringsplikt til fylkesmannen på bruk av rekrutteringstilskudd 2013 og kompetanse-bygging er innsendt innen 01.02.2014.
 - Medikamenthåndtering: opplæringskurs gjennomført mai 2014.
- ✓ **Omsorgsplan 2014**
 - Arbeidet utsatt på grunn av utredning om nytt sykehjem
- ✓ **Bruker – og medarbeiderundersøkelse**
 - Gjennomføres ikke i 2014 (men i 2015).
- ✓ **Medarbeidersamtaler**
 - Gjennomføres årlig og pågår nå.
- ✓ **Seniorsamtaler**
 - Gjennomføres fortløpende i 2014 ved PRO-leder med alle fast ansatte som fyller 61 år, for avtale om tiltak f.o.m. fylte 62 år..
- ✓ **HMS-plan:**
 - Årlig rullering/revidering: ikke gjennomført ennå i år 2014.
 - Sykefraværprosjektet har hatt 2 møter til nå i 2014.
 - 2 mellomledere og 2 verneombud har gjennomført en ukes HMS-opplæring 2014.
 - 13 ansatte i PRO har gjennomført dagskurs, Harstad, mai 2014, i regi av Sør-Troms HMS-tjeneste.

- ✓ **Smittevernplan:**
 - Ikke revidert/rullert i 2014.
- ✓ **Beredskapslister:**
 - Oppdatert pr. 01.04. Oppdateres hvert halvår.
- ✓ **Demensplan:**
 - Et lovmessig krav som må realiseres innen år 2015 – arbeid ikke påbegynt.
 - 4 helsefagarbeidere, 1 vernepleier og 1 sykepleier har avsluttet desentralisert 2-årig videreutdanning (år 2012-14) i “Demensomsorgens ABC” for å etterkomme dagens kompetansekrav. Avsluttet med kursbevis, mai 2014.
- ✓ **Bemanningsplan 2013-14:**
 - Ny turnus utarbeides f.o.m. sommeren 2014 ut fra eksisterende tilgjengelige stillingshjemler i samsvar med driftsbehov: ikke gjennomført
 - 1 ny sykepleier og 1 ny vernepleier er tilsatt i år 2014 med kommunens rekrutteringstiltak.
 - En 100 % ledig helsefagarbeiderstilling er omgjort til sykepleierstilling f.o.m. 01.01.14
- ✓ **Pasientplasser ved Ibestad sykehjem**
 - Underbelegg med pasienter i store deler av perioden januar-mai mnd. 2014.

C. Andre tiltak i vedtatt budsjett

D. Politiske/administrative vedtak i budsjettåret

- ✓ **Nye arbeidstidsordninger under utarbeidelse:**
 - Møter med mellomledere/tillitsvalgte/verneombud er gjennomført i 2014.
 - Nye arbeidstidsordninger er under vurdering for deler av PRO-tjenesten med mulig iverksetting 01.09.14. Gjelder i første omgang langturnus i arbeidshelger.
- ✓ **Nybygg miljøarbeidertjenesten i regi av Ibestad Eiendom**
 - Vedtak i Ibestad kommunestyre i mai 2014.
 - Gunstige tilskuddsordninger i 2014 fra Husbanken med inntil 55 % tilskudd.
 - Målet er et nytt velegnet fellesareal for alle brukerne/ansatte og en ny omsorgsleilighet etter dagens krav.
 - Slutføring av byggeprosjekt planlegges høsten 2015.
- ✓ **Forprosjektering av nybygg eller renovering av Ibestad sykehjem**
 - Vedtatt i Ibestad kommunestyre i mai 2014.
 - Bevilget inntil 500 000 kr. til fase 1 i 2014.
 - Det skal nedsettes en kommunal arbeidsgruppe + bruk av ekstern konsulent(er).

2.6. PNU

A. Resultatmål

- ✓ Alle saker der det beregnes gebyr skal saksbehandles innen fristen slik at gebyr kan beregnes.
 - Mål ikke nådd så langt i år. Her må vi se internt på rutinene når sakene kommer inn og hvordan vi responderer på disse. Saksbehandler er ute i fødselspermisjon.
- ✓ Matrikkelen skal oppdateres innen 1 uke etter at et føringspliktig vedtak.
 - Mål ikke nådd så langt i år. Her må vi se internt på rutinene når sakene kommer inn og lage nye rutiner på oppdatering direkte etter at vedtak er gjort.
- ✓ Skriftlige søknader/henvendelser skal besvares i rett tid etter Forvaltningslovens § 11 a.
 - Mål delvis nådd. Rutinene må uansett gjennomgås for å sikre at ALLE henvendelser blir besvart etter Forvaltningslovens § 11 a.

B. Tiltaksmål (prioriterte med uthevet skrift)

- ✓ **Fortau Hamnvik sentrum – Ibestadskolen**
 - Detaljplanlegging ferdig og er overlevert SVV. Vi følger opp
- ✓ **Ny 1-10 skole, Ibestad**
 - Tett oppfølging av arkitekt og byggekomite. Prioritert saksbehandling.
 - Vedtak om bygging og finansiering
- ✓ **Ferdigstille beredskapsplan (2009)**
 - Oppdatere nåværende ikke godkjente beredskapsplan
 - Fortsatt deltagelse i prosjektet «Sikkerhet i Sør-Troms», gjennomføre ROS-analyser.
- ✓ **Ferdigstille arealplanen (2010)**
 - Oppfølging høringsuttalelser, særlig mot sektormyndighetene. Gjennomgang innsigelser er startet.
- ✓ **Ytre Andørja Vannverk (2010) – detaljplanlegging og utbygging i 2014**
 - Tegninger for prosesshus skal utarbeides før ferien og anbudspapirene skal sendes ut på nytt.
- ✓ **Gårdskartlegging (2009)**
 - Næringsutvikler er startet med kartlegging og nytaksering av bruk i drift. Dette skal prioriteres i sommer/høst.
- ✓ **Reorganisering brannvern, samarbeid Harstad**
 - Møter med Harstad brannvesen er avholdt, vi venter nå på avtaleutkast fra Harstad kommune.
 - Avtale må være på plass 1. september da nåværende avtale om brannsjef utløper
- ✓ **Gjennomføring felles "teknisk drift" Ibestad kommune, Ibestad Eiendom og Ibestad fellelsråd**
 - Følges opp av rådmannen.

- ✓ **Veinavn/gatenavn/adressering**
 - Arbeidene vedrørende adresseringen er i gang og skal gjennomføres innen årsskiftet.
- ✓ **Reguleringsplan Engenes havn**
 - Konsulent reguleringsplan er skrevet kontrakt med, arbeidene følges tett av prosjektleder i kommunen.
- ✓ **Tilstandsrapport på kommunale bygg inkl. HMS (2009)**
 - Tilstandsrapport for rådhuset er utarbeidet av eksternt firma. Resterende kommunale bygg avventes i påvente av ny skole, salg samt andre avklaringer rundt de resterende kommunale bygninger.
 - Egen sak til politisk behandling i løpet av året
- ✓ **Status for veger som vedlikeholdes av kommunen/overføre vedlikeholdsansvar til private (2010)**
 - Veiplanen oppdateres og legges fram til ny politisk behandling.
 - Sak vedr nedklassifisering kommunale veier legges fram til politisk behandling.
- ✓ **Nytt gebyrregulativ for vann og avløp, oppgraderes int. selvkostprinsipp (2011)**
 - Prioriteres ikke for øyeblikket.
- ✓ **Avgift for bruk av kommunale havner (2011)**
 - Avventes til et eventuelt samarbeid med Harstad Havn er avklart.
 - Sak til politisk behandling
- ✓ **Renovering av svømmehall / renseanlegg.**
 - Forberedende arbeider i maskinrommet samt planlegging av renovasjonsbehovet er oppstartet.
 - Vi har ikke fått tilsagn om spillemidler i 2014.
- ✓ **Revisjon av HMS-plan for seksjonen.**
 - Foreløpig ikke prioritert.

Tidligere ikke-utførte mål som ikke er med i 2014:

- ✓ **Landbruksplan for Ibestad kommune (2010)**
 - Mål ikke nådd.
 - Arbeidene med planen er igangsatt tidligere. Ikke gjort noe i 2013.
 - Ikke et prioritert tiltak i 2014.
- ✓ **Prosjekt vedr. innføring av elektronisk byggesøknader (2010)**
 - Ikke prioritert i 2014.
- ✓ **Revisjon av sentrumsplan for Hamnvik**
 - Det vil bli laget en stedsanalyse for Hamnvik i 2014. Denne vil være medbestemmende for revisjonen
 - Planen utsettes inntil stedsanalysen er ferdig, deretter vurderes det om veien videre.
- ✓ **Hovedplan avløp – ikke oppstartet**
 - Prioriteres ikke i 2014.
- ✓ **Etablere SD-anlegg for drift av tekniske anlegg kommunale bygg.**
 - Dette er en naturlig oppgave å gjøre i forbindelse med bygging av ny skole og renovering av bassenget.

C. Andre tiltak i vedtatte budsjett

- ✓ Brannstasjon – lager/verksted
 - Trinn to som omhandler påbygging av lokaler til sivilforsvarets FIG Hamnvik skal prosjekteres og tegnes i 2014, og sendes ut på anbud så snart dette er ferdig. Vi har enda ikke fått overlevert arealbehov fra Sivilforsvaret.
 - Det er også behov for et kaldlager ved verksted/lager
- ✓ Brannbiler
 - Det er skrevet kontrakt på levering av 2 brannbiler. Disse vil bli overlevert og satt i drift i løpet av 2014.

D. Politiske/administrative vedtak i budsjettåret

3. Kommuneproposisjonen 2014/Rev. Nasjonalbudsjett (RNB)

Regjeringa la fram Kommuneproposisjon (KP) og Revidert Nasjonalbudsjett (RNB) i mai.

Det følgende er et redigert sammendrag av fylkesmannen i Troms sin informasjon til kommunene:

Revidert nasjonalbudsjett 2014

1.1 Inntektsveksten i 2014

Nytt skatteanslag for kommunene er i revidert nasjonalbudsjett for 2014 på 130,160 mrd. kr. Fylkesmannen oppfordrer kommunene til å gjennomføre nye beregninger på egne frie inntekter med utgangspunkt i den nye forutsetningen for landet. På grunn av ordningen med løpende inntektsutjevning er det viktig å fortløpende vurdere egen skatteinngang i forhold til endringer i skatteinngangen for kommunene samlet gjennom året.

Lønnvekstanslaget samlet sett for norsk økonomi er nedjustert fra 3,5 til 3,3 %.

1.2 Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet for 2014

Refusjonsordningen for barneverntiltak til enslige, mindreårige asylsøkere

Kommunene får i 2014 refundert 80 % av sine utgifter utover kommunal egenandel til barneverntiltak for enslige, mindreårige asylsøkere og flyktninger.

Det har vært en svært stor vekst i refusjonsordningen de siste årene. Ikke alle som bosettes har behov for barneverntiltak. Regjeringen ønsker en ordning som ikke er knyttet til en enkelt tjeneste. Regjeringen foreslår derfor å avvikle refusjonsordningen fra 1. januar 2015. Midlene fra refusjonsordningen foreslås lagt over på det særskilte tilskuddet som kommunene mottar ved bosetting av enslige mindreårige flyktninger.

Refusjonsordningen avvikles for utgifter påløpt etter 2014, men det vil bli utbetalt refusjon i 2015 for utgifter påløpt i 2014 (siste frist for søknad om refusjon er 1. mai 2015).

Noen kommuner som søkte refusjon mot slutten av 2013 fikk utbetalt 80 % refusjon i 2014. I Revidert nasjonalbudsjett 2014 foreslår Regjeringen at disse kommunene får utbetalt full refusjon for søknadene som ble sendt inn i 2013. Det foreslås 12,3 mill. kroner til å utbetale de gjenstående 20 prosent av utgiftene til de berørte kommunene.

Økonomisk opplegg for kommunene i 2015

Inntektsvekst

Det legges opp til en vekst i de frie inntektene for kommunene på mellom 3,75 mrd. kr. og 4,25 mrd. kr. Dette tilsvarer en realvekst i de frie inntektene på om lag 1,4 %.

Følgende må dekkes av veksten:

- Økte utgifter for kommunesektoren som følge av befolkningsvekst
- Veksten i de regnskapsmessige pensjonskostnadene utover det som dekkes av kommunal deflator anslås å bli opp til 0,5 mrd. kroner i 2015. I følge departementet er anslaget beheftet med betydelig usikkerhet.
- Av veksten på 3,75-4,25 mrd. kr. er 200 mill. kr. begrunnet i behovet for å styrke helsestasjon- og skolehelsetjenesten. Fordelingsnøkkelen vil være som i 2014, dvs. antall innbyggere 0-19 år og et minstenivå på 100 000 kr. pr kommune.

- Videre er 200 mill. kr. av veksten begrunnet i en styrking av kommunale tjenester til rusavhengige og personer med psykiske lidelser. Midler til rustiltak vil fordeles etter kostnadsnøkkelen for sosialhjelp i utgiftsutjevningen. Midler til psykisk helse vil fordeles etter kostnadsnøkkelen for helse.

Innlemminger i 2015

Samhandlingsreformen

Samhandlingsreformen har virket fra 1. januar 2012. Erfaringene så langt viser at pasientene i mindre grad enn tidligere blir liggende på sykehus og at det blir flere og bedre tilbud i kommunene.

Det ble i 2012 innført kommunal medfinansiering av utgifter til spesialisthelsetjenesten for de somatiske pasientene. I regjeringserklæringen står det at man skal «følge opp enigheten mellom partiene under Stortingets behandling av samhandlingsreformen, herunder reversere kommunal medfinansiering». Som en oppfølging av dette avvikles kommunal medfinansiering fra 1. januar 2015.

Fylkesmannens skjønnsmidler i 2015

Departementet foreslår å sette basisrammen til 1 291 mill. kroner for kommunene i 2015. Isolert sett er det en reduksjon på om lag 100 mill. kroner i basisrammen for kommunene. Disse midlene legges over i innbyggertilskuddet.

Endelig skjønnsramme for Troms vil ikke være fastsatt før i statsbudsjettet. Det er indikasjoner på at skjønnsrammen for Troms kan bli noe mindre i 2015 enn i 2014.

Inntektssystemet framover

Skatteandelen (andelen av de frie inntektene som kommer fra skatteinntekter) vil som sagt være uendret på 40 % i 2015.

Departementet skal vurdere ulike modeller for tilbakeføring av deler av selskapsskatten til kommunene fram mot kommuneproposisjonen 2016.

Det varsles at det i kommuneproposisjonen 2017 vil gjøres en helhetlig gjennomgang av inntektssystemet, herunder regionalpolitiske tilskudd, kostnadsnøkklene i utgiftsutjevningen og skatteelementer.

Kommunereformen

I Samarbeidsavtalen mellom H, Frp, KrF og V heter det at «*det gjennomføres en kommunereform, hvor det sørges for at nødvendig vedtak blir fattet i perioden.*»

Regjeringen ønsker å flytte makt og ansvar til større og mer robuste kommuner. Målet er et lokaldemokrati som kan ivareta velferd og sikre verdiskapning og trivsel. Kommunene må ha kraft til å møte de utfordringene som venter. Det er utfordringer knyttet til demografi, velferd og kompetanse og evne til å utvikle gode og attraktive lokalsamfunn.

Organisering av kommunereformen

De lokale/regionale prosessene må ta utgangspunkt i målene for reformen. Sammen med ekspertutvalgets kriterier for en god kommunestruktur og utvalgets anbefalinger bør dette gi grunnlag for gode og grundige diskusjoner, vurderinger og vedtak lokalt.

Fylkesmannen vil få en sentral rolle i kommunereformen. Fylkesmannen vil få ansvar for å sette i gang de regionale og lokale prosessene høsten 2014. Det er ønskelig at prosessene gjennomføres i samarbeid med KS regionalt. Regjeringen ser på KS som en sentral aktør i kommunereformen, og KS vil få en egen invitasjon om å delta i prosessene.

Departementet vil gi økonomisk støtte til en prosessveileder i det enkelte fylkesmannsembete fra høsten 2014. Fylkesmannen vil ha arbeidsgiveransvar for stillingen. Fylkesmennene vil med denne styrkingen kunne legge til rette for gode prosesser og god fremdrift i hele landet. Også KS kan, etter søknad til departementet, få midler til sitt arbeid med kommunereformen. Disse midlene vil kunne brukes til å styrke KS sitt grunnlag for å kunne arbeide aktivt med de lokale/regionale prosessene.

Tradisjonelt har spørsmål om sammenslåinger medført store og tidkrevende utredninger og folkeavstemninger. Departementet ønsker å legge til rette for en mer standardisert organisering av arbeidet ved å etablere et faktagrunnlag for lokale diskusjoner, og et opplegg for å innhente synspunkter fra innbyggerne. Dette vil etter departementets vurdering være en mer hensiktsmessig tids- og ressursbruk både lokalt og sentralt, og vil kunne gi et godt beslutningsgrunnlag i de ulike kommunene. Departementet mener det ikke lenger vil være behov for å videreføre dagens praksis med utredninger av enkeltstående sammenslåingsalternativer.

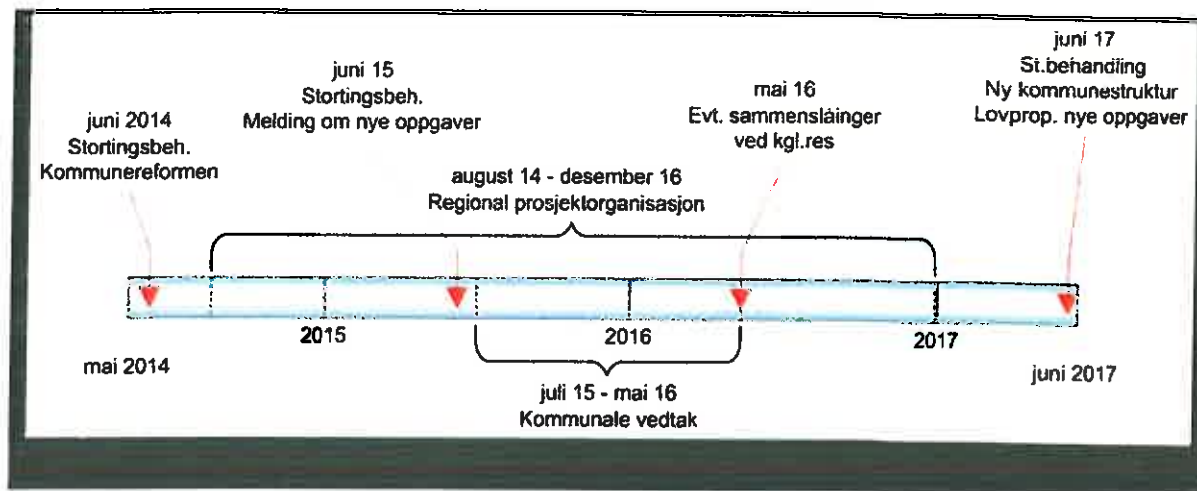
Departementet tar sikte på å utarbeide standardiserte faktaoppsett med utgangspunkt i kriteriene som er utarbeidet av ekspertutvalget og annen relevant tilgjengelig informasjon. En slik sammenstilling av fakta vil kunne gi kommunene god informasjon blant annet om utfordringer og utviklingstrekk for hver enkelt kommune og for regionen som helhet. Departementet vil utarbeide et opplegg for spørreundersøkelser som kommunene vil få tilbud om å bruke i høringen av innbyggerne. Spørsmål som kan være aktuelle i en slik spørreundersøkelse kan for eksempel være knyttet til hvilke forventninger innbyggerne har til det framtidige tjenestetilbudet, hvordan de ser på potensialet for utvikling og vekst, og hvordan de forholder seg til ulike sammenslåings-alternativer. Dette vil etter departementets syn gi kommunestyrene et bredere og bedre beslutningsgrunnlag enn hva som er mulig i en rådgivende folkeavstemning.

Ekspertutvalget anbefalte en kommunestørrelse på 15 000–20 000 innbyggere i alle landets kommuner. Regjeringen mener at det ikke kan stilles et absolutt krav til innbyggertall. Kommunereformen må ta hensyn til Norges mangfoldige geografi. Christiansen-utvalget anbefalte i 1992 en veiledende norm for akseptabel tilgjengelighet på 60 minutter til kommunesenteret. Departementet mener det kan være utfordrende å sette landsdekkende standard for akseptabel reiseavstand, da topografiske og klimatiske forhold i noen tilfeller kan være vel så utfordrende for tilgjengelighet. Derfor er spørsmålet om avstand en utfordring. Det er et utgangspunkt for arbeidet med kommunereformen at inntil det foreligger en robust kommuneinndeling og kommunene har fått tilført nye oppgaver, vil fylkeskommunene bestå. En vurdering av det regionale folkevalgte nivået bør eventuelt tas etter at kommunereformen er gjennomført.

Arbeidet med å skape større og mer robuste kommuner kan aktualisere problemstillinger knyttet til forvaltningsområdet for samisk språk. En problemstilling er hvordan man håndterer en situasjon der en kommune innenfor dagens forvaltningsområde slås sammen med en kommune utenfor forvaltningsområdet, eller eventuelt blir delt. I nye kommuner som omfatter hele eller deler av tidligere forvaltningskommuner, oppstår spørsmålet om de nye kommunene skal være en del av det samiske forvaltningsområdet. En eventuell endring av det samiske forvaltningsområdet, som fører til en innskrenking av samiske språkbrukeres rettigheter, vil reise spørsmål om forholdet til Grunnloven og Norges internasjonale forpliktelser. Det vil kunne tilsi at saken må forelegges Stortinget.

Fremdriftsplan og milepæler

Regjeringen har skissert følgende fremdriftsplan for kommunereformen:

Høsten 2014 vil det bli satt i gang regionale prosesser med sikte på en ny kommunestruktur. Alle landets kommuner vil bli invitert til å starte prosesser for å avklare om det er aktuelt å slå seg sammen med nabokommuner. Reformperioden varer frem til nasjonale vedtak er fattet, innen 1. januar 2018.

Regjeringen tar sikte på å legge fram en melding til Stortinget våren 2015 med forslag til nye oppgaver til robuste kommuner. Stortinget vil dermed ha behandlet forslaget før kommunene oppsummerer sine prosesser og gjør vedtak om sammenslåing.

Departementet har som utgangspunkt at kommunene vil ha behov for om lag et år på å drøfte utfordrings- og mulighetsbildet før det fattes vedtak om hvilke kommuner de vil slå seg sammen med. De regionale prosessene avsluttes ved utgangen av 2016.

Departementet legger opp til to ulike løp i reformperioden:

Løp 1: Kongelig resolusjon

Kongen i statsråd har myndighet til å vedta sammenslåinger der kommunene er enige. For kommuner som gjør kommunestyrevedtak i løpet av høsten 2015, vil departementet legge til rette for at sammenslåing skal kunne vedtas på nasjonalt nivå i løpet av våren 2016. Med dette løpet vil sammenslåingene kunne tre i kraft fra 1. januar 2018.

For å kunne gjennomføre et slikt løp, må vedtakene være likelydende i de aktuelle kommunene. Departementet vil deretter foreta en vurdering av om de foreslåtte sammenslåingene er i tråd med målene for reformen.

De kommunale vedtakene skal meldes inn til departementet via fylkesmannen, som bistår med å oppsummere tilbakemeldingene fra hvert enkelt fylke. Fylkesmannen vil også bli bedt om å gjøre en vurdering på selvstendig grunnlag av de samlede tilbakemeldingene.

Dersom det kommer mange søknader om sammenslåing på tvers av fylkesgrenser, vil det kunne bidra til å forsinke prosessene selv om forslagene er i tråd med målene med reformen.

Departementet har myndighet til å flytte en kommune over til et annet fylke i forbindelse med en sammenslåing. Sammenslåinger som er mer omfattende, må avgjøres av Stortinget.

Kommunale vedtak om sammenslåing som ikke er i tråd med målene i reformen, eller vedtak

om sammenslåinger som medfører at mer enn en kommune flyttes til et nytt fylke, vil dermed ikke kunne avgjøres ved kongelig resolusjon våren 2016.

Løp 2: Proposisjon om en helhetlig kommunestruktur til Stortinget våren 2017

Regjeringen planlegger å fremme en samlet proposisjon til Stortinget om ny kommunestruktur våren 2017. Kommunale vedtak som fattes høsten 2015, men som ikke følges opp av kongelig resolusjon våren 2016, vil også bli inkludert i proposisjonen.

I utarbeidelsen av beslutningsgrunnlag for Stortinget vil det bli lagt til grunn at enkeltkommuner ikke skal kunne stanse endringer som er ønsket og hensiktsmessige ut fra regionale og nasjonale hensyn. I proposisjonen vil det dermed kunne foreslås sammenslåinger av kommuner som avviker fra de lokale vedtakene.

Departementet legger til grunn at sammenslåingene som et utgangspunkt vil iverksettes senest fra 1. januar 2020. Dersom det er ønsket lokalt, vil det kunne være aktuelt at enkelte sammenslåinger kan iverksettes fra 1. januar 2019. Dette vil avhenge av hvor langt de ulike kommunene har kommet i sine prosesser.

Økonomiske virkemidler

Engangskostnader

Kommuner som slår seg sammen får dekket engangskostnader etter en standardisert modell. Basert på utbetalingene i de siste sammenslåingsprosessene er 20 mill. kroner satt som et grunnbeløp per sammenslåing, og differensieres etter antall kommuner og antall innbyggere i sammenslåingen.

Antall kommuner og innbyggere i sammenslåingen	0-19 999 innbyggere	20- 49 999 innbyggere	50- 99 999 innbyggere	Over 100 000 innbyggere
2 kommuner	20 mill.	25 mill.	30 mill.	35 mill.
3 kommuner	30 mill.	35 mill.	40 mill.	45 mill.
4 kommuner	40 mill.	45 mill.	50 mill.	55 mill.
5 eller flere komm.	50 mill.	55 mill.	60 mill.	65 mill.

Reformstøtte

Kommuner som slår seg sammen vil få reformstøtte. Reformstøtten går til alle sammenslåtte kommuner som etter sammenslåingen har mer enn 10 000 innbyggere, med et minstebeløp på 5 mill. kroner.

I kommunereformen legges det ikke opp til en modell der støtte til infrastrukturtiltak knyttes opp til kommunesammenslåingen, men at den nye kommunen får en reformstøtte som kan benyttes til det kommunen selv anser som mest hensiktsmessig.

Støtten er differensiert etter innbyggertall. Maksimalt beløp er 30 mill. kroner for de mest folkerike sammenslåingene. Utbetalingen blir gitt uten ytterligere søknad fra kommunene, og utbetales på tidspunktet for sammenslåingen.

Antall innbyggere i sammenslåingen	Reformstøtte
0-10 000 innbyggere	0
10-14 999 innbyggere	5 mill.
15 000- 29 999 innbyggere	20 mill.
30 000- 49 999 innbyggere	25 mill.
Over 50 000 innbyggere	30 mill.

Inndelingstilskuddet

Dagens ordning med inndelingstilskudd videreføres. Med dagens inndelingstilskudd får den nye sammenslåtte kommunen beholde tilskudd som om den fortsatt var to (eller flere) kommuner i 15 år etter sammenslåingen, før inndelingstilskuddet trappes ned over 5 år. Dette er en gunstig og langsiktig ordning for kommunene, som får god tid på seg til å tilpasse seg nye rammebetingelser.

Departementet vil videreføre dagens ordning for kommuner som slår seg sammen i reformperioden. Etter reformperioden vil ordningen bli strammet inn. Omfang og innretning på ordningen, herunder perioden for inndelingstilskuddet, vil bli vurdert.

Inntektssystemet Regjeringen legger opp til en helhetlig gjennomgang av inntektssystemet for kommunene i løpet av perioden. Gjennomgangen av inntektssystemet vil ses i sammenheng med kommunereformen.

Øvrige tiltak

Lånegodkjenning

Departementer har sendt et lovforslag på høring om at kommunenes låneopptak og langsiktige leieavtaler må godkjennes av fylkesmannen for å være gyldige. Godkjenningsordningen er ment å forebygge konflikter som kan oppstå mellom potensielle sammenslåingskandidater og å hindre rent strategiske tilpasninger eller disposisjoner i forkant av kommunereformen.

Hjemmel om pålagt interkommunalt samarbeid

I noen tilfeller vil kommunene på grunn av store avstander ikke ønske å slå seg sammen. For store avstander kan gjøre at det kan bli krevende å rekruttere til politisk deltakelse blant annet i kommunestyrene.

For disse tilfellene vil departementet utrede en generell hjemmel i kommuneloven som gir anledning for å pålegge interkommunalt samarbeid for å få større fagmiljø der det er behov for det. En slik generell hjemmel kan erstatte dagens hjemler om pålagt interkommunalt samarbeid i særlovene (finnes i dag bl.a. i plan- og bygningsloven, helse- og omsorgstjenesteloven, folkehelseloven, kommuneloven og brann- og eksplosjonsvernloven).

Rådmannens kommentarer

De viktigste saker i revidert nasjonalbudsjett og kommuneproposisjonen kan oppsummeres slik:

- Skatteinntektene for kommunens i 2014 nedjusteres

- Lønnsveksten i 2014 nedjusteres
- Høye pensjonskostnader også i 2014
- Omlegging av refusjonsordningen for enslige mindreårige fra 2013 videreføres i 2014. Fra 2015 foreslår Regjeringa å avvike refusjonsordninga. Midlene fra refusjonsordninga foreslås lagt over på det særskilte tilskuddet som kommunene mottar ved bosetting av enslige mindreårige flyktninger. Det er ikke klart hvordan den nye ordningen blir og hvilke konsekvenser den kan få for Ibestad kommune.
- Ytterligere styrking av helse- og skolehelsetjenesten i 2015. Ibestad kommune vil få et tilskudd på 100.000 kroner i rammeoverføringa (frie inntekter)
- Styrking av kommunale tjenester til rusavhengige og personer med psykiske lidelser (også i de frie inntekter)
- Øremerket tilskudd til å stimulere samarbeid mellom små kommuner innenfor gjeldsrådgiving og tilskudd til dekning av lønnsutgifter til lærere som blir med elevene på leirskole blir innlemmet i rammetilskuddet.
- Kommunal medfinansiering til dekning av sykehusopphold for somatiske pasienter avvikes fra 2015.
- Styrket veksttilskuddet medfører at alle kommuner i Troms taper på omleggingen.
- Reduserte skjønnsmidler
- Da kommunereformen er den viktigste sak for Ibestad kommune som kommunen vil måtte ta hensyn til i de fleste store saker framover, er fylkesmannens rundskriv om kommunereformen tatt med i sin helhet. De viktigste forhold er:
 - Fylkesmannen vil få ansvar for å sette i gang de regionale og lokale prosesser høsten 2014.
 - Regjeringa har framlagt en framdriftsplan med milepæler og med økonomiske virkemidler.
 - Eks. vil to kommuner som slår seg sammen og får mellom 20 og 50.000 innbyggere få 25 mill. kroner for å dekke kostnader med sammenslåinga.
 - Dersom den sammenslåtte kommune får mellom 15 og 30.000 innbyggere vil den nye kommunen få et reformtilskudd på 20 mill. kroner som kommunen kan benytte fritt.
 - Dagens ordning med inndelingstilskudd videreføres noe som betyr at den nye sammenslåtte kommunen får beholde de tilskudd kommunene fikk før sammenslåinga.
 - Det som er verdt å merke seg er at Regjeringa setter tidsfrister for vedtak om sammenslåing noe som betyr at kommuner som må tvangssammenslås eller slår seg sammen etter tidsfristen ikke får tilskuddene.
 - Med de løp som er skissert kan de første kommuner slås sammen fra 01.01.2018.
- Kommunaldepartementet har sendt på høring et lovforslag som går ut på at kommunale vedtak om låneopptak for budsjettårene 2015-2017 ikke er gyldige før de godkjennes av fylkesmannen. Det betyr i realiteten at alle kommuner er satt på ROBEK-lista.

4. Status og tiltak

Rådmannen har under kommentarer til budsjettkontrollen kommentert budsjettsituasjonen for 2014 og under kap 3 kommentert situasjonen for årene framover.

Som rådmannen har påpekt tidligere så vil befolkningsutviklinga framover være ganske avgjørende for hvilke rammebetingelser kommunen kan drives under. De fire siste års positive befolkningsutvikling gjør at situasjonen er gunstig og det er all grunn til å være optimist med alle de aktiviteter som er på gang i kommunen som vil gjøre det mer attraktivt å bo og flytte til Ibestad kommune. 1. kvartal 2014 viste imidlertid en nedgang i folketallet. Vi får håpe at dette bare er en korleksjon etter mange kvartal med positivt befolkningsutvikling.

Rådmannen har i kap 1. varsel om at hver seksjon er pålagt å iverksette tiltak for å få budsjettet i balanse. Dette vil gå utover tjenestetilbudet.

5. Seksjonenes prioriterte tiltak

Tiltakene er delt mellom engangskostnad, drift og investering.

De foreslåtte tiltak er kun seksjonenes forslag til prioritert rekkefølge. Det er ikke foretatt prioritering mellom seksjonene. Forslagene vil danne grunnlag for rådmannens budsjettforslag og vil også være et viktig grunnlag for politisk prioritering.

	Engangs-kostnad	Årlig kostnad	Investering
<u>Rådmannen/stab</u>			
Plan/økonomikonsulent		600 000	
50 % årsverk personalkonsulent		275 000	
Videre arbeid med å få arkiv ajour	75 000		
Videreutvikle web/sosiale medier	50 000	10 000	
Rådhuset – utbedring (anslag – ikke utredet)			1 000 000
Lederopplæring/-utvikling (mellomledere)	100 000		
<u>Oppvekst</u>			
Hjemmekonsulent i barnevernet (ca 40 % årsverk)		200 000	
Merkantil medarbeider skole (ca 50 % årsverk)		240 000	
Renovering Hamnvik barnehage			Ikke beregnet
Kapasitetsutvidelse barnehage			Ikke beregnet
<u>Helse</u>			
Øke stillingsressurs helsesøster med 50 % årsverk		250 000	
Øke stillingsressurs helsesekretær med 50 %		200 000	
Tilsette folkehelsekoordinator i 50 % vakant stilling		250 000	
Påbygging legekontoer behov for: personalgarderober, personaltoalett/dusj, utvidet akuttmottak, utvidet helsestasjon og utvidet lagerrom			Ikke kostnads- beregnet
Oppgradering av medisinsk utstyr		100 000	100 000
HMS-midler		30 000	
<u>NAV</u>			
50 % årsverk som ruskonsulent		250 000	
<u>PRO</u>			
2 årsverk sykepleiere sykehjem/hjemmetjenesten		1 000 000	
1 årsverk helsefagarbeider		425 000	
30 % årsverk som IT-ansvarlig PRO		150 000	
Nødstrømsaggregat sykehjemmet			100 000
Nye trykksalærer	200 000		
Carport for 5 biler til PRO			300 000
5 nettbrett og 5 nye PCer			100 000
Oppgradering av hjelpemiddellager for PRO			100 000
HMS-midler		100 000	
Forskjønnelse av uteareal sykehjem/helsesenter			100 000

PNU			
Opplæring av brannmannskaper	150 000		
Lagerhall teknisk drift			350 000
Nytt varmesystem for verksted/lager			300 000

29/14 Forvaltningsrevisjon - oppfølging av politisk vedtak (2)

Arkivsak-dok. 12/00899-11
Arkivkode. 216
Saksbehandler Helge Høve

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Formannskapet	02.06.2014	46/14
2 Kommunestyret	12.06.2014	29/14

Formannskapet har behandlet saken i møte 02.06.2014 sak 46/14

Møtebehandling

Votering

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Formannskapet tilrår kommunestyret å fatte følgende vedtak:

Kommunestyret tar rådmannens rutine for budsjett- og statusrapportering til etterretning.

Saksfremlegg

Forslag til vedtak/innstilling:

Formannskapet tilrår kommunestyret å fatte følgende vedtak:

Kommunestyret tar rådmannens rutine for budsjett- og statusrapportering til etterretning.

Vedlegg:

1. Rådmannens rutine for budsjett- og statusrapportering.

Kort beskrivelse av saken

Kommunestyret fattet i februar 2014 følgende vedtak etter forvaltningsrevisjon om oppfølging av politiske vedtak:

1. Rapport fra Sør-Troms kommunerevisjon IKS
2. Forvaltningsrevisjonsprosjekt fra Sør-Troms kommunerevisjon IKS tas til etterretning.
3. Kommunestyret ber rådmannen merke seg rapportens innhold og revisors anbefalinger.
4. Kommunestyret ber rådmannen utarbeide skriftlige retningslinjer/rutiner for oppfølging og iverksettelse av politiske vedtak med behandling i kommunestyret innen 30.06.14.

Fakta i saken

Rådmannen utarbeidet allerede i 2009 en rutine for budsjett- og statusrapportering der det i pkt 8 står:

Vi skal også ha en statusrapport på aktiviteter på samme tidspunkt som budsjettkontrollen. Det skal være en statusrapport på de større aktiviteter vi skal gjennomføre i budsjettåret. Den skal inneholde følgende deler:

- A. Plan- og utredningsarbeid i vedtatt budsjett*
- B. Andre tiltak i vedtatt budsjett*
- C. Politiske/administrative vedtak i budsjettåret*

Denne statusrapporten vil være grunnlag for årsrapporten.

Rutinen er oppdatert i februar 2010 og mars 2012.

Rådmannen følger opp rutinen ved egne skriv til seksjonslederne ved alle rapporteringstidspunkt i budsjettåret som er periodiske budsjett- og statusrapporter og årsmelding.

Vurdering

Statusrapportene har flere formål. Administrativt skal det være rådmannens og seksjonsledernes verktøy for å følge opp vedtak og å informere politisk nivå om status og framdrift. Politisk skal rapportene være en mulighet for politikere til å styre og prioritere framdriften i enkeltsaker. Erfaringen er at det kommer få tilbakemeldinger fra politisk nivå når statusrapportene legges fram til politisk behandling.

Rapporteringsrutinen er oppdatert på nytt i mai 2014.

Rådmannen har utarbeidet et årshjul for budsjett- og statusrapportering som er gjennomgått med seksjonslederne. Det vil være nødvendig med årlige gjennomganger av rutinene.

Helse og miljø (HMS og "tradisjonelle miljøspørsmål (eks. forurensning))
Ingen konsekvenser.

Personell
Ingen konsekvenser.

Økonomi
Ingen konsekvenser.

Rådmannens konklusjon

Rådmannen har ingen særskilt konklusjon, men legger fram den reviderte rutinen for budsjett- og statusrapportering til kommunestyrets etterretning.

Vedlegg til sak

Budsjett og
statuskontroll (2).doc

SAL 4/14
v1

BUDSJETT- OG STATUSKONTROLL

Både for å holde oversikt over forbruk, holde budsjett og lage grunnlag for rapportering er kontinuerlig budsjettkontroll viktig. Jeg tar utgangspunkt i økonomireglementet der det står følgende under rapportering til formannskap:

I løpet av året skal rådmannen utarbeide regnskaps- og statusrapporter for drift til følgende tidspunkt:

- ☐ April
- ☐ Juni
- ☐ Oktober
- ☐ Desember

Regnskapsrapportene skal inneholde et estimat på samlet driftsresultat pr. 31.12.

Statusrapportene skal inneholde framdrift for budsjetterte tiltak og tiltak som blir vedtatt i løpet av driftsåret. Rapportene legges som referat til kommunestyret.

(For å kunne rapportere tid de ovennevnte tidspunkt på rapportene fra seksjonene foreligger en til to måneder tidligere)

Følgende rutine gjelder:

1. Ingen har adgang til å overskride et ansvars samlede nettoutgift. Det betyr at vi kan se et ansvar samlet – alle poster både inntekt og utgift.
2. Seksjonslederne skal rapportere budsjettkontroll til rådmannen til følgende tidspunkter (tidspunktene kan bli litt endret for å tilpasses politiske møter). Rapportene skal foreligge innen den 12. i den påfølgende måneden, dvs. at første rapport for januar skal leveres innen 12. februar. Da får vi blant annet med lønn for februar. Det skal rapporteres for hver måned med unntatt for juni og juli, og det er heller ikke hensiktsmessig med rapport for desember da er året likevel ferdig.
3. Budsjettkontrollen skal ta utgangspunkt i antatt resultat pr. 31.12. Dere tar utgangspunkt i vedtatt budsjett. Forbruk ved rapporteringstidspunkt er viktig – utfordringen er å anslå utgiftene fram til 31.12.
4. Den største utgiftsposten er lønn – ved første rapportering i mars vil det være kjørt2 eventuelt 3 lønninger. Lønnspostene vil være den viktigste kontrollpost. Det er mulig å få kjørt ut en periodisert budsjettkontroll. Lønnsbudsjettet er periodisert med 9,22 % pr. måned med unntak av feriepengemåneden juni. Lønnsforbruket skal derfor fordeles slik:

Februar	18,44 %
Mars	27,66 %
April	36,88 %
Mai	46,10 %
Juni	44,68 % (feriepengekorreksjon)
Juli	53,90 %
August	63,12 %
September	72,34 %
Oktober	81,56 %

November	90,78 %
Desember	100,00 %

Det skal normalt ikke være avvik fra disse prosentsatser. Avvik må sjekkes og årsak finnes. Dersom det ikke er budsjetter med lønn hele året for en eller flere stillinger så vil det være et avvik fra standard periodisert budsjett. Lønnsoppgjør vil medføre at prosentsatsene endres litt – avhengig av når ny lønn legges inn og når lønnspostene budsjettreguleres.

5. Seksjonslederne skal utarbeide et regneark der dere rapporterer antatt resultat for hvert ansvar.
6. Som utgangspunkt må merforbruk på et ansvar dekkes gjennom mindreforbruk på et annet ansvar.
7. Vi skal også ha en statusrapport på aktiviteter på samme tidspunkt som budsjettkontrollen. Det skal være en statusrapport på de større aktiviteter vi skal gjennomføre i budsjettåret. Den skal inneholde følgende deler:
 - A. Resultatmål
 - B. Tiltaksmål
 - C. Andre tiltak i vedtatt budsjett
 - D. Politiske/administrative vedtak i budsjettåret

Denne statusrapporten vil være grunnlag for årsrapporten.

8. Statusrapporten skal følge årshjulet på følgende måte:
 - a. Vedtatt budsjett vil være grunnlag for pkt A, B og C.
 - b. Som grunnlag for medarbeidersamtale med rådmannen i februar/mars skal seksjonslederne utarbeide en handlingsplan for å nå de mål som er vedtatt i årsbudsjettet, jfr. lederavtale.
 - c. Ved de periodiske budsjett- og statusrapporter skal seksjonslederne gå gjennom politiske vedtak for å få disse med pkt. D i tillegg til å få med administrative vedtak som skal følges opp.
 - d. Rådmannen og seksjonsleder gjennomfører en ny medarbeidersamtale i august/september der resultatet så langt i budsjettåret blant annet er tema. Statusrapporten skal være oppdatert til denne samtale.
 - e. Statusrapporten skal inngå som en del av årsberetninga.

Oppdatert februar 2010

Oppdatert mars 2012

Oppdatert mai 2014

30/14 Orienteringer, spørsmål m.m. - Kommunestyremøte
12.06.2014

Arkivsak-dok. 14/00051-7
Arkivkode. 033
Saksbehandler Siv Korneliussen

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Kommunestyret	12.06.2014	30/14

Forslag til vedtak/innstilling:

1. Informasjon fra ordfører
2. Informasjon fra ungdomsrådet
3. Spørsmål fra kommunestyret

Vedlegg:

Ingen.

